

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

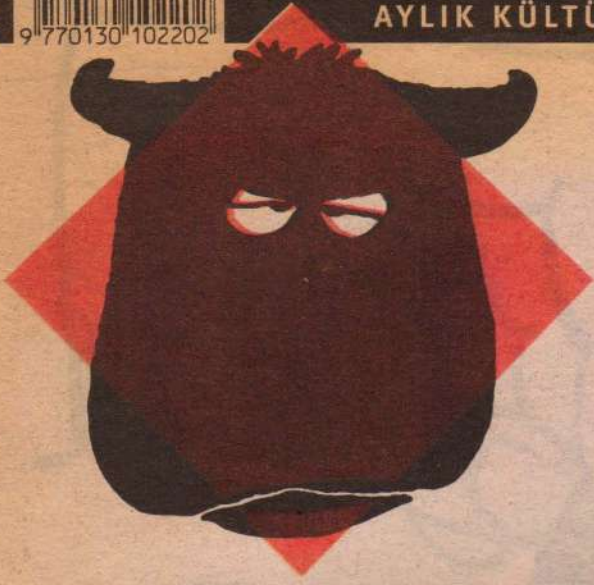
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

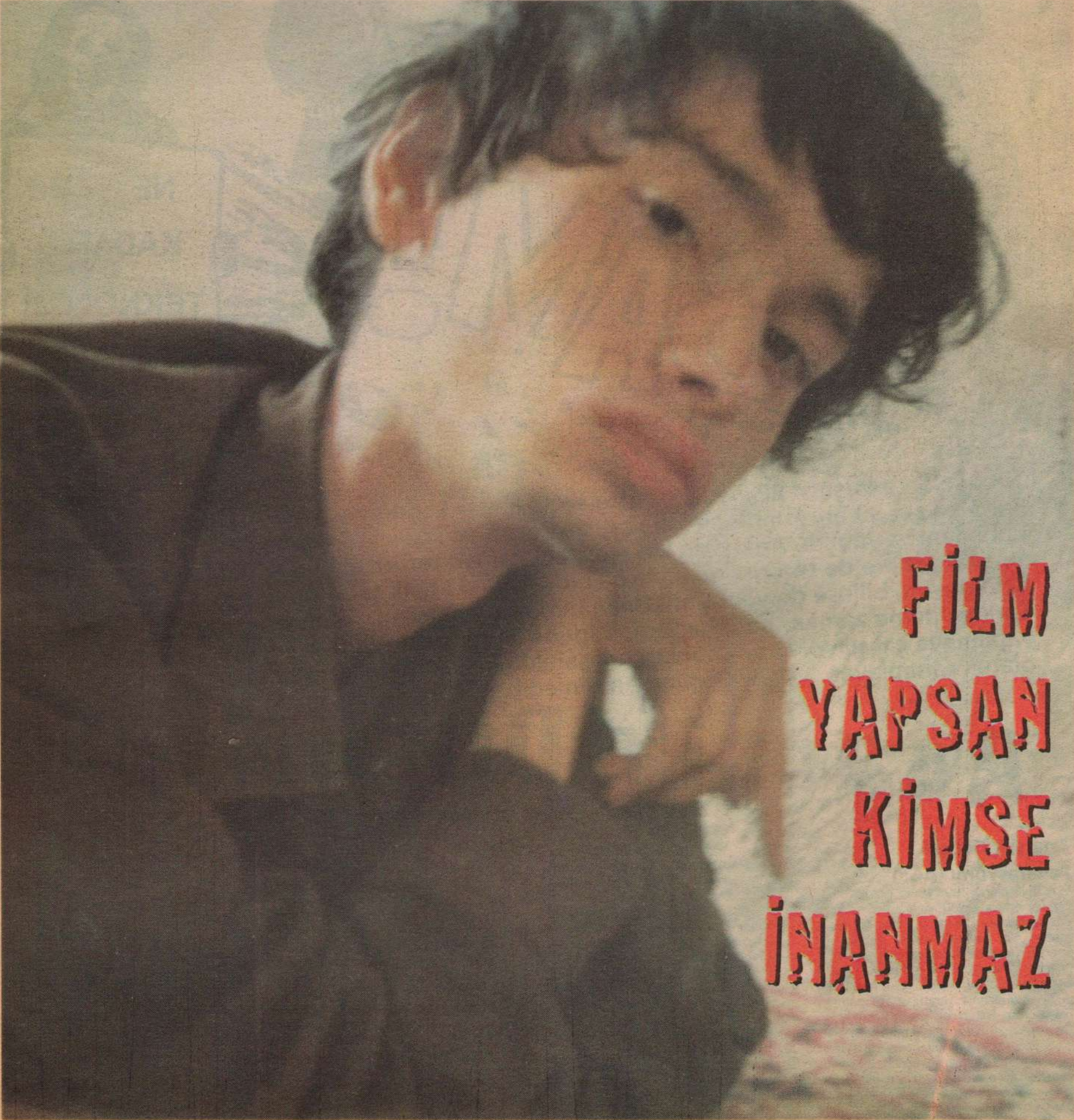
- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ÖKÜZ

www.leman.com.tr

lay lay lay lay lay lay lay lay laay yaşaaa feneerrbahçeee

FİLM
YAPSAN
KİMSE
İNANMAZ

Türkiye’de anarşizm 80’li yılların ortalarına kadar kendine yer bulamadı. Buna karşın 80 öncesinde birçok sosyalist grup ve kişi için “anarşist” tanımlaması yapıldı. Anarşizm kelimesi her zaman terörizm olarak algılandı ve anarşistlere de terörist gözüyle bakıldı. Hala da halk tarafından pek bilinmeyen, bilinse de yanlış anlaşılan bir konu anarşizm. Anarşizm Türkiye’de ne zaman, nasıl başladı, bugüne kadar neler yapıldı, neler yapılmaya çalışılıyor? Tüm bunları, ulaşabildiğimiz kendini anarşist olarak tanımlayan kişi ve gruplardan dinledik...

Anarşik Durumlar

Haz: OYLUM GÖLBAŞI

Anarşist Gençlik

Federasyonu (AGF)

→ AGF, ilk olarak 1998 yılının 1 Mayıs’ında kendini ortaya koydu. Anarşistler hakkında, uyuşturucu kullanırlar, hiçbir şey yapmazlar gibi şaibeler vardı. ‘Kendimize anarşist demekle kalmayalım, gerçekten anarşistlik yapalım ve bu işin hakkını verelim’ diyen insanlar biraraya geldiler ve böyle bir örgütlenme yarattılar. Gençlerden oluşuyordu. Daha çok geontokrasi, yani yaş hiyerarşisi karşıtı bir örgütlenme olacaktı. Diğer politik örgütlenmelerde baskın olan yaşlıların egemenliğini kırıp, inisiyatifi gençlerin eline almasını sağlayan bir örgütlenme yaratmak istedik. AGF ilk kuruldu-

ğunda bir şeyler net değildi tabii. ‘Önce bir taş atalım, sonra arkasından koşalım’ mantığıyla kuruldu. Daha sonra otonomlar oluştu, örgütlenme ilerledi...

→ AGF geontokrasiye, yani yaşlıların egemenliğine karşı bir grup. Çünkü tahakkümün temelinde dört ana mekanizma olduğunu düşünüyoruz; insanın do a, insanın insan, erkeğin kadın ve yaşlının genç üzerindeki tahakkümü. Türkiye’deki anarşistlerin büyük bir kısmı genç. Devrimci isimlerden, 30 yaşın üzerindeki adamlar dergi çıkartıp duruyorlar. Birçoğu da eski Marksist olduğu için o yenilmişlik duygularını sürekli olarak anarşist harekete ve gençlere yansıtıyorlar. Halbuki anarşist hareket Türkiye’de hiç yenilmedi çünkü

yoktu.

→ Aramızda kurguladığımız, hayal ettiğimiz ütopyayı yaşamaya çalışıyoruz. Aramızdaki mülkiyet ilişkilerini kaldırıyoruz, hiyerarşiyi mümkün olduğu kadar kaldırmaya çalışıyoruz. Kurumsallaşmış bir hiyerarşi kesinlikle yok ama biz de mükemmel, ideal anarşistler değiliz. Dışarıya yönelik eylemlilikleri de var AGF’nin. Kapitalizmin ortaya çıktığı yerlerde protestolar yapıyoruz. Devrimi başka bahara bırakan düşüncelerin aksine anarşizm her zaman için kapitalizmi olduğu yerde engellemek gibi bir teoriye dayanır. AGF kendi içerisinde bazı klasik eylem biçimleri yarattı; mesela salon baskınları. Özellikle, üniversitelerdeki kariyer günleri basıldı. Bu bas-

ınlarda, önce konuyla ilgili bir giriş konuşması yapılıyor, yumurta, slogan atılıyor, kuşlama vs. yapıldıktan sonra herhangibir göz altıya veya kavgaya geçit vermeden salondan çıkılıyor. Bunların dışında mitinglere katıldık. Nükleer sürecinde çok etkili oldu AGF. Açıkçası etkili 3-4 tane eylem vardı. Onların da üçünde bulunduk. Bu eylemlere otuz tane topluluk katılacağını ilan etmesine rağmen gelmedi veya temsilcilik düzeyinde, bir kişi olarak katıldı. Ama mitingde 60 kişi varsa, bunların 30-40 kişisi AGF’liydi.

→ Şiddete başvurduğumuz bir tek durum vardı. Bir eylemden çıkarken, kendine çok güvenen kahraman bir öğrenci, bir arkadaşımızın saçını çekti. O arkadaş durdur-

mak için bir tane vuruldu, o kadar. AGF'nin yaklaşık bir buçuk sene önce Efendisizler ve Anarşi dergilerinde yayınlanan 'Biz meşru müdafaa dışında şiddet kullanmayız' diye bir deklarasyonu var. Gerektiğinde eylem yapmak ama pasifist eylemde de gerçekten pasifist olmak gibi düşüncemiz var. Yani polis saldırısında 'Tamam abi' yapmayacaksın, direneceksin ama bu arada polise karşı şiddet de kullanmayacaksın, ya gözaltına alınacaksın ya da eylemin yoksa kaçacaksın.

→ Büyük örgütlenmelerin özünü oluşturmaları gereken şey, anarşizmin teorisine de uygun olarak küçük eylemliliklerdir. Bu süreç Türkiye'de kolay olmuyor. Normalde otonomdan federasyona gidilir. Bizde hem otonom hem federasyon süreci birlikte gidiyor. AGF yalnızca İstanbul'la sınırlı değil. İzmir'de kendine AGF diyen bir otonom

var. Eskişehir'de de yeni bir yapılanma var. Onun dışında, İzmir'de İzmir Anarşist Federasyonu denen bir grup arkadaşımız var. Onlarla da sadece AGF düzeyinde değil, A Platform olarak bir dayanışma içindeyiz. Ama ne yazık ki Türkiye'nin konjonktürü her zaman için İstanbul'un merkez olmasını gerektiriyor. 80 sonrasında Türkiye'de yapılacak şeylerin ya Kürdistan ya İstanbul merkezli olması gibi genel bir eğilim var. Onun için de İstanbul'da bir şey yaptığımız zaman, bir süre sonra sizi merkez olarak algılamak eğilimi doğuyor. Mesela Ankara'da da AGF vardı ama daha sonra bu projeyi dondurduk. Çünkü hiyerarşik olmak üzereydik ve İstanbul'daki AGF diğer şehirlerdeki AGF'nin üzerinde karar mekanizması olmaya başlamıştı.

→ 80 sonrasında meşru bir örgütlenme düzenine gitmemizin bir nedeni de anar-

şistler hakkındaki 'terörist' damgasını kırmak. Eskiden şöyle şeylerle de karşılaştık; 'Çok güzel söylüyorsunuz, doğru söylüyorsunuz ama siz bir şey yapmazsınız.' Türkiye Marksistleri'nin anarşizme yaklaşımı da budur zaten. Türkiye'de 80 sonrasında anarşizm konusunda bir şeyler yapılmaya başlandı. Mesela Kara dergisi çıktı. Yalnızca yayın faaliyeti idi ama bir giriş olarak çok iyiydi. Fakat fırsatlar iyi değerlendirilmediği için, anarşizm her zaman kısıtlı bir çevrede, dergi faaliyeti olarak kaldı. Anarşistlerde her zaman için bir eylem eksikliği oldu, samimi ve sürekli bir örgütlenmenin eksikliği sürekli hissedildi. Örgütlenme girişimleri oldu ama topluluklar dışarıda bir şey yapmadıkları zaman, bir süre sonra içe dönüp birbirlerini yemeye başladılar. AGF bunların olmayacağı bir ortam. Bizim derdimiz anarşistlerle veya Marksistlerle uğraşmak değil, kapitalizmle uğraşmak deyip yola koyulduk. Küçük bir topluluktan bu noktaya geldik. Önemli olan kişi sayısının değil, aktivitenin büyümesi, herkesin hayatı hakkında karar verebileceği bir mekanizma kurulmasıdır. Bunu başardığımız noktalar da var, başaramadığımız noktalar da. Ama şimdiye kadar bir şeyler gitti ve gideceğini de umuyoruz. Mesela para konusunda çok büyük adımlar atıldı burada. Bu, örgütlenmeden çok insanların samimiliğine bağlı bir şey. İnsanlar samimi olduğu ölçüde, ekonomik mesele kendiliğinden çözülür. Buradaki insanların hepsi sistemden gelen insanlar; adamın cebinde 10 milyon lira varsa, tutup da 8 milyonunu vermeye ilk başta çekinir ama bir süre sonra o samimiyeti hissettiğinde, bu kendiliğinden çözülüyor. Zaten ekonomimiz için temel sorun değil. Ekonomik olarak darboğaza girdiğimiz dönemler bizi ister istemez etkiler. O zaman bir şey yapamayacak duruma gelebiliriz. Ama tek etken olarak ekonomiyi almak, ekonomi

üzerinden bir projenin başlayıp başlamaması gibi bir derdimiz yok. Bunun dışında anarşizm kendi yaşamını devrimciyleştirmen anlamına geldiği için, bireyler arasında mülkiyet, hiyerarşi ilişkilerinin kalkması gibi bir derdimiz var. Komün kurduğumuz iddia etmiyoruz, bu çok komik olur.

→ Sıfırdan değil, eksiden başladık bu işe. Çünkü geleneksiz, hem gelenek yaratıp hem mücadele etmeye çalışıyoruz. Bir yandan da kamburumuz var sırtımızda; terörist, uyuşturucu bağımlısı, özgür seks taraftarı gibi... Anarşizm bunların hiçbirini değil. Bu Türkiye'nin sakatlığı, devrimci anarşizmden önce Nirvana anarşizmi, MTV anarşizminin girmiş olmasından kaynaklanan bir şey. Biz bunu belli bir çevrede egale ettik. Bir de şiddet mi doğru bu mu yanlış, o mu doğru bu mu yanlış gibi tartışmalardan uzak durmaya çalışıyoruz. Şiddet mi değil mi tartışması olduğu zaman, biri çıkıp 'şiddet' diyor, 'ne yapalım' diyorsun 'bomba atalım' diyor. Yani eylemi sabote ediyor. Böyle bir eylem yapılamaz Türkiye'de. Anarşizme zarar zaten. Diğer pasifistim diyor, 'ne yapalım' diyorsun, 'bir şey yapmayalım' diyor. Bu pasifistlik. Mümkün olduğunca olayı bunlardan çıkartıp özgürlüğe özgürlük yoluyla ulaşılabileceği düşüncesiyle bir hareketi başlattık. Yalnızca eylemlerle, dergilerle tanımlanamayız, bundan çok daha fazlayız. Çünkü bizi esas var etmesi gereken sadece televizyonlara, gazetelere çıktığımız eylemler değil. Böyle olduğu dönemlerde kendimizi eleştiriyoruz zaten. Bizi esas var etmesi yerelıkların eylem yapması yoksa merkezileşiriz. Bunların olmaması için uğraşıyoruz ve anarşizmi dava olarak benimseyen herkesin burada olması için bir şekilde çaba sarf ediyoruz. Ama bu, her anarşistim diyene kapımız açık anlamına gelmez. Bir davası olması ve samimiyet bizim için esastır.

Efendisizler

→ Efendisizler pek etkili olmayan bir topluluk olmasına rağmen, en çok gazetesi çıkmış topluluk. Plan olarak Efendisizler, gazete çıkartan ama sadece gazete olmayan bir topluluk. 'Bir gazete çıksın ama bir yandan da bir örgütlenme devam etsin' gibi bir düşünceyle doğdu. Daha sonra giden arkadaşlar, vb. nedenlerle bu projede bazı değişiklikler oldu.

→ Efendisizler, 1999 Şubatı'nda çıkmaya başladı. O dönem dağıtımdaydık. 9 sayı dağıtımda kaldık, daha sonra maddi külfeti nedeniyle oradan ayrılıp elden dağıtmaya karar verdik. Elden dağıtmaya karar verdikten sonra iki üç sayı düzenli çıkardık, sonra düzeni bozuldu. Bunun tabii ki tek nedeni dağıtımdan çıkmamız değil. O dönemde Efendisizler'de 'dergi çevresi olmak' gibi bir ihtimal doğmuştu. Türkiye'de anarşistlere nereden siyaset ettiyse, bir dergi çevresi yatkınlığı çok fazla var.

→ Efendisizler, Efendisizler örgütlenmesinin çok da doğrudan sesi değil. Efendisizler'de olmayan insanların da yazabileceği bir dergi. Mümkün olduğunca yazılanlardan pratiğe çıkılabilecek bir şey olmasına çalışıyoruz.

→ Efendisizler örgütlenmesi bireysel işiysatıflarla ilerleyen bir örgütlenme. Mesela birisi bir yerde birilerini bulur, oradaki insanlarla ilişkiye girer. Oradaki insanlar anarşizmi devam ettirdikçe bu olay arka arkaya gelişir.

→ Anarşizmi toplumsal olarak örgütlemek istiyoruz. Mesela bazı anarşistler var, adam samimi ama bir yandan ailesi, bir yandan işi, boğulmuş gitmiş. Böyle insanlarla ilişkiye girip, bu projeyi yürütme gibi bir derdimiz var. Sekteye uğradığı zamanlar da oldu, çok iyi olduğu zamanlar da. Ama A Platform örgütlenmesi içerisinde esas dinamо AGF'dir. Efendisizler de eylemlere katılıyor. AGF'lilerle çok sıkı bir dayanışma var aramızda. Ama karar alma mekanizmalarında farklılıklar oluyor tabii. Mesela AGF toplantılarına katılmıyoruz. Ya da Geçen sene AGF'nin büyük forumu olmuştu, ona Efendisizlerden insanlar, (bu kadar katı bir şekilde değil ama) söz hakkı olmaksızın misafir olarak katıldı.

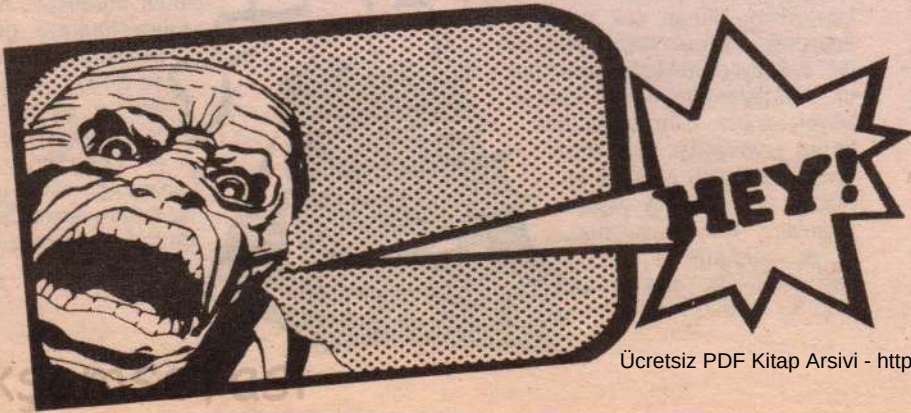
Anarşi Anarşi

→ Haziran başında üçüncü sayıyı çıkarmayı planlıyoruz. Yazım, dergi işlerine bir süre ara verildi. Bu bilinçli olarak yapılan bir şey değil. Eylemlilikler, etkinlikler gibi şeylerle daha çok ilgilendiğimiz için dergi konusunda bir sorumsuzluk yaptık açıkçası. Derginin üçüncü sayısı bir senedir çıkmıyor. Bu sayıdan itibaren daha periyodik olarak çıkarmayı düşünüyoruz. Dergiyi zamanında çıkarmak için, o periyotta bütün hayatınızı dergiye aktarmanız gerekiyor. Dergi çevresi örgütlenmesi olmamak gibi bir kaygımız da vardı, çok abarttık galiba. Büyük oranda maddi gücümüzü eylemlere, çalıştığımız bürolara harcıyoruz. Bunları da mümkün olduğu kadar ortak ekonomiden karşılıyoruz. Onlara harcadığımız parayla çok rahat bir biçimde iki tane dergi çıkarırız. Maddi olarak çok iyi bir topluluk değiliz. Buna göre bazı tercihlerde bulunmamız gerekiyor. Bir de; açıkçası Türkiye'de anarşizm adına söylenecek şeylerin büyük bir kısmı söylendi. Şimdi biz tekrar bunları mı yazalım? Gerek yok. Onun yerine kendi perspektiflerimizi, anarşizm hakkında ne yapmak istediğimizi ve ne yapılmasının doğru olduğunu düşündüğümüzü yazacağız.

→ Amatör bir dergi. Amatör kalmasını da istiyoruz. Yoksa bu profesyonelleşme bütün grubu yansıtmıyor. Bu dergi üç beş kişinin eline kalırsa üç beş kişinin dergisi olur. Onun için, her dergide farklı insanların yazılarının olmasını, farklı insanların katkıda bulunmasını istiyoruz. Dergi çıkmadan önce yazıları bütün AGF'lilerin okumasını, yazılar hakkında eleştirilerini koymasını isteriz. Belki birinin kafasına uymayan bir şey vardır, bunu ortaya koyar, buna göre değişiklikler yapılır.

→ Türkiye'de 1984'ten beri dergi çıkıyor, ama bu aralar anarşizme çok fazla ilgi var. Bunun iki nedeni var, biri küreselleşme karşıtı eylemler, diğeri de G 20'dir. Demek ki bir şeyleri doğru yapmışız. Anarşizm terörizm midir değil midir tartışması artık bundan sonra daha da rahat yapılabilir. En azından daha da halka açacak bir biçimde konuşabiliriz.

KARA

Kropotkin ve Proudhon. Ruhumuza iyi gelen ve heyecanlandıran şeylerdi. Kürşat Bumin'in 'Kent ve Demokrasi' kitabını da unutmamak lazım. Mart 1985'te G. Sorel'in 'Marksizme Eleştirel Yaklaşımlar' kitabını bastık. Bu kitabın en büyük yararı Ankara'lı üç arkadaşla tanışma fırsatı yaratması oldu. Peşinden Ekim 1985'te İda Mett'in 'Kronstadt 1921' isimli kitabı geldi. Artık anarşisttik. İspanya içsavaşı üzerine tanıklıklardan oluşan bir kitap hazırlamak üzereyken fark ettik ki çığ gibi büyümüş ve 12 kişi yayınlandı. Dedik bir dergi çıkarmak şart olmuştu. 'Ben anarşistim' dediğinde, 'estağfurullah' cevabını almaya alıştığımız bir dönemde, Ekim 1986'da Kara dergisini yayınlamaya başladık. Bugünden bakınca bir kabile dergisi olarak tanımlayabileceğim Kara dergisi, arama, arkeolojik kazı yapma, diğer ülkelerdeki anarşistlerle tanışma ve yüksek sesle düşünme süreciydi. Dergi sayfalarında anarşi kelimesi bir iki yaz dışında kullanılmıyordu, liberter diyorduk. Bunun nedeni, liberter kelimesinin daha geniş bir yelpazeyi kapsaması değildi elbette. Anarşi kelimesini telaffuz etmekten yasal olarak çekiniyorduk. Homojen bir grup da değildik. Temmuz 1987'de aramazdan birkaç arkadaş ekolojî konulu Kara Sanat seçkisini yayınladı. Ali Kürek'in 'Önyargımız Özgürlük' broşürünü bastık aynı tarihte. Kasım 1987'de Kara Sanat'ın, eğitim konulu 2. seçkisi yayınlandı. 12. sayıya geldiğimizde 30 civarında aktif arkadaş ve muhtelif 'karacılar' vardı artık. Dergi bir hareket yaratmalı mı, yaratmaktan vazgeçmeli mi konulu tartışmalar içine girmiştik artık. Zaten 12. sayıyı çıkarttığımızda yayına bir ara vereceğimizi ve yeni yayın dönemi için tartışma davetiyle sonlandırdık Karayı. Politik anarşizm, etik anarşizm, kır kent projeleri üzerine yapılan uzun tartışmalar bir kısım arkadaşın 'efendisiz' dergisini çıkartmasıyla farklı bir boyuta dönüştü. Üzerinden 15 yıl geçmiş. Ne kadar ters düştüğümüz anlar olsa da keyif aldığımız bir dönemdi diyebilirim, evet uğraşan arkadaşlar adına da.

SEYRETTİĞİN YETMEDİ Mİ!

Sokakİstanbul

Dostlar, Geçmişten, günümüze, Türkiye'de bütün siyasiler, dünyaya bakışlarını, bazı çözümler üzerine var olan tezlerini bir biçimde insanlara ulaştırmaktalar. Bunların bazıları bizleri sevindirirken bazıları da doğal olarak üzmemekte (sürü mantığı babında). Sevindiren şu ki, ülkemizde son zamanlarda kendilerini "Anarşist" diye adlandıran otomomların çoğalması ve varlıklarını hissettirmesi... Biz de kendine otomom diyen bir grup Anarşist olarak, diğer gruplarla temasa geçmek, oluşturabilecek platformlarda birarada olmak, paylaşmak, yaşamak, şeklinde genelde herkesin bildiği bazı düşünceleri kendimizce yorumlayıp, ortak noktaları yakalamak adına, savunduklarımızı size ulaştırmak istedik.

Bize göre, insanları kişisiz birer köle haline getiren, emperyalizm, kapitalizm, faşizm, teokrasi, demokrasi, geontokrasi ve benzerleri gibi, insanın özgürlük, üretim ve yaşam haklarını hegemonya altına alan her türlü otorite ortadan kaldırılmalıdır. Koşut olarak ülkelerin sınırları da.. (globelleşmeden!)

ruz; dahası buna hep beraber şahidiz. Şahit suça ortak olma durumundadır. Bilgi lenmeye asla karşı değiliz; yalnız bunun için, araştırıp geliştirecek ve kendi ihtiyaçlarını karşılayabilecek insanların, üretmeyi tüketime yaslamış bu sistemle hayata karşı durabilmesinin ve özgürlükçü topluluklar oluşturabilmesinin imkansızlığı ayandır. Düşüncesinez polisin üniversitede ne işi olabilir? Ya da hangi kurumsal literatür, sokaktaki insanın mutluluğu için?! Yıllardır söylenen bir sözcük: EKOLOJİ; yine aynı şekilde "İNSAN DOĞANIN BİR PARÇASIDIR". Ancak doğa artık insandan vazgeçmiş durumda. Bizler gücümüz oranında bu konuda yapabileceğimiz herşeyi yapmaya çalışıyoruz ve inatla devam edeceğiz. Tabii bunu, TEMA, DHKD gibi gereksiz vicdan hokkabazlıklarıyla değil, çıkar gözetmeyen, doğaya yakışan otomomlar olarak ve elimizden geldiği kadarıyla.

Gelelim ilişkilere; insanların cinsel hayatlarının bizi bağlamadığı gerçektir. Cinsellik bir seçim değil, bir kimlik donanımı ve bu donanımın dışı vurumudur. Bu yüzden **cinsel tercih** sözünü reddediyoruz! Kimilerine göre erkek eşcinselliği, lezbiyenlik, poligami birerastalık sayılabilir. Böyle düşünenler tamamen bizim dışımızdadır. Heteroseksüellik de eşcinsellik kadar doğaldır! Ama cinsel hayatın bir ideolojiye dönüştürülerek topluma dayatılması ve bunun özellikle heteroseksist bir tavırla vurgulanması diğer tarzların ifade yollarını tıkamaktadır. Bedenin özgürlüğüyle düşüncenin özgürlüğü aynı kefededir. Bizler, otoritenin maymunu olmaktan başka herşeyin insana ve arzularına cevap vereceği kanısındayız. Bireyler, kimseyi tahakküm altına almadan ve zarar vermeden kendi etik yapılarını yaşar, yaşayamayanların problemleri bizi ilgilendirmez. Biz kendi etiğimizi biliyoruz. Bunu da bizim dışımızdakilerle paylaşmaya daima hazırız.

- Bütün bunlar neden yazıldı?

- Sevgili dostlar, "Baha Tefrik"ten

sonra, Türkiye'de anarşizmin ilk hissedildiği yıllar 77'lerdir; nelerin nasıl yaşandığını bilenler, bilmeyenlere anlatabilir. Ama yaşadığımız şu son yıllarda, yani 2000'lere girdiğimiz yıllarda, herşeye rağmen hoş şeyler de olmakta. Daha önce de belirttiğimiz gibi değişik anarşist otomomların oluşması biçim için sevindiricidir. Ancak bu otomomlar arasında, üzülmeye seylesek, hâlâ geçmişten gelip geleceğe kendini hazırlayamayan, sekterliği ve jakobenliği beyinlerinden atamamış bazı arkadaşların olması tuhaf bir durumdur.

Oysa bizler MALATESTA'nın dediği gibi, anarşizmi bir sevgi seçimi olarak gören bireyleriz. Ve bu beçimimizde de çokseslilikten yanayız.

Sokakİstanbul'dan Karga Salih

→ 1977'de yaşadığım birtakım şeylerden sonra kendimi anarşist olarak nitelendirmeye başladım. O dönemler sosyalist toplum içerisindeydim ve o toplum içerisinde yaşadığım şeylerden dolayı biraz okumaya merak sardım. Böylece dünyaya bakışım değişti. Başkaları beni ne kadar anarşist olarak değerlendirir değerlendirmez bilmiyorum. Zaten kimse kimseyi sen şusun sen busun diye değerlendiremez. Herkes kendini değerlendirmekle yükümlüdür. Bir dönem Kara'yla, bir dönem Amargi'yle, bir dönem Antalya'da çıkan Koleğant dergisiyle ilişkim oldu. Şu anda Sokakİstanbul dediğimiz bir grubun içerisindeyim, kendi çapımızda bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Tabii biraz da yaşlandık, şu an gençler var.

→ Hatırladığım kadarıyla 78-79 döneminde Türkiye'de 14 tane anarşist vardı. Ama bir gelenek yoktu, o geleneği biz de oluşturamadık. Türkiye'de gerçek olan birşey var, eğer paran yoksa yapmak istediğin şeyleri yapamazsın. Hele bir de anarşist-sen, devletle ilişkiye girmek istemiyorsan, üstüne üstlük bir işte çalışmak da istemiyorsan... Ben çalışmayı reddettim. Ama para olmayınca gruplaşma olmuyor, platform da oluşturamıyorsun, ki o dönemler hepimiz parasızdık. Paramız olsaydı birkaç insan bir araya gelseydik, birtakım yayınlar çıkarsaydık, bir yerlere ulaşabilseydik, belki bir anarşist geçmiş oluşturabilirdi. Ama olmadı. Bildiri basacaksın basamıyorsun, kitap basacaksın kitap basamıyorsun çünkü işin yok, paran yok.

→ 80 sonrasında birtakım eski solcu arkadaşlarımızın gözleri açıldı. Dünyada sadece Marksizm'in, Troçkizm'in, nihilizmin olmadığını fark ettiler. O dönemlerde anarşizm bir ölçüde nihilizm, bir ölçüde de Troçkizm olarak adlandırılıyordu. 80'den sonra birtakım yayınevleri açıldı. Özellikle yurtdışından gelen genç arkadaşların yaşam tecrübeleri, onları Türkiye'de bir şeyler yapmaya sürükledi. Bu zorlamanın neticesinde birtakım insanlar, gruplar çıkmaya başladı. Biz o dönemler Köprüaltı'na takılan kendi halinde bir grup 10-15 kişilik otomomduk. O dönemde Sokak dergisi çıktı. Sokak dergisi çıkarken Sokak Yayınları diye bir şeyin olduğunu öğrendik. Onlarla kontaga geçtik. Anarşist olduklarını söylüyorlar ve Kara diye bir dergi çıkarıyorlardı. 'Aman çok güzel biz de anarşistiz. o zaman destekleriz.' dedik. 2-3 sayı destekledik, sonra baktık arkadaşlar biraz kapalı kutu takılıyor, ayrıldık. Bilmiyorum, belki bizi sevmiyorlar. Niye sevmiyorlar? Genelde paramız olmadığı için sokakta yaşayan insanlarız, içkiyi seviyoruz... İçkiyle anarşizmin ne alakası var? Hiç alakası yok. Bu insanların kişisel

tercihidir. Bunun dışında yapman gereken birtakım sorumlulukların varsa, onları da yaşarsın.

→ Sokak anarşisti, çalışmayan, doğru düğün evi, yatacak yeri olmayan ama bir şekilde anarşizmi öğrenip, bunu insanlara taşıyan, sokaklarda kendi ölçülerinde insanlara yansıtmaya çalışan anarşist demektir. Türkiye'de kendine anarşist deyip, akşam saat 8 oldu mu evine giden, sabah annesinden babasından harçlığını alan, sadece göğsüne bir tane A rozeti takıp dolaşan insanlar biliyorum. O arkadaşlarımızla hiçbir zaman sokakta beraber olmayız. Biz sokakta yeri geldiğinde polislerle kavg ediyoruz, yeri geldiğinde tiner-cileri kucaklıyoruz, onları kurtarmak için birşeyler yapıyoruz. Ama diğer tarafta başka arkadaşlar var, onlar kendi içinde kurumsallaşmış. Bu kurumsallaşmaya karşı olduğum için sokakta yaşıyorum.

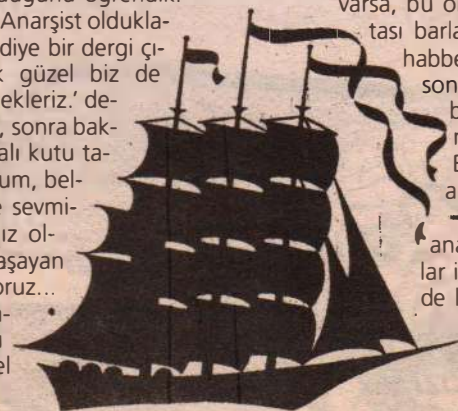
→ 'Bar Anarşisti' deyimi, 'salon sosyalizmi' deyiminden kaynaklanıyor. Salon sosyalisti dediğimiz birtakım insanlar vardır, onların bir şey yapmadığı söylenir, ki o insanlar aslında bir şeyler yapmışlardır. Aynı şekilde anarşistlerle ilgili, 'Bu insanlar barlarda otururlar içerirler, konuşurlar başka da birşey yapmazlar' gibi yorumlar yapılır. Bu insanların ne yapması gerekiyor? Bir yere bomba mı atacaklar, çıkıp orayı burayı mı taşıyacaklar? Hayır. Bu insanlar barlarda tanıştıkları insanlarla tartışacak, konuşacak ve o insanlara ellerinden geldiğince anarşizmi aşılamaya çalışacaklar. Ama bunu bu şekilde algılamayanlar var. Bazı arkadaşlar eylem yapıyorlar. Şimdiye kadar doğru düğün bir eylem görmedim. Herhangi bir eyleme de çağırılmadım, çağırıl-sam da kolay kolay gitmem. Çünkü benim sorumluluğumu alabilecek hiçbir grup görmüyorum, kendi grubum dahil. Çünkü ben bir asker kaçığıyım. Herhangi bir eylemde yakalandığımda cezaevinde yatarken bana kim bakacak, karnımı kim döyüracak, sigaramı kim alacak? Ben pasifist bir adam değilim, yıllardan beri ne-lerle uğraşıyorum. Bok atmak gerçekten çok kolay; Bar Anarşisti. Kim ulan bar anarşisti. Ben bar anarşisti hiç görmedim. Kendi adıma ben çok memnunum. Çünkü bu sayede çok fazla insana ulaştık. Şu anda çok sayıda insanla kontagım var. Mesela bugün Sokakİstanbul oluşumu

varsa, bu oluşumun çıkış noktası barlardır. Barlarda muhabbet kurduktan daha sonra biraraya gelip, bir oluşum içerisinde giren insanlardır. Bunun neresi bar anarşizmidir?

→ "Eğer Türkiye'de anarşistler varsa bunlar ihtiyaç hissettiklerinde lütfen biraraya gel-sinler."

Bunların oluşabilmesi için elbette çeşitli sınavlardan geçilmesi gerekiyor. Ancak dikkat edilmesi şart bir nokta var ki, o da burjuvazinin içini boşaltarak, kapitalist reklam aracı olarak kullandığı bireyciliği anarşizmden uzak tutmak. Ayrıca emir-komuta zinciri biçimindeki örgütlenmeler de bize hitap etmemektedir. Etmemelidir de. Zira bize göre toplumun oluşmasını sağlayan bireyin, özgür ve üretici kararları daha önemli. Yani her tür otoriteyi ve bununla beslenen hiyerarşiyi reddediyoruz! Kapitalizmin eğitimi para ile sattığı her yerde, o eğitimden geçen insanların ve dolayısıyla diğerlerinin de içi boşaltılıp potansiyeli atılacak et ve kemik yığınının ibaret bir **yapaylığa** dönüşeceklerine inaniyo-

Kara Mecmua

→ Türkiye'de 1986'dan beri çeşitli anarşist yayınlar çıktı. Mecmua'nın katılımcısı olan insanların hemen hepsi, bu dergilerde bir şekilde yer almış insanlardı. Geçen aralık ayından itibaren yeni bir yayın oluşturmaya yönelik toplantılar yapmaya başladık. Temel olarak bu güne kadar çeşitli grupların yayını biçiminde çıkardığımız dergilerden sonra, şu anki pozisyonumuzun bir grup oluşturmak ya da bir grup yayını çıkarmak biçiminde değil, anarşizmin etik ve kültürel noktalarını tartışmak üzere bir yayın çıkarmak olduğuna karar verdik. En büyük sorunlarımızdan biri Türkiye'de anarşistlerin iletişiminin zayıflamış olmasıydı. Esas olarak iki amaç üzerine bir araya geldik; birincisi çeşitli yerlerde hayatla cebelleşen, dağınık bir şekilde yaşayan insanların aralarında bir iletişim kurabilmek, ikincil olarak da anarşizme bu anlamda kültürel bir katkı yapmaktır. Tarzımızın sloganlıktan uzak olmasının temel nedenle-

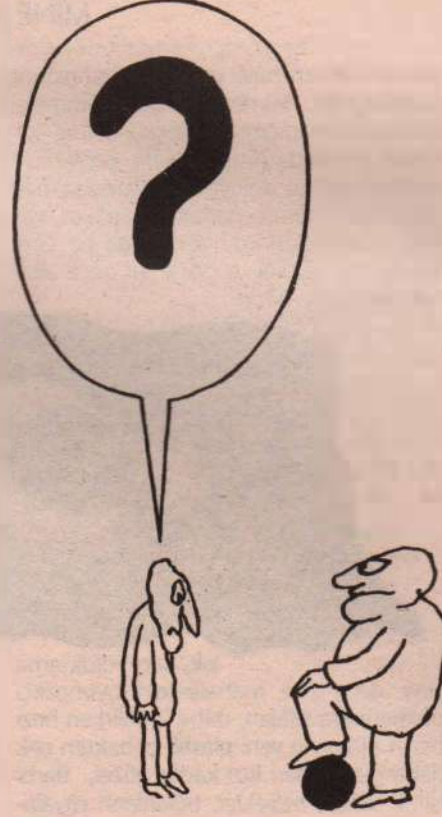
rinden biri de bu. İki ayda bir periyodik olarak çıkarma konusunda ısrarcıyız. Çünkü bu konuda bugüne kadarki deneyimlerimiz çok da olumlu değil. Bu sefer periyodik bir yayın çıkarmayı başarmak istiyoruz. Ama bu dergi sonsuza kadar devam edecek diye bir derdimiz de yok. Bu dergi bizim için belli bir anlam taşıyor, o anlamı taşıdığı sürece devam etmeli diye düşünüyoruz.

→ Bir grup yayını değiliz. Görüşlerimiz konusunda da hem fikirlik olması gibi bir takıntımız yok. Ama yine de belli bir sayıda insanın bir arada çalışabilmesi için bir uyum gerekmeğe. Belli konularda bir hemfikirliğimiz var; örneğin kullanacağımız dil, meseleleri ele alış, bakış noktasında, çalışma prensipleri konusunda. Saldırgan, cinsiyetçi bir dil kullanmamaya özen gösteriyoruz. Ele aldığımız konularda kesin, net sözlerden ziyade, daha çok düşündürmeye ve ufku açmaya yönelik bir çaba var. Bu anlamda böyle bir dergi olumlu bir katkı yapar diye düşünüyoruz. Çünkü bugüne kadar çıkmış dergiler ilk çıktıklarında bir geçmiş değerlendirmesi yapıyorlar ve ister istemez meseleleri değerlendiriyordu. Tabii bunlar biraz tepeden bir bakış oluyordu. Ve kendinden önceki süreci (belki bunu çok amaçlamasa da) insanlarıyla birlikte biraz dışlar bir pozisyonda oluyordu. Bu dergide onu yapmamaya özen gösterdik. Çünkü zaten böylesi nedenlerden dolayı birlikte çalışmaya fırsat bulamamış kişiler de bu şekilde bir araya gelmiş oldular. Çok uzun zamandır, hepimiz kendimize anarşist dememize rağmen, birlikte çalışmamıştık.

→ Mecmua mütevazı, iddiasız bir dergi. Şimdiye kadar çıkan diğer anarşist dergilerle kıyaslandığında, (isimden başlayarak) bütünüyle neredeyse iddiasız. Adı dergi olan bir dergi. Oysa öteki anarşist dergilerde, belli başlı iddialar vardı. Mecmua'nın en genel iddiası şu olabilir, anarşist kültür ve ahlaka bir nebze de olsa katkıda bulun-

mak. Bu da her derginin fonksiyonuyla açıklanacak bir iddia.

→ Bugün medyayı izlediğimizde birçok ülkede doğrudan anarşizmin etkisini görebiliyoruz. Özellikle küreselleşmeye karşı eylemliliklerde daha çok anarşistlerin adı öne çıkıyor. Ama 75-80 döneminde dünyada bu tür haberler duymazdık. Daha çok Kızıl Tugaylar, ETA, Afrika'da, Latin Amerika'da çeşitli gerilla hareketleri duyulurdu. Anarşistlerin pek bir etkisi görülüyordu. 70-80 arasında anarşistlerin daha çok yayıncılıkla uğraştıklarını, çeşitli teorik meseleleri konuştuklarını, tartıştıklarını

fark ediyoruz. İtalya'da, Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde, Amerika'da bu yönde çıkmış sayısız dergi var. 68 ile 80 arası dönemde Avrupa bir tür kuluçka dönemi yaşadı anarşizm. 80'den sonra eylemlilik biçiminde yeniden anarşizm parlamaya başladı. Özellikle Yunanistan'da, İtalya'da, diğer Avrupa ülkelerinde ve Amerika'da. Bütün bunlar buraya sosyalist hareketin Türkiye'deki gücünden dolayı buraya pek yansımamış. Hep sosyalist hareketin algıladığı biçimde ve algılayabildiği kadariyle verilmiş. Türkiye'de bu kadar geç ortaya çıkması da belki de sosyalist hareketin uzunca bir süre boyunca Türkiye'de çok etkili olmasından kaynaklanıyor olabilir.

→ 1985'lerden itibaren başlayan yeni bir durum var Türkiye'de. Birileri çıkıp anarşizmi savunmaya başlıyor. Aslında bu, Türkiye'den önce başka yerlerde savunulmuş bir düşünce. Bu anlamda önce bu düşüncenin öğrenilmesi gerekiyor. Bugünkü durumumuz da çok farklı değildir. Bir yayın yaparken bir yandan da öğreniyoruz. Anarşizmin temel belli noktalarda vurguları var, bu vurgulara sahip oluyor olmak aslında bu ideolojiyi diğer düşünce biçimlerinden ayıran bir nokta. Anti-seksist olması, anti-hiyerarşik olması, anti-kapitalis olması belli başlı birtakım ilkeleri. Bu anlamda bir yanıyla baktığınızda anarşizm çok da öğrenilecek bir şey değil. Aslında yaşanacak bir şey. Ama karşı karşıya olduğumuz hayat, karşı karşıya olduğumuz dünya bu kadar basit değil. Çok komplike ve onun komplike sorularına komplike cevaplar vermek gerekebiliyor. Bu anlamda yayıncılık faaliyetiyle uğraşmak da bir yanılla başka bir eylem biçimi. Ama bu tek başına elbette yeterli değildir. Yani anarşistler hayatı değiştirmekten bahsederler, hayatı değiştirmek kitap çıkarmak, dergi çıkarmakla mümkün değildir. Ama bu onların tamamen yadsındığı bir durum değil. Önce kişinin kendi düşüncelerini, yaşamını gözden geçirmesi gerekir

Karatoprak

Karatoprak eski bir proje aslında. Çamlıhemşin'de, Bergama'da bürolar olacaktı, oralardan yazı gelecekti ve biz burada gazeteyi yapacaktık. 1999 yazında öyle bir sayı çıkardık. Ondan sonra bazı sorunlar nedeniyle proje dondu. Daha sonra hazır iznimiz varken gazeteyi tekrar çıkaralım dedik. SED'in sesi gibi, bir sosyal ekoloji gazetesi olarak çıkıyor. Şu ana kadar iki sayı çıktı. İlk sayısında daha çok sosyal ekolojist dönüşüm nedir, genetik müdahale karşıtı inisiyatifin kendini tanıttığı yazılar ile AKSA eylemiyle ilgili yazılar oldu. Üçüncü sayısını henüz çıkarmadık çünkü büyük oranda başka projelerle uğraşıyoruz. Ama üçüncü sayıyı da herhalde yazın çıkartırız. Daha çok SED'in ilişkili olduğu konularla ilgili kendi yorumlarımızı koyuyoruz. Özellikle genetik müdahaleler, madde bağımlılığı, kentleşme ve teknoloji üzerine yazılar oluyor. Günümüzde internet ve medya aracılığıyla istediğiniz haberleri çok daha güncel bir şekilde okuyabiliyorsunuz. Bu nedenle mümkün olduğunca olayı daha çok yorum üzerinden götürmeye çalışıyoruz.

Sosyal Ekolojist Dönüşüm (SED)

→ Sosyal ekoloji, insanın doğasındaki tahakkümün olmaması gerektiğine, insanın doğayla uyumlu yaşamasına inanan bir düşünce. Bu yüzden de hiyerarşik olmayan bir topluluğa uyuyor. Burada da anarşizmle kesişiyor. Bu düşünceyi doğrudan kavramlaştıran kişi Murray Bookchin ve o da anarşist zaten. Sosyal ekoloji düşüncesiyle karşılaşınca bir örgütlenme süreci girdik. Bir dernek kurarsak, bizim için çok daha hoş olur diye düşündük. Dernek, 2000 yılının eylül ayında kuruldu ama projenin hız kazanması 2000 yazının başlarına denk geliyor. Kendimizi ilk defa AKSA eylemiyle duyurduk.

→ Dernek olarak faaliyet gösteriyoruz ama esas olarak bir sosyal ekoloji mücadelesini örgütlemeye çalışıyoruz. Bu topluluğun biraraya gelmesi nükleer karşıtı eylemler sırasında oldu. O dönemde birlikte, 'Dünyada küreselleşmenin getirdiği, dayattığı bir sorun var, doğa yok oluyor. Para kazanabiliriz, zengin olabiliriz ama soluyacak havamız kalmayacak, bu parayı ne yapacağız' gibi bir düşünce oluştu bizde. Bir yandan da sistemin beslediği bir çevrecilik oluştu. Doğrudan sermayedarların, kapitalistlerin kurduğu çevreci örgütlenmeler var.

→ Kendimize sadece ekolojist demiyoruz çünkü, özellikle yurtdışında, çevrecilik haricinde bazı ekolojik akımları var. Ayrıca son zamanlarda ekoloji lafı insanların çok hoşuna gitmeye başladı. Çevreciler de çevreciyim değil, ekolojistim demeye başladılar. Çünkü daha hoş, ağır bir şeymiş gibi geliyor. Bu nedenle kendimize sosyal ekolojist diyoruz. Ama bizim düşüncemize göre ekolojik sorunlar, sosyal sorunlardan ayrılmaz, ekolojik sorunların çözümü için sosyal sorunların da çözümü gerekir. Sosyal adalet, sosyal eşitlik, sosyal özgürlük gerçekleşmediği sürece ekolojik alanda da hiçbir iyileşme, hiçbir yenilenme yapılamaz diyoruz. Bu nedenle de eğer sen, ekolojik ürün satmak için bir yer açıyorsan veya bunu bir pazarlama aracı olarak kullanıyorsan, olayın sosyal sorun kısmına değinmemiş oluyorsun. Çünkü aynı mekanizmanın içine girmiş olursun. Böyle bir bakış açısına top-tan reddediyoruz. Olayın başka bir yönü de şu, bugün iyi bir şirket yerine iyi bir çevreci örgütlenme kurarsanız çok daha iyi para kazanırsınız. Çünkü nükleer santrale karşı çıkmamanız için termik santral size para verir. Bu tip ilişkiler dönüyor. 'Doğayı daha iyi, daha uzun ve daha verimli nasıl sömürebilirim' sorusuna verilen cevaptır çevrecilik. Biz ise 'Doğayı sömüremeyiz değil mi'ye verilen cevabız.

→ Bir yandan teoriyi yerleştirmek, diğer yandan da pratik olarak bulunduğumuz yerde sosyal ekoloji mücadelesini yaymak gibi bir derdimiz var. Bir arşiv oluşturmaya çalışıyoruz. Bir yandan ambar çalışması yürütüyoruz, üretim atölyeleri kurmak gibi bir derdimiz var. Toprağa, yediğimiz şeye yabancılaşmamak istiyoruz. Çok ileriye dönük olarak da bir eko köy projemiz var. Bu eko köy projesini maddi olarak hemen uygulayabiliriz. Ama ahlaki düzeyde, şu anda bazı sakat yönleri olabilir. Turistik bir yer olma ihtimali var. Türkiye'de böyle bir iki tane deneyim vardı, turistik yer oldular. Diğer yandan sosyal ekolojinin bir dava olarak algılanıp burada bu mücadele yürütüldükten sonra, onun da bir mücadele biçimi olması gerektiğini düşünüyoruz. Bir yandan da SED'in bürosunda aktivitelerimiz oluyor, söyleşi, panel, film gösterimleri... Tabii bunları pratiğe yönelebilecek şekillerde yapmaya çalışıyoruz, insanların 'Bugün de genetik müdahale neymiş onu öğrendim' deyip gitmesini istemiyoruz. Bunların dışında AKSA eylemimiz oldu, A Platform'la mitinge gittik, G 20'ye katıldık. Açıkçası SED olarak toplumun önündeki eylemlerimiz çok fazla olmadı.

→ Avrupa'da baktılar ki ekolojist denen hareketler başlarına çok fazla dert çıkarmaya başladı, buna karşı çevrecilik diye bir şey kurdular. Türkiye bu konuda biraz daha öngörülüyü diğerlerine nazaran. İlk başta TEMA kuruldu. Hatta işin açıkçası çevre sorunlarını ilk duyanan topluluk TEMA'dır. Bizim bu tip örgütlenmelere şu nedenle karşı çıkıyoruz; onların ideali daha iyi bir kapitalizm, örgütlenmeleri hiyerarşik, profesyonel eylemcileri vardır, onlar eylem yapılar diğerleri kendi vicdanlarını rahatlatır. Ama sadece bunlara karşı olan bir şey değil tabii ki. Ekolojik sorunların çözümüne bulduğumuz örgütlenmelerin temeli olan eylemleri gerçekleştirirken hiyerarşik, otoriter olmamasına, yerelliklere dayanmasına, bu yerellikler üzerinden hareket etmesine çalışıyoruz. Sosyal ekoloji mücadelesi bunu tamamen başardı mı? Hayır. Biz de bunu yeni yeni yapmaya çalışıyoruz. Mesela AKSA'ya gittiğimizde oradaki insanlar 'Çevreci gençler geldi, bizi kurtarmaya geldi gibi' bir şeyler ama biz mümkün olduğunca 'Hayır, siz burada yaşıyorsunuz, biz İstanbul'a geri gideceğiz. Sizin yanınızdayız, sizinle beraber eylem yaparız ama inisiyatif sizde.' dedik. Çünkü geçmiş hareketlerden dolayı, Türkiye halkında şöyle bir düşünce oluşmuş, 'Bizi kurtarmaya geliyorlar.' Biz, öyle bir şey demiyoruz, kimseyi kurtarmayacağız. Biz özgürlük mücadelesi veriyoruz. İdealimiz de insanın doğayla uyum içerisinde yaşadığı bir dünya. Özgürlük esas burada. Bunun mücadelesini sokağa incek bir biçimde yapmaya çalışıyoruz. Yani sadece elit bir tabakada, öğrencilerin yaptığı bir şey olarak değil.

Amerikalılar o zamanlar bizim gözümüzde uzaylı gibi bir şeydiler. Yediklerinden içtiklerine hatta çöplerine kadar bambaşka yaratıklar... Sanırım o yüzden Amerika'nın kardeş olması çocukların içinde hoş bir duygu yaratıyordu. Onlara neden kalles desinlerdi ki. Bir tekerlemenin satırlarında bile olsa Amerikalılarla yakın olmak, onlarla aynı kandanmış gibi, sanki bizim bir yerimiz acısa onların da bir yeri acıyacakmış gibi aramızda bir bağ olduğuna inanmak çocuklar kadar belli ki büyüklerin de hoşuna gidiyordu. Öyle olmasa en yakın arkadaşımın annesi sırf bir tekerleme yüzünden bizim görüşmemizi yasaklar mıydı?

On Üç On Dört On Beş Amerika Kalles

MİNE SÖĞÜT

Benim küçüklüğümde yani 70'li yıllarda çocukların ağızda sakız olmuş bir sürü tekerleme vardı ama bu tekerlemelerden sadece biri politiktir. Sayı saymayı coğrafya kültürüyle birleştirdiği için eğitici bir tekerleme gibi görünen ama sokak arasında, ip ucunda, misket gölgesinde küçücük çocukları politik dünya görüşüyle tanıştıran ve fazlasıyla taraf tutan, cephe kokan tuhaf bir tekerlemeydi bu:

Bir iki üçler yaşasın Türkler / Dört beş altı Polonya battı / Yedi sekiz dokuz Alman domuz

On on bir on iki İngiliz tilki / On üç on dört on beş Amerika kardeş.

O korkunç İkinci Dünya Savaşı sonrası Avrupa'da kurulan yeni düzen belli ki Türkiye'den batıya bakıldığında böyle görüyordu. Türklerin yaşaması şaşmaz bir kuraldı. Polonya'nın batması, doğu bloğu ülkelerin durumuna bizim ülkemizde hiç de iyi gözle bakılmadığının göstergesiydi. Alman domuzdu çünkü Alman faşizminin dumanı hala sıcak sıcak tütüyordu. İngiliz'in tilkiligi Birinci Dünya Savaşı'ndan beri bildiğimiz bir şeydi. Ama sıra Amerika'ya gelince orada bir durmak gerekti. Eminim bu tekerlemenin orijinali yukarıdaki gibiydi. Ama bizim evde bana "Amerika kardeş" kısmının yanlış olduğu, son dizinin "Amerika kalles" diye söylenmesi gerektiği sıkı sıkı tembih edilmişti. Bu yüzden öğretmenler dahil az kişiyle papaz olmadım. Tüm tartışmalardan da kimseyi ikna edememenin hıncıyla yılgın bir şekilde çekilmek zorunda kaldım. Annemle babamdan başka herkes Amerika'nın kardeş olduğu konusunda ısrarlıydı. Öğretmenime sorarsanız "Amerika kalles" demek, aman tanrım ne ayıptı. Hayatımda aldığım ilk politik ders bu oldu. Amerika'nın kalles ya da kardeş olması arasında dil açısından çok sevimli bir şaşırtmaca, ahlak açısdansa ürkütücü uçurumlar vardı. Bizim evde 6. Filonun askerlerinin denize dökülmesi, Yunan'ın denize dökülmesinden sonraki en büyük kahramanlık destanı olarak anılıyordu. Annemle babam Amerikan yardımı olarak gelen ve okullara dağıtılan süt tozlarına ateş püskürüyordu. Geçenlerde annemin evindeki çok eski bir kitabın arasından yazı yazmayı öğrendiğim ilk yıl pankartçılık oynarken (babamla en sevdiğimiz oyundu bu) şerit şeklinde kesip birbirine yapıştırdığım T şeklinde iki küçük pankartçık buldum. Birinin üzerinde kargacık burgacık harflerle "Yarınlar Emekçinin" yazıyordu diğerinin üzerindeki yazıysa aynen şöyleydi: "Gohomyanki".

O zamanlar biz Gölcük'te oturuyorduk. Orada Amerikalıların evi diye anılan, masallardan fırlamış gibi görünen pek güzel tek katlı birkaç ev vardı. Annemle babamdan kaptığım genetik antipati yüzünden o evlerle hiç ilgilenmezdim. Ama onların çöplerini karıştıran ve elleri kolları inanılmaz ganimetlerle dolu dönen bir sürü arkadaşım vardı. O çöplerden neler çıkmazdı ki. Hele hele Noel

zamanı. Bizim hâlâ yerli malı haftalarını kutladığımız, Sümerbank'tan giyinmekten gocunmadığımız o yoksunluk ve solukluk yıllarında Amerikalıların çöpleri pırıl pırıl şeylerle doluydu. Rüyamızda bile göremeyeceğimiz parlaklıkta paket kağıtları, annelerimizin kırk yılda bir özel balolarda giydiği o gösterişli gece elbiselerinde bile görülen meyen güzellikte kurdeleler... Kolu kırık, gözü çik,

kık, saçı yoluk ama yine de bizim mahalledeki oyuncakçı dükkanında satılan, daha üretilirken bezi benzi atmış en yeni plastik bebekten çok daha güzel, peri kızı kadar güzel, Barbi isimli sarışın bebekler, oğlanların rüyalarında bile göremeyeceği kırık da olsa acayip havalı arabalar, trenler hatta uçaklar... Amerikalılar o zaman bizim gözümüzde uzaylı gibi bir şeydiler. Yediklerinden içtiklerine hatta çöplerine kadar bambaşka yaratıklar. Sanırım o yüzden Amerika'nın kardeş olması çocukların içinde hoş bir duygu yaratıyordu. Onlara neden kalles desinlerdi ki. Bir tekerlemenin satırlarında bile olsa Amerikalılarla yakın olmak, onlarla aynı kandanmış gibi, sanki bizim bir yerimiz acısa onların da bir yeri acıyacakmış gibi aramızda bir bağ olduğuna inanmak çocuklar kadar belli ki büyüklerin de hoşuna gidiyordu. Öyle olmasa en yakın arkadaşımın annesi sırf bir tekerleme yüzünden bizim görüşmemizi yasaklar mıydı?

Ancak biraz büyüyünce anladım, o annelerin nasıl bir endişeyle çocuklarını korumaya çalıştıklarını. Bizim evde kalles sıfatı yakıştırılan Amerika, 40'lı yıllardan beri aslında ülkemizle gerçekten "kardeşti". Bakın 1947 yılında yayınlanan "Aylık Ansiklopedi"nin "Monroe ve Truman Doktrinleri" başlıklı maddesinin altında neler yazıyordu:

"12 Mart 1947'de Amerika Birleşik Devletleri Cumhurbaşkanı Truman, Amerikan kongresinin olağanüstü bir toplantısında bütün dünyada bomba gibi patlayan bir nutuk verdi. Truman kongrede, Yunanistan ve Türkiye'ye 400 milyon dolar tutarında bir mali yardım yapılmasını ve askeri, sivil personel gönderilmesini teklif ediyor ve bunun için gereken yetkiyi istiyordu."

Sanmayın ki Truman'ın sözlerine "Türkiye ile Yunanistan'a aynı anda askeri ve maddi yardım yapmak ne saçmalaktır böyle" diye tepki aldığı için, bomba gibi deniyor. Bomba, burada olumlu anlamda!

"Başbakan Truman daha sonra şöyle demiştir: Benim kanaatime göre, silahlı ekaliyetlerin ve dış kuvvetlerin tazyikina

mukavemet eden hür milletleri desteklemek Birleşik Amerika'nın siyaseti olmalıdır. Birleşik Amerika hür müstakil milletlerin hürriyetlerini muhafaza etmelerine yardım etmekle Birleşmiş Milletler Anayasası'ndaki prensipleri kuveden fiile çıkarmış olacaktır".

Yine aynı derginin "Marshall Planı" maddesinde de ABD Dışişleri Bakanı General Marshall'ın ne kadar müthiş bir adam olduğu ve ünlü önerisi ballandırılı ballandırılı anlatılıyor:

"Marshall'ın bulunduğu hal çaresine göre Avrupalılar ihtiyaçlarını belirleyecek ve bunu Amerika'dan isteyecekler ve gördükleri yardımı da muayyen bir plana göre adilane bir şekilde aralarında tevzi edecekler... 27 Ha-

ziran'da Paris'te Bevin'in, Bidaült'un ve Molotov'un iştirakiyle bir konferans toplandı. Mutat olduğu veçhile Ruslar her iyi ve hayırlı şeyde olduğu gibi bunda da uygun-suzluk çıkardılar. Lugatinde menfi kelimelerden başka bir şey olmayan Molotov garip bir mantık yürüterek kalkınma için milletlerarası bir plan yapmanın memleketlerin içişlerine müdahale olacağını söyledi ve her devletin ayrı ayrı kendi milli kalkınma planlarının çerçevesi içinde ihtiyaçlarını tespit edip Amerika'ya bildirmesini teklif etti. Tabiatıyla "küstahça" olarak tavsif edilebilecek bu teklif kabul edilmedi ve konferans neticesiz kaldı."

Bu maddenin son cümlesi ise gerçekten çok çarpıcı ve düşündürücü:

"Bu kalkınma planının dışında kalan doğu Avrupa tabiatıyla batı Avrupa'dan geri kalacak ve acı acı pişmanlık hissedecektir."

(Bundan 54 yıl önce bir kahin tavrıyla yazılan bu final cümlesinin özellikle "acı acı pişmanlık hissetmek" kısmı vallahi düşündürücüdür.)

Başlangıçta dünyayı, özellikle de ekonomisi tahtıravallide olan ve gelişme sürecini bir türlü tamamlayamayan ülkeleri komünizmin pençesine düşmekten kurtarmak için bonkörce kesenin ağzını açan Amerika bunu zaman içinde alışkanlık haline getirecek ve ister istemez Türklerin sempatisini kazanıp (ha bire harçlık veren amcayı kim sevmez) "kardeş" sıfatıyla çocukların tekerlemelerine yerleşecektir.

Lafı şuraya getirmeye çalışıyorum. Bugün sokaktaki çocuklar:

"On üç on dört on beş Derviş kardeş" diye tekerleme söylüyorlarsa lütfen anneler babalar çocuklarına "yok o kardeş değil kalles" falan gibi kafa karıştırıcı müdahalelerde bulunmasınlar. İş zamanı bıraksınlar. Sonra "acı acı pişmanlık" duyar, rezil olurlar alimalah! 🗿

Alooo!

Öküz'den Arıyoruz?!

“Bütün eğlenceler ölüm düşüncesini içerir.”

Jim Morrison

Alo Öküz'den arıyoruz, Türkiye Yayıncılar Birliği mi?
- Evet, ben Metin Celal.

Türkiye Yayıncılar Birliği'nin yeni telif yasasına bakışı nasıl?

- Olumsuz. Çünkü bu yasanın içinde bir yayıncı tanımı yok. Korsan yayıncı ile normal yayıncı birbirine karıştırıyorlar. Normal yayıncıya da çok ağır cezalar getirdiler. En ufak

yanlışlıkta 6 yıl hapis ve 150 milyar hapis cezası var. **Yayıncılar Birliği olarak yasaya karşı nasıl faaliyetlerde bulunmayı**

düşünüyorsunuz?

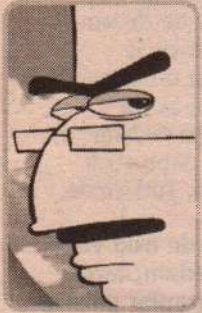
- Yasaya karşı daha önce de faaliyetlerimiz oldu. Hem siyasi parti liderlerine he de Kültür Bakanı'na düşüncelerimizi ilettik. Ama yasa, bir gece yarısı, yangından mal kaçırır gibi, tartışmadan meclisten geçirildi. Bu tabii umutsuzluğa düşmemize neden oldu ama eleştirilerimiz sürecektir.

Yasanın korsan yayıncılığı önleyeceğine inanıyor musunuz?

- Yasa çok ağır cezalar öngörüyor ama önce korsan yayıncıyı yakalamak lazım. Bu da belediyelerin, Kültür Bakanlığı'nın işi.

Teşekkür ederiz, kolay gelsin

- Size de kolay gelsin.

Alo Öküz'den arıyoruz, Kaan Ertem'le mi görüşüyoruz?

- Evet, benim.

Erdener Abi'nin yeni kitabı çıkmış, hayırlı olsun.

- Teşekkür ederim.

Erdener Abi nasıl ortaya çıktı?

- Erdener Abi aslında benim bütün tiplerimin bir sentezi. Çizdiğim karakterlerin

çoğunun cezalandırılan bir tarafı vardır. Erdener Abi'yi Ahmet Yılmaz'la birlikte bulduk. Çıkışı da komik bir hikayeyle oldu. Bundan 10 sene evvel Ahmet'le Ortaköy'de kahve içiyorduk. Önümüzde oturan kel kafalı bir adam vardı. Adamın yüzünü görmüyorduk ama denize bakarken sürekli kelinin görüyorduk. Sonra adam hakkında tezler üretmeye başladık. Adama kahveyle simit ikram etmek istedik ama sonra çekindik, vazgeçtik. Erdener Abi işte bu şekilde çıktı.

Erdener Abi neden o kadar sinirli?

- Aslında Erdener Abi o kadar marjinal ki... Belki de derginin gelmiş geçmiş en marjinal tipi. Aslında ters bir adam değil. O kadar çok şey görmüş geçirmiş ki, artık hiçbir şey istemiyor. İnsanlar onu rahatsız etmesin, kendi kendine gezsin, dolaşsın, kuşlar, hava, deniz falan istiyor. Tam bir şehir adamı aslında. Ama insanların hırsları, ihtirasları onu rahatsız ediyor. 'Bana ne' diyor, insanları istemiyor. İnsanlar onu rahatsız etmesin, istediği bu. Aslında ben de öyleyim. İnsanlar üstüme geldikçe, kendime çekilirim. Zaten çizilen tipler, karikatüristlerin karakterleriyle benzerlikler gösterir. Benim de öyle bir yapım vardı, bu Erdener Abi'ye yansıdı. Hoş da oldu sanırım. İmza günlerinde aldığım tepkiler çok olumlu.

Erdener Abi bir gün de 'Aferin iyi yapmışsın' demeyecek mi?

- Belki de içinden diyor onu. Adam 'Abi, Gayrettepe'de 500 katlı gökdelen yaptım' diyor. Erdener Abi belki içinden aferin diyor ama adamın gökdelen yapması onu çok ilgilendirmiyor. Kadercilik, hiçlik de var işin içinde. 'Hepimiz gideceğiz, boşu boşuna uğraşıyorsunuz' diyor.

Neden her hafta yayınlanmıyor?

- Her hafta yayınlanırsa sihri gider diye düşünüyorum. Aslında okuyuculardan, 'Neden her hafta yayınlanmıyor' diye şikayet geliyor. Bence böyle çok hoş. Anarşist bir şey gibi. Erdener Abi'nin okuyucusu da farklı. Okuyucu kitlesi kendi kendine oluştu. Herkes kendine göre anlıyor Erdener Abi'yi. Bazı okuyucular hiçliği, ihtirasın, arzuların boş olduğunu, adamın derdinin de bu olduğunu anlamış. Bazılarının aksı olması hoşuna gidiyor. İmza günlerine gelip 'İş yerinde arkadaşlar gelip beni rahatsız ettikleri zaman bir şey diyemiyorum. İşte o zaman Erdener Abi'yi okuyup rahatlıyorum.' diyenler de var. Herkes kendine göre yorumlayabilir.

Çok teşekkür ederiz...

- Ben teşekkür ederim

Alo Öküz'den arıyoruz, Cezmi Ersöz'le mi görüşüyoruz?

- Evet, benim.

Cezmi bey, herkes merak ediyor, bu kadar çok söyleşi ve imza gününe nasıl yetişiyorsunuz?

- Aslında ben de merak ediyorum. Bu kadar

yoğun bir tempoya nasıl dayandığımı bilmiyorum. İnsanların sıcak ilgisi, yakınlığı beni ayakta tutuyor. Yoksa sağlığım bozulurdu. Çünkü bir taraftan uyku yok, diğer taraftan yorgunluk... Mesela geçen gün Fatsa'ya çağırıldılar. Ama benim bir gün sonra Adıyaman'da olmam lazımdı. Beni çağıran kitabevinin sahibi "Abi ben seni atarım Adıyaman'a." dedi. Hakikaten de attı. Fatsa'dan Ankara'ya, Ankara'dan Urfa'ya, oradan da Adıyaman'a geçtim ve bu, bir gün içinde oldu. Bir gün içinde dört kentten geçtim. İki ayda toplam 18 kente gitmişim. Gittiğim kentlerde, çoğunlukla ilk kez bir yazarın imza günü, söyleşi oluyor. Diğer yazarların oralara gitmediğini görünce çok üzülüyorum, oradaki insanların buna çok ihtiyacı var. Buradan Türkiye'yi İstanbul, Ankara ve İzmir'den ibaret sanan yazarlara sesleniyorum; Türkiye'nin gidilmesi gereken yerleri var. Özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun buna ihtiyacı var.

Ulaşımınızı nasıl sağlıyorsunuz?

- Doğu ve Güneydoğu Anadolu'ya uçakla gidiyorum. Aksi takdirde yetişmem mümkün değil. Yakın yerlere otobüsle gidiyorum. Minibüse bindiğim de oluyor. Yani ne bulursam onunla seyahat ediyorum. Bu bana çok büyük bir keyif veriyor. Orada gördüklerimi Batı'daki insanlara anlatıyorum. Yani bir nevi köprü görevi görüyorum. Cumhuriyetin ilk dönemlerindeki münevverler ve öğretmenler beni çok etkilemişti. Onları takdire alıyorum. Benim de onların yaptığı gibi, topluma bir katkı olursa sevinirim.

Gittiğiniz yerlerde, nerede kalıyorsunuz?

- Bu konuyla ilgili bir polemik olmuştu. Cumhuriyetin hiçbir döneminde yazarlar ve şairler böyle saygı görmedi. 40-50'li yılların yazar ve şairleri ya sürgünde, ya hapiste, ya işkencedeydi ya da yasaklıydı. Benim kuşağım çok saygı görüyor. Gittiğim yerlerde beni 'Yol yorgunusunuzdur' deyip evlerine buyur ediyorlar ya da hemen bir otele yerleştiriyorlar. Oradaki insanlar bizimle her saati paylaşmak istiyorlar. Çünkü çok açlar. İmza günüyle bitmiyor, çok geç saatlere kadar sohbetler oluyor. Sizi bırakmak istemiyorlar. Kimse konformizim yapmasın. Ben bu dönem, çok aydınlık bir dönemin müjdecisi olarak görüyorum.

Teşekkür ederiz, iyi yolculuklar...

- Dergimiz Öküz'e başarılar.

Alo Öküz'den arıyoruz, Milliyet Sanat mı?

- Evet, ben Tuğrul Eryılmaz

Milliyet Sanat'ın içeriği oldukça değişti.

Bu değişikliğin nedeni neydi?

- Milliyet Sanat'ı seçkin görünüşte bir dergi olmaktan kurtarmaya çalıştım. Tabii bunu yaparken "ucuz" olmamaya da çalıştım. Allame olan da popüler olan da sanat dergilerinde yer almalı diye düşünüyorum.

Bu değişiklik tiraja nasıl yansıdı?

- 3-5 de olsa satışımız arttı. Yani tiraj olumlu yönde etkilendi. 10 binlerce satmıyoruz ama bu

değişiklikten ben de memnunum okuyucu da memnun. Dergiyi belli isimlerin egemenliğinden kurtarmaya çalıştım. Sanat kültürünün demokratik kültüre bir katkısı varsa işe yarar. Tabii bunu yaparken epey küfür de geldi 'Seri ucuz herif, dergimizi ne hale getirdin' diye.

Derginizde sık sık polemikler yer alıyor. Mesela geçen gün Attila İlhan'la bir üniversite hocasının polemikliği vardı. Bir kültür-sanat dergisinde bu polemikler gerekli mi?

- Eğer Attila İlhan "Latince biliyor olmak marifet değil." derse ve bir üniversite hocası da buna karşı sözü olduğunu söyleyerek bizi ararsa, ben bunu yayınlardım. O konuda Attila İlhan'a hak veriyor olmama rağmen yayınlardım. Çünkü Attila İlhan'ın istediğini yazacak yeri var. Ama öbür hocanın yok. Yani sayfalarımız açık. Kimseyle ahbap-çavuş ilişkimiz yok. Türkiye'de polemik varsa Milliyet Sanat'ta da var. Bu bizim tam yapmak istediğimiz şey. Kişisel kavga olmadığı sürece herkese sayfalarımız açık.

Radikal'in kültür-sanat sayfası hem tek sayfaya indi, hem de içeriği azaldı. Milliyet Sanat'a ağırlık verilmesi mi etkiledi?

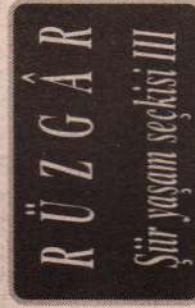
- Hiç ilgisi yok. İsimleri bile çok dikkatli seçiyorum. Milliyet Sanat, Radikal'den de, Milliyet'ten de, Cumhuriyet'ten de, Hürriyet'ten de herkese açık. Radikal İki de öyle. Radikal İki'ye yazarların çoğunun yüzünü bile görmedim. Ahbap-çavuş ilişkisinden kaçınmaya çalışıyorum.

Ekleme istedikleriniz...

- Gazeteci malını ortaya koyar. Övgüyü de yergiyi de sineye çeker.

Teşekkür ederiz, iyi yayınlar...

- Size de iyi yayınlar.

Alo Öküz dergisinden arıyoruz, Rüzgar Şiir Yaşam Seçkisi mi?

- Evet, ben Argos Ankara.

Rüzgar'dan bahsederek misiniz?

- Rüzgar ilk olarak 1998'de çıktı. Yolda üç kez çıkacaktı olmadı. Benim yaşamımdaki iniş-çıkışlardan Rüzgar da etkilendi. Üç yılda üç sayı çıkabildi. İlk 1998 yılında, ikincisi 2000 yılında, üçüncüsü ise bu yılın Ocak ayında çıktı. Dördüncü sayısı da haziran başından itibaren piyasada olacak. Rüzgar normal bir dergi boyutunda değil, kitap

boyutunda. Rüzgar adını Behçet Aysan'ın kızı koydu. İçerik olarak herkese açık bir dergi. Ünlü isimlerle ilk imzaların iç içe geçtiği bir dergi Rüzgar. Çevremde Rüzgar'dan başka hiçbir yerde şiirlerini yayınlamayan insanlar var.

Neden Rüzgar?

- Rüzgar zamana yolculukta nefes alabilme, bunalımdan çıkmanın esintisi olabilme duyarlılığıdır. Rüzgar ortak üretimin, şiire yansımaları sağlamanın saf duyarlılığından başka bir şey değil. Bugün şairlerde büyük bir bunalım var. Çoğu depresyonda. Ben buna karşıyım. Güzeli vermeye çabalıyorsak, matbu hale getirirken bunu elimizden geldikince bu bunalımı yansıtmamaya çalışmalıyız.

Derginin periyodu nedir?

- Üç ayda bir çıkacak. İstiklal Caddesi'ndeki tüm kitapçılarda bulunabilir. Dağıtımı Pentimento'ya verdik. 12 ilde dağıttığını söylüyor. Abone sistemini de Abonet sağlıyor. Ayrıca elden dağıttıklarımız da var.

Dergide mektuba da çok önem veriliyor...

- Derginin her sayısında mektup olacak. Geçen sayıda Emily Dickinson'a ait bir mektup vardı. Dördüncü sayıda da Rimbaud'nun Verlaine'e yazdığı bir mektup yer alacak. Mektup yazmak benim sevgim gibi. Ayrıca bu sayıda yazar ve şairlerin orjinal el yazılarıyla yazılmış çalışmaları da olacak. Derginin fotoğraflarını Olkan Özyurt ve Eray Şaban çekiyor. Kazım Sazak adlı genç bir arkadaşımızın desen ve şiirlerinden oluşan çalışmaları da bu ay dergimizde yer alacak.

Ekleme istedikleriniz...

- Rüzgar kendi uçağını kendi yapmak isteyen bir zihniyetin ürünü.

Teşekkür ederiz, iyi yayınlar...

- Ben teşekkür ederim.

Alo Öküz'den arıyoruz, Stüdyo Imge mi?

- Evet, ben Levent Erseven.
İnternet sitesi açıyormuşsunuz, hayırlı olsun. Sitenin içeriğinden bahseder misiniz biraz?

- Haziran başından itibaren sitemiz faaliyette olacak. Adresi www.studioimge.com. Sitenin bir esprisi var, 10 tane ayrı bölümden oluşuyor. Ana sitede daha ortalama bir şey yakalamaya

çalıştık, rock'ın ve caz'ın çok uçlarına gitmedik. Beş tane iç sitemiz var. Ama bunlar sakın portal olarak anlaşılmamasın. Portal değiliz ve olmayacağız. Portal ismi çok itici geliyor bana. Bu beş siteden ilki 'Intro', tamamen bir teknoloji sitesi. İkincisi ise 'Enred', bu da bir heavy metal sitesi. En detay bilgiye kadar heavy metalle ilgili her şeyi içeriyor. Kontrol Kulesi adında Güven Erkin Erkal'ın hazırladığı bir Türk rock sitemiz de var. Çalıntı Dergisi'nin internet versiyonu olan, haysiyetli kadayıf rock sitemiz de mevcut. Bir de Abdülka adında, Abdülka'nın kendi sitesi var. Bunların her biri kendi alanında en detaya kadar inen siteler. Düğme adında amatör ve yarı amatörlerin yararlanabileceği, evde kayıt yapmak gibi bilgileri içeren bir sitemiz daha var. Müzik setleri ve amfilerle ilgili bir sitemiz de olacak. Bir de müzik dersleriyle ilgili bir sitemiz var. Her şeyi bir arada tutan ama birbirine çok geçmemiş bir site amaçladık. Ve bu bir gençlik sitesi değil, müzik sitesi.

Sponsoru kim sitenin?

- Sponsorumuz henüz yok. Bu sponsor istemediğimiz anlamına gelmesin. Sadece öyle bir şey olmadı. Sponsor şu anda biziz.

Kanat Güner'in kitabını da yeniden basmışsınız...

- Evet, çikali bir ay oldu. Önceden başka bir yayınevinden çıkıyordu. Bir sene basılmadı, bu arada korsan baskıları çoğalmıştı. Sonra biz alıp bastık. Kapak haricinde hiçbir şeyi değiştirmedik. Kitabın içeriği aynı.

Başka yayınlanacak kitaplar var mı?

- Deniz Durukan ve Güven Erkin Erkal'ın 'Türk Rock 2000' çıkacak. Haziran başında Altay Öktem'in 'Filler Çapraz Gider' adlı kitabı piyasada olacak. 'Ustalardan Gitar Dersleri' adlı bir seriye başladık. Bu kitaplarda, usta gitarcuların teknikleri yer alıyor. Bir taraftan da Trainspotting'i hazırlıyoruz. Yerli ve yabancı, kült, avan garde kitapları basıyoruz. Biz burada best seller basmayacağız. Tabii bastığımız kitaplar içinden çok satanlar da olacaktır. Burada insanın tanınmış ya da tanınmamış olması önemli değil. Önemli olan kitabın içeriği. Örneğin Edebiyat Sosyetesini hem başka kimse basmak istemeyeceği için, hem de epeydir yapılmayan bir şeyi, hicivi gündeme getirdiği için bastık. Avan garde'dı. Mesela Orhan Pamuk basmayız. (Zaten o da kitaplarını bize vermez.) Beğenmediğimiz için değil. O artık kendine ait kulvarı olmuş bir yazar. Biz daha öncü, değişik, genç şeyleri basmayı tercih ediyoruz. Bir kitabı basarken 'Basılması gerek' diye basıyoruz; çok satacak diye değil.

Teşekkür ederiz, iyi yayınlar...

- Size de iyi yayınlar.

VİRTÜEL

Alo Öküz'den arıyoruz, Virtüel Yayınları mı?

- Evet, ben Bayram Balcı.

Virtüel'den bahseder misiniz?

- Virtüel Yayınları, bir yıl önce esas olarak şiir kitabı yayımlamak için kuruldu. Yayınevlerinin çoğunun şiir kitabı yayımlama konusundaki tutumları belli. Yayınevlerinin tutumları

sonucu şiirin alanı da daraltılmıştır. Artık şiir kendi yalnızlığını yaşıyor, alanına kimseyi sokmuyor, bu yüzden de şiir bugün salt kendisidir. Bu aslında şiir adına olumlu bir şey. Virtüel Yayınları böyle bir gerçekliğin sonucudur.

Yayımladığınız çoğunlukla şairlerin ilk kitapları mı?

- Bu, şiir kitabı yayımlamakta çoğu yayınevinin tutumunun bir sonucudur. Bizim için önemli olan bir dosyanın şiir bütünlüğüdür. Yayınevine önerilen dosyalara bu gözle bakıyoruz. Şairlerin adından çok, şiiri önemsiyoruz.

Yayınevinin yanı sıra yayınladığınız 'Ağır Ol Bay Düzyazı' adlı şiir dergisinden de bahseder misiniz?

- 'Ağır Ol Bay Düzyazı' yalnızca şiir yayımlayan bir dergi. Dergiyi yayına hazırlarken, sadece şiir yayımlamasının nasıl karşılanacağını tam kestiremiyorduk. Ancak çevremizde örülen ve toplum olarak bizi ruhsuz insanlar haline getiren keşmekeşiğe karşı, şiirin terbiye edilemeyeceği ve bir toplumun ruhu olduğu gerçeğini ortaya koymayı hedeflemiştik. Düzyazı sistem tarafından da kolayca terbiye edilebilir bir yazın alanıdır. Şiir ise her dönem isyancıdır ve asla evcilleştirilemez. Şiir hayatın gürültüsünü bastırarak, kendi gürültüsünü yaratır ve hayatın gürültüsüne karşı bir bela oluşturur. Hem bu sebeple, hem de Cemal Süreya'ya bir vefa olarak dergimizin adını. Cemal Süreya'nın "Ağır ol bay düzyazı / Sen ancak uçağa binersin" dizisinden aldı.

Yayınevinizde olduğu gibi, dergide de henüz adı duyulmamış şairlere yer veriyorsunuz...

- Bilinen bir şiiri yeniden gündeme taşımak değil amacımız. Şiirin bir gizli tarihi vardır. Şiirin bu gizli tarihi henüz gün ışığına 'çıkarılamayan' bir şiirdir. Biz bu şiiri deşifre etmeyi, yani gün ışığına çıkarmayı amaçladık. Bugünün insanı kuşkuyla, inanç eksikliğiyle, çelişkileriyle karmaşık bir insandır. Dolaşımdaki şiir de böyle bir şiirdir. Ama gün yüzüne çıkarılamamış şiir, bu çelişkili ve kuşkuyla insana kendisiyle yüzleşmesini dayatan bir şiirdir. Dergi belki bu şiirin açığa çıkmasına vesile olabilir.

Teşekkür ederiz...

- Biz teşekkür ederiz.

Alo Öküz'den arıyoruz, Serdar Erener ile mi görüşüyoruz?

- Evet, buyrun benim...

Son günlerde Uluslararası Reklamcılar Derneği'nin yayınladığı, 'reklam istihdamı etkiler' mesajı veren reklamlar var. Bunları nasıl değerlendiriyorsunuz?

- Reklam aslında bir tahrir

projesidir. Sol görüşe göre reklam, insanların ihtiyacı olmayan şeyleri almasına neden olur. Ama insanın ihtiyacının ne olduğunu bildiğini kimse iddia edemez. Reklamın amacı insanın aklını çelmektir. Siz bunu başırsanız gelir artar, iş büyür, yatırım yapılır ve bu arada daha fazla insana iş imkanı doğar.

Bu reklamların hedef kitlesi iş sahipleri olduğuna göre, daha yaygın bir kitleye hitap eden medya mecralarında değil de TUSİAD vb. gibi yerlerde yapılması daha uygun olmaz mı?

- TV ya da gazete gibi yaygın kaynakları kullanmak israf olabilir. ABD'de de reklam dernekleri gazetelere ilanlar veriyor. İş adamlarına yönelik bu reklamlar e-mail ya da mektup gibi yöntemler kullanılarak da yapılabilir. Ama bir iş adamının o reklamı TV'de ya da gazetede görmesi daha etkili. Dergi için aynı şeyi söyleyemem. Türkiye'de dergi tirajları o kadar düşük ki...

Bugünlerde artan bir eğilim de eski veya mesleğini halen sürdüren reklamcılarının 'günah çıkartma' tarzında kitaplar yazması.

- Toscani, "Reklam Bize Sırtan Bilinçtir" diye bir kitap yazdı. Benetton'un reklamcısı Toscani'nin yaptığı aykırılık tekrarlanamazdı. Zaten patronu da "Seni olay yaratсын diye tuttum" diyor. Bu patron da yalnızca Luciano Benetton olabilir. En son çıkan 3900 TL'nin yazarı da 'Ben neye kızdıysam onu yazdım' diyor. Olabilir, insan bir hesaplama-içine girebilir. Ama bu bir trend değil. Herkes kendi durduğu yerden bakar. Reklamın içindeymiş, dışına çıkmış her şey gözüne farklı gözüküyor. Her şey için bu böyle. Arınma, günah çıkarma diye bir trend yok. Bu yetenek ve mesleki başarı meselesi. Bir insan başarısız olunca, yetersiz kalınca bok atıyor. Başarılı olup da bu mesleğin içine edeyim diyen bir reklamcı tanımadım. Mesleğini seven, mesleğinde iyi olan reklamcılar böyle şeylere girmiyor.

Türkiye'de bu tarz kitaplar pek yazılmıyor.

- Türkiye'de daha sektör bile yok. Reklam öyle enteresan bir şey ki toplumda yarattığı yankıyla kendi ticari büyüklüğü arasında ters orantı var. Reklam çok göz önünde olduğu için çok büyük bir sektörmüş gibi görünüyor. Hediyeleşim eşyanın cirosu reklamdan daha fazla. Bir de medya reklamın ticari kısmından çok eğlence yönüyle ilgileniyor. Reklam eğlence endüstrisinin alt kolu gibi görülüyor. Reklam sonuçta insanlara bir markayı daha değerli göstermek için ses ve görselliği kullanarak yapılan bir iş. Bir şeyi 10 lira yerine 12 liraya satmak için insanların aklını ve gönlünü çelmek. Türkiye'de de reklam sektörünün içinden biri çıkıp küfür dolu bir kitap yazabilirdi ama çıkıncı. Bu belki de sektörün büyüklüğüyle ilgili bir şey.

Solculardan iyi reklamcı çıkar gibi bir kanı var...

- Bundan 15-20 sene öncesine gidersek, reklamcılık denen meslek, kalem ehlinin meseleği gibi görülüyordu. Diyelim ki bu doğru, Türkiye'de böyle bir anlayış var. Türkiye'de eli kalem tutan mekteplilerin önemli bir bölümü de sol görüş içinde yer alıyordu. Sağ entelektüel diye bir şey yoktu ya da 3-5 kişiydi. Ama sol entelektüeller ibadullah. Sağ entelektüeller arasından da bu işe girenler oldu. Bence bu tamamen tesadüftür. Bir yandan da 'Solcular toplumu daha iyi analiz ettikleri için, daha iyi reklamcı olurlar' gibi bir görüş de var. Bunu kim söylemişse kendine kıyak yapmak istemiş. Solcu olup da reklam işinde parlayan 1-2 isim ya vardır ya yoktur.

Teşekkür ederiz...

- Ben teşekkür ederim...

Alo Öküz'den arıyoruz, Postexpress mi?

- Evet, buyrun ben Yücel Göktürk..
Uzun bir aradan sonra Express dergisini yeniden çıkartmaya başladınız...

- Üç yıl aralıksız haftalık bir dergi yapmak zor bir işti. Nefes alalım diye ara verdik. Express'in 154. sayısında "Biz teneffüse çıkıyoruz" demiştik. Ama o günden bugünlere aylık Roll dergisini ayrıca Oscar Wilde'in

"Sosyalizm ve İnsan Ruhunu", Lewis Carroll'ın "Köpan Açı", Dennis Hopper ve Peter Fonda'nın "Easy Rider Bir Özgürlük Şarkısı" adlı üç güzel kitap yayınladık. Şimdi de Mayıs ayı başında "vakit tamam" dedik ve yola çıkmaya karar verdik.

Neden Post?

- Hem sonrası anlamında, hem de biraz PTT'nin P'si anlamında. Çünkü bu Express'in 155. sayısı değil, biraz daha farklı. Hem Express hem değil. Express haftalıkta bu aylık. Express yazı ağırlıklı ama fikir aynı.

Derginin kağıt, tasarımı, boyut ve benzeri açılardan Roll'e çok benziyor...

- Roll'de şöyle anons ettik; "Müjde Roll'e kardeş

geliyor." Express, Roll'ü doğurmuştu, Roll'de Postexpress'i doğurdu, benzerlik kaçınılmaz. Sarı kağıt da bizim alamet-i farikamız. Postexpress, Roll'ün kapsamadığı alanları kapsıyor, bir anlamda Roll iki. Roll'e sığamadığımız için Postexpress'i çıkardık. Birtakım sınırlarımız var, bunlar öncelikle fiziki sınırlar. Baskıyı yaptırdığımız matbaadaki makina 72 sayfadan fazlasını basmaya uygun değil. 128 sayfalık bir Roll de çıkara-bilirdik ama fiziki şartlarımız buna izin vermiyor.

Nasıl bir okuyucu kitlesi hedefliyorsunuz?

- Bilemiyorum, öyle bir düşüncemiz yok. Hedef kitle gibi bir derdimiz, kavramımız yok. Önemsemediğimiz, merak ettiğimiz şeyleri dilediğimiz gibi kendi bakış açımızla bir dergi haline getirip kendini okur olarak tanımlayan insanlara sunuyoruz. Kime hitap eder bilemiyoruz. Kendimiz olan bir şey yapıyoruz. Olaylara bizim gibi bakan, bizim gibi düşünen insanlar vardır herhalde.

Hedeflediğiniz bir tiraj var mı?

- O türden hedeflerimiz yok.

Ekleme istedikleriniz...

- Postexpress, Express gibi bağımsız ama aynı zamanda bağlı bir dergi. Holdinglerden, partilerden bağımsız ama sol düşünceye bağlı.

Teşekkür ederiz, iyi yayınlar...

- Size de...

Alo Öküz'den arıyoruz, ben Panter Emel, kiminle görüşüyorum acaba?

- Ben Evrim...

Şu anda eylem yapıyorsunuz galiba, nasıl gidiyor?

- Oturma eylemini sürdürüyoruz şu anda. Mc Donald's'a büyük tepkiler var. ODTÜ Mc Donald's'ı hazmeder mi?

diye broşür çıkardık. Daha önce Vedat Türkali destek verdi. Çeşitli toplulukların gerçekleştirdiği 'kültürümüze sahip çıkalım' haftası düzenledik. Sanatçı Fuat Saka, Tolga Sağ katıldı. Daha önce Bergama köylülerini davet etmiştik, geldiler. 1000 kişilik tıklım tıklım doldu. Daha sonra Bahar Şenliklerinde de çimlerin üzerine mumlarla devrim yazısı yazdık. "Mc Donald's Defol Yazdık", 1000'e yakın öğrenci yumurtalar atarak başka bir eylem yapıldı. Kapatılması için idare ile görüşme taleplerimize ancak sekretere kadar ulaşabildik. Rektörle görüşemedik. Şu anda rektörlüğe doğru yürüyoruz. Amacımız rektörle görüşmek.

Mc Donald's ne zaman açıldı?

Eylemi niçin şimdi yapıyorsunuz?

- 2 Aralık 1997'de açıldı. O zamandan bu yana çeşitli kampanyalar yürüttük. Türkiye genelinde imza kampanyaları yaptık. Orası daha önce pastaneydi. Açılmadan 2 gün önce haberimiz oldu. Her şey gizli yürütüldü.

Rektörle görüşürseniz ne isteyeceksiniz?

- Sözleşmelerinin yenilenmemesini ve kapatılmasını talep edeceğiz. Çünkü ODTÜ anti-emperyalizminin kalesidir. Mc Donald's '68 kuşağına bir saldırdır. ODTÜ'de açılmış olması farklı bir anlam taşır.

Kapatılmasını sağlayabilirseniz

Mc Donald's'da karşı eylemlerinizi bitirecek mi?

- Evet. Biticek.

3 sayı önce ben Öküz'de Mc Donald's'la ilgili bir yazı yazmıştım. Mc Donald's'ın sığırlarına açılan otlaklarda tarım yapışa dünya açlık sorunu ortadan kalkar.

Bu anlamda sizin eyleminizi ODTÜ'yle sınırlı tutmanıza üzüldüm.. Kolay gelsin..

- Sağolun, size de...

Alo Öküz'den arıyoruz, Tuğrul Tanyol'la mı görüşüyoruz?

- Evet, ben Tuğrul Tanyol...

Mehmet H. Doğan'ın

YüzYılın Türk Şiir

Antolojisi'nde

özellikle yer almak

istememişsiniz...

Neden acaba?

- Genelde antolojilere girmeme kararı vermiştim.

Bunu M. Doğan'a da dolaylı olarak ilettim. Kendisi beni aradı ve benim de bulunmam gerektiğini söyledi. Ben kararında ısrar edince de, bu durumda, en azından girmek istemediğimi belirteceğini söyledi. Ama ben antolojide böyle bir ibare olmadığını gördüm. Dolayısıyla bu antolojiye alınmamış sayılabilirim.

Neden antolojilerde yer almak istemiyorsunuz?

- Açıkçası benim şiirimi gerektiği gibi değerlendireceğine inandığım birinin antolojisinde yer alırım. Bir şair antolojiye alınmadan harcanabileceği gibi antolojiye alınarak da harcanabilir. Mehmet Doğan'ın bugüne kadarki şiir seçimi ve zevki açıkçası bende böyle bir kaygıyı uyandırmıştır. Antolojiyi gördükten sonra da yanılmamış olduğumu gördüm. Mehmet Doğan ne yazık ki yakın dostların iyi ve önemli şairler olarak kabul edilmesi kötü geleneğinden kendini kurtaramamış. Özel ilişkilerimiz karşımızdakini asla önemli kılmamalı.

Teşekkür ederiz...

- Ben de teşekkür ederim..

İBRAHİM KELEŞ

ben olsam, bi güzel içime sindirirdim...

ben olsam, baston olurum...

ben olsam, hiç utanmazdım...

ben olsam, hiç gülmezdim...

ben olsam, ameliyat olurdum...

ben olsam, ben var ya, ben...

ben olsam, ya olurum, ya olurum...

ben olsam, ben de istifa ederdim...

ben olsam, limon satardım...

ben olsam, lap top olurum...

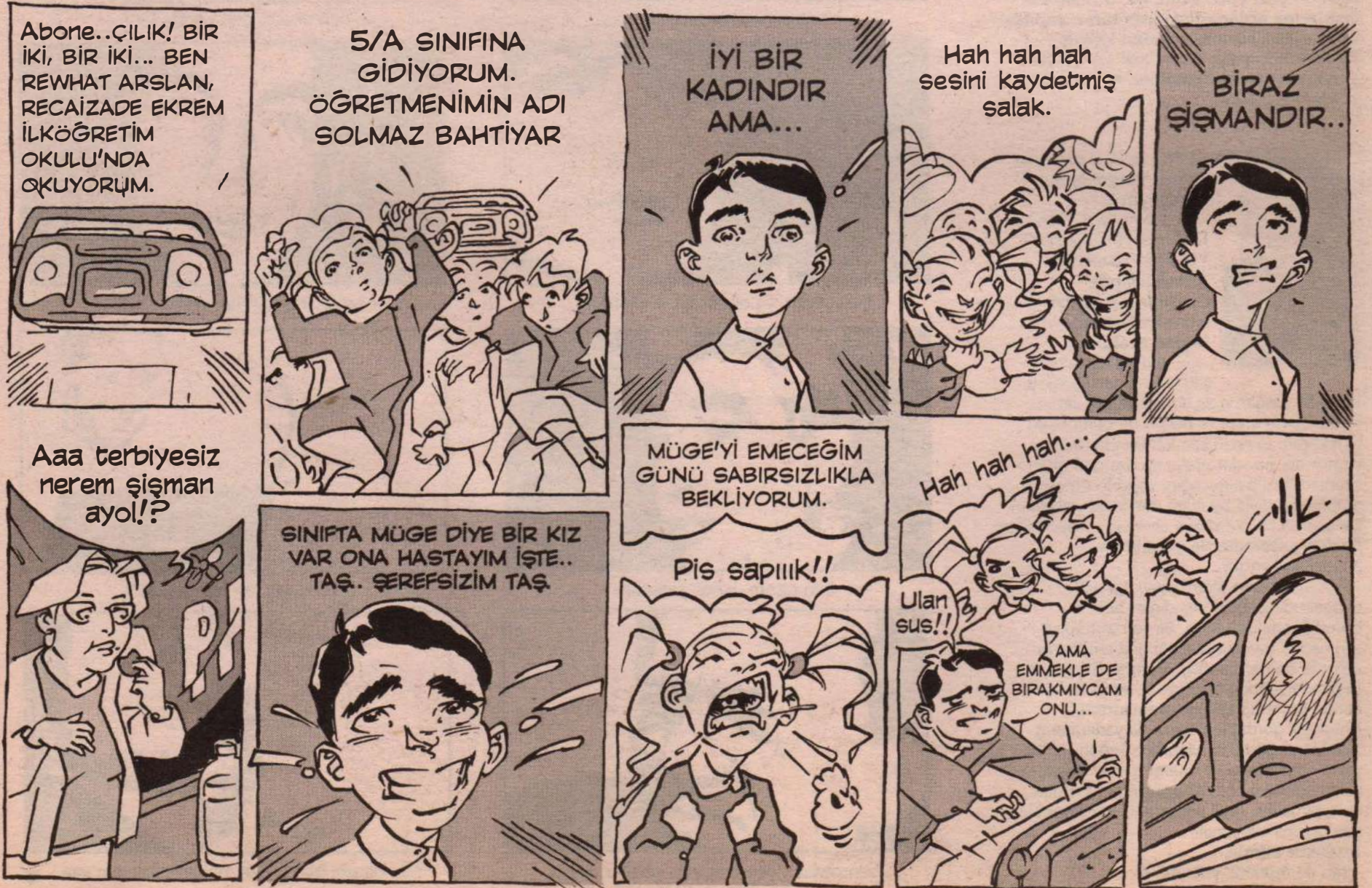

ben ol-sam, eee ben, eee yo-rul-dum...
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ben olsam, ben... ben, babamı özledim yaa...

REWHAT

Diyarbakir malaaa
minaaaa Diyarbakir...

Baba Ciwan
Haco'yu
koydum..

Geç
otur
yemeğini
ye

Cihe minaaa cihe
Bavuuu Kâle minaa

Ew meskena
paytaxta minaaa

Ne güzel
söylüyor ağzını
öptüğümün
Ciwan'ı bee!..

Diyarbakir...
CİLİK! BİR
İKİ, BİR İKİ...
BEN REWHAT
ARSLAN,

RECAİZADE EKREM
İLKÖĞRETİM
OKULU'NDA
OKUYORUM.

GEÇEN
GÜNKÜ
OLAYA
ÖĞRETMENİM
ÇOK KIZDI.

Gerizekalı!

AMA OLSUN
ZATEN VEDA
PARTİSİYDİ.
BİR DAHA
GÖRMİYCEM Kİ
ONLARI.

Sittir
git
odana
piç.

Yani...

...nasıl desem
Rewhat beni
sevdiğini
biliyorum.

Ve sana karşılık
vermek istiyorum
ama olmuyor. Bunu
yapamıyorum.

İnan kendimi çok
zorladım seni sevmek
için ama içimde sana
karşı hiçbir şey yok
ne bilim ya işte..

Şey biraz geyik
olacak ama ben
arkadaş kalalım
diyorum.

Sen nedersin
Rewhat ben
yine çağırdığında
gelirim ama
normal bir
arkadaş
olarak.

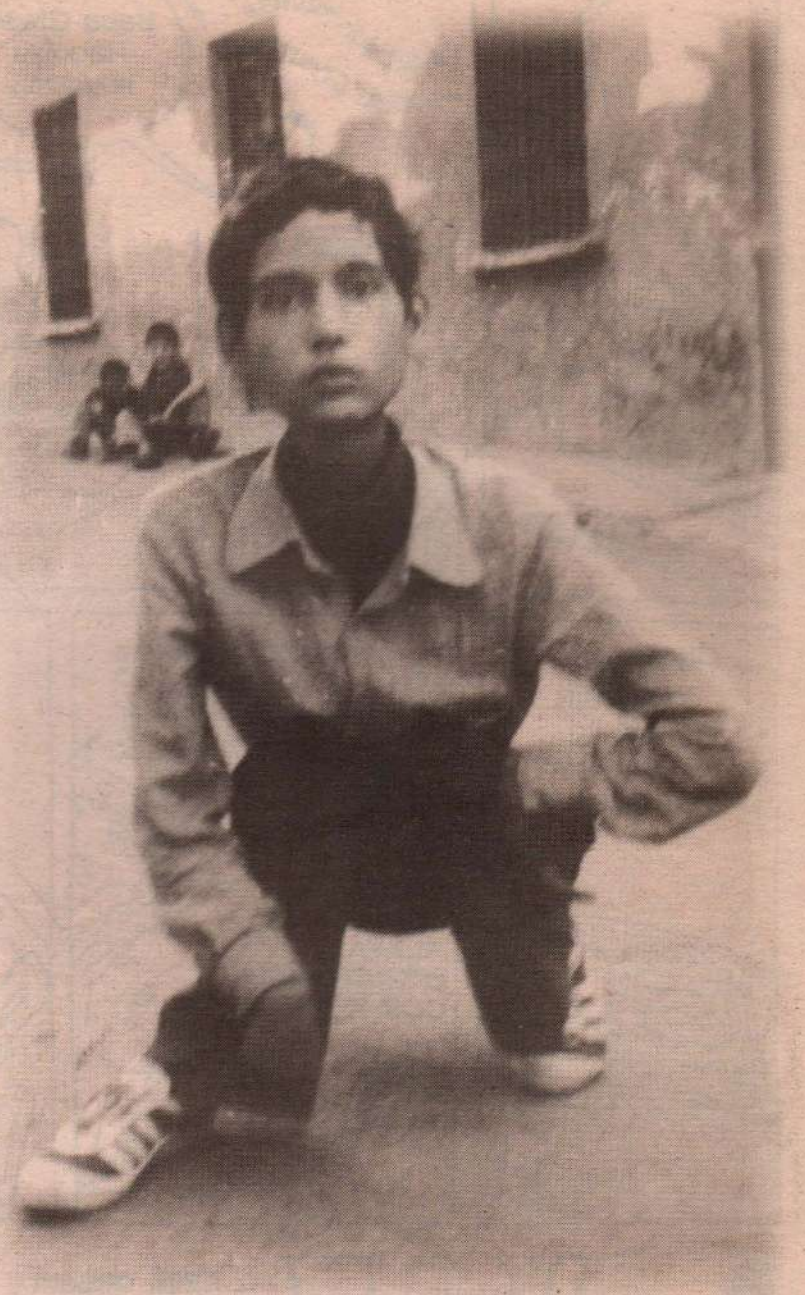

aa bu ne.. aaa.. bu
çalışıyo... Sen, sen sesimi
kaydediyorsun, inanmıyorum,
iğrençsin. Senle arkadaş da
olunmaz bitti olum
herşey.. ÇİLİK!!

BİR Kİ, BİR Kİ.. BEN
REWHAT ARSLAN.. MİMAR
SİNAN'DA OKUYORUM..
LEYLA DİYE BİR KIZ VAR,
HASTAYIM ONA..
TAŞ GİBİ ŞEREFSİZİM
TAŞ.. ONU
EMECEĞİM...

Rewhat 2021 yapış Arslan

Karikatürcü Ahmet ve Mehmet Ot Kardeşler'in Hikayesi

“Film Yapsan Kimse İnanmaz”

Oğuz Aral'a göre Alain Delon kadar yakışıklıydı. Anneleri için, askere gidemeyecek iki erkek oğul, ki Çanakkale'de en çok askerler sevilir. Doktorlara göre ise 24 yaşından sonra mutlaka öleceklerdi.

Ahmet ve Mehmet Ot, 1963 yılında İstanbul Gültepe'de doğdular. İkiz kardeşiler. Gültepe ile Gelibolu-Kavak Köyü arasında gidip gelerek büyüdüler. Kas erimesi hastalıkları vardı, ilkokul 3. sınıftan sonra vücutlarındaki erime hızlanınca okulu bıraktılar. 15 yaşlarında tekrar okumaya ve sonra da karikatür çizmeye başladılar. O senelerde abları üniversiteye girmişti, eve getirdiği arkadaşları ile birlikte Ahmet ve Mehmet'in siyasi düşünceleri oluştu. 1980'den sonra TKP'li oldular, belki hiç kabul edilmediler, belki edildiler. Komşuların ihbarı bahanesi ile evleri basıldı, onlar hariç evde bulunanlar işkence gördü. Onların sadece karikatür ve yazılarına el konuldu. Bu olaylardan sonra ihtiyaç duydukları herkes onlardan ve evlerinden uzaklaştı. Gırgır, Hıbrır, Ustura, Kadınca gibi dergilerde çizdiler. 1991'de, Ahmet Mehmet Ot-Kutsi Akıllı imzalı “Özür Dilerim” kitapları çıktı. Sonuna kadar Cumhuriyet Gazetesi okudular. Ama Atatürk'ü hep belli bir mesafeden sevdiler, çünkü; “Sağlam Kafa Sağlam Vücutta Bulunur” demişti bir kere. 1990 Şubat'ında Mehmet 27 yaşında, 5 sene sonra da Ahmet 32 yaşında öldü. Mehmet öldükten sonra Ahmet ismini Ahmet Mehmet Ot olarak değiştirdi ve ölünce de aynı mezara gömülmek istedi. Şimdi aynı mezarda üst üste gömülüler.

Ahmet ve Mehmet Ot'un kısa, ancak akıllara durgunluk veren azimli hikayesini ailesi, arkadaşları ve karikatürcü dostları Öküz için **Ahmet Gölbaşı'na** anlattı...

Karikatüre Başlama Hikayeleri:

Gelibolu'da bir köy. Dümdüz, güneşli, rüzgarlı ve denizli bir gün. Toprağın üzerine bırakılmış, ora insanların deyimiyle **'aşırı özürülü'** iki kardeş vardı. Daha sonra onları oraya bırakan kişi tarafından alınıp eve götürüleceklerdi, bunun dışında da fazla bir şey olmayacaktı onlar için. Doğa ile fazla vakit geçiremiyorlardı. Yürüyemez, oynayamaz, denize giremez, yağmurlu havalarda koşup bir yere gidemezlerdi. Tanışıklıkları kısıtlıydı. Erimiş bedenleri vardı, yaşadıkları köy önyargılarıyla onları kötü yapıyordu. Dirsekleri ve dizleri üzerinde topraktaydılar. Büyük, geniş sıcak ve rüzgarlı bir düzlüğün ortasında iki leke gibiydiler. Topraktan hemen sonra yükselen iki insan başı, böcekler ve karıncalar çevrelerinde. Nemrud'un heykelleri gibi, bir tek başları sağlam duruyordu. Rüzgar ovoidan tozları savuruyor, öbek öbek çalılar kilometrelerce yuvarlıyordu. İçlerinde bir de sarı dergi sayfası vardı savrulan bu kağıt parçaları arasından. Havada, yerde şekilden şekile girerek geldi geldi Mehmet'in suratının ortasına yapıştı o sarı dergi sayfası. Mehmet sayfadan kurtulmak için başını o yana bu yana savurdu, olmadı. Ahmet, kardeşinin yüzündeki kağıt parçasını gördüğünde Mehmet'in haline güldü. Mehmet ellerini kullanmadan, rüzgarın da yardımıyla, kağıttan kurtulmak niyetindeydi. Ama tek başına kurtulamıyordu. Ahmet yardım etti, kağıt parçasını zor bela alıp önlerine bıraktı. Bu sarı kağıt parçası, bir Gırgır Dergisi sayfasıydı. Ahmet ve Mehmet Ot hayatlarında ilk defa karikatür görüyorlardı. Bu olay daha sonra onların hayatlarını değiştiren ve onları adeta hayata bağlayan bir tutku oldu.

Nefise Ot - Anneleri

- Daima çalışırlardı, çok arkadaşları gelip giderdi. Ben **"senin bu arkadaşlarından bıktım"**, dediğim zaman; **"Ben ölünce hiç kimse gelmeyecek çünkü onlar bana geliyor"** derdi Ahmet. Tanıdıklarımla, dostlarımla toplandığımız zaman Ahmet ve Mehmet'ten konuşalım diyoruz. Kuran veya mevlüt okutmaktansa anmak iyidir derim. Sağ olsalar kavga eder bağırırdık, onlar benim hareketimi beğenmezdi, ben onların hareketini beğenmezdim. Yine de iyi insanlarmış, bize pek eziyet olmadılar, o kadar kucakta gezdirdiğimiz halde. Keşke yaşasalar. Geçen gece onları rüyamda gördüm, boyu, poslu, iri, yarı. Mehmet'i pek göremiyorum rüyamda, hep Ahmet'i görüyorum. Ahmet'le daha iyi anlaşıyorduk.

Hüseyin Ot - Babaları

- Çocuklar sağ olsaydı daha iyi olacaktı. Hastalıklarının iyileşmesi için böyle bir yeri, Gelibolu'yu seçtik. Burada durduklarında onların hayatı daha iyi olacaktı, diye düşünüyorduk, sağlıkları yönünden yani, ama olmadı. İstedikim gibi yapamadık. Onlar burada olsalardı etrafımız daha kalabalık olurdu. Biz sizleri, siz de bizleri sevmiştiniz. Siz, arkadaşlarının onları daha iyi hatırlayacağından eminim.

Saadet Kalkan - Ablaları

- Ben 1977'de üniversiteye girdiğimde, o yıllara kadar Ahmet ve Mehmet'in arkadaşlıkları vardı, mahalleleri, gençlikleri, delikanlılıkları, sevgileri, sigaraları vardı. Üniversiteden sonra benimle beraber, onlar da değişti. Hayata daha farklı bakmaya başladık. İnsan ilişkilerimiz dünya görüşlerimiz birlikte biçimlenmeye başladı. Zamanlarını daha iyi değerlendirebilmek için, karikatüre başladılar, politik konularda kitaplar okudular. Hep evdeydiler, onlar teorik anlamda vardılar, ben pratik. Birbirimizi tamamlardık aslında. Yani; dışarı çıkamamanın karşılığında evde kendilerini çok geliştirdiler, ben de dışarıda çok aktifim, tamamlandık. Yapmak istediklerini yetiştiremeyip ansızın gitmekten korkuyorlardı. Ölümünden sadece bu yüzden korkuyorlardı. Birçok insanın bir ömüre sığdıramadıklarını onlar kısa bir süreye sığdırmak zorunda kaldılar. 13 - 18 yıla tüm gelişimlerini sığdırdılar. Diğer insanlar 80 yılına sığdıramıyorlar. Daktilo, bilgisayar gibi olanakları kursa gitmeden öğrenip geliştirdiler. Şimdiki teknolojik olanaklar olsaydı daha çok yararlanırlardı. Çünkü hep birilerine muhtaçtılar. Büyük bir piyasada herkes hınca hınç sürtüşürken onlar kısıtlı olanaklarıyla kendilerini kabul ettirdiler de.

Oğuz Aral bile onlara herkesle eşit davranırdı. Birçok kere karikatürlerini yayımlamazdı. Defalarca kez, Ahmet'le Mehmet'in karikatürlerini götürdüğümde oradan lanet okuyup çıktığını hatırlıyorum.

Gizem Kalkan - Yeğenleri

- Önceden dayım öldüğü için hep üzülürdüm. Şimdi bıraktıkları, yazdıkları ve çizdikleriyle bana hep güç veriyor. Benim gözümde farklıydılar. Onlardan pay çıkarıyorum. Canım çok sıkıldığı zaman, kendi kendime karşımda dayım varmış gibi konuşuyorum. Ve o bana cevap veriyor, ben bunu biliyorum. Benden sigara isterdi hep. Bir kere babam çok kızmıştı, eve göndermişti beni. Dayım telefonla aradı: **"Noolur bana sigara al"** diye. Babamdan gizli gidip almıştım. Dayım bana bilgisayar öğretti. Kendilerini rüyamda gördüğümde, hep spasağlam görüyorum. Benimle konuşuyorlar, bir şeyler anlatıyorlar. Ama sonra hep ağlıyorum, neden olduğunu hiç bilmiyorum. Sonuç olarak bana kattıkları çok şey var. Mezarları bizim okulun yanında, sıkıldığım zaman yanlarına gidiyorum, konuşuyorum onlarla, rahatlıyorum. Mezarlarını düzeltiyorum (Gizem'in annesi **"Bir daha yalnız başına oraya gitmeyeceksin, demedim mi?"** diye bağırırdı bu sırada).

Ekin Kalkan - Yeğenleri

- Ben çoğunlukla dayımın (Ahmet) bıraktığı eşyaları hatırlamaya çalışırım. Resimleriyle konuşurum. Zaten masamın kenarında bir resmi var, her zaman ona bakarak dayımı hatırlarım. Çok kullandığı kitap ayracı var, ben de hep onu kullanıyorum kitaplarımı okurken. Dayımın hiç sigara içmesini istemezdim. O da biliyordu ama içerdi. Bir de yarım söndürülmüş sigaraları tekrar yakıp içerdi, hiç istemezdim içmesini. Hiç rüyamda görmedim. Dayımı fazla tanımamıştım, çünkü fazla sene geçirmemiştik birbimizle. O yüzden günlükleri var, yazları hep onları okurum. Gerçek doğum günümü onun yazılarında çok aradım. Defterlerinde günlükten daha çok siyasi yazılar var.

Metin Yıldırım - Çocukluk Arkadaşları

- Yaşamı sevmelerine ve cesaretlerine hayrandım. Onlardan çok ders aldım, bir nevi benim öğretmenim gibi oldular. Şu an tiyatroyla ilgileniyorsam Ahmet ve Mehmet'in sayesinde oldu. Geçmişte bir dönem karikatürü denemem bile onların vasıtası ile oldu. Hatta üniversiteye girmem bile. En iyi dostlarımdı. Birçok anım var onlarla. Mesela köye gidiyorduk, Çanakkale'ye, Saroz'a. Mevzilerin oraya giderdik, ben el arabasıyla taşırdım onları. Oralari ıssız olduğu için, üçümüzden başka kimse olamazdı. Mevzilerin az ilerisinde dere vardı, o dereyi çok merak ediyorduk. Denize döküldüğü yerden geçecektik. Gittiğimiz ilk günüyü, İstanbul'dayken iştahla anlatıyorlardı orayı. Mevzileri, kumsalı, kumsaldaki yengeç ölümlerini, renkli taşları. Eski para da bulunuyormuş orada. El arabasıyla onları karşıya geçiremeyeceğim için orada bıraktım. Ben yüzerek karşıya geçtim. Döndüğümde anlatacağım gördüklerimi. Belki eski para da bulurdum. Baktım kurumuş yengeçler, ıssızlık, kumsal, güneş, bayağı zaman geçirmişim orada. Rahat bir, bir buçuk saat var, eski para falan da bulamadım. Taş, yengeç kurumuş deniz kabukları topladım. Sonra da dereyi geçerek geri döndüm. Döndüğümde bir de ne göreyim, baktım Ahmet el arabasından düşmüş yan yatıyor ve tabii düzelemiyor da. Güneş tepelerinde cayır, cayır. Mehmet düz durumda ama endişe içinde yardım bekliyor. Ahmet'in üstte kalan tarafı güneşte yanmıştı. Yüzünün yarısı kıpkırmızı yarı beyazdı. Onları o halde görünce çok zor durumda kaldım, kendimi affettirmeye çalıştım. Gerilmiş ve korkmuşlardı. Ama akşam evde anlatıp gülmüştük hep beraber.

Pınar Ezerler - Arkadaşları

- Ahmet'in azmine müthiş hayrandım. Onun karşısında kendimi bir nokta gibi görüyordum. Bizim günlük koşuşturmalarımız, günlük küçük hesaplarımız, sıkıntılarımızın tam dışında bir tane adam oturmuş bir şeyler yapıyor. Bilemiyorum, böyle değerli bir şey gerçekten olabilir mi? Kendini de sorguluyorsun bir yandan, Ahmet'le konuşurken. Yaşama azmi, yaşama coşkusu en belirgin özelliği. Ahmet diyorum çünkü Mehmet'i daha az tanıdım, tümüyle onun için de geçerli her şey ama belki benim, belki de onun vakti kısıtlıydı birbimizi tanımamız için. Benim muayenehanemde de asılı bir karikatürleri var, duvarda, çok değerli bir şey. Doktorlar 24 yaşında öleceğini söylemişlerdi, belli ki hırçınlığı bu yüzden. Tabii bu kadar acelesi olan bir insanın bu durumu normal. Yaratıcı olmanın getirdiği stres de var.

Dr. Serdar Sıralar - Arkadaşları

- Sağlıklı görünen özürülülerin dünyasında, özürülü görünen sağlıklı bir insan. Ahmet'in kaderi buydu işte. Yerde emekleyen bir bebek gibi yaşayıp, gökte süzülen bir martı gibi özgür bir ruha sahip olmak. Zor, çok zor. Vücudun tüm organlarının, beyine hizmet etmek için var olduğunun en büyük ispatı, **"eli ayağı tutmaz"** denilen bir eli kalem tutar. Boşa harcanan upuzun ömürlere inat, dopdolu kısacık bir hayat. İşte özeti bu.

Kutsi Akıllı - Birlikte Kitap Yazdıkları Arkadaşları

- Yazı için yeniden "Özür Dilerim"i elime aldım ve Ahmet yine, arka kapaktan içime içime aktı.

Eşek ile aslan çok iyi arkadaşlarım. Bir gün yine beraberce otururlarken eşek, dişilerden dert yanmış. **"Nedir kardeşim bunlardan çektiğimiz? Biz bu kadar kahr çekmek zorunda mıyız be?"** Aslan ona hak vermiş; **"Valla doğru. Nedir bu üç kurusluk hayatta, bu kadar eziyet? Keşke başka bir yolunu bulsak da, kurtulsak"** Eşek aslana bakmış; **"Ya aslan kardeş, gel biz birbirimizi düzelim, bu kari derdinden de kurtulalım"** Aslan biraz düşündükten sonra fikir onun da aklına yatmış **"Tamam ama, ben ormanlar kralıyım, önce ben"** demiş. Eşek kabul etmiş. Aslan geçmiş eşeğin arkasına. Birkaç dakika sonra, eşek mızıldanmaya başlamış. Aslana dönerek konuşmuş **"eee aslan kardeş, hala rahatlayamadın mı? Beklemekten canım sıkıldı artık"** Aslan kafasını sallayarak **"tamam"** demiş. İki dakika sonra eşeğin önünde yerini almış. Eşek aslanın arkasına geçmiş. Beş dakika, on dakika, yarım saat, bir saat. Eşek bir buçuk saat sonra neredeyse ayakta duramaz hale geldiğinde aslana seslenmiş **"Ne oldu aslan kardeş, hiç sesin soluğun çıkmadı, çok hoşuna gitti galiba?"** Aslan dişlerini sıkarak cevap vermiş; **"Ulan eşşölüşşşşek, kafamı bir döndürebilsem sana gösterecem hoşlanmayı"**.

Bu fıkrayı Ahmet'ten, belki 500 kez dinlemiştir. Her görüştükümüzde, önce bu fıkrayı anlatmasını isterdim. O da her seferinde, biraz daha değiştirerek, bu fıkrayı anlatırdı. İki kez aynı fıkrayı dinlemedim ondan.

O, tanıdık, **"Sovyetler Birliğindeki son durumun an be an takipçisi"** Ahmet'ti, neşe sağlamayı kendisine görev edinmiş. Hemen her zaman evinde misafir olurdu. **"Onun, o durumuna rağmen, bu kadar neşeli olmasından güç almak isteyen"**. Gerçekten de çok az şey dudaklarını aşağı doğru bükerti Ahmet'in. Bu çok az şeyden, **Edip Akbayram'ın "Hava Nasıl Oralarda"** sı hiç iska geçmez, her seferinde onun gözünden birkaç damla yaş kopartmayı başarırdı. Bu parçayı dinlediğinde, aklına Mehmet'in geldiğini söylemişti bir seferinde.

Evde kalmış, kurumuş, kendini yok etmeye çalışan kadınları çizerdi, belki de kendisine yapılmaya çalışılana inat. Her sakatlığın kafada başlayıp bittiğini bildiğinden, insanların takıntılarıyla ilgili çizmeyi severdi. Hep itilmişler, örselenmişler, halı altına süpürülmeye çalışılanlar mürekkep olup aktılar onun tarama ucundan.

Bilgisayarıyla organik bir bağ kurmuş, **"cihaz"** teknolojisine tanıştıktan sonra hastası olmuştu. Bir **"bilgisayar ahmağı"** olan ben, ne zaman başım derde girse, onun numarasını çevirirdim. Onu toprağa gömdükten sonra, günlerce elimi numarayı çevirirken yakaladım. Programın boka sarmasının ilacı Ahmet'ti benim için.

Sık sık para kazanmanın yolları üzerinde konuşurduk. Çünkü bir zaman ondan eve dönerken -ulan Gültepe minübüslerinin fiyatını da unuttum o zamanki. Bir önceki nesil 68 kuşağı olarak tanınıyor, biz enflasyon dönemi palikaryaları- bütün çekmeceleri karıştırıp, paranın kalan kısmını toparlamaya çalışırdık. Öyle canımıza tak etmişti ki, yırtmanın uç yolları hakkında teoriler üretir olmuştuk. Bir seferinde, Ahmet'in bir arkadaşı, inanılmaz bir projeye gelmişti. Ahmet'in bilgisayarını satıp, o parayla şişme bebek alacaktık. Müşterileri bile ayarlamıştı. Ahmet'in leğeninde yıkayacaktık onları işten dönüşlerinde. Teorik olarak 1 ayda yeniden bilgisayar alınabiliyordu Ahmet'e. Kendimize **"nylon pezevenliği"**ni yakıştıramadık, ben yine ara sıra tabanvayla döndüm.

Kardeşiyle, Gültepe'nin **"Kurtarılmış Bölge"** zamanlarında, teksir makinesiyle bildiri hazırlamalarını anlatmıştı. İki kardeş yakalanmış ama özür olduğu için içeri **"tıkılanmışlar"**dı. **"Kıçma şişe sokulmasını engellediği için borçluyum özür lüğüm"** der ve dışarı çıktığımızda, "yeni" Gültepe'de dizi dizi giden Hicret, Taassup, Tekbir gibi dükkan adlarına basardı kalayı.

Yağmurlu bir günde, onu toprağa bırakmaya giderken bile, bana "o" fıkrayı anlatıyordu. Mezarın başındaki anı hiç unutmam. İmam **"Doğru yatırın. Kıyamet günü geldiğinde kibleye doğru kalksın"** dediğinde annesi **"Benim oğlum ne zaman ayağa kalktı ki, kıyamet günü kalksın"** diye cevap verdi. İçimden kahkahalarla gülmek geldi ve o da benim karizmayı çizdirmemek için ördüğüm kalkanı parçaladı, geçti. Sonra üstüne kürekler dolusu toprak attık ama, ben Ahmet'i hiç bir zaman gömedim. Ve o gün ben, yağmura çok borçlu kaldım. Gözyaşlarımı gizlediği için.

Kitaptan Alıntılar:

✓ Minibüste ya da otobüste veya sokakta arkadaşınızın kucağında gezerken, birisinin saklamaya hiç de çaba göstermeden, yanındakine sizi göstererek, yüksek sesle **"Keşke ölseydi, daha iyi olurdu"** dediğini duydunuz mu?

✓ Sinema ya da tiyatro önünde, izleyeceğiniz şeyin heyecanını taşıyarak içeri girmeye hazırlandığınız bir sırada, iyi giyimli birinin yanınıza gelerek cebinden bozuk paralarını çıkartarak sokuşturmak isteğiyle karşılaştınız mı?

✓ Evden dışarı çıkma olanaklarınızın kısıtlı olması yüzünden arkadaşlarınızın sizi ziyaret etmesi ve bu geliş gidişlerden zamanla huylanılması ile birlikte yapılan bir ihbarla örgüt hücresi suçlaması ile karşılaşp, savcılık iddianamesine **"sakat oldukları gerekçesi ile dava açılmamasına"** diye geçtiniz mi hiç?

✓ **Notre Dame'ın Kamburu'nda** çizilen **Quassimodou'nun** kusursuz güzellikteki **Esmeralda'ya** duyduğu duygusal yakınlık, bu kitabı okuyan ya da filmi izleyen çoğu kimsede karışık düşünceler uyandırmıştır. Ama sonuçta, izleyenler kamburluğu ve çirkinliği yüzünden Esmeralda'ya ulaşamaması karşısında Quassimodou'ya acımışlardır. Fakat, yazar (**Victor Hugo**) bir hinlik yaparak, güzel Esmeralda'ya romanında, sevgili olarak yakışıklı prens yerine Quassimodou'yu seçtirseydi ne olurdu? Okuyucu da veya izleyici de yine aynı duygular oluşarak Quassimodou'ya acınır mıydı? Hayır. Bu kez Esmeralda'ya acınacaktı, hem de daha çok. Bununla birlikte Esmeralda böyle bir adamı kabul ettiği için yüceltilecekti de. Çünkü toplumların kurulu mantığı Esmeralda'nın çirkin ve kambur Quassimodou'da ne bulduğunu anlamaya izin vermiyor.

✓ Türkiye'de Özürli Olmak: Türk insanının olaylara karşı bu denli tepkisiz olması, öteden beri halkın kendisini bile düşündürmüştür. Toplumsal ilişkilerimizde tutuk olduğumuz gerçek bir olgudur. İnsanlarımız, mutsuzlukları ile, doyumsuzlukları ile, eşitsizlikleri ile ortalıkta patlamaya hazır birer mayın gibi dolaşıyorlar. Kompleks dağlarını, sorun ormanları kaplamış. Bir yerinden alev alsın kül olacak. Türkiye'de halinden memnun olmayanlar, kendilerinden daha kötü durumda olan birini gördüklerinde, büyük bir huşu içinde titreyip, bir anda kendilerine geliyorlarsa, bir bütün olarak toplumun sırtına yüklenen onca haksızlığa, baskıya ve sömürüye karşı niçin başkaldırmadıkları da rahatlıkla anlaşılır. Özür lülük, toplumun sorunlarının basıncından boşalmamasında bir tür sübab görevi üstleniyor.

Ahmet Keskin - Karikatürcü Arkadaşları

- İlk olarak Gırgır Dergisi'nde fiziksel engellerinden dolayı, birtakim kardeşlerin kucağında, çizdikleri karikatürleri getirirken fark ettim Ahmet ve Mehmet Ot kardeşleri. Gırgır'ın dağılmasından sonra **Hibir Dergisi'**nde, onlarla beraber çalışma fırsatı buldum. Fırsat diyorum çünkü hayatın ciddi bir kısmını Ahmet'ten öğrendim. Maddi yokluklar yaşamalarına rağmen ceplerindeki iki kuruşu, hiç kuruşu olmayanlarla paylaşırlardı. O zamanlar hiç kuruşu olmayanlardan biri de bendim. Ciddi fiziksel engelli olmasına rağmen kimse Ahmet ve Mehmet'e özür lü gibi davranmazdı. Bu da Ahmet ve Mehmet kardeşlerimizden kaynaklanan bir güzellikti. Bir gün ben Ahmet'e iş bulmaya çalışırken işsiz kaldım. Sonra Ahmet bana D.H.K.D.' (Doğal Hayatı Koruma Derneği) de bir iş buldu. Son olarak mekanları cennet olsun.

Metin Üstündağ - Telefon Arkadaşları

- Onlarla yüzyüze ilk kez **Limon Dergisi'**nde tanıştık sanıyorum. Bir masanın üzerinde biblo gibi duruyorlardı. Ama habire sigara, çay içiyor ve car car konuşuyorlardı. Gören herkese çok ilginç geliyorlardı. O gün, benim de ayağımanın aksamasını gördüklerinden olacak herhalde birden çok samimi olduk. Bir iki kere evlerine de gittim. Dışarıda da buluştuk. Ama bizi gerçekten çok samimi üç dost yapan gece sabahlara kadar telefon konuşmalarımız olmuştu. Aslında durumlarına canları çok sıkılıyordu. Bazı geceler telefonda sabahlara kadar bira içip car car konuşuyorduk. İkinin konuşması da birbirine benzediği için kiminle konuştuğumu anlamıyordum. Ama çok gülüyorduk. Telefonu açar açmaz birbirimize ilk lafımız; **"Bugün 31 çektin mi?"**, **"Bugün halkımız için kaç kere seviştin?"** oluyordu. Sonra mizahtan, sanattan, edebiyattan, hayattan, bazen zerrece birbirini tutmayan şeylerden laflıyorduk. Bir kere ben, telefonun başında sızmışım, ayıldığım da **Ahmet**, hâlâ küfür ede ede konuşuyordu. Benim de çocukluğumun bir bölümü fiziken onlar gibi geçtiğinden onları çok iyi anlıyordum. O yüzden birbirimize rol yapmıyorduk. Ruhları, beyinleri, yürekleri kebek gibi uçmak isteyen ama çaresizce bir prangada vücut bulmuş iki büst gibi duruyorlardı. Dünya, hayat ve insanlar ne zaman üzerime üzerime gelse, onları düşünür ve yaşamasalar da onlardan müthiş güzel moral alırdım. Sanat dünyasındaki angut **"biçim mi, içerik mi"** tartışmalarını kökten dumura uğratacak canlı birer pankarttı onlar.

Neriman Oyman - Arkadaşları

- Ağzımda yangınlar büyüyor "Dostluk Diye İnliyorum", sizi çok seviyorum Mehmet, Ahmet Ot. Seviyorum ellerinizi, düşünüyorum kocaman güçlü ellerinizi, tutup bir çırpıda göklere, maviyelere, özgürlüklere hoplatan güçlü ellerinizi. Sonra devleşen kanatlarımı alıp uçuruyor beni kül tablaları, masa altları bize göre değil dostlarım.

Siz beni büyüttünüz, gözlerimdeki perdeyi güçlü ellerinizle yırtıp attınız, benimle konuşunuz, özgürlüğün kapısında sınırsız sarıldınız bana.

Ahmet, Mehmet Ot sizi parçalara bölmedim, sizi karelere almadım, sizi et ya da kemik yığını olarak ya da özürle olarak düşünmedim. Sizi abartmadım.

Ali İzar - Arkadaşları

- Önce Mehmet'i yitirdik. Yemek yerken, boğazına çorba takıldı. Bizim boğazlarımıza ise acı bir hicirlik! Sonra da Ahmet veda etti. Bir gün önce telefon açtı çağırdı: "Gel ölüyorum" dedi. Atlayıp gittim. Ertesi gün doktordan alınmış kontrol randevusu vardı. Teselli ettim. "Yok bir şeyin, turp gibisin, dedim." Zaten yarın hastaneye gidiyoruz. Sonra sabahın köründe telefon "Ahmet öldü!" Hastane yerine musalla taşına taşдық, hafif vücudunu. Her zaman olduğu gibi tek düze bir sesle görev icabı sordu imam: "Nasıl bilirdiniz?" Evet, Ahmet-Mehmet Ot'u nasıl bilirdim? Onları iyi bir dost olarak bilirdim. Sevecenliklerini, arkadaşlıklarını hiç esirgemedi sunarlardı. Arayıp soran, eleştiren ve paylaşan insanlardı. Yaratıcı insanlar olarak bilirdim. Yazarlardı, çizerlerdi. Onların yazdıklarını, çizdiklerini egemenlerimiz evlerine polis yollayıp, karakol kurup, tutuklayıp, sorgulayıp, yargılayıp değerlendirirdi. Yani anlayacağınız bu konuda çok iyilerdi. Tutanaklara geçmiş "Yasaklanmış, karikatür ve yazılar" vardı yok ettiler.

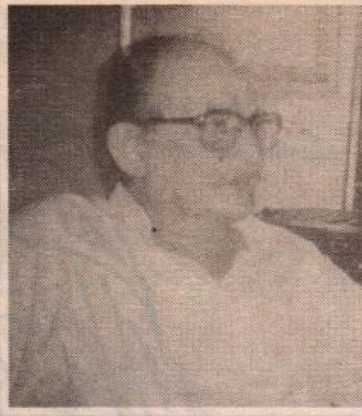
Zaten bu çocukların nasıl olup da bunları ürettiklerini de pek anlayamamışlardı. Azimlilerdi. Teke'den süt şağacak kadar! Hani siz kalemi kağıdı alıp hemen yazarsınız, çizersiniz ya, onlar kalemi tutmak için bile yıllarca uğraş verdiler. Kağıtlara küstüler, kalemeleri ısırdılar, sonunda tekeden sütü sağdılar. Yeniliklere açıldılar. Ben ilk bilgisayarla çizen kişilerin Ahmet ve Mehmet olduğunu gördüm. Olanakları dahilinde tüm teknolojik gelişmeleri izleyip kullandılar. Çapkındılar. İyi bir aşıktılar. Kadınları çok sevip, çok onurlandırdılar. Hatta öylesine ki "Özür Dilerim" kitabını bile "Zübo"ya ithaf ettiler.

Yoksuldular. Paraları azdı. Herkesten daha az kazanıyorlardı, nedense. Ama hiç dert edinmediler. Aylarca taksi parası bulamadıkları için evden çıkamadılar. Telefon kesikti konuşamadılar. Hiç haberimiz olmadı, söylemediler. Kafalarının ve yüreklerinin sonsuz zenginliğinde; onurla, gururla yaşadılar. Uçuk sarı bilirdim onları.

Ahmet-Mehmet Ot'un dediği gibi "Barışçıların mavis, çevrecilerin yeşili, kadın hareketlerinin lilâsı, anarşist ve faşistlerin siyahı, komünistlerin kızılı, İslamcıların türbe yeşili olduğu ve kız çocuklarının pembeyle, erkek çocuklarını maviyle simgeleştirilerek anıldığı dünyamızda, özürle de varsın uçuk sarı ile betimlensin. Lüksümüz de bu olsun." Bu satırların yazarı onları yamuk yumuk vücutlarına rağmen, dimdik, özgür, bilgili, yetenekli, yürekli yani ADAM GİBİ ADAM bilir. En çok da Uçuk Sarı rengini sever!

Behiç Pek - Karikatürcü Arkadaşları

- Hepimiz, dünyadan gelip geçiyoruz. Ne geleceğimiz, ne de gideceğimiz zamanı biliyoruz. Giderken hiçbir şey götürmüyoruz. Ama her birimiz bir şeyler bırakıyoruz. Ahmet ve Mehmet gibi temiz iki insanın bıraktıklarını kavrayamayacağımı, anlatamayacağımı biliyorum. Söyleyeceğim sözlerin boş olacağını da anlıyorum. Mesela "onlar gibi dirençli, onlar gibi çalışkan olmayı" nasıl anlatabilirim? Susup onlara Allah'tan rahmet diliyorum.

Oğuz Aral Karikatür Hocaları

- Ahmet ve Mehmet Ot'a değişik yanlarından bakmak lazım. Hayat bir kere çok fazla acımasız davranmış onlara, yani kimildamazlığa mahkum etmiş; bir odanın dışına çıkabilmeleri için mutlaka birinin kucağına alması lazım onları. Fakat bir odadaki yaşama dünyayı sığdırmış adamlar. Dünyada ilgilenmedikleri konu yok. Bu kadar bilgiyi nereden alıyorlar, şaşırdım. İletişim araçları da yetmez. O bilgileri afdıktan sonra üstüne düşünüyordu da adamlar. Belki kendi aralarında tartışıyorlardı. Yani, dünyanın bu kadar dışında ve bu kadar içinde olmaları beni gerçekten şaşırttı. Yani, ben olsam, bu kadar... Aynı durumda.. Sanmam, saklanırım. Saklanırdım yani.. Bilmeyorum, hayat boyu saklanırdım belki de... Yaşamadan bilemiyorum.

İkincisi, direnç; çok önemli bir şey. Bu çocuklar nerden almışlar bu direnci... Her yolla direniyorlar. Yani karikatür, onlar için sadece bir güzellik yaratmak, çizmek değil, aynı zamanda var olduklarını da ispatlamak. Yaşadıkları koşullara direnerek. Bir başka dünyaya daha giriyorlar. Ve ilginçtir bunu mizahla yapıyorlar. Yani, kendi durumlarıyla alay da edebiliyorlar, en önemli tarafları bu. Hani başkasına da fazla fırsat bırakmıyorlar. Ve acıyıyorlar da kendilerine kesinlikle... Tanıştığımızda da gördüm bunu. Ben onların karikatürlerini Girgır'da ilk yayımladığım zamanlar bu özel durumlarını bilmiyordum. Fiziki yapılarını bilmiyordum. Sadece karikatürleri beğendiğim için yayınladım. Sonradan...

Hatırladığım kadarıyla Hasan Kaçan söyledi. Ben karika-

türlerini yayınladıktan sonra yani... "Bunlar kim abi biliyor musun? dedi. "Bilmeyorum, kim?" dedim. "... İşte böyle, böyle abi" dedi. "Allah, Allah!" dedim. "Bunlar çok seni görmek istiyorlar, yani buraya bile gelmek istiyorlar ama, imkansız" dedi. "Ben giderim yahu" dedim. Ve kalktım gittim.

Gültepe'de bir evdi. Gecekonudun bozma kat çıkılmış bir ev. Rahmetli Ahmet tartışmayı, didişmeyi çok seven bir yapıya sahipti. Mehmet daha içliydi sanırım. Sonra ben onun bazı karikatürlerinin parasını verdiğim halde, dergide yayımlamadığım için çok azarladı beni telefonlarda. Savaşmıyordu da didişiyordu insanlarla. Şimdi bir de üçüncü yanından bakarsak; o vücut yapısıyla, o elle, o güzel çizgileri, bu herifler nerden bulup çiziyorlardı? Vallahi çok ilginç bir şey yani. Bir karikatür estetiğine sahip olmadan, hiçbir eğitim görmemiş, bir desen çalışması yapmamış, bütün hayatlarında gördükleri tek karikatür öğretisi işte Girgır'dan, başka da bir yerden okumamış, görmemiş çocuklar. Muhteşem karikatürler çiziyor çocuklar. Çok da güzel çizgileri vardı. Hafif ısırcı fakat yine de tatlı, insan sevgisiyle doluydu. Benim bu çocuklar için söyleyeceğim şu: "İkisi de birer mucizeydiler? Benim için." O bugünkü ağlayan, kaçmaya çalışan gençlere baktıkça; gülesim geliyor. N'apıcaz! N'olucaz! Aslan gibi delikanlılar, aslan gibi kızlar, biz ne işe yapıyoruz ki? Biz ne yapabiliriz ki? Diye kendine acıyan, yani Ahmet Ot ile Mehmet Ot'u tanıdıklarını yine bu bakımdan da isterim.

Ahmet ve Mehmet'e özel durumları yüzünden hiç tolerans tanımadım, herkese nasıl davrandysam onlara da öyle davrandım... Çok düşündüm. Yani tanıştıktan sonra bile, çok hissettirmeden yapmışımdır, bunu. Yani, mesela hiç acımadan bir karikatürü 3 kere çizdirdiğim olmuştur. Onun burasını düzelt, bunun burasını düzelt, bir daha gönder, diye. Benim gibi kendine acımayan adam, başkasına kolay acımaz zaten... Bir kere ülke olarak, mantığın geri bastığı, duygunun öne çıktığı bir ülkenin çocuklarıyız, bu bir. İkincisi, gerçekten şaşırtıcı ekstra bir durum var. Üçüncüsü, çok genç yaşta ölmeleri!. Vuruşa, vuruşa yani. Eee insanı duygulandırır bunlar. Film yap-san kimse inanmaz.

Ergün Gündüz - Karikatürcü Arkadaşları

- Bazen yaşamın yüzeysel görüntüsünün çok saçma olduğu bu dünyada sanatın bir parçasıyla ilgileniyor ve hatta fazlasıyla yaşıyor olmamı kendi adıma bir şans olarak görüyorum. Onunla yatıp onunla kalkıyorum. Çoğu zaman bana haz verdiği gibi beni dinlendirip, yaşama devam etmemi sağlayan ekmeği de veriyor. Bir şeyler çizmek, karalamak, çizerken düşünmek ve onu renklerin içine sokmak... tıpkı bir savaş gibi, büyük bir heyecan, korku, nefret, yenilgi duygusu ve mücadele edip en büyük mutluluk salgısını sonunda kazanıyor olmayı tatmak. İşte bu yüzden hayatı seviyorum... Sizlere kendimi anlattım ama hissettiklerimin iki özel insan Ahmet ve Mehmet Ot kardeşlerin yaşadıklarından hiç mi hiç eksik olduğunu sanmıyorum. Yine hayatın onlara başlangıçta yaptığı fiziksel engel, bir el becerisinin rahatlığını vermeyen beden de yaşayan yukarıdaki duygular eminin onların en mutlu oldukları ve savaşı kazandıkları yerd. Beyaz bir kağıt ve çini mürekkebi, bizlerle beraber geçirdikleri uykusuz geceler, onların zevkle yaşadıkları, onurlandıkları, kendilerini ifade ettikleri sonsuz meydanlardı. Bugün aramızda olmayan bu iki güçlü çizeri bizlere unutturmayan herkese, Öküz'e sonsuz teşekkürler.

Hasan Kaçan - Karikatürcü Arkadaşları

- İlk zamanlar karikatürleri posta ile geliyordu. Önce telefonda konuş-tum. Sesleri boğuktu. Sorduğum zaman anlatmışlardı durumlarını. Sonra Behiç, ben diğerleri gittik. Oğuz Abi'yle de gittik, daha sonra Tekin Aral'da da gittik. Ahmet ve Mehmet'le futbol bile oynadık. Girgır'a yakın kapalı bir saha vardı. Orada maç ederdik. Kaleye geçerlerdi. Birini bir kaleye diğerini diğer kaleye koyardık. Maçın başında kalelerde Ahmet ve Mehmet olduğu için dikkat etmeye çalışırdık. Ama sonra, oyunun heyecanı ile kalede onların olduğunu unuttur kafalarına, gözlerine, ellerine saydırırdık topu... Şimdi onlar yitirdiğim iki yakınım gibi. Zaman zaman aklıma geliyorlar, rüyalarım da geldikleri oluyor. Onlar yaşantımın bir sürü parçasında mutlaka devam ediyorlar.

İlk tanıştığımızda çok şaşırmıştım açıkçası. Çizgilerindeki gibi insanlar göreceğimi zannediyordum. Şaşakalmıştım. Konuştuklarını gülünç buldum ilk zamanlar ve benim şahit olduğum gibi, diğer insanlar da aynı şeyi yaşıyorlardı. Onlarla ilişkilerini de bu durumun üzerine kuruyorlardı. Durumlarından dolayı farklı ve sevecen davranılıyordu, işte bu yüzden sağlıklı olamıyordu ilişkiler. Ama sonradan, onlardan kaynaklanan çabayla, bu durum ortadan kalktı. Kalkınca da iki tane manyak adamın olduğunu gördük biz. Çok zeki, çok bilgili müthiş donanımlı iki insan. Demek ki bu herifler başkaları gibi olsalardı, özürle olmasalardı dünyayı yerinden oynatırlardı.

Bizim ilişkimiz uzun yıllar sürdü. Bu, hem ev birliktelikleri, hem iş hem de tüm projelerimizde hep vardılar. Ve çok komiktir, zaman zaman çalış-ma masasının üzerinde bir adam duruyor ve biz masanın üzerinde duran adamlara kavgı yapıyoruz. O bana, ben ona bağıyoruz. Çok da eğleniyor-duk. Ama hepimiz gibi onlar da biliyordu bu durum uzun sürmeyecekti. Yine de dolu dolu yaşadık. Biz 15 yıllık bu doluluğu yine o iki kardeşe borçluyuz. Bıkmak, usanmak bilmeden bir iletişim ağı kurdular. Sanatçı olarak da çok güçlüydüler. Ahmet bilek olarak çok ustaydı. Uzun yıllar Hı-bır'da bir köşesi vardı. Mehmet'in ise daha fazla edebiyatla bağı vardı. Yi-ne de zaman zaman karıştırdım hangisi yazıyor, hangisi çiziyor, yoksa bir-likte ikisini de mi yapıyorlar.

Zamanla sen o mucizeyi görmemeye başlıyorsun. Şunun gibi; gökte uçan bir adam görsek önce şaşıır, maşırırız, iki gün sonra da yüz göz ol-maya başlarız. Hatta utanmadan aşağıdan yukarıya laf bile atarız belki. Donun monun görünüyor diye. Onlarla ilişkilerimiz de böyle oldu işte. Bütün güzel şeyleri nasıl tüketiyorsak onları da tükettik. Mucizeleri de tüket-tiğimiz gibi. Çoğu kez ihmal ettik, arayamadık. Bize kızıldılar zaman za-man ama hiç kırılmadılar. Hepimizle hâlâ bir biçimde ilişkilerini bir yerler-de sürdürüyorlar buna inanıyorum. İkisinin de bulundukları yerde birlikte çok mutlu olduklarından eminim. 🐾

Kabine girip sürgüledim. Kirli tırnaklar ardında narkotik elbecerili parmaklar nazikçe birbirlerine sürtünme ritmi tutturdular.

"Nasıl olsa kimse bana hediye almamıştır" diyerek malın tamamını -mutlu yıllar tek dostum!- kapağa boşalttım. Bu, şirin bir buzağıyı rahatlıkla komaya sokabilecek bir miktardı. Karmaşık, kandırıcı düşünceler silsilesi cank saati kurulu bedeni nihai zevk aldatmacasına dürttü.

... Kaybedecek şeyim yok gibi göründü, engel olmadım. Mistik bir doğu dilberiymişcesine içindeki kırmızı, şehvi sıvıyı ırzına davet eder gibi çalkalıyor. Darmadağın bir gerçeküstü masal gibi, beynime şıngalayacağım. Bir derviş müziği eşliğinde gizemli bir karnıbahar gibi...

Bir Yılbaşı Gecesi

TOGAN

Dijital saat 1999'a altı saat kaldığını söylüyordu. İşin ilginç yanı **dolunay** vardı. Bu benim için **"şahane"** ve **"tehlike"** kelimelerinin karışımıydı. Her dolunayda, en azından yüzde doksanında, başıma ya muhteşem ya da berbat bir şey gelirdi ve o geceki ay sanki daha bir dolundu.

Çıktım. Aradım. Buldum. Eski satıcım Cüce Ünal'ken şimdiki Deve Ünal'dı. Komik gelmişti bu bana. O tikli tilki yüzüyle göz kırıp duruyordu. Arka sokakların birinde o paranoyak yavşak, iki yüzlü, boktan canki alışveriş muhabbetlerinden biri daha. Güvenemezsin. Güvenmezler. Sinemanın tuvaletindeki kadına görünmeksinin içeri süzülürüm. Ustam **"Le Hambre Invisible"** derdi ki: **"Eğer görünmez olmak istiyorsan mekandakiler seni görmeden önce her birini görmeli ve tetkik etmelidir. Emin olduğunda tabanlarına basarak, sessizce süzül. Eğer önce görülürsen işin bitik. Ve unutmadan, evlat, gürültün olduğunda yutman gerekiyorsa tenekeyi ince kes."**

Kabine girip sürgüledim. Kirli tırnaklar ardında narkotik elbecerili parmaklar nazikçe birbirlerine sürtünme ritmi tutturdular. "Nasıl olsa kimse bana hediye almamıştır" diyerek malın tamamını -mutlu yıllar tek dostum!- kapağa boşalttım. Bu, şirin bir buzağıyı rahatlıkla komaya sokabilecek bir miktardı. Karmaşık, kandırıcı düşünceler silsilesi cank saati kurulu bedeni nihai zevk aldatmacasına dürttü. Kaybedecek şeyim yok gibi göründü, engel olmadım. Mistik bir doğu dilberiymişcesine içindeki kırmızı, şehvi sıvıyı ırzına davet eder gibi çalkalıyor. Darmadağın bir gerçeküstü masal gibi, beynime şıngalayacağım. Bir derviş müziği eşliğinde gizemli bir karnıbahar gibi... Sanki tahammül edilmez gerçekleri tükürecek gibi... Perdelerin ya da kalçalarının ardında durmadan uyuyan, acıkan, sıçan, sıvazlayan sadecelerin baldırlarını, se-ni kutsanmış bir ediniye dönüştüren, kızıl, yosma, mililitre mililitre, terlemiş bir eroin iğnesi... Bu boka aşkla baktım. Farklı boklara aşkla bakarız hepimiz. Aşk bağımlılıktır. Bazen herkes bağımlıdır.

Kandırılmayıp razı, nostaljik damar sabıkalarından biri daha. Terli, ağlamaklı, acı istifi dakikaların sonunda "enjektörümün içindi romantik, kırmızı bir orkide açtı!"

40 cc'lik sıvıyı 20 cc'ye dek bastım. İstanbul'a, fahişeme, tatlı yağıyordu. Babam asırlar sonra ilk kez 'beni sevdiğini' söylemişti telefonda o gün. Ailem... Neredeyse benim kadar çaresiz ve zavallı. Atomlarına ayrılmadan önce bir ailenin son kucaklama çirpinişları. Böyle olsun istemezdim...

İlk 20 cc'den sonra bekliyordum. Ölüm-cül bir kumarın karar anı. Tuvalette kolumda bir enjektörle oturmuş olanları gözden geçiriyordum. Ölmek üzere olan iki yaşlı ebeveynin oğulları için ağlayışlarıyla; oğullarının pis bir genel tuvalette geriye kalan son 20 cc'yi basmaya başlayıp havadaki son birkaç umut kırıntısını yakalamaya uğraşırken damarlarından, teninden, gözlelerinden akan hüznü çarpıştıyordu. "Babamı ağır yaraladım" "Oğlumu boğuyorum"

Kafamı havaya yasladığımda omuriliğim ense kökünden afili bir "S" çizdi. Birlik insülin iğnesiyle enjekte edilen Bayan İlse Heroin kederlidir. Güvensiz ve meraklı adımlarla dolaşır kanın katran asfaltını. Fısıltıyla çıkarır üzerindeki, yan yatar göz kapaklarına. Ömrüm, ânim, canım boğulur. Başka şansım kalmayınca birlikte, boyundan ve belden kırılır, "taklaya" düşer bedenim. Sigara da onun teninden nem kapıp külünü uzatır, dalar gider cehennemin serin ateşine. Gönlümün kadife yeraltında her zamankinden ehemmiyetli bir huşu hasıl olur Ayışığı Senfonisi dolunca damarlarıma. Tüm dünyada, cehennemin miracına uzanan canki azınlık şık bir figürle düşürürler öne başlarını aynı anda...

Kendimi uyarmıştım. **"Sadece gözle-rin değil, hayatın da kayabilir"** Asılarak öldürülmüş bir adamın kırılganlığı ve duyarlılığıyla, klasik, ölü, canki cenin oturuşuyla **"Ben evrendeki düşüncelerden sadece biriyim"** diyordum. **"Ama evren de ben-deki düşüncelerden sadece biridir!"** Çırpınıp ayağa kalkmaya çalıştım. Her yer karardı...

Kan, kelebek gibi uçmaya başladığında beynimde, tekrar uyandığım fayansta tek dostum bendim. Boktan, şımarık, sarsak bir ölüme densizce kamikaze. Yaşama geri döndüm, öldüğüm yerden. Kendimize ne yaptık? Sürüklenip yüzülin dibine, dolunaya karşı battık. Kulağımız klozetteki köpek balığının sesinde riske yattık. Cenneti gördük bebeğim, cehennemi tattık. Uyandığımda tek dostum bendim. **"Ha'sktir... Günaydın!"** dedim.

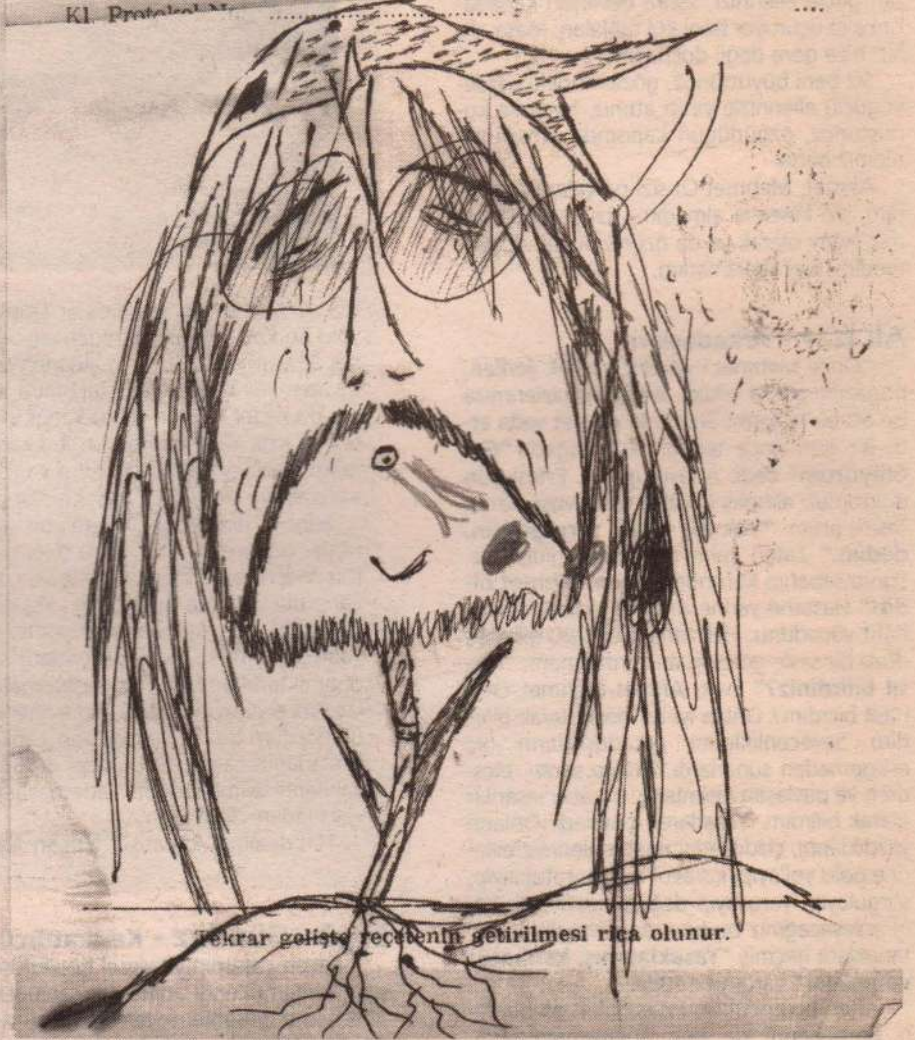
Daha sonra bir 'overdose', ölümün kıyısından dönüş olduğunu anladığım uykudan resmi olarak uyandım. En son olmam gereken yere, dünyaya geri gelmişim. Eğer hayattaysan başın bela da demektir. Kabinin kapısı kırılmış, dışarıya sürüklenmişim. Alan derinliğinde uzayıp giden Zarbolar vardı. Her şey yavaş, flu ve fazla maddenin yoğun etkisiyle keyifli ve umursamaz bir şekilde netleşiyordu. "Şuuru yerinde" dedi biri, "Tabii, neden olmasın" dedim doğrulmaya çalışırken. "İyi misin,

T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ
Psikiyatri Anabilim Dalı

H. Adı Soyadı

Tarih

Kl. Protokol

Tekrar geliste reçetelerin getirilmesi rica olunur.

koluma girmek ister misin? Ayrıca dışarıdaki gazeteciler resim çekmek istiyorlar, ne dersin?" dedi zarbolardan biri. "Bakın bayım," dedim, "Burada ya da başka bir yerde herhangi bir zarboyla kol kola sinemadan çıkarken resim çektiğim istemiyorum. Bu birçok anlamda yanlış anlaşılabilir." 'ZARBO'lar (Zararlı Agresif Rahatsız-dici Bilumum Organizma) her yeredirler. Racon keser, kanun koyarlar. Ego-larına fiske vursanız hırlarlar. Eğer sıradan, yoksul, arkası sağlam olmayan bir vatandaşsanız mutlaka ısırırlar. Beceriksiz ve hırçın olduk-larından sistemin kalifiye elemanı olmak dışında tek bir alternatifleri vardır ki o da içeriye tıktıklarından biri olmaktır.

O an keyifliydim ve umursamıyordum. Sadece ortalıkta ters giden bir iki ayrıntı var gibiydi. O iki ayrıntıdan biri ölümden dönme, diğeri tutuklanmaktı: "Sen bize yardımcı olursan biz de sana oluruz" dedi biri. "Tabii, canım niye olmayım size yardımcı?" dedim. Başka bir zaman muhtemelen beni dayaktan öldürürlerdi ama bu uyuşmuşlukla darbeleri hissetmeyeceğimi bildikleri için ayılmamı bekliyor ve "Ayılınca göreceksin dünya kaç bucak!" der gibi sırtıyorlardı. Düpedüz makara yapıyordum. Bunun bir bedeli vardı.

Ölmeyeceğimden emin olmak için Tak-sim İlk Yardım'a götürüldüm. Sedyede ayak-larımı sallandırıyor, sigara otlanıyor, walk-mande **Hafız Burhan**'dan gazeller dinliyor, hemşirelere asılıyordum. İlyce şenlendirmiş-tim Acili. Nasıl becerdysen bir ara kaçıp büfeden çokoprens aldım ve -tanırım, neden?!!- geri dönüp zarbolara hediye ettim. "Yılbaşı hediyesi. Afiyet şeker! "Sağol biz de seni arıyorduk, çok yardımcı oldun!" "Olurum tabii, niye olmayayım"

O an salak gibi geri gelmeseydim son-radan psikolojimde derin bir faça bırak-cak olan olayları yaşamayacaktım. Ama ve lakin yılbaşıydı, dolunaydı ve umurumda değildi. "Tamam artık yeter" dedim, "Ba-kın saat dokuzda güzeller güzeli bir yara-tıkla randevum var. Önce beyaz önlüklüler gelsin. Sonra lacivert üniformalıları kabul

edeceğim!" Cank, böyle aptalca bir güven verir insana. Yokluğu ise aynı oranda bir zavallılıktır. Çıkarken bana el sallıyorlardı. Şansımı zorluyor, Tarlabası Karakolu'na, hikayemin beni bekleyen berbat kısmına doğru ilerliyordum.

İç içe geçmiş iki hücrenin içte olanında benimle aynı suçtan yakalanmış, küçükken geçirdiği menenjit hastalığı yüzünden bi-raz salak olan, Zarbo kıcı yalamaya merak-lı, ana kuzusu bir gençle birbimize kelep-çelenmiştik. Ben ona mahkum edilmişim daha doğrusu. Sanırım bana kelepçelen-mesinin amacı beni ayıltmaktır. Susmaksı-zın saçmasapan şeyler anlatıyor, ben hızla volta attıkça o da nefes nefese kalıyordu. Dış hücrede ise başörtülü, yaşlı, karikatür-i-ze bir cadı kadın vardı. Sanki büyü gü-çleri ve süpürgesi elinden alınmış gibi ağla-yıp duruyordu. Tüm insanlık bir şekilde içeri tıklmıştı ama sanki kafeslerin en iç-indeki kafeste ben varmışım gibi geldi. Uzun süre sonra Zarbo'lar geldi ve yola çıktık.

Hotel Asayiş Vahşi Berkemal, ikinci kat: Bölge Müdürlüğü. Ayılmıştım. Bu seferki hücrede biri lider olan üç puşt arka sokak tahsilatçısı. Tahsilat yapmadıklarında sar-hoş olur, racon keser, kavgı çıkarıp adam bıçaklar, sorun çıkarırlardı. Bizim zarbo-ların gayriresmi modelleri gibiydiler. Diğeri oğlan, esrarkeş bir Zürafa Sokak peze-vengi. Tesbih çekip imalı bakıyordu. **"Çin-gar çıkacak"** diye son derece atik olan bela bir sıçandı. Sigaralarımız saat başı zar-bolar tarafından bize bir milyon liraya satı-lıyordu. Üçlü ve sıçanla fena anlaşmadık. Pezevenge karşı yanımda yer aldılar ilerle-yen saatlerde. Bir diğeri şarapçı bir lavuk-tu. Yarım saatte bir **"İsyaan ederiiii!"** diye duvara kafa atıp yine sızıyordu. Ne kadar zaman geçtiğini bilmiyorum. Zaman kimyasal olarak aleyhime işliyordu.

Şubenin odalarından çıgıklar, yalvarış-lar, elektrik manyetosuyla düet yapıyordu. Sıra bendeydi; her yer karanlık. Bir ışık ya-nar madden son kırıntılarının tavaf ettiği bedeninin silik yüzünde. "Ben mesleğimi ic-ra ediyorum, yumruk atmam gerektiğinde

yumruk atmalyım" diye düşündü zarbo. Ve maddenin dönem dönem haccettiği bedenın zavallısı düşündü. "Aslında evrende ne kadar da önemsiz şu sahne. Lakin geliyorsa gitmeliyim.." Aniden değişti yüzünün umutsuzluktan şaşkınlığa dönen şekli, tekmenin sahibi ayak çekildiğinde "Peki ama ne yöne?!" Sorular, darbeler, fantezi yelpazesinden bana düşen kartlar... İfademi aldılar: **"İblis-i mesthaneyi terkedeli canki-i gönül, / Fecri vecd ile bin secde etti. / Eğer sual ederse memuru delil, / Madde-i aşıkârı pek seferler zerketti, / Keder-i şiddet-i sevdamın yoktur pür-i mazereti, / Kahr-ı zarbo beni tarihe hayli canki kaydetti, / Meftun-u habb-ı halü vü sarhoş-u cankiyiz / Düşük bela-yı keyfe, gıdamız budur bizim."**

Ve tekrar hücreye dönmemele, silkinip uyanır içimdeki fare. Farenin ağır kalp atışları sessizliğin solosuna perküsyon çalar. Sırtta ve omurilik soğanında dikenler. Fare pislik enjekte edilerek yaşar. Ben uçuştayken bana vurmayan zarbonun beklediği an. Artık vurmaya gerek yoktur. Sıfır hissi eksiye doğru yorgun, yapışkan, ağırlı ilerler. Fare karaciğer yer. Akciğerlerimi tırnaklar. Beynimden hücre kemirir ve bağırsaklarıma yığar. Beynimi sıçıyorum. Şirin bir kobay faresinin dev bir lağım faresine dönüşü. İşte bu benim bedelimdir. İçeriden penisime girip çıkar ve bu istemdişi ereksiyon, sertleşmemiş halde onun kusmuğunu boşalıyorum. Saçlarımla tel tel içeri çekip onlardan gözlerim için bir perde yapacak. Pislik enjekte edilmezse hayati fonksiyonları yetmiş iki saat içinde durur ama pisliği aylarca içinden temizleyemezsin. Ölümler salyalar saçarak kuduracak, kıvranıp, delirip, çırpınacak. Bir insan neden neden pislik enjekte eder kendine ve neden bir fare besler içinde. Sıradan bir mantığın reddedeceği işe yaramaz binlerce cevap. Cennetin bedeli cehennem. Cehennem tam olarak budur... Fare ondan bahsettiğimi anlar ve genzimi ısıtır. Öksürerek kusarım. Böbreğim tirmalar ve kalbimin tam ortasına sıçar. Aklım kanar. algılarım hiç olur, beynim piç!

Neyse ki Narkotik'le anlaşıyorum. Birkaç süslü gerçeğe, tecrübeme ve hayal gücüne "ödeme" yapıp beni kurtarıyor. Narkotikler iyidir. Sizi zavallı hasta yaratıklar olarak görürler ve haklıdır. Koridor ve tuvaletleri temizledim, mürekkepli parmaklar, önden, yandan resimler kaydolundu. Bininci kez suçlandım, acındım, asıldım, tükürüldüm, yandım, dondum, etiketlendim, üzerine basıldım, fişlendim, itildim kakıldım ve Adalet Efendi'nin sofrasına iftar yemeği olarak sunuldu. Adalet Bey yüzüme bile bakmadan, cezamı çektiğimden emin, para cezası verip beni umutsuz akibetime doğru savurdu. Ve soğuk çay ve **"doğru yolu bulma kılavuzu"**ndan birkaç tanıdık paragraf. Manyeto ve bağırsıkların sessizliği, ve ensemdeki yanık nefesle birdenbire özgür ve ağlamak üzere kaldım. Ne özgürdüm, ne de ağladım.

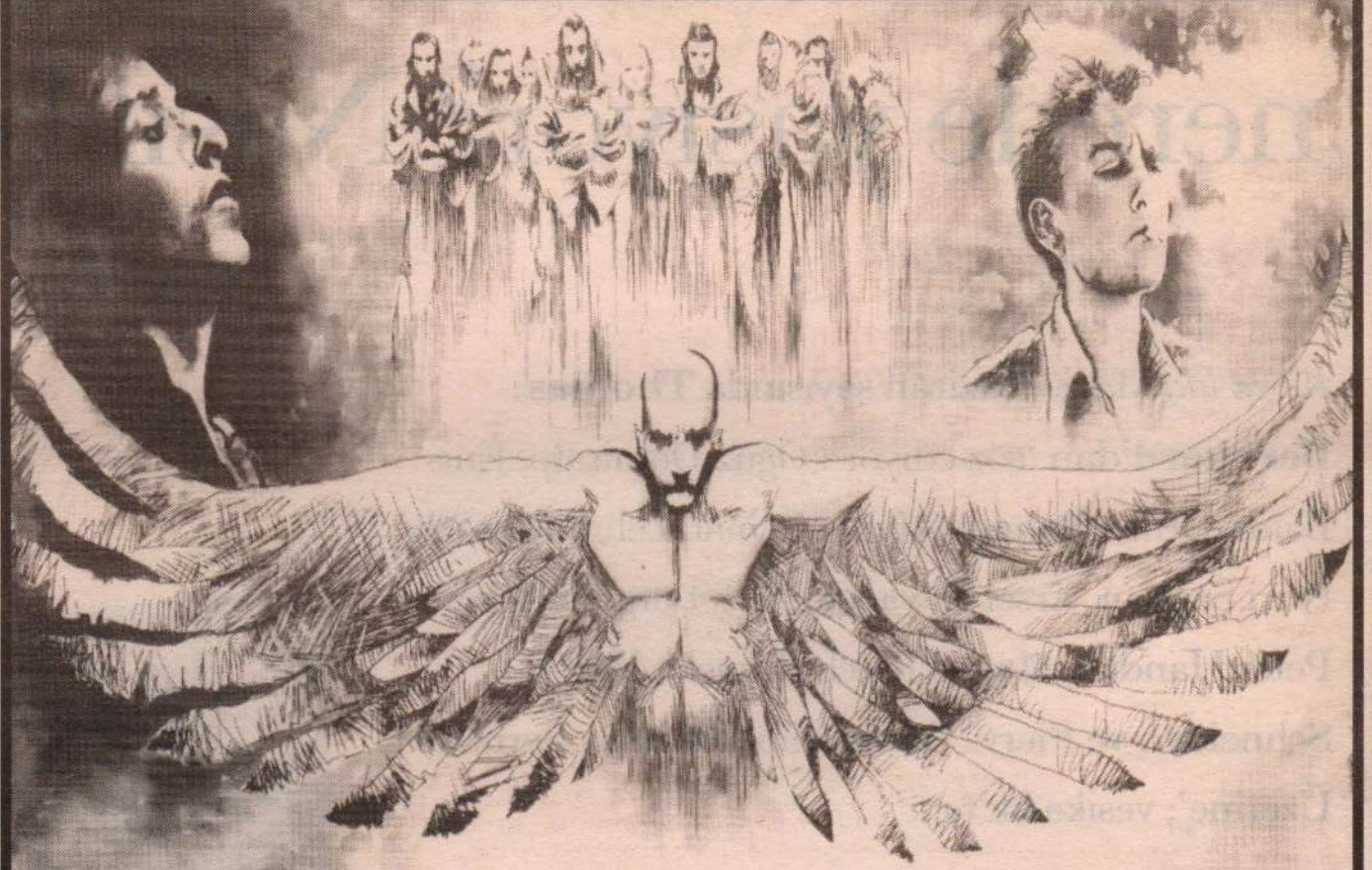
Eve dönüp **"Ha'sktir şükürler olsun!"** deyip bir içki doldurdum. Birakmaya ve temizlenmeye çalıştığımda Leydi İlse Heroin'in beni bulup yüzümü göğüslerine bastıracağını, beni göğe yükseltip irademi tanrının pis kokan ayakları altında ezeceğini, **"neden, lanet olsun, neden?!"** sorularını **"çünkü, allahın belası çünkü!"** diye yanıtlayacağımı ve **"hadi, orospu çocuğu, hadi!"** diyeceğimi biliyordum. Çünkü çözüm yoktur, şans, şanssızlık ve uzay vardır. Anıma şükredip şimdi, bunlardan çok uzun zaman sonra, tanrıya şükür temiz ve iyiye bu gece yaptığım gibi, duvarlara kadeh kaldırıp yahu ve **"ulan ilahi"** diyordum. Ben şimdi kendime içiyordum. İçecek daha çok sevdiğim başka bir şey olmadığı için.

Ey beni okuyanlar, duyanlar, duyduklarını sananlar. Dostlarım, diğerleri, anne, baba, kardeş, sevgili, ey iklim, ey kanka, ey editör ve lanet olası dolunayın altında dalyan gibi parlayan insanlar. Artık yüreğim ellerimde, yüreğim ellerinizde. Lütfen lymiser Olan Damardan Giriniz. Afiyet şeker olsun! Nice Dolun Günlere!..

TOGAN00 hotmail.com

BLOWIN'IN THE WIND "Esen Yelde" Bir Bob Dylan Baladı

ONUR GÜÇEL

*Nice yol gitmeli ki bir insan
Ona adam denebilsin,
Nice denizlere yelken açmalı ki beyaz güvercin
Gün gelip kumda yatabilsin,
Nice zaman uçuşmalı ki mermiler
Sonsuza dek yasaklanabilsin.
Yanıtı dostum, esen yelde,
Esen yelde yanıtı.*

*Nice zaman başını kaldırmadı ki bir insan
Gökyüzünü görebilsin,
Kaç kulağı olmalı ki adamın
Ağlayanları duyabilsin,
Ve nice insan ölmeli ki
Bu kadar da fazla diyebilsin.
Yanıtı dostum, esen yelde,
Esen yelde yanıtı.*

*Nice yıl varolmalı ki bir dağ
Gün gelip denize kavuşsun,
Nice yıl varolmalı ki bir insan
Bir gün özgür bırakılsın
Kaç kez başını çevirebilir bir insan
Görmezlikten gelebilmek için.
Yanıtı dostum, esen yelde,
Esen yelde yanıtı.*

“Bana Bernhard’dan söz edin, nerede yaşıyor? Nasıl biri?”

Samuel Beckett

Kitap-lık, Mayıs-Haziran sayısında **Thomas Bernhard**’dan ‘söz ediyor’: Oğuz Demiralp, Enis Batur, Orhan Pamuk, Ahmet Cemal, Zehra İpşiroğlu, Nuri Sağlam, Ersel Kayaoğlu, Ingeborg Bachmann, Peter Handke, Marcel Reich-Ranicki, Michel Schneider, ve Pierre Daum’dan ‘Thomas Bernhard Üzerine’; vesika-lık’ta...

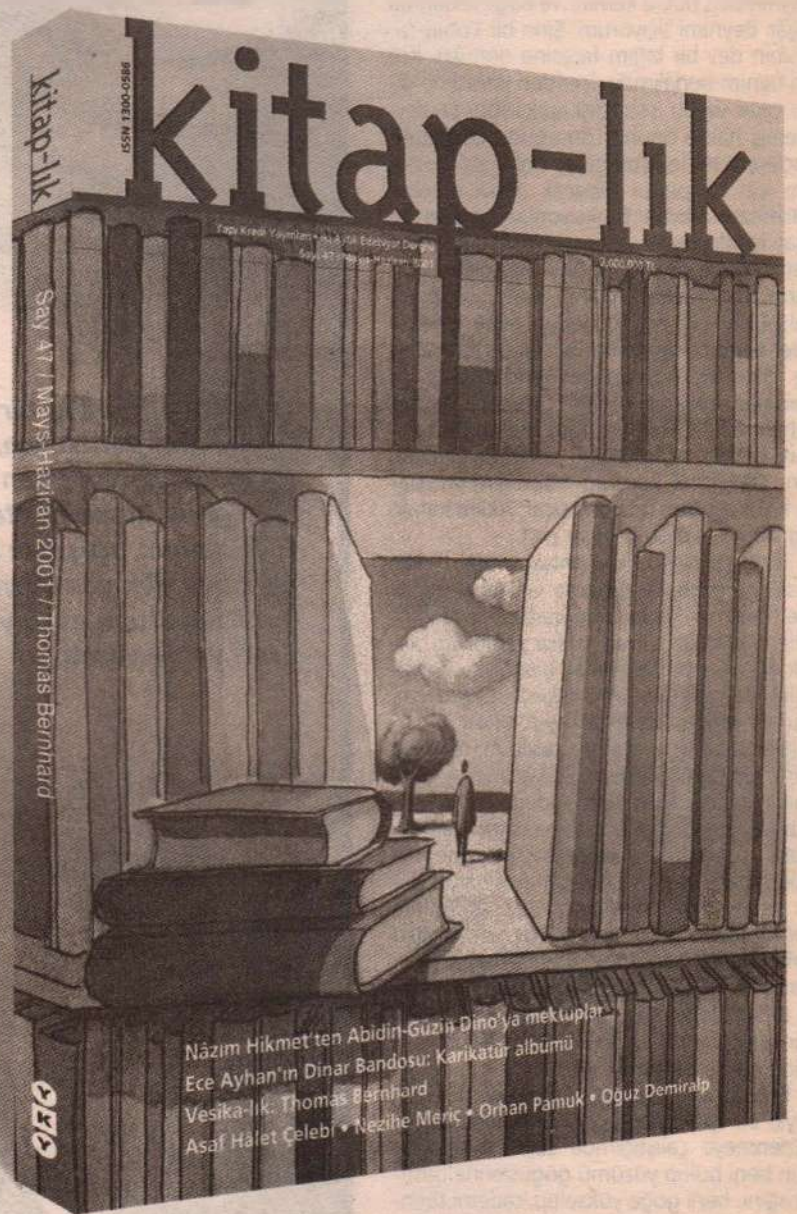
**Nâzım Hikmet’ten
Güzin ve Abidin
Dino’ya mektuplar**
ilk kez *Kitap-lık*’ta yayımlanıyor:
“Canlarım, Kardeşlerim, Dinolarım”

Yoksa biz edebiyatta da geri mi kaldık? **Genç yazarlar**
Türkiye’deki edebiyata ve edebiyatçıya bakıyor.

Dinar Bantosu en geniş kadrosuyla:

Semih Balcıoğlu, Tonguç Yaşar, Tan Oral ve Necati
Abacı’nın çizimleri, Ece Ayhan’ın “dipyazı”sıyla
Rüzgâr Gülü’nde...

Bir de herkes *Kitap-lık*’ın fiyatından söz ediyor...

Kitap-lık
İki aylık edebiyat dergisi
Sayı: 47, Mayıs-Haziran 2001
2.000.000 TL

YAPI KREDİ YAYINLARI KİTAPBEVLERİ: • İSTANBUL: 212-293 08 24 / 502 • İZMİR: 232-463 82 90 • ANKARA: 312-435 85 94
E-posta: ykkultur@ykykultur.com.tr • Web Sitesi: www.yapikrediyayinlari.com • İnternet satış: www.shop.superonline.com/yky
YAPI KREDİ KÜLTÜR SANAT YAYINCILIK TİC. VE SAN. A.Ş. 212-293 08 24, 252 47 00

Gazlı Bez

ALTAY ÖKTEM

oktemaltay@hotmail.com

Bir avuç insanın cebinin ve midesinin aşırı şiştiği, bünyesinde çarpıklıklar, eğrilip bükülmeler olduğu, bir yerlerinden hortumlar çıktığı bu toplumsal hastalığa olsa olsa fil ülke adı verilir. Ben de günün birinde fil adam hastalığına yakalanırsam, en azından hortumu nereye sokacağımı biliyorum.

Tehlike Anında Çük'ümü Çekiniz!

Konumuz tehlike, diyerek söze başlamayı çok isterdim ama, tehlikeli olur bu. Tehlikenin verdiği zevkin hormonlarla, özellikle de adrenalinle yakından ilişkisi var. Oysa hormonlardan söz etmenin, hem de bunu gecenin üçünde, evde yapayalnızken yapmanın biraz tehlikeli olduğu kesin.

Her şey elimdeki fanzinleri karıştırmakla başladı. **k. Iskender**'in hazırladığı **"Hüzünlü Çocuklar Mecmuası"** Terkedildim'in o yürek burkan sayfalarından birine **"Tehlike Anında Çükümü Çekiniz"** diye yazmış kaybedenin biri. Çekmek fiilinin kaybetmekle doğrudan ilişkisi var; birkaç para babası daha çok otomobil satın diye her yana otobanlar yapıldığından beri o güzelim trenleri kaybettik örneğin. Hani vagonların kapısının yanında **"tehlike anında kolu çekiniz"** yazan trenleri... Çekilecek kolun yanında da gereksiz yere kullananların cezalandırılacağı yazılıdır. Tehlike anı nedir, tehlikenin sınırı nerede başlar, nerede biter belli değil. Oysa ben, kendimi sürekli tehlikede hissediyorum. Olaya toplumsal açıdan bakarsak -umarım- hepimiz birer tehlikeyiz dünyada. Yani isteyen, istediği zaman çekebilir kolu.

Bir de tehlike anında kırılacak camlar vardır. Camı kırıp, içindeki düğmeye basmamız için hazırlanmış bu anlamsız kutucukların camını da her an kırabiliriz. Tehlike deyiz çünkü. Hatta içinde düğme bulunmayan camları bile kırabiliriz istersek.

Hazır tehlikeden söz açmışken dünyadaki en tehlikeli hastalıklardan biri olan fil adam'a değinmeden geçmek olmaz. Fil adam deyince herkesin aklına bankaları hortumlayanlar, devalüasyon- dan önce parasını dolara çevirip malı götürenler gelir. Oysa fil adam'ın ekonomiyi de, siyasetle de ilgisi yok.

1862'de İngiltere'de doğan **John Merrick** dünya tarihinin en şanssız insanlarından biri. Vücudu yamulmaya, her tarafından garip şişlikler çıkmaya,

kafası eğri büğrü olmaya başlayınca herkes şaşırır. Doktorlar da teşhis koyamaz. Yapılan tek yorum, annesinin John'a hamile olduğu dönemde bir filin ayakları altında kaldığı, ama sağ kurtulduğu, bu yüzden de çocuğun file benzediğidir. 1800'lü yıllarda İngiltere'de yapılan bu yorum bizi şaşırtmıyor elbette. Çünkü 2000'li yılların Türkiye'sinde idrar içerek sarılığın geçeceği, vücudu jilette keserek pis kanı akıtırsak hastalıkların iyileşeceği, **Kemal Derviş**'in ekonomiyi düzelteceği gibi batıl inançlar kol geziyor hala.

Vücudun bir yarısının ve kafanın aşırı büyüdüğü bu garip hastalığa bugüne dek yalnızca 120 kişide rastlanmış ve 1983'de, yani John Merrick öldükten 103 yıl sonra hastalığın ne olduğu anlaşılabilmiş.

Bundan 103 yıl sonra biri çıkar da yurdumun yakalandığı tehlikeli hastalığa bir teşhis koymaya kalkarsa, bir avuç insanın cebinin ve midesinin aşırı şiştiği, bünyesinde çarpıklıklar, eğrilip bükülmeler olduğu, bir yerlerinden hortumlar çıktığı bu toplumsal hastalığa olsa olsa fil ülke adını verir. Hastalık bu; ne zaman, kimin yakalanacağı belli olmaz. Ben de günün birinde fil adam hastalığına yakalanırsam, en azından hortumu nereye sokacağımı biliyorum.

Bir fil ne kadar tehlikeli olursa olsun, durup dururken ne John Merrick'in annesini ne de başka birini ayaklarının altına alıp ezmez. Ayaklar altına alıp ezmek insanlara özgü bir davranış biçimidir. Ayrıca, filler çapraz gider, kuraldır bu. Ama çevremize şöyle dikkatlice baktığımızda fili çapraz gitmeyen bir sürü kişi olduğunu görürüz. Bazı kuralar, pardon, kuralar bozulmak içindir.

Siz en iyisi filinizin çapraz gidip gitmediğini sık sık kontrol edin, olur da fil adam hastalığına yakalanırsanız hortumu nereye sokacağınızı şimdiden karar verin ve tehlike anında çükümü çekin. Canınız cehenneme!

Ceplerini doldurmak için yeryüzünü yağmalayanlar, dünyada canlı kalmayınca tıka basa doldurdıkları o cepleri ne yapacaklar? Yine de biz bunları boş verip sevgi ve hoşgöründen mi söz edelim... Hoşgörü bir erdem mi, yoksa bir salaklık çeşidi mi? Gerçekten bu insanlarla kardeş miyiz, hiçbir şey düşünmeden eğlenelim, coşalım, zıplayalım, koşalım mı gerçekten?

Küçücük Bir Çocuk Kalbi Var Bende Masanın Üstünde, Kavanozda Duruyor...

Ay, ne kadar iğrençsin diyenler kendilerince haklı. Ama ne yapabilirim; gerçekten de bir çocuğun kalbine sahibim ve gerçekten de o kalp masamın üstünde, kavanozda duruyor. Ayrıca iğrenç kavramı da, düşünmeden kabullendiğimiz diğer birçok kavram gibi tartışılmalı, eksik taşlar yerli yerine oturtulmalı. Aynı hoşgörü, sevgi, barış, kardeşlik gibi...

Yazıma **"Zenci, beyaz, Türk, Kürt, Yahudi, Müslüman, hatta Uzakdoğulu fark etmez. Hepimiz kardeşiz. Dünya hepimize yeter"** diye başladım, aman ne hoşgörülü bir insan, yüreği ne kadar geniş diye düşünüp ayakta alkışlayacaktı çoğu kişi. Kimse bunun incelikle hesaplanmış bir duygu ve düşünce sömürüsü olduğunu, böyle gelmiş böyle gitsin, benim keyfim yerinde demenin başka bir yolu olduğunu fark etmeyecekti bile.

Oysa dünya hepimize yetmiyor işte. Özellikle son yüz yıl içinde yalnızca insanlar ve ülkeler değil, tüm yerküre yağmalandı. Denizler, göller, ormanlar, gökyüzü derken toprak bile kirlendi artık. Milyarlarca yıl yaşayan yaşlı dünyamız, insanoğlunun son yüz-yüz elli yıldır kendini iyice kaptırdığı çılgınlığa daha fazla dayanamayacak duruma geldi.

Ceplerini doldurmak için yeryüzünü yağmalayanlar, dünyada canlı kalmayınca tıka basa doldurdıkları o cepleri ne yapacaklar? Yine de biz bunları boş verip, sevgi ve hoşgöründen mi söz edelim... Hoşgörü bir erdem mi, yoksa bir salaklık çeşidi mi? Gerçekten bu insanlarla kardeş miyiz, hiçbir şey düşünmeden eğlenelim, coşalım, zıplayalım, koşalım mı gerçekten?

Kısacası vahşi, sert, içi şiddetle dolu biri değilim ben. Siz de değilsiniz, biliyorum. Tam tersine hoşgörülü, yüreği

sevgiyle dolu, biri tokat atınca diğer yanağını çeviren zarif insanlarız hepimiz. Her acıya katlandık katlanmasına da, bastığımız topraklar kayıyor ayağımızın altından. Dünya gitti gider...

Evet, vahşi değilim. Hatta, küçücük bir çocuk kalbi var bende. Kavanozda duruyor. Bir de kuru kafa vardı masamın üstünde. Savaşta, bir hücreye kapatılan dört askerin ölmek için nasıl idrarlarını içtiklerini, birbirlerini yiyerek ayakta kalmaya çalıştıklarını anlatan **Yargı**'yı on yıldır sahneleyen **Zafer Diper**, çok beğenip de elimden almasaydı, hala kavanozun yanında duruyor olacaktı o kurukafa. Daha on üç, on dört yaşındayken de sarıklı bir mezartasını sürükleye sürükleye getirmiş, yatağının başucuna koymuştum. Annem mırıl mırıl ayet-el kürsü okuyarak mezartasını atmıştı sokağa.

İnsan vücudu zararlı maddeleri süzüp dışarı atmaya iyi becerir. Ama zararlı maddelerin miktarı çok fazlaysa atamaz ve, ölümcül hastalıkların pençesine düşer. Dünya için de aynı şey geçerlidir. Şimdiye dek bu işlevini yürütebilen dünya, artık insan türünün verdiği zararları yok edemiyor ve gitikçe çürüyor. Kısacası, dünya hepimize yeter diyerek bu yok oluşa çanak tutacak zamanımız kalmadı. Onlara hoşgörü, sevgi, kardeşlik göstererek kendimizi tatmin etme gibi bir lüksümüz yok artık.

Evet, bende küçücük bir çocuk kalbi var. Gerçekten de var. Ama o kalbi çıkartıp bir kavanoza koyarsam, hem kendim hem de içinde yaşadığım dünya için yararlı bir iş yapmış olurum. Kaburgalarımın içinde o kalbi taşırsam, sonumuzu hazırlayan insanların ekmeğine yağ sürerim yalnızca.

Neyse, (ikinci kere) canınız cehenneme!

Soner Yalçın: "Ben Devleti Çıplak Gördüm"

CÜNEYT ÖZDEMİR

Soner YALÇIN ile bir araştırma sırasında tanıştım. Henüz Susurluk olayı patlamamıştı ve benim yolum bambaşka bir haberden dolayı Susurluk kahramanları ile kesişmişti. O'nun da yolu bir başka nedenden dolayı Susurluk kahramanlarına çıkmıştı. Hem de benden çok önce. Ben genç bir gazetecinin gözü kara haliyle olayın üzerine gitmek istiyordum. Beni sakinleştirdi, o zaman bana "BEN DEVLETİ ÇIPLAK GÖRDÜM" dedi... Sonraki yıllarda kendisi ile iyi arkadaş olduk. Özellikle de iki habercinin dostluğuydu bu... Yaptığımız haberleri paylaşıyor, dosyalarımızı birbirimizden aldığımız belgelerle tamamlıyorduk. Sonrasında o İstanbul'a taşındı ve yollarımız bir kez daha ve bu kez "iş arkadaş" olarak kesişti. Soner YALÇIN son yıllarda araştırmacı gazeteciliğin gerçekten önemli isimlerinden biri. Doğan YURDAKUL ile kaleme aldığı, "Reis Gladio'nun Türk Tetikçisi"nin öyküsünü anlatıyordu, Bay PIPO ise MIT'in gayriresmi tarihini... Öncesinde "BINBAŞI ERSEVER'İN İTİRAFLARI"nda kontrgerillayı ilk kez bir resmi görevli anlatmış ve öldürülmüştü. "BEHÇET CANTÜRK'ÜN ANILARI"nda ise yeraltı dünyasının Susurluk'a giden yol hikayesi vardı. "HANGİ ERBAKAN"da da Türkiye'de ki Milli Görüş Hareketi'nin Erbakan'ın biyografisi

sinden yola çıkılarak anlatıldığı ilginç bir çalışma vardı. Ve Soner YALÇIN'ın son kitabı da çıktı

TEŞKİLATIN İKİ SİLAHŞÖRÜ, "Biri Meşrutiyetin Silahşörü Dede Yakup Cemil, Diğeri Cumhuriyetin Silahşörü Torun Yakup Cemil"

Bu sefer birbirinin devamı olan bir teşkilatın iki kahramanının son derece ilginç hikayeleri var. Dede Yakup CEMİL'in hayatı zaten roman. Meşrutiyet döneminin bu namı silahşörünün yaşam hikayesini ilk okuduğumda inanılmaz geldi. Ama gerçektir işte. Bu coğrafya böylesine gözü kara silahşörlerin politika sahnesindeki rollerine tanıklık etmişti. Torun YAKUP CEMİL ise benim de yıllardır altını çizmeye özen gösterdiğim bir yalana son noktayı koyuyor. ASALA'ya karşı yapılan devlet operasyonlarını, ilk kez operasyonlara katılan ekipten bir kişi en ince ayrıntısına kadar anlatıyor.

Ve kitabın kurgusu ile tarihte inanılmaz bir maceranın gelgitlerine kapırıyorsunuz kendinizi. Gerçek olduğunu bilmesem, "tam bir bestseller" diyebileceğim bir çalışma. Ama bu ne bir senaryo, ne de bir hayal ürünü. Tamamıyla gerçek iki hayattan kesitler...

Soner YALÇIN ile bu sefer iki ayrı rolde buluştuk. Ben sorular sordum o cevapladı.

Kitap çıktı hayırlı olsun mu demek gerekiyor, geçmiş olsun mu bilmiyorum. Konu anlaşılan yine teşkilat... Bu sefer hangi teşkilat?

- Geçen gün düşündüm şöyle bir yere koydum kendimi. Şevket Süreyya Aydemir, Cüneyt Arcayürek, bunlar bir şekilde, bir şekilde özellikle altını çizerek söylüyorum, Türkiye tarihinin yaşadıkları dönemi kaleme almışlar. Hakikaten çok takdir edilecek çalışmalar. Ben de "haddim olmayarak" kendimi öyle bir yere koyuyorum yani gazetecilik yaptığım dönemi kaleme almaya çalışıyorum. Ama benim kaleme aldığım tarih daha çok gazete, dergi sayfalarında, TV ekranlarında çok fazla görünmeyen, yer almayan, resmi olmayan tarih. Bir şekilde ben hep tartışılan ama ne olduğu somut olarak ifade edilemeyen, yazılamayan, belgesi ortaya koyulamayan "Binbaşı Ersever İtirafı"nı da, keza Behçet Cantürk kitabı ya da "Gla-

dio'nun Türk Tetikçisi" ya da MIT'ten bir isim olan Hiram Abas gibi kişileri, olayları yazıyorum...

Bu kitapta bir şekilde resmi olarak ortaya konulmayan, ya da konulamayacak olan yani belgelendirilemeyen devletin yurt dışı operasyonları anlatılıyor. Ama bunu anlatırken de kendi içinde alt başlıkları, iddiaları var. İddialarından biri diyor ki sistemler ve rejimler değişse de Türkiye'de bir tane teşkilat var. Teşkilattan kastım ise şu; Teşkilatı Mahsusas'a'dan Özel Harbe uzanan bir çizgiyi, bir durumu vurgulamak. Bir de işin hakikaten beni bile hayretler içinde bıraktıracak yönü ise buradaki fedailiğin dededen toruna geçmesi... Dün İttihat Terakki'nin "Teşkilatı Mahsusası"nı nasıl Yakup Cemil'i kullandıysa, bugün de Teşkilatı Mahsusası'nın devamı olan örgütler benzer yöntemleri o kişilerin akrabaları ile uygulamaya devam ediyorlar...

Bu bir rastlantı mı, genişletilmiş bir komplo teorisi mi?

- Bu bence rastlantı değil. Kafkasya'dan göçen Çerkezlerin Osmanlı'nın son döneminden Cumhuriyet'in ilk dönemine hatta bugüne kadar güvenlik biriminin köşebaşlarında olması nasıl rastlantı değilse, bugün MIT'te çalışan personelin önemli bir kısmının babasının ya da dedesinin istihbarat birimlerinde çalışıyor olması tesadüf değil. Ve bence bu da öyle değil...

Neden böyle bir kitap yazdın. Bu bir gazetecilik kitabı mı, tarih kitabı mı yoksa bestseller mı? Bunu soruyorum aslında senin kitapların son dönemin en çok satan kitapları. Bilmediğimiz sihirli bir formül mü var?

- Aslında bu soruyu tek bir cümle ile cevaplayabilirim. Beni heyecanlandığı için yazıyorum. Profesyonel olarak ben habercilik yaparak hayatımı kazanıyorum. Ama artık birçok haber beni heyecanlandırmıyor. Yapılması gerektiği için yapılan haberler var. Ve bu anlayış beni kendi mesleğime yabancılaştırıyor. Oysa bu çalışmalar Soner Yalçın'ı bir haberci olarak heyecanlandıran araştırmalar. Kaynaklarla görüşürken, araştırırken, heyecanlanıyorum. Sanırım okuyucu da bu elektriği hissediyor. Belki o yüzden bu kitaplara bu kadar ilgi gösteriyor. Kendi aralarında iki istihbaratçının şifreli konuşmaları. Birbirlerine teğmen demeleri, çiftçi demeleri ve bütün bu isimlerin birer hikayesinin olması beni heyecanlandırıyor?

Neden Yakup CEMİL'lerin hikayesini yazdın, onları diğerlerinden ayıran yalnızca dede torun olmaları mı?

- Cüneyt, şöyle bir aileyi gözünün önüne getir misin; en büyük dede Kafkasya'da Ruslara karşı Şeyh Şamil'in yanında savaşıyor. Onun oğlu Osmanlı'da son dönemlerinde bütün kaçakçılığı yapıyor. Ve bir silahlı çatışmada öldürülüyor. Onun oğlu Yakup Cemil Osmanlı'nın en güçlü kişisi, dönemin en güçlü makamlarından birinde oturan bugünün Genelkurmay Başkanı'ndan bile üstün bir makam olan harbiye nazırını alından vuruyor. Ve yığınla silahlı eyleme ve cephelerdeki savaşlara katılıyor ve sonunda idam ediliyor. Torun Ya-

kup Cemil ise Cumhuriyet'in 80'den sonraki özellikle yurtdışı operasyonlarında silahşörlük görevini yapıyor, tetik çekiyor yani... Torun Yakup Cemil'e söz verdiğim için kitapta çok fazla ayrıntısını yazmadım birkaç sayfa yazdım ama torun Yakup Cemil'in babası da 27 Mayıs 1960 ve 22 Şubat 1962 Talat Aydemir ayaklanmalarına yüzbaşı olarak katılıyor ve ordudan atılıyor. Tabii böyle bir ailenin hayatı beni heyecanlandırıyor. Yazarken her aşamasında heyecanlandım, resmi olmayan tarihi bir kez daha tüylerim ürpererek öğrendim... Bu aileden yola çıkarak yazılan bu kitap Osmanlı'dan Cumhuriyet'e tarihimizin önemli dipnotlarından biridir.

Senin kitaplarının en önemli özelliği de tamamen gerçek olmaları. Ne kadar doğru, ne kadar gerçek, ya da gerçeklerden hiç saptığın oluyor mu?

- Bu kitap benim 6. kitabım. 1994 yılından bu yana 7 yıldır kitap yazıyorum. Cem Ersever'den, Behçet Cantürk'e, Abdullah Çatlı'dan, Hiram Abas'a kadar bir çok önemli karakteri içeren kitaplar yazdım, analizlerde bulundum... Bugüne kadar yanlış çıkan hiçbir şey olmadı. İşin garip tarafı bugünlerde bizim yazılı basında daha çok görüyorum. İtalya'da mesleğini sürdüren Alman bir gazeteci papa suikasti ile ilgili bir kitap yazmış. Ve bizim medya bu kitaba dayanarak diyor ki papa suikastinde KGB ve Bulgar bağlantısı yokmuş, CIA ve Gladio varmış. İnşaf edin biz Gladio'nun Türk Tetikçisi diye boşuna mı kitap yazdık... Biz bunu Alman gazeteciden daha iyi biliriz. Gladio'nun Avrupa'da kullandığı tetikçiler Anadolu çocuklarıydı. Biz yazdığımız zaman önemsemiyor ya da görmezlikten geliyorlar da (kitaplarımızı okumadıklarını düşünmek istemiyorum, ama galiba ne yazık ki okunmuyor kitaplarımız) ama Alman bir yazar yazınca, vay be diyorlar... Yurtdışında bu tür kitaplar yazan gazetecilerin pek çoğu zaten gelip bizimle röportaj yapıyor ve bu bilgilerden yola çıkıp kitaplarını yazıyorlar. Ben aslında şuraya gelmek istiyorum, kitap yazmak yalnızca bilgileri ardı ardına dizmek değildir. Aynı zamanda kitap analitik düşüncenin ürünüdür, analiz yapabilmek yeteneği gereklidir yani... Bu kitapların başarısının bir nedeni de budur... Ben Su-

surluk'tan önce Behçet Cantürk'ü kimlerin nasıl öldürdüğünü yazdım. O günlerde ben sana da söyledim "ben devleti çıplak gördüm" dedim. Ve zaman yanılmadığını gösterdi. Yani bu kitapların hiçbirini okuyucusunu yanıltmadı..

Öyle şeyler yazıyorsun ki insan okurken bile kimi zaman ürperiyor. Mesela Behçet Cantürk kitabında daha Susurluk olmadan, Susurluk kahramanlarını ve icraatlarını tarif ediyordun, "Binbaşı Ersever'in İtirafları" yayınlandığında faili meçhul cinayetler devam ediyordu. Bay Pipo ise neredeyse MİT'in resmi tarihine bir meydan okuma havasındaydı. Şimdi ise son kitabında yine devlet operasyonunu bizzat operasyona katılan bir ismin anlatımına dayanarak yazıyorsun. Bu bile Türkiye'nin başını uluslararası arenada belaya sokmaya yeter de artar bile. Korkmuyor musun? Araştırma yaparken bir baskı veya tehdit gelirmiyormu?

- Bizde gazeteciliğin tanımı çok değişti. Bir gazetecinin görevi kamuoyuna bilgi sunmaktır. Kamuoyuna haber vermektir. Bu kamuoyu Türk kamuoyu olduğu gibi Tanzanya kamuoyu da olabilir. Bu kitap ve benim kitaplarım birer gazetecilik kitabıdır. Ve asıl hedefi kamuoyuna bilgi vermektir. Kamuoyunu haberdar etmektir. Korkuyor musun meselesine gelince? Elbette korkuyorum canım.... Ama kendimce de bunun önlemlerini alıyorum. Hiçbir zaman kitap imza gününe gitmiyorum, panellerine katılmıyorum. Yüzüm çok fazla tanınmasın diye medyada yer almamaya gayret ediyorum. Zaten çalışmaktan sokağa çıkmaya da fırsat kalmıyor. Çünkü sonuçta yazdığımız kitaplarla birilerinin ayağına basıyoruz.... Aslında kitabı yayıncıya verene kadar korkuyorum. Verdikten sonra korkuyu da yayıncıya beraberinde veriyorum. Artık benden çıkıyor, yani nasıl olsa kitabı verdik diyorum...

Bay Pipo'yu yazdıktan sonra yazılı basında bir çıktı, haberler fırtınası esti? Özellikle dipnotlarda bugünün popüler kültür kahramanları ile ilgili pek çok bilgi vardı? Bunları bilerek mi seçip buluyorsun, yoksa başka bir amacın mı var?

- Felsefede tümevarım ve tümdengelim diye iki ayrı method vardır. Ben bu kitapları yazarken hep tümevarım methodunu kullandım. Bu method nedir? Bu, olguları alt alta dizerek bir analize ulaşmaktır. Yani puzzle gibi bilgileri yerleştiriyorum ve ortaya bir bütün çıkıyor. Kitabı yazarken de olguyu tamamlayan bir parçayı bulunca sandalyemden fırladığım oluyor. Bu dipnotlar da, bu puzzle oyunun önemli bir parçası.

Genel akış içinde analize ulaşmanın küçük ama önemli parçaları bu puzzle'lar... Baktığın zaman mesela teşkilatın iki silahşörü 300 sayfa ise içinde 200 tane de dipnot vardır. Şimdi Osmanlı'nın son sadrazam'ı Tevfik'in Başkaban Bülent ECEVİT'in akrabası olduğunu, Ecevit'in çocukluğunu Ahmet Tevfik Paşa'nın kucağında geçirmiş olması ilginç. İlginçten öte bence haber değeri de taşıyor. Ben bunu dipnota koyduğum zaman tabii haber de oluyor. Günümüzdeki bazı ünlü şahsiyetlerin dedelerinin, babalarının hikayesi kitap da geçiyor. Bugün baktığın zaman babası ya da dedesi neyi savunuyorsa çok az istina ile aynı kişilerin aynı düşüncede olduklarını görüyorsunuz. Bizim fikir hayatımızda duygularımız daha ağırlıklı. Bilincimize, aklımıza, hatta yaşadığımız çağa göre bile değil...

Bu tür kitaplar yazmanın en büyük zorluğu nedir. Çünkü gayri resmi tarihi yazmak kadar anlatmak da zor olmalı. Bu insanları nereden buluyor ve nasıl konuşturuyorsunuz?

- Zorluğun kaynağı çok az kaynak olması. Biz yazan bir toplum değiliz. Amerika'da tavlâ konusunda bile onlarca kitap vardır ama biz de bu oyunun nasıl oynandığını ancak gidip kahvede öğrenirsin. Mesela Teşkilatın iki silahşöründe Torun Yakup Cemil'le yüzyüze gelebilmek için 1999 Haziran'dan 2000 Nisan'ına kadar mücadele verdim. Onunla sadece yüz yüze gelip konuşabilmek için. Adam ne telefonunu veriyordu, ne adını veriyordu yani buluşmak istemiyordu... Bu insanların benimle konuşmalarının tek bir nedeni var. GÜVEN. Bana güveniyorlar. Ve benim bilgi birikimim de onların bana açılmalarına neden oluyor. Çünkü dedesi hakkında onun bilmediği bilgileri bile biliyordum. Aslında en önemli unsurlardan biri de kıskırtıcılıktır. Biraz kıskırtmak gerekir insanları... Doğru ve gerçek her zaman kıskırtıcıdır. Bugün "ASALA'yı biz bitirdik!!!" diyen kahramanlar ortada dolaşıyorlarken, ASALA'ya karşı onca yıl kanını dişine takıp mücadele eden bir insanın susması hem gerçeğe, hem kendine, hem davasına, hem de tarihe karşı bir ihanettir... Bunları ona bu şekilde anlatmanız bile gereğinden fazla kıskırtıcı oluyor...

Bu tür kitaplar eskiden mi çok fazlaydı artık mı tek tük çıkıyor yoksa bize mi öyle geliyor, ya da neden bize böyle geliyor?

- Eskiden de azdı, şimdi de az. Bunun en önemli nedeni bu tür kitaplar yazmanın çok zahmetli olması. Çok fazla zaman harcamak gerekiyor. Hele bir de bir yerde profesyonel bir işiniz varsa işten arta kalan geceleriniz, tatillerinizi, tüm zamanınızı kitaba vermek zorunda kalıyorsunuz. Bir ikinci nedeni de medyanın kendi iç yapısından kaynaklanıyor. Uzmanlaşmaya, bilgi birikimine önem verilmiyor. Bilgi bugün için medyada para etmiyor. Genç bir gazeteci de ayakta kalabilmek, mesleği sürdürebilmek için ne para ediyorsa ona yöneliyor. Ayrıca bu tür kitaplar sizin de bahsettiğiniz gibi tehlikeli. Bu tehlikeyi herkes göze almıyor. Ve gazeteci bir yazar olarak tek başınasınız. Avukatınızı kendiniz tutarsınız, savunmayı kendiniz yaparsınız, güvenlik önlemlerini kendiniz alırsınız, masraflarınızı kendiniz karşılırsınız... Aslına bakarsanız bir araştırma yapmak pahalı bir iş. Sırf okuyacağınız kitap parası bile bir çok tutuyor... Mesela Yakup Cemil için İtihat Terakki'yi anlatan kitaplar aradım. Sahafalarda bulduğunuz konuyla ilgili bir kitap dolar kuru üzerinden satılıyor. Üstelik kaynak kitapları üzerinde çalıştığınız için almak zorunda kalıyorsunuz. Ayrıca tabii bu tür kitapların yazılması bir birkimi gerektiriyor.

Yapmak isteyip yapamadığın bir araştırma bir kitabı var mı?

- Çok var. Ama zamanım yok... Çünkü hayatımı devam ettirebilmek için sürekli bir işte çalışmak zorundayım. Keşke imkanım olsa da tüm zamanımı bu tür kitaplar yazmaya, araştırma yapmaya verebilsem.

Peki bundan sonra ne var sırada?

- Bundan sonra bir kitap yazmak değil, yarı belgesel bir film çekmek istiyorum. Türkiye'de bugüne kadar gerçek olaylara dayanan gerçek bir yarı belgesel film yapılmadı. Hatta senaryo üzerine çalışmaya başladık bile. Ama konusu şimdilik bende kalsın.

Kalsın...

Evde sıkılınca ne yapar insan? Dışarı çıkar! Özgürlüğe tutkunsanız ve bulunduğunuz yerde yoksa hürriyet, olan yere gidersiniz değil mi? Peki sonra bir de insan gibi yaşamak, yurttaş gibi davranabilmek, doya doya gülmek, işinizi severek, dayanışma içinde yapmak istiyorsanız... Fikir zenginliği, renk ve ses bahçeleri gibi dertleriniz varsa.

Yerli Ölüm Yabancı Yaşam

RAGIP DURAN

Meşhur fıkradır: Brejnev döneminde Sovyetler Birliği'nde, bir gün yurtdışına çıkma hürriyeti ilan edilmiş. Ertesi gün Moskova'daki tüm Batılı ülkelerin konsoloslukları önünde uzun vize kuyrukları oluşmuş. **Yurttaş Ivan** da gidip vize alacak, kuyruğun sonuna gelmiş, önündeki adamı tanır gibi.

- Ama yoldaş, siz Leonid Brejnev değil misiniz?

- Evet, ne var?

- Hayrola neden girdiniz kuyruğa?

- E ben de yurtdışına çıkacağım!

- Siz gidiyor musunuz?

- Evet!

Ivan bu yanıtı duyunca kuyruğa girmekten vazgeçmiş ve 'O gidiyorsa biz kalıyoruz' demiş.

Son zamanlarda yakın çevremde, öğrencilerim arasında da müthiş bir yurtdışına gitme furıyası var. **'Au pa-ir'lik** yaparım, dönercide çalışırım, master'a da başlarım diyenlerden, **'Benim zaten amcam var Almanya'da'** diyenlere... Anası babası zengin olanlar, çoktan kayıtlarını yaptırıp bile üniversitelere, doktora kurslarına filan. İnternet'te saatlerce burs programı arayanlara da rastladım. Meslek sahibi, hatta hali vakti yerinde insanlar çoğu. **'Abi, Avrupa Birliği aday üyelerin doktorlarına, gazetecilerine filan serbest dolaşım hakkı veriyormuş doğru mu?'** diye soranlar da var. **'Almanya yine işçi alacakmış duydu mu?'** muhabbetleri ile umut yaratıyor aydını, işçisi.

'Kanda çok iyi imiş diyorlar' cümlesi de pek moda bu aralar. Bir kesim ise **'Ben Avustralya'ya yerleşeceğim abi, kanguru kebab filan yeriz'** derdinde.

Vatan sevgisi kronik bir şey galiba. 71 darbesinden sonra da çok sayıda tanıdığım, Batı Avrupa ülkelerine göç etmişti. Çoğu mecburen. Öldürülme korkusu vardı, hapislerde sürünme endişesi vardı bir sürü insanda. 80 darbesinden sonra da benzeri bir ortam boyattı. Afaganlar basmıştı aklı başında insanlara. Kişisel de olsa bir kurtuluştı o zamanlar Avrupa.

Siyasi mülteci olup eski fikirlerini, tutumlarını korumaya çalıştılar, yeni bir dille, yeni bir kültürle tanıştılar. Yeni meslek edindiler, çoğu evlendi, çocuk sahibi oldu, kaldı oralarda. Tür-

Türküm, doğrudum, çalışkanım, ve hep göçerim!..

kiye'de olmayan özgürlüklerin tadına vardılar. İlk başlarda af filan çıktığında her yaz Türkiye'ye tatile gelirlerdi. Artık tatile gelenler de azaldı.

1972 yılında Paris'te, Komünist Parti'nin L'Humanite Bayramı'na ilk kez gittiğimde, açıkçası ben de bir hoş olmuştum. **'Komünist'** dedikleri insanların ağzında bıçak filan yoktu, korkunç ve sevimsiz değildiler, hatta bazıları, bilhassa Latin Amerikalı olanları son derece sempatikti. Bu, işin siyasi yanı... Bir de oturduğum evin karşısındaki inşaat- ta çalışan işçiler çok şaşırtmıştı beni o zaman. İş spor arabalarla ve şık giysileriyle, saat 10 gibi geliyorlar, mavi tulumlarını giyiyorlar, en fazla bir saat çalışıp sonra kahve molası veriyorlardı. Zevkle, keyifle çalışıyorlardı. Çok büyük olmayan binanın ön cephesinin boyabadanası yaklaşık bir ay sürmüştü.

İnsanlar arasındaki ilişkiler daha hakiki idi sanki... Çok mesafeli olsa da.

Batı üniversitelerinde okuyanlar bilir, hoca-öğrenci ilişkisinden, müfredatta, eğitim tarzından giyim-kuşama kadar her şey bizdekinden farklı.

Tüm bu farklılıkların altında yatan esas ayrıcağın **'Hukuk Devleti'** olduğunu sonraları kavradım. Tıpkı oralardaki binbir kepezeliği, olumsuzluğu anladığım gibi.

Şimdi bunları bilen ya da bilmeyen gençler ve orta yaşlılar iki Viyana kuşatmasının ardından yeniden zorluyor Batı'nın kapılarını. Bir siyasi rejim için ne kadar büyük bir başarı ve gurur kaynağı değil mi?

Bunca insan öylesine seiyor ve mutlu ki mesleklerinde, bir an önce kapağı yurtdışına atmaya çalışmakta. Hayırlı yolculuklar...

Brejnev dönemi Sovyetler Birliği'nde, yine, adamın biri her sabah Kızıl Meydan'daki gazete bayiiine gidip, gazetelere şöyle bir göz atar ama hiçbirini almadan çekip gidermiş. Sonunda gazete satıcısı adama kızmış:

- Kardeşim her sabah gelip bütün gazetelere bakıyorsun, sonra da hiçbirini almadan gidiyorsun... Olmaz ki böyle şey...

- Ben ölüm ilanlarına bakıyorum da... Çıkmadı henüz...

- Ölüm ilanları iç sayfalarda yayınlanır, sense sadece birinci sayfalara bakıyorsun ama...

- Benim beklediğim ölüm, birinci sayfadan yayınlanacak! ■

son kitabımın tanıtım kokteyli

KÜÇÜK İSKENDER

"Çıkan son kitabınız muhteşem!" dedi elli yaşlarındaki liseli kadın; etekliği göğüslerini örtebilecek kadar kısaydı. "Naif, yumuşak bir üslubunuz var!"

"İyi!" dedim. "Kıçınızı silerken canınızı acıtmaz."

"Dobralığına hayranım!"

"Umutlanmanızı istemem. Sizinle yatmayı düşünmüyorum. Zaten penisim bir iş anlaşması için yurtdışında!"

Az alkollü cin toniğini yudumladım:

"Espri yeteneğiniz de olağanüstü!"

Olağan güzellikte bir servis elemanı, boşalmış kadehimi aldı.

"Hemen yenisini getir!" dedim. "Bazı içkiler aralıksız içilmeli. Bazı kadınlar aralıksız..."

"Fantezi kurar mısınız hiç?!" diyerek lafımı kesti kokana.

"Fantezi kurmam. Planlar ve hemen hayata geçiririm."

"Hayata geçirmek?! Türkçenin elastikeyetinden yararlanıyorsunuz..."

"İç çamaşırlarımdan söz açıldığında don lastiği bir dil kullanmam menfaaım icabı! Siz sormadan cevaplayayım: Hayır, boxer'im siyah değil! Ve üstünde desen yok!"

"Önüne adımı yazdırmama ne dersiniz?"

"İlk adet kanamanızda haber verin. Yanımda tüy kalemimi de getiririm. Hoka'ya batırır batırır yazarız!"

"Ses tonunuz çok tahrik edici!"

"Aramızaki boşluğa gitgide bir vajina sıvısı doluyor. Bilmem, farkında mısınız?!"

"O sıvıda yüzme bilmeyen çok çocuk boğuldu!"

"İğrençsiniz. Kimseye acımam, spermelerime acırım!"

"Sizden hamile kalmak isterdim!"

"Henüz meni boşaltan bir vibratör icat edilmedi hanımefendi!"

Kadın, kahkahasını rahat atsın diye sağa sola bakındım. Kalabalıktı. Kimse

beni tanııyordu. Ben sanki herkesi tanıyordum. Servis elemanının getirdiği votkallı neskafe aldım. Başımı çevirdiğimde kadın hâlâ gülüyordu. Ağzı ardına kadar açıktı ve vişne çürüğü ruju dişlerine buluşmuştu. Sarhoştı.

"Küçük diliniz sarkmış. Fazla oral seks yapmayın!" dedim.

Koluma girdi:

"Kitabınızı nerede imzalamak isterdiniz?!"

Eline dokundum:

"Kitabımın cildi biraz yıpranmış. Çok okunmuşa benziyor."

"Klasikler eskimez!"

Kokteyl salonundan çıktık; votkallı neskafe kadehim hâlâ yanımdaydı. Otoparka doğru yürürken:

"Sağol!" dedim. "Beni o insanlardan kurtardın. Ama umarım araban vardır."

Evet, benim de pek matah biri olmadığım kesin. Yapmacık gülüşler arasında kendime yazacak bir hikâye ararken birdenbire şehrin en lüks semtine doğru giden bir BMW'nin içinde Madonna dinlemeye başladıysam ve gittiğim yerdeki buzdolabındaki içki şişeleri hoş sohbet çocuklar çıkacaksa, evet, benim de pek matah biri olmadığım kesin. Varsın bir kere de kokteyllerde yazarı değil, kitabı kutlasınlar! Benim kitaplarım kendilerini savunmayı zaten bilirler.

"Hey! Bebek! Bu ağızla osuran kadını dinlemek zorunda mıyız?!"

Kalbimin En Doğusunda

Aşkın kanununu tahsil etmişim kalbimin en doğusunda
İçimde yağmur duasına çıkmış birkaç köy
Biraz köy sular altında

Kalbimin doğusu,

her resme güneş çizen bir çocuktu.

Gam yükünün kervanları yürürdü dudaklarımda

Kavruk ve çatlaktı dudaklarımda toprakları

Ölümün ötesinde bir köy vardı

Orda, uzakta, kalbimin en doğusunda

Şimdi bana yalnızca

Dertli türkülere duyduğum karşılıksız aşk kaldı

Güzel beyaz bir tay doğururdu her sene hafızam
Yorgundu oysa

Durmadan, durmadan hatırlamaya koştuktan.

Kalbimin doğusunda bir yalan dünya vardı.

Okyanusları mavi olmayan.

Benim için hayat,

Kalbi kalpazanlıktan kırk sene yatmış çıkmış bir adamdı.

Geçmişim acıyor şimdi, yalnız benim değil

Benim ülkemin geçmişi de acıyor mesela.

Bilirdim oysa ilk badem ağaçları çiçek açar baharda.

Bilirdim çiçek satan çingene kızlarını

Onlar bütün şimdileri, bütün zamanlara

Bir gül parasına satardı.

Oğlan kıza bir gül alsın

Bilirdim odur en kırmızı zaman.

Adına aşk diyorlardı

Kalbimin doğusunda bir yalan dünya vardı.

Kim bir şairi kırsa

Şair gider uzun bir dizeyi kırar mesela

Bilirim kim dokunsa şiire

Eline bir kıymık saplanacak.

Bilirim kırılmış dizeleri tamir etmez zaman

Yorgunum oysa

Durmadan kendime bir tunç ayak aramaktan.

Aşkın kanununu tahsil etmişim kalbimin en doğusunda
Boş salıncaklar gibi gıcırdayarak konuştum karanlıkla
Kediler gibi mırıldanarak.

Alkolden bir denize bıraktım kalbimi

Kırmızı bir sandal gibi

Arka sokaklarda sarhoş konuştum karanlıkla

Avuçlarımla konuştum

Allah büyüktür diyen insanlar gibi.

Kedi dili büsküvilerinin bir pastayla konuşması gibi

Yumuşak ve kremalı konuştum onunla.

Boynumda leylaklar açardı baharda

Mor ve pembe konuştum karanlıkla

Gece açılıp gündüz kapanan bir parantezdim

Sözler vardı içimde işe yaramayan

Sözlerle konuştum karanlıkla...

Önce söz yoktu kalbimin en doğusunda

Sözler...

Bir yağlı urgandı acıyı boğmaya yarayan

Gazala*

bir zaman senden ağlar kaldım gazala
sesim o uzak dağlarda dağdar şimdi
sanki unutmak için var anılar kinimde
ve sanki hep küs tadıyla söylenmiş bir şarkı duyduğum:
herkes bir gün bir aşkta imkansız hala

ne ırmaklarda haz, ne perçemlerde şefkat var artık
kuşkuyla dönülen aynalar ve kapılar şimdi
yalnızlığa kötü gelen yağmurlar
acıtan tesadüflerin sesi: mutluymuş
ah gazala, her şey eskisinden fena:

kül büyüt canım ve mümkünse acını unutma

Ekim'2000

* Yaz sonu yayınlanacak olan Yas Yüzükleri adlı dosyadan

Kemal Varol

Didem Madak

Kötü Şair Şerafettin 'Aşk Tutunması'

ŞİİR ve OYNAYAN : ŞERAFETTİN KAYA
KAMERA : İNDİRA GANDİ

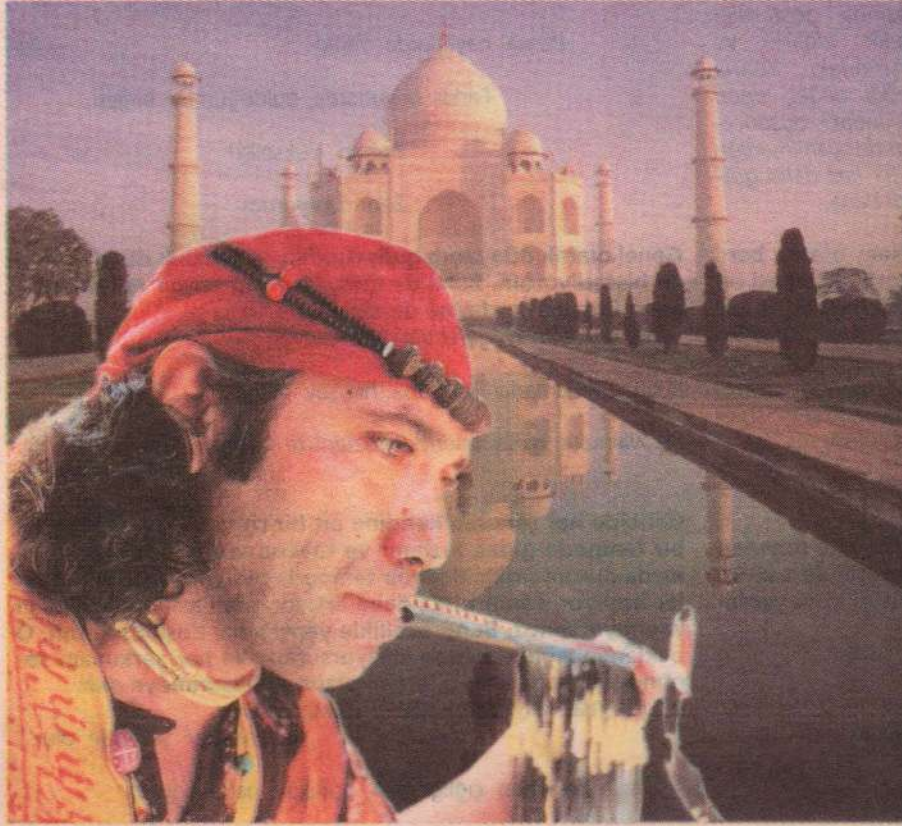
Bugünlerde buralarda değilim
Güneşe kabuklarımı yakmaya gittim...
Ağlamalarıyla hüznü kızartan bir soylu yalnızlığı bu...

Arkamdan esen rüzgarın dokunuşlarına bıraktım tembel ruhumu
Çalışmaktan nefret ediyorum
Konuşmaktan da...

Anlatmaktan yorgun düşmüş
Anlaşılmazlık yolculuğuna çıktım
Kanımı hızlandıran şehvetimi
Ellerimle boşaltıp suyunu çıkardım
Akıttım kendimi kendime

Ben bir hayvan olduğumu
Otuz beş yaşına gelince anladım
İçgüdümle sevdim seni eşim
İçgüdümle kışkırdım

Kendimi bir aşkla kandırdım
Kandırdım kendimi sevdiğim her şeye

Ellerim saçlarımda sarhoş
Kalbin kalbimde özgür bir cennet

Bir sigara tiryakisi-ra
Bir dal dileği yeşerdi
Kuru bir ağacın dalında

Uzağımdan kopup gelen
bir yudum ateşle
Yaktım hem kendimi hem seni

TÜRK ROCK 2000

Deniz Durukan
Güven Erkin Erkal
Stüdyo Imge Yayınlarından Çıktı

ROCK ART VCD FANZİN

Bulutsuzluk Özlemi, Gökhan Dabak
Mor ve Ötesi, Grizu ve daa bissürü şey
Haziran sayısı çıktı... Pasajlarda...

DENİZ DURUKAN • dendur66@hotmail.com

SAYI:20

GÜVEN ERKİN ERKAL kertenkele@hotmail.com

Beklenen Çılgılığı Ben İçinizde Patlatıyorum

Ilhan İrem yıllardan beri dinlediğim, dinlemekten hiç bıkmadığım bir gönül insanı, müzisyen, şair... Müziğe başladığı yıllardan bugüne kadar çizgisini bozmayan, müzik kalitesini hiç düşürmeyen bir isim. İlhan İrem'in Kıbrıs'ta olması nedeniyle aşağıdaki söyleşiyi, internet üzerinden yaptık. Kendisiyle hiç karşılaşmadım ama yoğun telefon görüşmeleri sırasında gösterdiği incelik, kibarlık ve karşısındaki insana verdiği değer, onun hakkındaki düşüncelerimde yanılmadığımı bir kez daha gösterdi bana.

"Dua" adlı şarkınız hem ritim, hem de anlam olarak beni sarstı. "Dua"da bireysel ilişkiler; yar, ana, oğul üçlemesi olduğu gibi, toplumsal bir yan da var. O "paslı yara"ların bir çok insanı yakaladığına eminim. Bundan dolayı mı "Dua"?

- "Dua" mucizedir. Müziğin, ritim ve sözlerin olağanüstü uyumu. Bir ilahi senfoni. Yürek burkan bir ağıt. Ürperten vizyonlarla lirik bir masal. Ruhlar alemine yolculukta Arafat'ın sisleri. "Dua" o paslı yara ile algılananların daha ötesi.

Hiçliğe, mutlak güzelliğe...

Şarkılarınızda ruh temizliği, insana, doğaya, hayata duyulan yoğun bir aşk var. Elbette ki bunun içinde sevgili de var. Bu şarkılar aşkla yazılmış. Ruhun ve hayatın bütün kötü yanlarından aşkla arınıyor gibisiniz...

- "Soyun üzerindeki tenine yapışmış ıslak, boğucu giysiden. UYANI!"

Sonsuz aşk, kainatın karadelikleri gibi gizemli, aç.

"Trans akşamlarında karadeliklerden geçtim

Sonsuzluk notalarında

Alemlere işaretim"

Kendinize dönük (medyadan, kalabalık yerlerden uzak, doğaya yakın durmanız), yalın bir hayatı seçmeniz başka bir arınma yöntemi mi?

- Şamanların büyü ayinlerindeki gibi Ruhumun ve bedenimin sesini dinliyor Ve öyle yaşıyorum.

Reankarnasyonla, yeniden doğuşla ilgilendiğinizi biliyoruz. Neden?

- "Ruhun Yükselişi" şiiri, "Semi Seviyorum"un kapak resmi sorunuzun yanıtı.

Ruhun özü Krizalit içinde saklı.

Hiçlik, Varlığa dönüştü bilinmeyen yolculuklarda.

Yıldız tozları, yeniden doğuşun işareti.

Bir kelebek, reenarnasyon sancılarında

Parçaladı kozasını
Dönüşüm başladı!

Değişik renkler, ağulu yeşil, çocukluk pembesi

Sarı hüznü yıllann düşsel uçuşlarda...

İnsan bedeninde kanatları hiii yok olmadan

Melek şekline büründü ruh.

Basubadelmevt!

Haberci Güvercin

Ruhun Yükselişi
Seni Seviyorum

Kelebek ömrü kadar sonsuz.

Seni Seviyorum

Unuttuğumuz

Bu alemde hatırlayamadığımız
Tuhaf sırlar,

Hayaller...

Başka hayatlarda yitirip,

Farklı boyutlarda bulduğumuz birileri.

Ruhun Yükselişi!

Seni Seviyorum

Genel olarak dünyanın gidişatından mutsuzluk duyduğunuzu hissediyorum. Belki de dünyanın toptan bir reankarnasyona ihtiyacı vardır, ne dersiniz?

- Her şey olması gerektiği gibi oluyor.

Büyük patlamadan bu ana her şey.

Biz yalnızca izdüşümlerimiz yüzümüze tutulan sırları dökük aynanın.

Genelde her şarkının kendine ait bir ritmi vardır. Önce belli bir tempoda gider, hızlanır ve tavana vurur. Sizin şarkılarınızda durum farklı. Belli bir tempoda gidiyor, hafiften çılgınlara başlıyor, sonra biraz daha artıyor, ama asla o patlamayı yapmıyorsunuz. Bunu özellikle yaptığınızı düşünüyorum. O beklenen çılgılığı aniden kesiyorsunuz. Ve her şarkınızın sonunda bir soru işareti bırakıyorsunuz düşünmeye dair.

- "Uzlaşmaz zıtlıklarda nitelik dönüşümleri patlamalar şeklinde olur."

Beklenen çılgılığı ben, içinizde patlatıyorum.

Şarkılarınızı dinlerken ruhun ve evrenin sırlarına doğru bir yolculuk yaptırıyorsunuz bize. Bu hem hüznü hem de sarıncı bir yolculuk. Ve hayat denen bu yolculukta hepimiz biraz firardayız...

- Ağulu renkler haberci güvercin kanatlarında. Basubadelmevt! Şalamar, pulkanatlı başıboş ruhlar sabaha karşı salıncıklarında.

Küflü gülümsemeli, kuş gagalı başka birileri gidecekleri yere varamadan tek tek dökülüyorlar bu yolculukta.

"Babil'in asma bahçelerinde iki kız yürüyordu. Biri yeşile çehrenmiş, diğeri yok!"

Son Arzunuz...

- Işık ve sevgiyle...

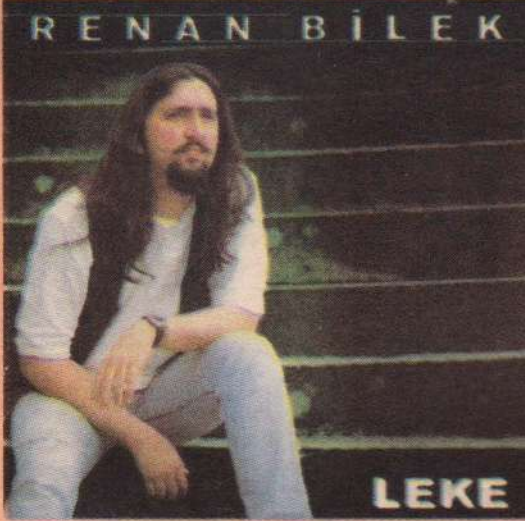
Bir Dost

Spastik Eroll, Asperger ve Idiotzine piyasada... Art Core'un ardından gelen bu fanzinlerle birlikte hard core ve punk aleminin "medya"sı iyice güçlendi. Asperger'de bu ay; Found Deep, Pancake, Handcuff, Direct ve Crunch röportajları yer alıyor. Idiotzine ise sayfalarında Flatground, Sokak Köpekleri, Pancake, Falldown ve Rashit topluluklarına yer vermiş. Spastik Eroll, geçtiğimiz ay kaybettiğimiz Ramones'in solisti Joey Ramone'u anıyor. Ancak Spastik, okuyucularından oldukça tepki toplamakta. Çünkü derginin armağanı olarak duyurulan VCD'yi neredeyse alabilen yok. Üstelik ilk sayfalarda okuyucuya, bu dergide Güven Erkin Erkal ve Altay Öktem'le ilgili bir şey bulunmadığını söyleyen Spastik, derginin sayfalarını yine bu isimlere ayırmış.

Dilimize Takılan Şarkılar

Bu Yıl Roxy'den Direc-t Çıktı

Renan Bilek, rock dinleyicilerine hiç de yabancı olmayan bir isim. 1998'de "Leke" albümüyle dinleyicilerinin karşısına çıkan Bilek, uzun süredir sessizliğini koruyarak bizi o güzel yorumundan ve şarkılarından mahrum ediyor. Oysa hayata ve aşka dair söyleyeceği daha çok şey olduğunu düşünüyor, bizde bıraktığı o beyaz lekeyi daha fazla yaymasını bekliyoruz. Bütün gençlik öyküsünü şarkılarına döken Bilek, "Leke"yle öfkelerini, sevgisini, umudunu, yalnızlığını, kavgasını sesine yüklemişti. Bu ilk solo albümü hem müzikal kalite, hem de lirikler açısından oldukça başarılı. Bilek,

albümde kendi lirikleri dışında **Enver Topaloğlu'nun** ve **Tuna Kiremitçi'nin** de birer şiirini kullanmış. Enver Topaloğlu'nun "parklar boştur, kanepeler ıslak / ay ışığı utandır... / altında gezen silahlı devriyelerden / ay ışığı utandır..." dizeleri de albümün diğer dikkat çekici liriklerinden. İşte dilimize takılan şarkı sözü:

Çek O Pis Ellerin

Yeni doğan güneşlerden;
İçimizde açan çiçeklerden,
Karanlıkta parlayan ümitlerden,
Damar damar şişmiş öfkemizden,

Sevgimizden, nefretimizden,
Gözyaşımızdan, alinterimizden,

Çek o pis ellerini üzerimizden,
Çek o pis ellerini!...

Sevdamızdan, yağmurumuzdan,
Satır satır öykümüzden,
Topraktaki kavgamızdan
Bahar günü meydanlardan,

Sevgimizden, nefretimizden
Gözyaşımızdan, alinterimizden,

Çek o pis ellerini üzerimizden,
Çek o pis ellerini!...

Bir **Roxy Müzik Günleri**'ni daha geride bıraktık. Bu yıl altıncısı düzenlenen Roxy'de yine katılım oldukça yüksekti. İstanbul'dan 53, Ankara'dan 10, İzmir'den 9, Bursa'dan 4, Adana ve Manisa'dan 1'er olmak üzere toplam 78 grubun başvurduğu Roxy'de, ortağım **Güven Erkin Erkal**'ın da arasında bulunduğu, **Kaan Yücel, Taner Öngür, Cem Erciyes, Barboros Devicioğlu** gibi müzik alanında önemli birçok ismin bir araya gelmesiyle oluşan jüri, finale kalacak grupları belirlemede epey zorlandı. Bu zorlu eleme sonucunda 15 grup finale kaldı. Böylece biz de 7-17 Mayıs tarihleri arasında grupların sahne performanslarını izleme olanağı bulduk.

Ses düzenindeki teknik bir arıza nedeniyle bir gün geç başlayan **Roxy Müzik**

Günleri'nde finale kalan gruplar hem dinleyicilere, hem de jüri üyelerine unutulmayacak bir müzik ziyafeti çektiler. Elektronik müzikten, punk'a, blues'tan, rock'a kadar birçok mozaığı içinde barındıran **Roxy Müzik Günleri**, daha önceki yıllarda **Kurban, Replikas, Teoman, Siddhartha, Climb(Weed), Nil Karaibrahimgil** gibi birçok ismi ve grubu müzik dünyasına kazandırmıştı. Bu nedenle

Roxy Müzik Günleri amatör grupların sesini duyurması açısından oldukça önemli bir anlam taşıyor.

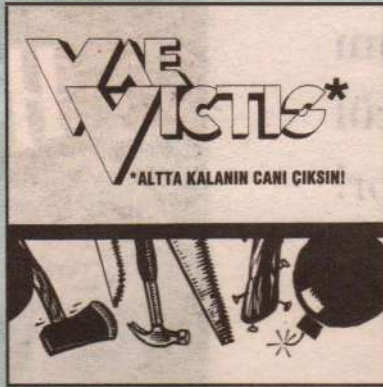
6. Roxy Müzik Günleri'nde **Özgür Peştamalı, Bilge Kösebalaban** ve **Alex**'ten oluşan **Direc-t** birinciliği, **Emre Uzuner, Oygur Erdal, Baran Atasoy, Tolga Tolun** ve **Lucas Neoore**'den oluşan **Larva** ikinciliği, **Murat Ergün, Okan Soylu, Gökrem Balcı, Selçuk Muratoğlu** ve **Murat Koyuncu**'dan oluşan **Psyche** üçüncülüğü aldı.

Ayrıca, **Roxy Teşvik Ödülü**'nü **Sore, Jüri Teşvik Ödülü**'nü ise **Kör Talih** adlı gruplar kazandı. **En İyi Performans Ödülü** ise **Haz** grubundan **Ender Helvacioğlu**'nun oldu. Şimdi vakit kaybetmeden **7. Roxy Müzik Günleri** için start vermenin tam zamanı...

Raflarda Bu Ay

Vae Victis (Altta Kalanın Canı Çıksın) Self Prodüksiyon

Şimdiye kadar verdikleri az sayıda konserlerini tesadüfen yakalayanlar izledi. Adlarının geçmediği organizasyonlarda seyirci karşısına sürpriz olarak çıktılar. Ortalıkta görünmüyorlar ama sesleri duyuluyor. "**Bir Türk Dünyaya Bedel**", "**Arkamda Götümden Başka Kimse Yok**" ve "**T.C.**" adlı şarkılar ülkemiz punk tarihine şimdiden geçti. İnsanların güncel konular üstüne alçak sesle yaptığı saptamaları **Fatih Altaylı**'dan daha "açık" ve yüksek sesle dile getiriyorlar. Raksotek ve D&R'lara bi sorun, olmadı; karadul77@hotmail.com

Direc-t / Live Self Prodüksiyon

Ülkemizin ilk VCD demo albümü de Mayıs 2001'de çıktı. Geçtiğimiz yıl Sleeping Vaccines'in demo cd'lerine Lay Lay Lom konserlerinden iki parçanın kaydını eklemiş olduğu bir albüm vardı. Bu kez Direc-t'in albümünün tamamı yarım saatlik bir VCD olarak karşınızda. Yer aldıkları bir televizyon programının tamamından oluşan bu kayıt, onları size ayrıntılı bir biçimde tanıtan söyleşiyle açılıyor. Vcd player ve bilgisayarınızda izleyebileceğiniz bu albümün ses ve görüntü kalitesinin hayli yüksek olduğunu belirtelim. direc_t@hotmail.com

Dyrad Distro Complation Album Vol.1 Self Prodüksiyon

Adından da anlaşılacağı gibi bu bir toplama albüm. Yeralından toplam 15 topluluğumuz bir araya gelmiş. Bunlardan Antisilence ve Radical Noise zaten malumunuz. Diğer isimlerle tanışmak içinse bulunmaz bir fırsat. İşte bu albümde kulaklarınızı kanırtacak diğer isimler Cidesphere, Sapık İnek, Falldown, Handcuff, Found Deep, Pancake, Lynch Law, Dementia, Antisilence, Drain Of Impurity (Avusturya), Bastard Fuck Off, Cadaverous, Leviathan ve Suicide. Arşiv değeri yüksek olmaya aday bu toplama için onurguzel@hotmail.com adresine hemen yazılın. Ayrıntılı bilgi için Onur'un web sitesi de var; www.dyradistro.cjb.net

DYRAD DISTRO COMPLATION ALBUM VOL.1

Albüm Çıktı Çıkacak

Bulutsuzluk Özlemi'nin altıncı albüm kayıtları son aşamaya geldi. **Akın Eldes** ve **Oya Erkaya**'nın topluluktan ayrılmasıyla yerlerine geçen **Süleyman Bağcıoğlu** ve **Burak Güven** ortama kısa sürede uyum sağlayıp birçok konser ve bir albüm kaydını geride bıraktı bile.

Adı henüz belli olmayan albümde yer alacak çalışmaların adları şöyle sıralanıyor. Ankara Sokakları, Yağmur, Metro, Hayat Nakışında, Aşk Çok Para Yok, Kaybolan Şehir, Numara, Mabret, Hafıza, Palmiye, Çok zor, Hasret.

Bağlı bulundukları **Ada Müzik**'ten ayrılan ve Universal ile anlaşma yapan Bulutsuzluk Özlemi'nin yeni albümünün bu yaz çıkması bekleniyor.

Dünyada Mezarkabul Ahirette Pentagram

Yılların **Pentagram**'ı adını değiştirdi. Bundan böyle Frenkler onları "**Mezarkabul**" adıyla tanıyacak. Ama merak etmeyin bu durum sadece yurtdışı için geçerli. Dünyada başka bir Pentagram'ın olması, topluluğumuzun yurtdışındaki yapımcılarını kılındırdı. Topluluk, yurtiçindeki konser ve albüm faaliyetlerini yine "**Pentagram**" adı altında

sürdürecektir. Bu arada **Mezarkabul**'ün anlamı şöyle; Cenazenin toprağa defni esnasında imamın ilk bir avuç toprağı attığı an. Yani beden yer yüzüyle tüm ilişkisinin bittiğinin göstergesi. Nasıl? Odukları ürpertici değil mi? Bir çok Pentagram fanı bu yeni ismi oldukça sevimsiz bulmuş. Olabilir, sevimsiz ama kaçınılmaz... Hepimiz öleceğiz. ☠

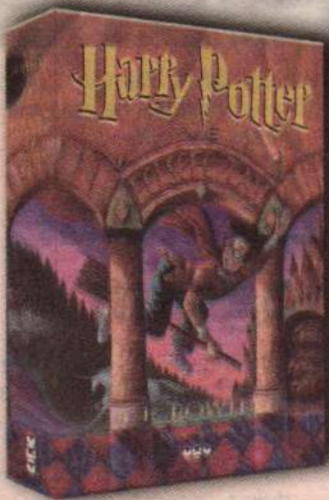
MACERA DEVAM EDİYOR

2. KİTAP ÇIKTI

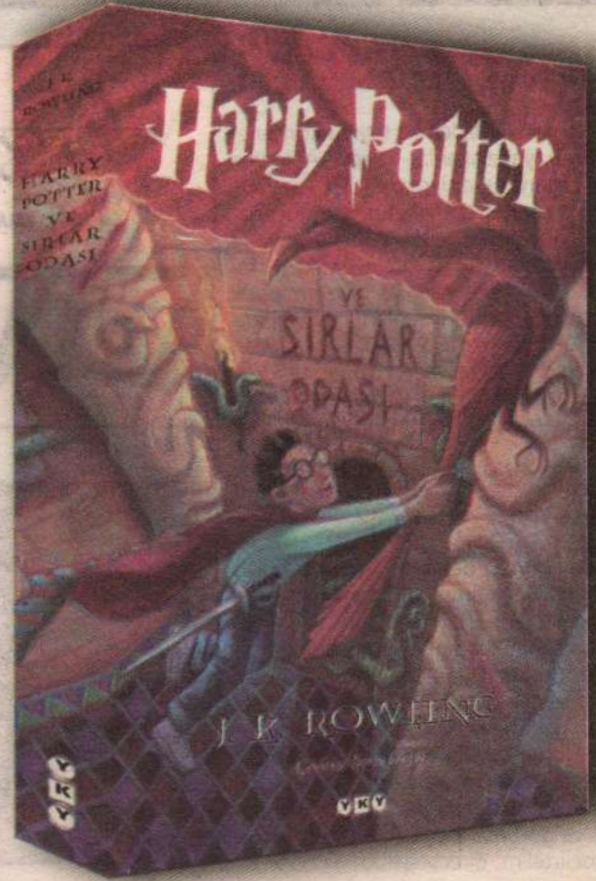
Harry Potter

ve
Sırlar Odası

Sırlar Odası'nın açılmasıyla ortaya çıkan karanlık bir güç, Hogwarts'takileri taşa çevirmeye başlıyor. **Harry Potter**, hayatını tehlikeye atarak, Oda'nın elli yıllık, ölümcül gizemini çözmeye çalışıyor ve olanlar oluyor!

**Harry Potter ve
Felsefe Taşı**
J.K. Rowling
Çeviren: Ülkü Tamer
360 s.,
5.500.000 TL

**Harry Potter ve
Sırlar Odası**
J.K. Rowling
Çeviren: Sevin Okyay
416 s.,
5.500.000 TL

Maceraya katılın!

Harry Potter internette hediyeler dağıtıyor: www.harrypotterturkiye.com ve www.showtvnet.com/harrypotter

YAPI KREDİ YAYINLARI KİTAP EVLERİ • İSTANBUL: 212 293 08 24 / 302 • İZMİR: 232 403 62 00 • ANKARA: 312 436 85 00
E-posta: yilgorturkey@yapikredi.com.tr Web Sitesi: www.yapikrediyayinlari.com.tr İnternet satış: www.shrp.superonline.com/yky
YAPI KREDİ KÜLTÜR SANAT YAYINCILIK TİC. VE SAN. A.Ş. 212 293 08 24, 252 47 00

Geçen gün, sabah erken bir saatte Fındıkzade üst geçidinden geçiyordum. Acayip keskin bir idrar kokusu burnumu yaktı. Üst geçidin yanlarında yağmur sularını uzaklaştırmak için kanallar var ya millet oraya işemiş. Umumi tuvaletlerde erkeklerin yan yana sıralanıp da işedikleri yere benziyor biraz. Ama burada işemek komiğime gitti. Erkekler yanyana sıralanmışlar ve üst geçidin korkuluklarına kollarıyla dayanmışlar bir taraftan işiyorlar: İşemenin konforu. Nedir bu erkeklerin her yere, özellikle kamunun orta yerine işeme faaliyeti. Geçen sene sabah Yenikapı'da koşarken çalılar arasında sıçan bir adam görmüştüm. İşemeler, sıçmalar, otuzbir çekip her yeri döllemeler.

Kaydedilme Korkusu

SÜREYYA EVREN - RAHMİ G. ÖĞDÜL

Erkek çocuğun gizli yaşamı denilince ilk akla gelen hep masturbasyon takıntısı olur. Philip Roth, Türkiye'de de bir ara yasaklanıp sonra yeniden aramıza dönen *Portnoy'un Feryadı* adlı romanının başlarında yetişmekte olan bir erkeğin masturbasyon dünyasını keşfi ve kendini bu aleme kaptırışını anlatıyordu. Genç Portnoy durmak bir yana ara bile verememektedir masturbasyona. Akli ve fırsat buldukça eli, sürekli oradadır. masturbasyon takıntısı ya da çarpıntısı yerleşmiştir hızla kalbine.

Erkek çocukların kız çocuklara göre üzerini örtecek daha fazla pislikleri oluyor sanki; spermier sürekli uçuşuyor, sağa sola yapıyor, iz bırakıyorlar. Ve böylece Portnoy hayatı kirleterek zevk alma konusunda temel bir eğitim alıyor.

'Tekrar'ın bu şekilde öne çıkması bana Gillian Wearing'in "masturbation" işlerini hatırlattı. Wearing'in çalışmasındaki iç içe geçmiş masturbasyon görüntülerine bakınca kızın hiçbir sorunu olmadığı düşünülebilir. Kendi içinde akıp gidiyor. Ama delikanlının bir sorunu var: birazdan fıskırarak spermier... Spermier büyük olasılıkla elinde tuttuğu kendi masturbasyon yaparkenki fotoğraflarına bulaşacak. Kendi görünüşünü dölleyecek. (Ya da kendisine ait bir görsel kurguyu.)

Kahramanımız Portnoy da ilk kez bir kadınla ('yani' bir fahişeye) seks yaptığında, kadın onu eliyle boşaltmaya çalışır (buna 'milli olmak' denebilir mi acaba?) fakat Portnoy bir türlü gelmeyince bırakır. Portnoy kendi kendine devam eder ve sırt üstü yatarak öyle bir gelir ki spermier kendi gözüne kaçır!

İşte. Tam bir tatmin. Kendi gözüne sokuyor dölünü. Kendi gözüne, kendi bakışını dölüyor. Kendi bakışından bir çocuğu olacak! Gözüne batıyor masturbasyonu. Masturbasyonun pisliklerini, artıklarını, spermierini toplamak demek kendi gözüne silmek, gözyaşlarını silmek, kendi bakışını silmek demektir şimdi. Kör olacağı korkusuyla eve koşuyor. Eve koşmak bir tür arınma tabii, eve varınca yeniden görmesini sağlayan. Ailesi ve ev, masturbasyonun kayıtlara geçip geçmediğini kontrol ettiği bir video gibiler.

Sahi, kaydedilmiş olmaktan korkar mısınız?

ABD'li bir porno yıldızına kendisiyle yapılan bir televizyon söyleşisinde "Kamerayı sever misiniz?" diye soruyorlar, "Kameraya bayılıyorum. Ama maalesef onu ağızma alamıyorum," diyor. Basit bir oral seks metaforu üzerinden sanki üzerindeki bakış ağızına alarak emmek istiyor. Kendine yönelen bakış ve kendi kendisinin kaydedilişini yutmak. Yutulan spermier ve yutulan bakış.

Tuhaf, burada masturbasyon bakılan değil bakandır. Bakışın içinde, kameranın içinde, gözün içinde bulunuyor.

Teori ve aynı anlama gelmek üzere Nazariye sözcüklerinin bakış, bakma kökeninden geldikleri gözönüne alındığında 'teorinin içindeki masturbasyon' yutulmuştur. İlkokuldayken "çok iyi çalıştım o dersi, çok iyi öğrendim" anlamında "sular seller gibi ezberledim" ve "yalayıp yuttum" deyimlerini kullanırdık.

Bizim toplumumuzun çocuk kaldığı sık sık söylenir, o yüzden daha anlamlı geliyor belki böyle çağrılar. Çocuk toplum, belleksiz toplum. Kolay unutuyor. Kolay kanyor. Sürekli baba arıyor, dayı arıyor (bu 'dayı' arayışının geçmişinde anaerik bir dünyanın kalıntıları var mı acaba?), gerçekten elma şekerle kanyor, ve tanımadığı amcılarla parktan uzaklaşıyor (bkz. Kemal Derviş Amca).

Biraz daha büyüdüğü anlarda, her masturbasyon sonrasında bir daha masturbasyon yapmayı istememeyi umuyor...

Dolayısıyla masturbasyon takıntısına kapılan küçük oğlan defalarca boşalırsa gün içinde, bu boşalmaların çokluğunu bir tür günah gibi algılar. Öyle bir hız kazanır ki onu tedirgin eden masturbasyon değil masturbasyonlarının sayısıdır, tekrarıdır.

Böylece bir bakıma seksin vazgeçilmez temalarından tekrardan zevk almayla arasına ilk şeytan (gerçi giren gerçekten şeytan olsa bir sorunu kalmayacak) girmiş oluyor.

Seks ('yani' aşk) galiba tekrarın yüceltildiği bir alan temelde. Deneyimin biricikleştirilmesi üzerinden tekrarın yüceltilmesine dayanıyor. Aynı suda iki kez yıkanamazsın sözünde erotik bir söz gibi gelmiştir kulağıma hep. İkidir aynı suda yıkanıyorum diye gevşeme aynı suda iki kez yıkanamazsın. Gibi.

Arınma duygusu garip bir şekilde uluslarda da var. Stereotipleştirdikleri kültürel bir şablona göre kendi bahçesindeki kültür bitkilerini pisliklerden, ayrık otlarından temizliyorlar. Galiba önce masturbasyon yaparak kendi dölleriyle dölüyorlar bahçeyi. Pisliklerden arındırmayı kafalarına koymuşlar. Ova ova siliyorlar her yeri. Bir tür monokültür uygulayarak, polikültürleri boğuyorlar. Kimi zaman arınmalar soykırıma dek varıyor. Çünkü temizlik takıntısının sonucu yok. Nerede duracağınızı kestiremiyor-sunuz.

Geçen gün, sabah erken bir saatte Fındıkzade üst geçidinden geçiyordum. Acayip keskin bir idrar kokusu burnumu yaktı. Üst geçidin yanlarında yağmur sularını uzaklaştırmak için kanallar var ya millet oraya işemiş. Umumi tuvaletlerde erkeklerin yan yana sıralanıp da işedikleri yere benziyor biraz. Ama burada işemek komiğime gitti. Erkekler

yan yana sıralanmışlar ve üst geçidin korkuluklarına kollarıyla dayanmışlar bir taraftan işiyorlar: İşemenin konforu. Nedir bu erkeklerin her yere, özellikle kamunun orta yerine işeme faaliyeti.

Geçen sene sabah Yenikapı'da koşarken çalılar arasında sıçan bir adam görmüştüm. İşemeler, sıçmalar, otuzbir çekip her yeri döllemeler.

Uçakta bulutların üzerinde uçuyor-

si için lavabonun altını önermeme hep birlikte gülüyoruz. Çoğu kez diyalogsuzluk böyle tatlıya bağlanmıyor, birbirlerini yok edene dek sürüyor. Kültür ırkçıları tarihi istedikleri gibi yazarak kültürler arasında savaşımlara, soykırımlara varan yanlış anlaşılmalara sürüyorlar.

Ateş herkesi birleştiriyor. Kamp ateşlerini hatırlasana. Etrafında birarada toplanılır ve yatay bir ortam yaratılır; sanki geçici bir otonom zon kurulmuştur. Bu zonda hep bir ağızdan şarkılar söylenir. Sigara ve şarap şişesi elden ele dolaşır.

Yenikapı sahilinde baharla birlikte fazla kilolarından kurtulmak isteyen çevre halkı sabahları yürüyüşe, koşuya çıkıyorlar. Özellikle kadın popülasyonu fazladır burada. Koşarlarken kadınlar hafızır huşur ses çıkarırlar. Eşofmanlarının altında daha çok terlemeleri için naylon sarmışlardır bedenlerine. Bedenin böylesine bir cendereye alınması korkutuyor beni.

Bir de hulo hup yaparken barsak

sun.

Güneşli pırıl pırıl bir hava. Altımızdaki bulutlar uçsuz bucaksız bir pamuk tarlası ya da bir karla kaplı bir çöle benziyor. Bulutların altında karanlık, kasvetli bir gün hüküm sürüyordur diye kestirimde bulunuyorum. Farklı algılama katmanları. Bu katmanlaşma alt ve üst gerçeklik yaratıyor. İnsanlar arası diyaloglar da böyle bir algılama katmanlarının farklılığı nedeniyle diyalogsuzluğa dönüşüyor galiba. Gemideyiz, makineler çalışıyor; arkadaşlardan biri bana soruyor: "üstübeç var mı?" buralarda bir yerde olacak diyorum. Lavabonun altındaki dolabın kapağını açıp üstübeçleri gösteriyorum. Yüzüme şaşkın bir ifadeyle bakıyor. Bu kez daha yüksek bir sesle sorusunu yineliyor: "üstümü değiştireceğim bir yer var mı?" Üstünü değiştirme-

düğümlemesi geçiren birisinin hikayesini duymuştum. Bedenlerin dışsal topoğrafyasını güzelleştirmek için içerde yıkımlar yapıyor. Kentler ve kentte yaşayan insan bedenleri ne kadar da benziyorlar bu açıdan. Kentlerin meydanları güzelleştirilirken, pislikten temizleniyor ya bu pislik kavramı çok görece bir kavramdır. Örneğin kent meydanındaki yoksullar pislik olabiliyor, tineriler, eşcinseller temizlik takıntısının kurbanlarına dönüşüyor.

Habitat sırasında olanları hatırlıyorum. Beyoğlu'ndaki istenmeyen öğeler ayıklanarak kent dışına çıkarılmıştı...

Kent Habitatçılar tarafından kaydedilmesini istemediği döllerini sakladı denebilir mi?

İlkokulda okutulan ders kitaplarını hatırlarsınız. Bu kitaplarda, çocuklara verilen temel derslerin yanı sıra örnek çocuk ve aile tipleri de sunulur. Çocuklar zaten verilen bu örnekleri cinsiyet açısından değerlendirmek durumunda değiller. Sanırım hiçbir anne-babanın da bu kitapları kadın-erkek eşitliği açısından değerlendirmek aklına gelmemiştir. Ama sosyolog Firdevs Helvacıoğlu ilkokul kitaplarında sunulan bu örneklerin hiç de eşitliği uygun olmadığını fark edip yüksek lisans tezi olarak bu konuyu araştırmış, daha sonra da 'Ders Kitaplarında Cinsiyetçilik' adı altında kitaplaştırmış. Ortaya çıkan sonuca göre, 1945'ten sonra yayınlanan ders kitaplarında kadınlar hep 'anne', 'ev kadını' kimliğiyle, üretmeyen, yalnızca ev işleriyle ilgilenen bireyler olarak resmediliyor. Buna karşılık erkekler, yani 'baba'lar dışarıda çalışan, eve para getiren, 'aile reisi' konumundalar. Bu durum, doğal olarak 'Ders kitaplarında cinsiyetçilik mi yapılıyor?' sorusunu akla getiriyor. Firdevs Helvacıoğlu'yla Cumhuriyet dönemi eğitimi, çok partili döneme geçişin eğitim üzerindeki etkilerini ve günümüz ders kitaplarının durumunu konuştuk.

'Kadınların Yaptığı Her İş Erkekler de Yapar'

OYLUM GÖLBAŞI

Böyle bir tez hazırlamak nereden aklınıza geldi?

- 1980'den sonra yükselen kadın hareketi içinde bulundum. Özellikle 'Dayağa Karşı Dayanışma' kampanyasının tertip komitesindeydim. Daha sonra aile içi şiddete yönelik, özellikle İstanbul'da yapılan çalışmalar içinde yer aldım. Aynı zamanda Mor Çatı Kadın Sığınağı'nın kurucularındanım. Ama maalesef zamanım kısıtlı olduğu için şu anda çalışmıyorum. Kadın dayanışması, kadın sorununun kaynakları meselesini düşünmeye başlayınca etrafımda ilk dikkatimi çeken, ilkokul çocuklarının okudukları kitaplardaki kadını kişisiz, kimliksiz, zavıf gösteren fotoğraflar, resimler oldu. Bu fotoğraf ve resimler böyle bir araştırma yapmak için bana ivme kazandırdı.

Kadın açısından dünyaya bakmaya başlayınca, hayatın içinde kadının aleyhine olan her türlü ayrıntı insanın dikkatini çekiyor. Bunun mutlaka sorgulanması, bunu değiştirmek ve alternatifler üretmek düşüncesi oluştu bende. Bu konudaki ilk çalışmamı 1987 yılının ders kitapları üzerine yaptım. Kısa bir çalışmaydı bu. Sonra İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyaset Bilimi bölümünde yüksek lisans yapmaya başladım. Bundan sonra ders kitaplarını daha ciddi bir şekilde, bilimsel yöntemlere uygun bir biçimde incelemek istedim.

Araştırmanızda ilk dikkati çeken 1928-1945 arası dönemde kadınların, ders kitaplarında etkin, erkeklerle eşit, paylaşımcı bir rolde sunulması. Bunun nedeni yalnızca Atatürk ilke ve inkılapları mıydı yoksa dönemin toplumsal yapısı da bunu mu gerektiriyordu?

- Buradaki esas itkinin cumhuriyet devrimleri olduğunu düşünüyorum. Cumhuriyet devrimleriyle yeni bir toplum yaratılmaya çalışıldı. Osmanlı'nın tüm kurumlarına karşı çıkan; zaten yıkılmış, çürümüş olan bu kurumları reddeden ve yeni bir kurumsallaşma, yeni bir ülke yaratma politikası, kadınlar cephesinde de cumhuriyet devrimlerinin bir kadın devrimi olmasına yol açıyor. Eskiden ümmet dahi sayılmayan kadın, yeni toplumda vatandaş olarak değerlendiriliyordu. Bu nedenle yeni bir ülke yaratılırken başı dik, kendine güvenli, toplumsal yaşamda ve ev içi alanda aktif, üretken kadını destekleyen bir politika benimsendi. Aslında bu politika cumhuriyet devrimleri önderliği içinde çok büyük çoğunluğun kabul ettiği bir şey değildi. Ama Kemalistler öylesine akılcı politikalar izliyorlardı ki, bunu Türkiye'nin politikası hal-

ne getirmeye çalışıyorlardı. Cumhuriyet yeni bir kuşak yaratıyordu. Özellikle kadın açısından baktığımızda, 1945'e kadar geçen dönemde aydınlanmacı, bilimsel bakış açısıyla dünyaya bakan, dünyayı güzelleştirmeye çalışan, kendisine, ülkesine sahip çıkan, her alanda en iyi olmaya çalışan bir kadın tipolojisi yaratılıyor ve bunun için de tüm alt yapı hazırlanmaya çalışılıyordu. Bundan sonra iktidara gelenler tarafından bu politikalardan vazgeçildi.

Sizce cumhuriyetin ilanından sonra sürdürülen bu devrimler toplumda ne kadar yer buldu? Bir kadın tipi yaratılmaya çalışılıyordu ama o dönemin kadını buna hazır mıydı?

- Hiçbir zaman devrimler yüzde 70 insanın onaylamasıyla gerçekleşmez, öncülerin aracılığıyla gerçekleşir. Türkiye'de de bir öncü çıktı ve devrimleri yaygınlaştırmaya çalıştı. Ama kadınlar da bunu benimsediler. Tabii yüzde 100 başarılı olamadı. Çünkü Türkiye dünyadaki genel konjonktürden, siyasal gelişmelerden bağımsız değil. Ama Türkiye toplumu cumhuriyet devrimlerini benimsedi. Orada tek bir temel sorun vardı; cumhuriyet devrimcileri, erkeklerin yaptığı her işi kadınların da yapacağını vurguladı. Bundan sonra yapılması gereken 'kadınların yaptığı her işi erkekler de yapar'ı gündeme getirmektir. Ama cumhuriyet devrimlerinin geliştirilmesi politikası o kadar uzun sürmedi. İkinci Dünya Savaşı'nın ardından Türkiye'nin Batı'ya bağımlı politikalar gütmemesinden sonra durum kadınlar aleyhine değişti.

1945 sonrası ders kitaplarında dikkati çeken unsurlardan biri de kadınların yalnızca 'anne' kimliğiyle, üstünde mutfak önlüğü, sürekli ev

iş ya da yemek yaparken resmedilmesi. Ayrıca bu kadınların giyim tarzlarına, saç stillerine baktığımızda Amerikanvari bir hava seziliyor. Sizce 1945 sonrası Türk dış politikasının ve Marshall yardımının bu değişimdeki rolü nedir?

- Marshall yardımı ve Batı'yla bağımlılık anlaşmaları, Türkiye'nin en geri, feodal güçleriyle birleşti. Menderes iktidarıyla birlikte bir köy popülizmi yapılmaya başlandı. Bu anlamda Amerikan politikalarıyla paralel bir politika izlendi diyebiliriz. Bundan yine kadınlar zararlı çıktı. Çünkü yabancı ülkeler Türkiye'de etkin olmak, yatırım yapmak için en gerici güçlerle birleşmek zorundaydı. Bence kadın meselesine bütünsel bakmak lazım. Benim ders kitaplarında gördüğüm şu, kadınlar mutfağa kapatılırken bir yandan da kendi fabrikalarımızdan vazgeçtik. Yani her alanda bir yabancılaşma yaşıyordu, bundan kadınların payına düşen de mutfağa itilmek oldu.

1928-1945 arası dönemde yürütülen eğitim politikası, kadınlar açısından istenilen sonuçları verdi mi sizce?

- Son derece önemli katkıları olduğunu düşünüyorum. 1928 yılı Latin harflerine geçişi simgeliyor ama bunun öncesinde de yapılan çok fazla şey var. Bu dönemde çok sayıda kadın bilim dünyasına atıldı, üniversitelerde önemli yerlere geldi. Bu kadınlar yurtdışına gönderildi. Mesela geçenlerde kaybettiğimiz **Jale Inan**, devletten burs alarak Almanya'ya Arkeoloji okumaya gitti, **Muazzez İlmiye Çığ** Sümeroloji eğitimi gördü. Böylece Türkiye'de her alanda öncü bir kadın kitlesi yaratıldı. Bunun bugüne yansımalarını da görüyoruz; Avrupa üniversitelerinde profesör kadın oranı son derece düşüktür. Ama Türkiye'de akademisyen

kadın oranı çok fazla. Bu cumhuriyet devrimlerinin kadınlar tarafından benimsenmesinin bir sonucudur. Burada şuna da bakmak lazım; 1930'larda Köy Eğitimliği Kanunu çıkarılıyor, eğitim köylere götürülmeye çalışılıyor, okur yazarlık kampanyaları açılıyor, kadınlar gidip oralarda eğitim görüyor, sonra Köy Enstitüleri açılıyor. Bunlar kadınlar açısından gerçekten aydınlanma odakları. O dönemlerde öğretmenler köy köy do-

laşıp öğrenci topluyorlarmış. 1947'lerde, 50'lerde öğretmenlerin kız çocuklarını alıp satacağına dair, Moskova götürüp fuhuş yaptıracağına dair anti-komünist söylemlerle karşı propaganda yapıldı. Cumhuriyetin bir muallimeler kuşağı var. Biz bugün üniversitelerdesek bu, o kadınların yaptıkları ve cumhuriyetin kazanımlarından dolayıdır. Ama diyeceksiniz ki, Güneydoğu'da hâlâ kadın sorunu var, mesela Batman'da intihar edenlerin yüzde 75'i kadın. Bunun nedeni cumhuriyet devrimleri değil, cumhuriyet devrimlerinin tamamlanmaması.

1945 sonrası dönemde kadınlar, cumhuriyet devrimleriyle kazandıkları şeylerden nasıl vazgeçebildiler?

- O kuşak devrimlere ve devrimlerden asla geriye dönülemediğine çok inanmışlardı. İlk milletvekillerimizden, Şehremini Halkevi kurucusu Hasene Ilgaz'la görüşmüştüm. Kendisi bana "Halkevleri kapatıldı ve biz çaresizce seyretmek zorunda kaldık." demişti. Ciddi bir baskı ve sindirme ortamı oluşturulmuş o dönemde. O ortamda bir karşı koyma, örgütlenme süreci yaşanmamış. Özellikle cumhuriyet kuşağı kadınlar, kendilerini bildikleri andan itibaren devlet onları desteklemiş. Bu nedenle o geriye dönüşü hızlı bir şekilde kavrayamamışlar. Siyasal koşulların da engelleyici ve baskıcı tutumu, Türkiye'nin giderek içine girdiği darboğaz kadınların topyekûn karşı koymalarına olanak vermemiş. İnsanlarda bir karşı koyuş bilincinin oluşması için çok uzun süreli deneyimlerden geçmesi gerekiyor. Kurtuluş Savaşı'nı veren kuşak ve çocukları, Cum-

huriyet'in kuruluşunu ve devrimleri yaşamışlar. Ama köklü bir karşı koyuş ve farkına varış olmamış. Tehlikenin bu boyutlara geleceğini düşünmemişler. Tek tek karşı koyuşlar olmuş tabii. Mektuplar yazılmış, protestolar çekilmiş... Ama zaten tek tek karşı koyuşlar bu süreci değiştiremezdi. Bu, siyasal bilincin yükselmesiyle de ilgili bir şey. Böyle bir şey o dönemde henüz oluşamamıştı. Şimdi bile birçok şeye karşı koymayı beceremiyoruz.

Kitabınızda 90'lı yılların ders kitaplarına ait resim ve örneklerle de yer vermişsiniz. Kadın hâlâ mutfakta, ev işi yaparken anlatılıyor. Türkiye'de bir kadın hareketinden bahsediliyor, kadınların toplumda belli yerlere geldikleri söyleniyor. Peki, hâlâ bu ders kitapları nasıl değişiyor?

- Geçtiğimiz Kasım ayında Kadından Sorumlu Devlet Bakanlığı'nın düzenlediği 'Ders Kitaplarından Cinsiyetçi Öğeler' isminde bir panel oldu. Panel'e Milli Eğitim Bakanlığı'ndan, Ders Kitapları Yazım Komisyonu'ndan ve daha başka birçok komisyondan insanlar katıldı. Ders kitaplarını değiştirdiklerini söylediler. Dedikleri doğru, 1990-2000 arasında yapılan ufak tefek değişiklikler var. Ama bütüne yönelik değişiklik yok.

Sizce mevcut eğitim anlayışı erkekleri nasıl etkiledi?

- Bu eğitim sistemi, toplumda egemen ataerkilliği pekiştiriyor. Erkekler bundan memnun mu memnun değil mi? Memnun sonuç olarak. Bunu tartışan, değiştirmeye çalışan erkekler de var elbette. Burada egemenin çıkarı var. Biliş sızması yaşamış olsalar, aslında onların da aleyhine bir durum olduğunu görecekler. Eve ekmek getirme zorunluluğundan tutun da, sevgisini gösterme ömrüne kadar... Aslında erkekler kadınlarla, farklılıklarıyla eşitliği sağlayan bir ilişki sistemi geliştirebileceklerini ve bundan mutlu olabileceklerini fark etseler durum çok farklı olacak.

Herkesin kalbinde kanat çırttığını tahayyül ettiğimiz ümit kuşunun olmadığı kalpler de vardır. Soyguncular, dolandırıcılar, katiller, düzenbazlar, işbirlikçiler, zorla ve aldatmayla, her zaman ve her yerde kazananlar. Namus ve hassasiyetle alakası olmayan bu insanların kalplerine ümit kuşu konması için, işte pişmanlık duası: "Rab size yüzünü göstere, barış ve huzur versin. Barış ve huzurun ardından çaldıklarınız, öldürdükleriniz, katlettikleriniz, hakkını yedikleriniz, ülke dışına kaçırdıklarınız, kirlettikleriniz, inkar ettikleriniz Rab'bin yanında onlar da sizi kucaklasınlar, tüm ezilen Türkler adına sizden utaniyorum. Allah sizi affetsin. Amin."

“Bugüne En Uzak Gün, Dün” Özdemir Asaf

EFLATUN NURİ

Yahya Kemal, Madrid'e büyükelçi olur. İspanya kralı Alfons, onun şair ve nüktedan oluşunu sevmiş. Dost, arkadaş derken senli benli olmuşlar. O kadar ki, neredeyse enseye tokat... Kral Alfons'la çoğu kez, sarayın özel bir odasında tavla oynarlarmış. 1936 yılında İspanya'da iç savaş patlar; Kral pırlıyı pırtıyı toplar, Fransa'ya kaçar. Madrid sokaklarında kan gövdeyi götürürken Yahya Kemal de dostu Alfons'un yanına Paris'e gider. Kral derdinle mi uğraşsın Yahya Kemal'le mi? Tabii yüz vermiyor. Atatürk de en kritik günde görevini bırakıp Paris'e gitmesine fena bozulur. Bunun üzerine başka birini elçi tayin edip, Yahya Kemal'i kovar!..

Necip Fazıl, Yahya Kemal için önüne gelene:

1936

der. Yahya Kemal 1936'da Paris'te tiğ-teber (on parasız) ortada kalıyor. Birkaç dost derken, Necip Fazıl'ın evine kapağı atar. Yahya Kemal, dergi çıkaralım diye tutturur. Necip Fazıl'ı ikna eder ve evini sattırır. Çıkarıkları dergi kapanır çünkü para ne dergiye, ne Necip Fazıl'ın içki ve kumarına, ne de Yahya Kemal'in boğazına dayanabilir...

O, ocağıma incir dikti. Allem etti, kalem etti, akıma girdi bir dergi çıkaralım diye. Benim şahsıma ait bir dikili ağacım bile yok, dedenden kalma Acıbadem'deki evi sattık. "Ağaç" adında bir edebiyat dergisi çıkardık. On altı sayı dayanabildik, para bitti!

... son kalan parayla bir yerlerde içerler, bir de Milli Piyango bileti alırlar. Yahya Kemal, biletin numarasını bir kağıda yazar, Necip Fazıl'a verir; "Bende emin, sende kaybolur gider." der...

... birkaç gün sonra Necip Fazıl piyango listesi alır, bakar. Bilete bin beş yüz lira vurmaz mı? Yahya Kemal'i arar. Tabii koydunsa bull! Aradan aylar geçer. Yahya Kemal'den bir mektup alır. Mektupta, "Monşer, piyango bileti-mize bin lira vurmuş, çok sevindim, bilhassa senin için Necip'çığım. Tabii paranın yarısı senin. Ama monşer, arkadaşın bir büyükelçilik daha kopardı, Pakistan'a yolcuymun..."

... Necip Fazıl, eski alacağından bahsetmez; yalnız acil ihtiyacı olan üç yüz lirayı ister. O, parası olmadığını, arkadaşı İstanbul Valisi Fahrettin Kerim'den borç alıp vereceğini ve kendisini, bütün başının tanıdığı Arnavut Fettah'ın ciğerci dükkanında beklemesini söyler...

... bir de yiyip içip iyice karnını doyurmasını söyler, ama ortada da gözükmez! Necip Fazıl, tam umutsuzluğa kapıldığı bir anda bir müşteri para vermeden kaçar, Fettah da satırta dükkandan dışarı fırlar...

... ama o Necip Fazıl'a on para vermeden Pakistan'a gider. Bir yıl sonra Pakistan büyükelçisi olarak emekli olur, döner ve sevdiklerine kavuşur. Kavuşur ama, bir yıldır kaçtığı Necip Fazıl'a vilyetin önünde yakalanır. Necip Fazıl, Yahya Kemal'i görünce sevinir. Her zamanki gibi parasız ve çaresizdir. Ama Yahya Kemal, vurdum duymaz ve pişkindir...

... arkasından da, Necip Fazıl kendini sokağa atar...

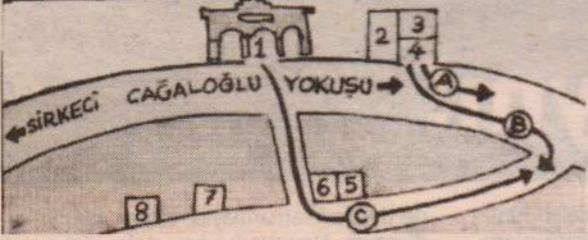

...Yahya Kemal, Necip Fazıl'dan kurtulmak için vilayetten çıkınca tam karşısında, aradaki arka sokaktan Çağaloğlu'na çıkmak ister. Necip Fazıl da Fettah'ın dükkanından kapağı o ara sokağa kendini zor atar. Yahya Kemal'in alttan girdiği sokağa, Necip Fazıl da üstten hızla girince çarpışırlar...

- 1- İstanbul Vilayeti
- 2- İzzettin Han
- 3- Marko Paşa
- 4- Fettah'ın Çiğerci Dükkanı
- 5- Bozacı Sinan
- 6- Çeşme
- 7- Ülkü Matbaası
- 8- Saatli Maarif
- 9- Faal Reklam
- 10- On zaten yok

a- Çiğerci Fetta'nın İzlediği Yol
b- Necip Fazıl'ın İzlediği Yol
c- Yahya Kemal'in İzlediği Yol

Yahya Kemal herkesten önce sofraya oturmuş kayıntıyı sabırsızlıkla beklerken.

Pakistan'a büyükelçi olduğu gün, nasıl küçüldüğünün resmidir!..

...Necip Fazıl'ın tepesinin taşı atar!..

Özdemir Asaf bu muhabete limon sıkır!

"Aynalav bakmayını yüzüme dik dik / İşte yakalandık kelepçelendik / Çıktınız umulmaz anda kavşama / (Başımın tokmağı indirdi başıma / Suvarımda hev suç biv ayvı imza..." Necip Fazıl'ın sevdiğim biv siyi, tam da anlattığın öyküye denk düştü sanırım Eflatun.

...Necip Fazıl ağızına geleni Yahya Kemal'in yüzüne karşı haykırarak söyler. Bu ara hamallar kahyası İhsan, Necip Fazıl'ı görür. Necip Fazıl ondan üç yüz lira borç almış, bir türlü bu borcu ödememiş. Necip Fazıl, İhsan'a yakalanmamak için bu ara sokaktan geçmez olmuş.. Ama Yahya Kemal'in yüzünden yağmurdan kaçayım derken doluya tutulur. Fettah'ın satırından kaçarken İhsan'ın usturasına tutulur!..

...Değerli arkadaşım hattat ressam Ethem Çalışkan anlatmıştı, ona da yazar arkadaşı Ali Gümüş anlatmış... Ve İhsan, Necip Fazıl'ı çeşmenin yalağına yatırır elindeki usturayı tam ensesine götürürken; karşıdaki ciltçi ve kahvesini yudumlayan Nizamettin Nazif durumu fark ederler...

...Bir şiirinde "Anladım işi, sanat Allah'ı aramakmış; marifet bu, gerisi yalnız çelik çomakmış..." diyen "Sultan-Üşşüara (Şairler Sultanı) ilan edilen Necip Fazıl, Allah... Allah!.. diye bağırır!..

Bu sırada Saint Antuan'dan çan sesleri geliyordu.

Özen Yula, 1965 Eskişehir doğumlu. Öyküler, tiyatro oyunları, anlatılar yazdı, dergi yöneticiliği yaptı. Sonunda da bir roman patlattı: Hayat Bir Kere. Kendisiyle yazdığı kitaplar, oyunlar üzerine çok konuşuldu, bir sürü söyleşisi yayınlandı. Biz ise çocukluğundan, anneannesinden, ilk okumalarından, kısacası hayat hikayesinden bahsetmesini istedik. O da arkadaşımız Süreyya Evren'e bir bir anlattı... İşte Özen Yula'nın Öküz'e anlattıkları...

Bi Dakka Durun da Geçiyim!

Bebekken gezdirmeye başlamışlar, Eskişehir, Erzurum, Şanlıurfa, Mersin, Gaziantep. Güneydoğu'nun türkülerıyla, yemekleriyle büyüdüm. Acıyı severim. Tatlıyı da. Hayatın acısıyla, tatlısıyla yaşanacağını ve güzel olduğunu oralarda öğrendim. Çok bildik bir aile yapısında yetiştim. Öğretmen anne, asker baba. Bazen ayrı şehirlerde yaşadık. Babamla tatillerde bir araya gelirdik. Adana'nın Karataş'ında. 1974'teki Kıbrıs çikarmasında da oradaydık. Babamla iskelede balık avlıyorduk. Uçaklar geçmeye başladı. Annem bize seslenerek kıyıya geldi. Kıbrıs'a çıkarma yapılmıyormuş. Akşama tatil köyünde sadece üç aile kalmıştık. Sabahleyin çocukların koşturduğu yerler şimdi tenhaydı. Küçük bir konak gibi inşa edilmiş lokantanın bütün camları mukavvalarla kaplandı. Ampullerin, lambaların çevresi mor-lacivert jelatinler. Sessiz bir akşam yemeği. Hiçkimse olayla ilgili konuşmuyordu. Masada şamdanlar. Yıllar sonra, bir Bunuel filminde gördüğüm yemek sahnesi, o geceyi hatırlatacaktı.

Babam emekliye ayrıldıktan sonra aynı şehirde yaşamaya başlayabildik. Evde anneanne de vardı. Cumhuriyet'in ilk öğretmenlerinden. Eski yazılı notlar alırdı gazetelerin kenarlarına. Evde oturduğumuzda birlikte bulmaca çözerdik. Bir gün onu mutfağa kilitleyip dışarı kaçmışım. Döndükten sonra kilidi açıp yemek odasına kaçtım. Masanın etrafında koşturmaya başladık. Çok sinirlenmişti. Elindeki terliği kafama fırlattı. Gülerken, terlik gözüme geldi. Çok canım yanmıştı.

Bir gün de balkondaki su deliğine girip çıkan birtakım kanatlı yaratıklar dikkatimi çekmişti. Parmağımı deliğe daldırıverdim. Sonra da dışarı çıkamadım. Arılar ânında sokmuş, parmak olmuş davul. İki göz iki çeşme tabii. Ninem geldi, koca parmağımla beni annemin yanına, okula götürmüştü. Panik halinde, doktora götürdüler. Gene canım yanmıştı.

Ninem, Suriye'de yetişmişti. Üvey anesi, ninemin diğer kardeşlerini farklı biçimlerde öldürüp, onu da yılanla sokturmaya çabalamış. Dedesi bunun farkına varınca, onu Türkiye'ye göndermiş. Yıllar sonra anlatmıştı bunu. Bir deftere yazmıştı hikâyesini. Belki günün birinde...

Gaziantep'te, ilkokula başladığım gün kapıcıyla gönderdiler beni okula. Bak-tım bütün çocuklar ağlıyor, ağlamam gerekiyor diye düşündüm. Ama olmadı. Tek başıma da yapabileceğimi öğrettiler. An-nemle babam, kararlarımda, düşüncelerimde özgür bıraktılar beni. Ama her zaman desteklediler. Çocukken bayağı saf-tım galiba. İki arkadaşım taşlaşırken "Bir dakika durun da geçiyim!" dedim ve geç-

tim. Kafamdaki yarığın iyileşmesi epey sürdü. O günden beri kafamdaki bir yara iziyle gezinip duruyorum.

Mandrake'ler, Teksas'lar, Tommiks'ler, Zagor'lar, Tqm Braks'lar, Kızıl Maske'ler. Tabii, "Korku" dizisi ve Killing'ler. Ama, evde iyi bir kütüphane var. Klasikler. Okuyorum ama pek hoşlanmıyorum. "1984" diye bir kitap geçiyor elime bir gün. Okumaya doyamıyorum. Çocuk klasikleri, dünya klasikleri, derken modern klasikler. Bu ne klasik bolluğudur dünyada? "İki Şehrin Hikâyesi"ni seviyorum en çok. Lise ikiye kadar Gaziantep'te okudum. Ailelerin birbirini tanıdığı, küçük dargınlıklarla, büyük sevgilerle geçen bir zaman dilimiydi. Bugünlerde iyi rating alan mahalle dizilerinde yaşananların gerçekten yaşandığı bir zaman dilimi. Bunun ötesinde, evimize atılan kurşunlar, yandaki dükkanın girişinde patlayan bomba, duvarlara yazılan yazılar, öldürülenler. O "ötesi" ayrı bir tarihti. Pablo Neruda'nın dizeleri düşüyor sokaklara. Parçalanmış ruhlar üşüyor.

Sonra, ülke kurtarılmış, uçurumun kıyısından dönülmüş, öyle dediler. Lise ikiye bitirdiğim yıl bir burs kazanıp, ver elini Amerika. ABD'nin en batısında, Oregon diye bir eyalet varmış. Yemyeşil. "Guguk Kuşu" filminin çekildiği yerler. Çiçek amcalar, teyzeler, kıpırmızı giyinen Rajneesh tarikatı üyelerinin Antilop adını verdikleri kasaba, 200 nüfuslu, insanların verandalarında oturup yabancılara aldırılmaz bir biçimde ya da nefretle baktıkları yerleşim birimleri, yaşlı kovboyların rodeocu olduklarını söyleyip böbürlendikleri ahşap kapılı barlar, ikide bir gelip dağıtıp geçen kasırgalar. Albany adlı 20.000 nüfuslu kasaba. Uzun süre gönüllü çalıştığım yaşlılar yurdu. Karşısında hasta-ne, sol tarafında mezarlık. Yaşlıları yutan bir şeytan üçgeni. Eyaletin iç kısımlarında bir Kızılderili kampı. Turistik yapımlar. Gidiyorsun, çamur banyosu yapıyorsun, Kızıl-derili danslarını seyre diyorsun, müziklerini dinliyorsun. Saatlerce dans edebiliyorlar. Şaşırtıcı bir şey. Her danstan sonra, ayıp olma-sın diye alkışlıyoruz. Meğer alkışlayınca beğendik anlamına geliyormuş ve onlar da dansı sürdürmek zorunda kalıyorlarmış. Sa-baha kadar sürdü bu iş. "Reservation" kamplarında turistik birer obje olarak yaşa-mak zorundalar.

Joseph Conrad, Allen Ginsberg, Laurence Ferlinghetti, William S. Burroughs kitaplarından bazılarını okuyorum. Farklı bir şeyler var... Adını koyamıyorum. Aslında o yaşta sıkıcı da gelmesi gerek ama, o kitaplarda bulduğum başka dünyalar var. Dağa tırmanma, mağaraya inme, parça parça karların durduğu yeşilliklerde uyku arkadaşlarım oldu ama. Bu arada liseden mezun olunup, Türkiye'ye dönülüyor, bir

de bakılıyor ki, demokrasi hamleleri başla-mış. Partiler, çok seslilik! Masal zamanları...

Sonrası üniversite. Hacettepe'de iste-meye istemeye iktisat! Tiyatro çalışmaları. Uzaktan sesi hoş geliyor. Üniversite buz gi-bi. Kışları rezalet. Otobüsler nizamiye kapı-sından yukarıya çıkamıyorlar. Çoğu kez ki-lometrelerce yol yüründükten sonra otos-top çekiliyor. Önce yurt, sonra ev tutma. Derken aile de geliyor. Birlikte yaşıyor. Ninenin demans dönemleri. Hem acı veri-ci hem komik. Televizyonda saksofon ça-lan dört adamın gaz çıkardıklarını söylüyor gelene gidene. "Hem de devlet televizyo-nunda! Olur mu böyle rezalet?" diyor. Oğuz Atay'ın Saadet ninesini de tanımışım ya! Durum o kadar vahim değil gerçi. Bil-ge Karasu, Sevim Burak kitaplarıyla şaşırtı-yorlar beni. Ahmet Hamdi Tanpınar, Halit Ziya Uşaklıgil, Sait Faik, Refik Halit Karay geliyor. Seviyorum. Vüs'at O. Bener, Tezer Özlü, Tomris Uyar, Hulki Aktunç ayrı kapı-lar açıyorlar. Asaf Hâlet Çelebi'nin şiirleri güzel geliyor. Yazıyorum. Atıyorum. Yazı-yorum. Yırtıyorum. Yazıyorum. Biriktiriyo-rum. İktisadi sevmiyorum. Ama, girmişim bir kere. Bir de şişman adamın dönemi. İk-tisadın geleceği parlak.

Yok, ben bu işi yapmayacağım. Otur-up hesap-kitap yapmak istemiyorum. Ki-tap belki de, hesap istemiyorum! Ninem rahmetli oluyor, eniştem, teyzem, büyük oğulları. Aileye ne oluyor? Hayat devam ediyor. İktisadi bir yıl gecikmeli bitiriyorum. Artık, istediğimi yapabilirim. Tiyatro eğiti-mi almak istiyorum. DTCF'ye gidiyorum. Sınavlar vs. yüksek lisans hakkını kazanı-yorum. İyi işte, tiyatro. Ortam biraz garip, lki arada bir derede dedikleri türden. Sevi-yorum ama, Shakespeare, çok söz oyunu, ama iyi. Çehov, Brecht, Williams nasıl bu kadar güzel yazabilmişler?

Mitoloji, teoloji okumak keyifli. Hikâ-yeler arasında garip benzerlikler var. Bir oyun sahnelenmesi gerekiyor. Bilge Kara-su'nun "Avından El Alan" hikâyesi var ak-lımda. Bilge Bey'le görüşüyorum. Sahneyi yatay olarak değerlendirmiş, derinlemesine bir oyun kurmak istediğini söylüyorum. Seyirciler oturdukları yerden, kuşbakışı izli-yorlarmış gibi izleyecekler oyunu. Fikir Bil-ge Bey'in hoşuna gidiyor. Üniversitede, okuma-yazma konularında dersler veriyor Bilge Bey. Bir süre derslerine devam ediy-o-rum. Hikâyelerimi okuyor. Kafasına takılan bir-iki şeyi sorduktan sonra, beğendiğini söylüyor. Seviniyorum.

"Avından El Alan"ı sahnelemek kis-met olmuyor. Çünkü, oyunda, düşündük-lerimi gerçekleştirmek için bayağı bir para gerektiriyor. "Hayvanat Bahçesi"ni sahne-liyorum. Albee, Beckett, Handke, Ionesco, Genet iyi geliyor. Pinter daha uzak. Netice-

de dersleri tamamlayıp, tekrar ABD'ye gi-di-yorum. New-York, bu defa. Görkemli kent. Oyunlar izliyorum, geziyorum, tiyat-rolara konuk olarak gidip çalışmaları seyre-di-yorum. Kentin sokakları, metrosu, köp-rüleri bana ait sanki. Üniversitelerin tiyatro bölümlerine gidip bazı dersleri takip ediy-o-rum. İyi geliyor. Ancak, Körfez Savaşı za-manı. Bir stüdyoda derse gidiyorum. Sa-bahları herkes gözleri kan çanağı gibi geli-yor. Bütün gece televizyondan naklen veri-len savaşı izlemişler. Yorgunlar. Bir ara bir söylenti çıkıyor. Teroristler kentin içme su-larına kimyasal madde atmışlar. Artık kim-seler musluktan su içmiyor. Paranoya had safhada. Evlerin savaştan askerlerini des-tekledikleri anlamına geliyormuş!

Dönüp yüksek lisansı tamamlıyorum. Tezim postmodernizm üstüne. Eğlenceli. Doktora derslerine başlıyorum. Yeterlilik sı-na-vını verdikten sonra, tez aşamasında işi uzatıyorum. Skarmeta'nın "Ateşli Sabır"ını sahneliyorum. Oyun "utanmaz, ayıp" geli-yor. Birilerine. Dışarıda sahnelemek zorun-dayım. AST'ta yapıyoruz neticede. Bilge Bey de geliyor izlemeye. Uğur Mumcu'nun cenazesinin kaldırıldığı gün. Ankara'daki bir kitap fuarında, günümüz edebiyatı üze-rine konuşmaları dinliyorum. Vüs'at O. Be-ner de konuşuyor. Konuşmadan sonra, Gülten Akin'ın masaya yaklaştığını görüy-o-rum. İki çok sevdiğim edebiyatçı bir arada-lar. Yakınlarındayım. Gülten Akin, Vüs'at Bey'e elini uzatıyor. "Kusura bakmayın!" diyor, "Biz şimdiye kadar tanışamadık. Siz de böyle ortamlara fazla girmiyorsunuz, ben de gitmiyorum." Vüs'at Bey gülümse-yerek, elini uzatıyor Gülten Hanım'la; toka-laşıyorlar. Bu sadelikleri, iki "has" edebiyat insanına olan saygımı bir kat daha artırıyor. Bir güzelliği tanık oluyorum.

"Öbür Dünya Bilgisi" adlı kitabım çı-kıyor İletişim Yayınları'ndan. Yazarlığa ağırlık vermeye başlıyorum. Sinema, tiyat-ro, popüler kültür üzerine yazıyorum.

Genç eleştirmenleri temsilen Fran-sa'daki bir tiyatro festivaline gönderiyorlar beni. Küçük bir kasaba. Bazı oyunlar güzel, ama genelde vasat bir festival. Bu arada genç eleştirmenler demişler, Norveç'ten gelen bayan eleştirmen 65 yaşında. Fenalık geçiriyoruz on iki ülkenin genç eleştirmen-leri. Temsilciyiz ya, aklı başında davranıp konuşmalar yapıyoruz vs. Öyle ve akşam yemeklerinde sınırsız kırmızı şarap. Bardak bardak içiliyor ama etkilemiyor. Çok sıkıldığımız bir gün, Norveçli haricinde hepimiz, tek anacaddesi olan, beş bin nüfuslu kasa-banın sokaklarında kayboluyoruz. Daha doğrusu yolumuzu bulup geri dönüyoruz kasabaya. Eğlenceli. Kathy Acker okumak kadar...

1996 yılında bir Cuma gecesi İstan-

bul'dan telefon geliyor. Cem Akaş dön-müş Amerika'dan. YKY'de çalışmaya de-
vam ediyormuş. Editörlük yapmak isteyip
istemediğini soruyor. İstanbul'a taşınmam
gerekıyor. İçeri odaya girip bizimkilere İs-
tanbul'a taşınacağını söylüyor. Pazar-
tesi Ankara'dan hareket ediyorum. İki yıl
boyunca "Kitap-lık" dergisinin adını oku-
mak beni mutlu ediyor. Derken, derginin
değiştirilmesi üzerine konuşuluyor. Yeni
yayın kuruluyla, farklı bir dergi çıkarıyoruz.
İki sayısını çıkarıp, üçüncünün yazılarını
hazırlıyorum. Bir sabah, evden çıkıp taksi-
ye atladığımda, "Galatasaray" a yerine,
"Eyüp" el diyor. Hava açık. Bahar geli-
yor. Pierre Loti'de, kahvede demli bir çay
içerken, artık gitme zamanının geldiğini
anlıyorum. Yeni sayının işlerini kolaylaştı-
rma inandığım gün, istifamı yazıp yetkilile-
rin masalarına bırakıyorum.

Bu arada "Kayıpkent Üçlemesi", "Bu-
güevi" adlı kitaplarla "Toplu Oyunları 2"
de basılmış durumda.

Reklam sektörüne geçiyorum. Metin
yazarlığı, farklı bir çevre. Derken yedeksu-
baylık dönemi. Derince, görev yerim. Oda-
mın penceresinden Gölçük'e bakıyorum
her sabah. Sıcak bir ağustos gecesi, müt-
hiş bir patlamayla uyanıyorum. Her şey
savruluyor. Sabotaj yapıldığını zannediyo-
rum karargâha. Merdivenlere fırlıyorum.
Korkunç bir deprem. Üçüncü kattayım
ama yalınayak koşarken, yerlerin sıcak ol-
duğunun farkına varıyorum. Bina sarsılıp
yerine otururken, bir ayağımı basamağa,
diğerini trabzana basarak aşağıya koşuyo-
rum. Arka taraftaki apartmanların yıkıldı-
ğını duyuyorum. İnsanlar bağırarak can
veriyorlar. Her şey iç içe. Kendimi dışarı at-
tığım, karşı taraftan gelen toz bulutunu
görüyorum. Her yer yıkılıyor. Gölçük yok
artık. Derince'nin arka tarafları yok...

Sonrası felaket. Felaket sonrası ayrı
bir felaket. Unutulması gerekiyor. Belki yıl-
lar sonra, -eğer o kadar yaşarsam- yaşılı-
ğında parça parça görüntüler, sesler gele-
cek, bulacak beni. İstemesem de hatırlaya-
cağım o zaman. Ama şimdi, unutmak za-
manı. Bu dönemden bir roman çıkıyor or-
taya: "Hayat Bir Kere". Ölüm-ölümsüzlük
üzerine. Ölümsüzlüğün de bir dert oldu-
ğunu anlatarak kendimi o duygu duru-
munda sıyracağımı hissediyorum. New-
York caddelerinde dolaşan ölümsüzlerin
romanı sekiz ay boyunca yazılıyor. Gecele-
ri garnizonda. Kalacak yerimiz olmadığı
için kamyonların arkasında, arabaların ar-
ka koltuklarında, çadırlarda, ziyaretçi oda-
larında yatıp kalkıyoruz. Roman kişileri te-
ker teker geliyorlar. Her biri ayrı ölümler
görmüş, ayrı aşklar yaşamış. Askerlik bitti-
ği gün, roman da bitiyor.

Bir yandan "Hayat Devam Ediyor" ad-
lı metnini yazdığım bir gösteri devam edi-
yor, İzmit Şehir Tiyatrosu'nun "öteki tiyat-
ro" projesi kapsamında. Yönetmen Emre
Koyuncuoğlu. Babylon'da oynuyorlar. Da-
ha sonra İngiltere'ye gidiyorlar oyunla.
"Ay Tedirginliği" adlı oyunum 5. Sokak Ti-
yatrosu tarafından sahleniyor. Yönetmen
Mustafa Avcıran. Ben askerdeyken, Emre
Koyuncuoğlu, aynı oyunun bir bölümünü
İngilizce'ye çevirtip Royal Court'taki bir ça-
lışmada sahnelemiş. Kıbrıs'tan bir telefon
geliyor. Orda da bir ekip "Ay Tedirginli-
ği"ni oynuyormuş. Aydın'daki Üniversite-
de tiyatro grubu "Dünyanın Ortasında Bir
Yer" adlı oyunumu oynuyormuş. Bereketli
bir yılmiş 2000.

Doktora tezini bıraktım. Reklamcılık
şimdilik- tam gaz. Eğlenmek, gezmek, ya-
şamak hoşuma gidiyor artık. Yazmak ka-
dar. Otuz beş yaş güzel gidiyor. Birhan
Keşkin'in şiirlerini okuyorum, Tuna Kire-
mitçi'ninkileri de. Genç yazarların hikâye-
lerini, romanlarını okuyorum. Farklı renk-
ler, farklı sesler. Yeni dünyaları seviyorum.

Uyanıyorum, işe gidiyorum, akşam
oluyor, eve dönüyorum. Arada bir arka-
daşlarla buluşmalar, tiyatro, film vs. Ayrıl-
malar, kavuşmalar çabası. Hayat böyle ge-
çiyor işte güzel güzel.

Bir sabah uyanıp, bindiğim taksiye
"Eyüp'e!" diyeceğim günü bekliyorum.

Doğrucu Davut

FERZENDE KAYA

Mahir Kaynak... MİT Daire eski Başkanı... Aynı zamanda bir akademisyen... Rütbeli, rütbesiz kendisini arayan hiçbir gazeteciye geri çevirmiyor. İşte bu yüzden gazeteciler arasında, "Nöbetçi MİT'çi" olarak anılıyor. Sık sık, "MİT'in basın danışmanı" eleştirisiyle karşı karşıya kalan Kaynak, Doğrucu Davut'un ilk konuğu. Medyada sürekli MİT müsteşarı olarak anıldığı için, "Ben seçilmiş müsteşarım, ötekiler atanmış" diyor. MİT'le birçok konuda farklı

düşündüğünü söyleyen Kaynak, ne İsa'ya ne Musa'ya yaranabildiğini söylüyor. Toplumun kendisine MİT'çi gözüyle baktığını belirten Kaynak şunları söylüyor: "MİT'te bana bu Kürtçü veya İslamcı oldu gözüyle bakıyor." İşte Kaynak'ın ağzından durumunu anlatan bir fıkra: "Agop iki eşli bir musevidir. İki eşine de bir türlü yaranamıyor. Bir gün yolda giderken, lağım çukuruna düşüyor. Durumunu şöyle bir düşündükten sonra, şunları söylüyor; birisi der ki; onda, öteki der ki; onda... Bilmezler ki; burnuna kadar bokta..." Doğrucu Davut'un sorularını samimiyetle cevaplayan Kaynak, 12 üzerinden 9 puanı kaparak "geçer" notunu da almayı başardı. İşte Kaynak'ın test sorularına verdiği cevaplar.

"Beni CIA Ajanlarına Teslim Edin"

1- İstihbarat örgütleri üzerine konuşmanın en güzel yanı nedir?

- a) İlgi görmeniz
- b) Cevap hakkı doğsa bile kullanamamaları
- c) Konuyu bilmeniz
- d) Güzel olmaları

Neden?

- Konu hakkında bilgili olmam bir ayrıcalık getiriyor. Bunun avantajlarından yararlanıyorum.

2- Bu ülke sizin için ne zaman yaşanmaz bir hal alır?

- a) Analiz edecek karmaşık olay kalmayınca
- b) İsmail Türüt popçu olunca
- c) AB'ye girince
- d) Çiğ köfte yasaklanınca

Neden?

- Çünkü benim işim bu. İşimi kaybe-
dersem yaşayamam...

3- Siyasal analizci olmasaydınız, ne olurdu?

- a) İstihbarat ajanı
- b) Akademisyen
- c) Gazeteci
- d) Pilot

Neden?

- Çünkü öncelikli işimdi akademis-
yenlik... İstihbarat ajanlığı ve siyasal ana-
lizcilik sonra geliyordu...

4- MİT'çi olmasaydınız, ne olmak isterdiniz?

- a) Simitçi
- b) Çiftçi
- c) Düğmecî
- d) Hortumcu

Neden?

- Çünkü üretmek ve yaratmaktan haz
alıyorum...

5- Bir istihbarat örgütü tarafından sorgulanacaksınız. Hangisini tercih ederiniz?

- a) CIA
- b) FBI
- c) KGB
- d) MİT

Neden?

- Akılcı ve saflar. Onlara hem bir şey an-
latmak kolay, hem de kandırmak kolay.

6- İşkenceden geçirileceksiniz. Size kimin işkence yapmasını isterdiniz?

- a) MİT
- b) Polis
- c) Asker
- d) Özel Tim

Neden?

- Çünkü diğerlerine göre yeterli tek-
nolojiye sahip değiller. Onların yaptığı
diğerlerine göre dayak sayılır...

**7- Hayatı bir tanıma sığdıracak olur-
sak, hayat nedir?**

- a) Bir oyundur
- b) Bir yalandır
- c) Bir komplodur
- d) Bir yanlışır

Neden?

- Benim hayatım oyunlar içinde geçti.
Bu yüzden bana bir oyun gibi geliyor.

**8- Dünyada başınıza gelebilecek
en kötü şey ne olur?**

- a) Geçmişe geri dönmek
- b) Madanoğlu'yla ıssız bir adaya
düşmek
- c) MİT tarafından aranıyor olmak
- d) Hafıza kaybı yaşamak

Neden?

Laf anlatmak zordur da, ondan...

**9- Bir gün ne olursa öldüğünüzü
düşünürsünüz?**

- a) Telefonunuz gün boyu çalmazsa
- b) Medya sizi gün boyu aramazsa
- c) Yorum yapacak konu kalmazsa
- d) Türkiye tam demokrasiye geçerse

Neden?

- İşim analiz yapmak... Medyanın ara-

maması analiz yapacak konunun kalma-
ması anlamına geliyor...

**10- Bağırarak uykudan uyanıyorsu-
nuz. Gördüğünüz kabus ne olabilir?**

- a) Bir köpek sizi kovalıyor
- b) 12 Mart darbesi başarılı olmuş
- c) Ziverbeye düşmüşsünüz
- d) Derviş yerine görevlendirilmişsiniz

Neden?

- Çünkü bu benim yenilğim sayılır...

**11- Aşağıdaki kelimelerin
hayatınızdaki karşılığı nedir?**

- Bağlılık: Sadakat
- İhanet: Yeri yok
- Sevgi: Çevre
- Nefret: Bazen gerekli

**12- Çocuğunuza en çok neyi tavsiye
ediyorsunuz?**

- a) Dürüst ol
- b) Babana bile güvenme
- c) Cesur ol
- d) Zeki ol

Neden?

- Cesaret ve dürüstlüğün altında zeka
yatıyor...

13- Hayatınızın şarkısı hangisidir?

- a) Nurcanım (DG)
- b) Güz gülleri (HT)
- c) Bin dereden su getirsem
arınamazsın (YT)
- d) Pembeli (AT)

Neden?

- Yaşadığım hayatı çok fazla ifade
ediyor...

**14- Doğrucu Davut hakkında
ne düşünüyorsunuz?**

- a) Kıyak çocuk
- b) Lüzumsuz biri
- c) Allah onun belasını versin
- d) Belediye zehirler inşallah

Neden?

Çünkü akılcıca sorular soruyor...

Ayfer Tunç'un son kitabı "Bir Maniniz Yoksa Annemler Size Gelecek" ismiyle Yapı Kredi Yayınları'ndan çıktı. Ve çıkar çıkmaz da geçmişle derdi olan, 70'li yılların çoktan yitirilmiş o nahif tatlarını anımsayıp da içi burkulan bir nesli derinden etkiledi. Hafızamızın kuytularına itilmiş çocukluk oyunları, adetler, alışkanlıklar, ritüeller kısacası yaşamın bir zamanlar vazgeçilmezi olan şeyler, bu kitap sayesinde tekrar gün ışığına çıktı ve bizi kimi zaman hüzünlü kimi zaman da neşeli bir kıskırtmayla geçmişimizle yüzleştirdi. Tunç'la bu "sıra dışı ve romantik hafıza" kitabını yazarken neler yaşadığını konuştuk.

Ben Bu Kitabı Yazarken Çok Eğlendim

MİNE SÖĞÜT

Bizim kuşak ve öncesi, senin neden 70'li yılları anlattığını mutlaka biliyorlar. Ama yeni nesil şu soruyu sorabilir: Neden 70'ler?

- Aslında bir kuşağın bütün özelliklerini, daha doğrusu nasıl bir hayatın içinde geçerek geldiklerini ortaya koymak gibi bir düşüncem vardı. 60'ları bilmiyorum o kuşaktan değilim ama anladığım kadarıyla 60'lar ve 70'ler arasında çok derin farklar yok. 50'lerle 40'lar arasında da çok derin farklar yok. Okuyanlardan gelen e-maillerden ben bunları çıkarıyorum. 60 yaşında, 50 yaşında insanlar okuyor ve sanki kendi kuşaklarıymış gibi sahip çıkıyorlar, benimsiyorlar. Demek ki 60 kuşağı 70 kuşağı arasında çok fark yok.

Asıl değişim 80'den sonra başladığı için herhalde...

- 80 çok önemli bir basamak bence. Özellikle 80 sonrası Türkiye'deki yeni ekonomik yapılanmanın toplumsal hayatımızı nasıl etkilediğini anlamamız açısından da önemli. Sanıyorum temelinde aslında iletişim olanaklarımızın artması, olanlardan daha fazla haberdar olmamız, görsel dilin hayatımıza girmiş olması ve hepsinden önemlisi artık bir tüketim toplumu olmak yoluna gitmemiz bir kuşağı değiştirdi.

Sen bu kitapta dönüp geriye bakıyorsun. Geriye kim, neden bakar.

Buna neden ihtiyaç duyulur?

- Geriye bakma ihtiyacı sanırım yaşadığımız günlerden kaynaklanıyor. Toplumsal mutsuzluk içinde olduğumuzu inkar edemeyiz. İnsanlar bir araya geldiklerinde genelde mutsuzluktan konuşuyorlar. 70'li yıllarda yaşayanlar "Allah'im ne kadar mutsuzum" diye konuşmazlardı, o zaman böyle bir problemleri yoktu insanların. Çok mu mutluydular? Hayır, ama bu bir problem olarak hayatın ortasında durmuyordu. Bütün bunlar, özellikle bizim kuşağı biraz geriye bakmaya zorladı gibi geliyor bana. Ben geriye bakmayı hep severim; yazar olarak da zaten geriden hareket eden biriyim.

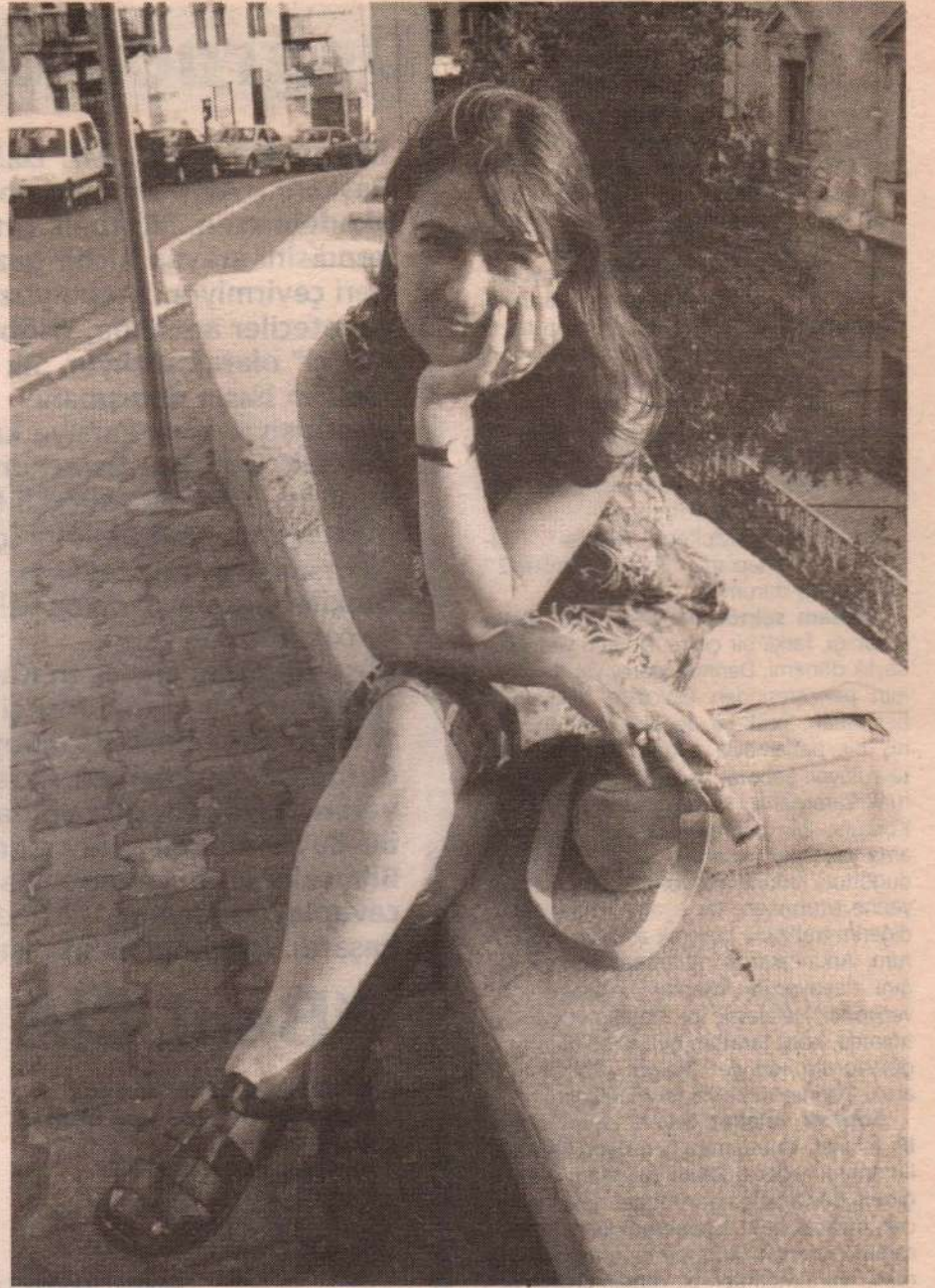
İlkel toplumların kaybolan gelenekleri ne kadar önemliyse, modern zamanların yitirilen değerleri o kadar önemli bence. Böyle bir toparlama belki her on yılda bir yapılmalı.

- Bence her beş yılda bir yapılması lazım, belki her yıl yapılması lazım. Belki on yılda bir yorumlanabilir ama kayıtların yıllık olarak tutulması lazım artık. Korkunç bir hızla gidiyoruz. Benim yazarken en eğlendiğim bölüm, iletişim bölümü oldu. O telefonsuz günleri, telefonun nasıl ulvi bir alet olduğunu, neden misafir odalarında olduğunu, insanların hayatlarında en az girdiği odaya konduğunu anımsadım. İlk çıkan cep telefonlarını hatırladım ve çok güldüm. Sanki 60'lardan kalmış gibi geldi bana, halbuki dört yıl önceydi ilk çıkan cep telefonları ve dört yıl içerisinde binlerce model değişti, akıl almaz fonksiyonlara ulaşıldı. Demek ki teknolojinin gücü, günlük hayatımızdaki bir sürü şeyin, daha bir ritüel, bir alışkanlık biçimi oluşturmadan kaybolup gitmesine neden oluyor.

Aslında sen bu kitapta sadece insanların hafızalarını deşiyorsun. Okuyan kendi hafızasında kitabı yazmayı sürdürecektir mutlaka.

- Çok doğru. 40 yaşlarında Ankaralı bir mimar gönderdiği e-mailde, "tek televizyonlu ev bizimkiydi 71 yılında ve bir sene kadar biz evimizde ailece baş başa kalamamıştık gelen misafirden" diyor. Asıl beni ilgilendiren kısmı da, hani ip oyununu anlatıyorum ya, kızlar bacaklarına geçirip atlarlar üzerinden, "bizim en büyük zevkimiz onlar oynarken jilette ipi kesmekti" diyor. Mesela bunu ben hatırlayamadım, bizim mahallede öyle haşarı çocuk yokmuş. Kesmediler benim lastiğimi ama evet öyle bir şey yapıldı demek.

Bu kitabı yazılı kaynaklara değil de tamamen hafızanda dayanarak yaz-

manın özel bir nedeni var mıydı?

- Neyi nereden araştırıp yazacağımı bilemiyordum çünkü. Bir düğün törenin nasıl olduğunu bana hangi kitap anlatabilir. Oysa hafızamda bütün ayrıntılarıyla duruyordu zaten. Yine de ben bu kadar çok şey hatırlayacağımı tahmin etmiyordum doğrusu. Aynı okuyanların üretmesi gibi, yazma aşamasında bir çok şey hatırlanmaya başlıyor.

Bence kitabın kendisi kadar ismi de çok güzel.

- İsim olarak içindekilerden bir şey koymak istedim. Bu cümle bir çok şey söylüyor. Birincisi çocukluğa gönderme yapıyor. Koskoca adamlar gidip de "Bir maniniz yoksa annemler size gelecek" demiyordu, çocuk söylüyordu bunu. İkincisi bir tür nezaket içeriordu cümle: Öyle çat kapı gidilmiyor, çocuk gönderiliyor ayrıca bir manileri olup olmadığı soruluyor; ikincisi burada bir kalıp cümle. Bunun ben ne demek olduğunu bilemiyordum çocukken. Annem söylerdi "Filanca teyzeye git, bir maniniz yoksa annemler size gelecek de". Bu bir tekerleme gibiydi yani kartal kalker dal tartar demekten farklı değildi benim için. Değişik bir biçimde de söyleyemezsiniz. Değiştirilemez bir kalıptı. Sonra o zamanlar iletişimin olmadığını da gösteriyor. Yoksa telefon ederdi insanlar birbirlerine.

Sen aslında hikaye yazarısın. Bu yaptığın işle hikayeciliğin arasında nasıl bir fark vardı?

- Ben hikaye yazarken yazdığım şeyi göre çok değişik ruh hallerinden geçiyordum. Bu kitabı yazarkense çok eğlendim. **Yazarken kendini katmadığını önemle vurguluyorsun ama senin de dahil olduğun bir kuşağın biyografisini yazıyorsun aslında. Yani o**

dönemin milyonlarca başrol oyuncusundan biri de sensin...

- Tabii görmediğim bilmediğim şeyler değil. Doğru ben de o neslin insanlarındanım ve belki de sözcülüğünü yaptım dönemin. Ben bu kitabı yazarken çok düzenli, çok teknik çalıştım. Büyük bir mesafe koydum kitapla arama. Çünkü bunları yazmak insanları çok yıpratırabilir üzebilir; çocukluğuna geri dönmek depresif bile yapabilir insanı.

Peki yazarken hiç ağladın mı?

- Ağlamadım. Çünkü başta bu kitabın oluşum sürecinde çok ağladım zaten. Bu kitapla ilgili yaptığım çalışmalar sırasında çok ağlamaklı olduğum da, çok güldüğüm de oldu. Artık kitaba başladığımda bunu yapmamam gerektiğini biliyordum.

Yazarken üslup açısından kaygıların oldu mu?

- Mümkün olduğu kadar yorum yapmamaya çalıştım. Yazarlıktan gelen bir ifade kullanmadım. Çünkü anlattığım şeylerin kendisi zaten büyük bir zenginlik. Sadece olan bir şeyi hatırlamalarını istiyordum. Bunun için de mümkün olduğu kadar düz yazdım.

Bunun arkası gelecek mi? Yani 80'leri de yazmak var mı planda...

- Hayır artık yazmam. 1971'de ilkökula başladım, 80'de üniversiteye. İnsanın algılamasının yüksek ve kendisinin verimsiz olduğu dönem benim açımdan 70'lerdi. 80'lere bu kadar objektif ve mesafeli bakamam. Çünkü artık bir yorumum var o yıllar hakkında. O yılların hayatımızda neyi değiştirdiğini biliyorum. 80'lerde artık ilgi alanım belirlenmiş, yaptığım işler belirlenmiş, hayatın birçok alanından elimi etegimi çekmiş durumdayım... 🐾

TİMUR DANIŞ

Liren

Kış boyunca biz, evde çocuğumuzun dünyaya gelmesini beklerken, Bergamalılar'da, her gün yeni taktikler deneyen siyanürcü şirkete karşı barışçı eylemlerini sürdürdüler. Bu arada kışın sonlarına doğru, Bergamalıların Başkanı Oktay Konyar'a karşı açılan davalar son aşamasına geldi. Aynı günlerde Bergama-Tepeköy'den bir davet aldım. Bergamalılar, siyanüre karşı verdikleri mücadelenin onuncu yılı dolayısı ile kendilerine destek olan bütün dostlarını davet etmişler, bir şölen düzenlemişlerdi...

Mutlu Olduk

Yeni doğan küçük bir bebeğin, babasının parmağını sıkarken aslında onu kendisine sonsuza dek kelepçeyle mahkum ettiğini öğrendim.

Mart 2000'de, Çanakkale Anzak Koyu'na, on gün süren bir yürüyüşün sonunda ulaşmıştık. Deniz kenarındaki anıtın önünde bir veda konuşması yapmış; Mayıs ayı için Bergamalılarla iki mutlu olay için sözleşmiştik. Birinci sözümüz Mayıs başında büyük bir toplantıda bir araya gelmekti; ikincisi sözümüz ise, Mayıs'ta doğacak çocuğumuzun sevincini birlikte yaşamaktı.

Kış boyunca biz evde çocuğumuzun dünyaya gelmesini beklerken, Bergamalılar da, her gün yeni taktikler deneyen siyanürcü şirkete karşı barışçı eylemlerini sürdürdüler. Bu arada kışın sonlarına doğru, Bergamalıların Başkanı Oktay Konyar'a karşı açılan davalar son aşamasına geldi.

Aynı günlerde Bergama-Tepeköy'den bir davet aldım. Bergamalılar, siyanüre karşı verdikleri mücadelenin onuncu yılı dolayısı ile kendilerine destek olan bütün dostlarını davet etmişler, bir şölen düzenlemişlerdi. Bu şölene davet edilmek beni de çok mutlu etti.

Mayıs'ın ilk pazarı önce Dikili'ye ulaştım. Burada Ankara Ortadoğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ)'den gelen gençlerle buluşup Tepeköylüler bir şenliği hak etmişti. Çünkü onlar siyanürcülere yakın duran muhtarlarını değiştirmiş, yerine topraklarına sahip çıkan bir muhtarı getirmişlerdi.

Köy meydanına kurulan masaların üzeri, lokma ekmeği, zeytin, peynir, bal ile donatılmıştı. Yüzlerce kokuk burada ağırlandı. Sonra hayatımda gördüğüm en uzun tören başladı. Bergamalılar dostlarını bir ekmek, bir buket çiçek ve bir teşekkür yazısı ile ödüllendiriyorlardı. Yüz kadar konuşa teker teker bu ödüller verildi. Ben de ödülümü almak üzere beklerken konuşacaklarımı toparlamaya çalışıyordum. Sonra sıram geldi sahneye çıktım. Yaşlı bir amca bana hediyelerini verdi. Ben de onun elini öptüm. Boğazıma düşümlenen sözcükleri bir türlü açmayı başaramadığım için sadece teşekkür ettim. Şölenni sunan Gülsen Tuncer; "Konuşmuyorsun, demek ki yazacaksın" dedi. Gerçekten de konuşmamıştım ama aklımdan geçenleri yazabilirdim. O şölen günü eğer konuşabilseydim, ağzımdan şunlar dökülecekti.

Ben ekmek öpmeyi çok severim. Çocukken yere bir ekmek parçası düşse, hemen alıp, öpüp başıma koyar, bundan zevk alırdım. Bergamalılar'ın verdiği ekmeğin özel bir anlamı vardı çünkü, onlar siyanürcü şirketin çamuruna attığı ekmeğimizi yerden kaldırmışlardı. O zaman bu ekmeğin yeri başımızın üstündü.

Son yıllarda, çok zor günler geçiriyoruz; savaş, nükleer tehdit, ekonomik sıkıntılar, şiddet, talan; hepsi günlerimizin çok sıkıntılı geçmesine neden oluyordu. Bergamalılar'ın şöleni, insanın açlık grevlerinde yaşamalarını sonlandırmayı göze alması karşısında bile kayıtsız kalınmasına şahit olduğumuz günlere denk geldi. Bir yanda ülkeyi satanların yarattığı yılgınlık vardı, bir yanda da Bergamalılar'ın topraklarına sahip çıkışlarının içimde yeşerttiği umutlar.

Aynı günlerde başka bir olay da bizi çok mutlu etti. Ekim ayı sonlarına doğru bir çocuğumuz olacağını öğrendik. Önce çocuğumuzu dünyaya getirmeye karar verdik; sonra onun erkek olacağını öğrendik. Eşimle yedi yıl üstüne beş ay daha tartıştıktan sonra oğlumuzun isminin Yunus Victor olmasında "anlaştık." Nihayet Mayıs ayının 13'ünde, pazar günü Çamlıca Hayat Hastanesi'ne gittik. Eşim, doğurma kıyafetlerini giydi, O, baştan beri normal bir doğum yapmayı arzu

ediyordu. Bilindiği gibi normal doğumda bir sorun olursa çocuk annesinin karnı yarılarak alınıyor. Bu yöntem, normal yolla doğum sırasında bir sorun çıkarsa, zorunlu olarak başvuruluyor. Bu yöntemde annenin doğumdan sonra normal yaşama dönmesi zaman alıyor. Bu yüzden eşim ve doktoru normal bir doğum konusunda anlaştılar ve son ana kadar çocuğu birlikte doğurmaya karar verdiler.

Barbara doğumu benim de izlememi istemişti. Bunu doktorumuz Ali Tezel Erol Bey'e de söyledik. O da bunu seve seve kabul etti. Doktor Bey'in dediğine göre erkek tarafının doğuma girmesi ender görülüyormuş. Bu bakımdan Ali Bey doğum öncesi günlerde beni yokladı; "kan görünce fenalaşıp fenalaşmadığımı" sordu. Benim babam cerrahti. Çocukluğum babamın kasaba, köy muayenehanelerinde ona çıraklık yapmakla geçti. Hatta hayatımın ilk iş teklifini de babamdan aldığım da henüz ilkökula bile gitmiyordum. Muayenehaneyi temizlemek, hastaları sıraya sokmak işlerim arasındaydı. Yaşım ilerledikçe babamın yanında çıraklıktan, kalfalığa doğru yükseldim; artık ameliyatlara da gidiyor, babamın terleyen alnını gazlıbezle siliyor, bisturi, makas gibi aletleri o istediğinde veriyordum. Arkadaşlarım ise, muayenehanelerimizin yanındaki dükkanlarda çalışan çıraklardı; terlikçi, ayakkabıcı, fotoğrafçı hatta tamirci çırakları ile mesailerimizden sonra top oynamaya giderdik.

Hastaneye yerleşip doğumu beklemeye başladık. Fakat beklenen doğum günü üzerinden bir hafta geçmesine rağmen eşimin ağrıları başlamamıştı. Sezaryen ile normal doğum arasındaki son çizgide hâlâ eşimin sancıları başlamamıştı. Fakat doğumun önümüzdeki saatlerde gerçekleşeceği belli olmuştu. Ayın 13'ü geçmiş, 14 Mayıs'a gelmiştik. Saat 01.00'e doğru günlerdir beklenen sancılar gelmeye, ilk bekleme anındaki espriler yerini gerginliğe bırakmaya başlamıştı. Sancılar, önceden de söylendiği gibi ritmik aralıklarla ve giderek daha şiddetlenerek artmaya başladı. Nihayet doğum odasına doğru anne adayımızı yola çıkardılar. Doğumhaneden ilk gelen haber, içerde bir annenin daha doğum yapacağı şeklindeydi. Bu durumda benim doğumu izlemem mümkün olmayacaktı. Doğumhanenin kapısına gidip -hani Türk filmlerinde jönün doğumu beklerken üst üste sigara içtiği yer- beklemeye başladım.

Ali Bey benim de doğuma girebileceğimi söyledi. İçeri girip yeşil elbiseyi giydim. Doğum odasının önünde beklemeye başladım. Barbara koltuk, yatak karışımı doğum koltuğunda yerini ve pozisyonunu aldı. Ben bulduğum bir sandalyeyi altına aldım ve izlemeye başladım. Ali Bey ve ekibi büyük bir özen ile işlerini yapıyorlardı. Harika bir uyum içindeydiler. Kısa bir sürede doktor, ebe, yardımcı hanım ve Barbara, bebeği doğurtma konusunda anlaşmışlardı. Ben üstüne oturduğum sandalyede bu harika uyumu izliyor, eşimin "İmdat, imdat" diye bağırmalarını biraz sonra doğacak bebeğimizin habercisi olduğunu anlıyordum. Ali Bey ve ebe hanımın müthiş şevkatleri, Barbara'nın gayreti ve doğurma arzusu ile birleşmiş, onların meydana getirdiği müthiş uyum bana olağanüstü bir seyir fırsatı vermişti.

En ufak bir endişe duymadan onları izliyor, bir yandan da ağlıyordum. İçimi hiçbir zaman tatmadığım bir mutluluk kaplamıştı. Aynı zamanda da heyecan duyuyordum. Bütün bedenimde olağanüstü bir sakinlik doluşuyordu. Biraz sonra geleceğinden emin olduğum çocuğumuzu beklerken biraz sabırsızlanıyordum. Ali beyin "Hadi Barbara, iki sancı sonra bu iş tamam"

dediğini, Barbara'nın büyük bir inanç ve gayretle çocuğu dışarı doğru ittiğini farkettilim. Gerçekten de ikinci sancıda, Ali beyin büyük bir ustalıklarla çocuğumuzu annesinden aldığını gördüm. Keskin bir ağlama sesi her şeyi örttü. Duyduğum büyük heyecan ve mutluluğa bir de özlem eklendi. Çocuğumuzu başka bir ekip aldı, önce annesine gösterdiler. Sonra da önümden geçirecek götürdüler. Bugüne kadar hiç yaşamadığım naiflikte bir özlemle oğlumun gidişini izledim.

O güne kadar hiç böyle ağlamamıştım. Yunus'u götürdüler; ben de doğum sonrası formaliteleri, -dikiş, dezenfekte gibi- izlemek için Barbara'nın yanına gittim. Barbara müthiş bir dayanıklılıkla, doktor beyin ve ebe hanımın hiç eksilmeyen şefkatleri ile son işlemlere de dayanıyordu.

Çok yorgundu ve çok mutluydu. İkimiz de bebeğimizi kollarımıza alma heyecanıydık. Fakat elbetteki canı yanan Barbara'ydı.

Sonra onu, normal, bir titreme aldı.

Her şey bitip de dinlenme odasına aktarıncaya, ben daha fazla dayanamayıp oğlumu görmeye gittim. Cam bölmenin ardında, önünde bir arabanın içinde yatıyordu.

Bizi doğuma getiren sevgili dostumuz Münevver Abdik ve arkadaşı Turan, Yunus'u gören ilk dostlarımızdı. Yunus kırmızı elbiselerini giymiş sepetinde yatıyordu. Onu harika bir sevinçle izledim.

Sonra anneyi de odaya aldılar, arabanın içindeki Yunus'u gidip odasından alıp annesine getirmek, gidip sabah onun çikolatasını almak, annemin kremalı pasta ve kahve getirisi, Barbara'nın Yunus'u annemin kucağına verisi, kantinden Barbara'ya soda alışı bu sırada kurabiye yiyişim ve sonra Barbara'nın annesinin olağanüstü gülen bir yüzle ilk torununu kucağına alışı, gün boyunca bütün dostlara telefonla bebeğimiz olduğunu haber verme, dostların bizi arayışı, akşam Ali beyin bizi taburcu edışı sırasında söylediği güzel sözler; ardından Pazartesi akşamı evimize geldik. Burada yeni bir heyecan bizi bekliyordu. Köpeğimiz Kader, ilk insan kardeşini nasıl karşılayacaktı? Kayınvalidem, Kader'i gün boyunca gezdirmiş ve akşama hazırlamıştı. Eve sıra ile girdik. Önce Barbara Kader'i sevdi, sonra ben Yunus'u getirdim. Onu yere koydum. Kader gelip onu kokladı ve benimle oynamaya başladı. Ben de ona en sevdiği şekerleri verdim.

H.Hilmi Daniş ve eşi Kevser Daniş'in dördüncü, Uta Pusch ve Hans Pusch'un birinci torunları; Niyazi ve Liza Daniş'in üçüncü, Orhan ve Nazan Daniş'in ikinci, Lukas ve Jutta Pusch'un birinci yeğenleri, Mehmet ve Zeynep Daniş'in ikinci, Tim Daniş'in üçüncü kuzeni, Kader'in ilk insan kardeşi,

Barbara ve Timur'un biricik oğulları

Yunus Victor

14 Mayıs 2001'de saat 03.55'te İstanbul'un Viyana'ya hediyesi olarak dünyaya geldi. Çok Mutluyuz...

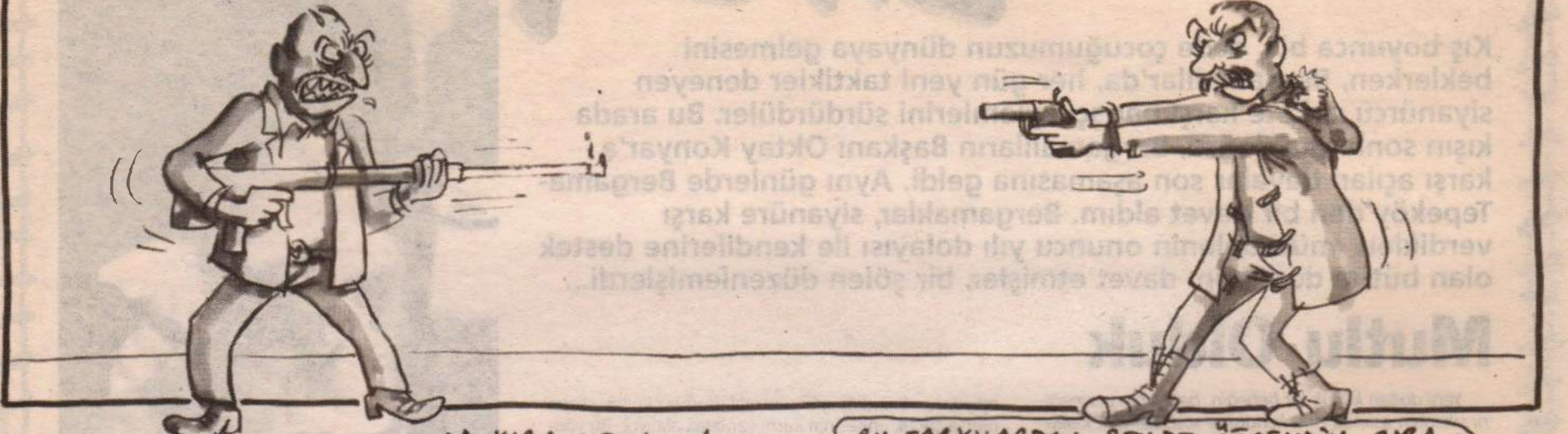
Tüm dost ve akrabalarımıza duyuruyoruz...

Timur Daniş - Barbara Pusch

Çocukların Anlayacağı Dilden Yaşamalı...

GÜLAY BATUR

KURŞUNUN İYİSİ OLMAZ... ÇOCUKLAR, KATİLLERİ BİRBİRİNDEN AYIKAMAZ...

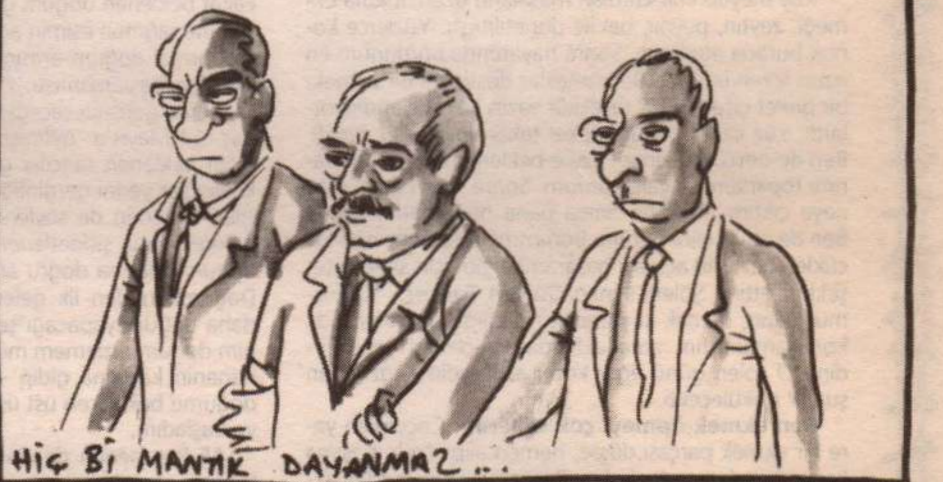

SAZCI MİLLETVEKİLİ: KÜBA'DA...

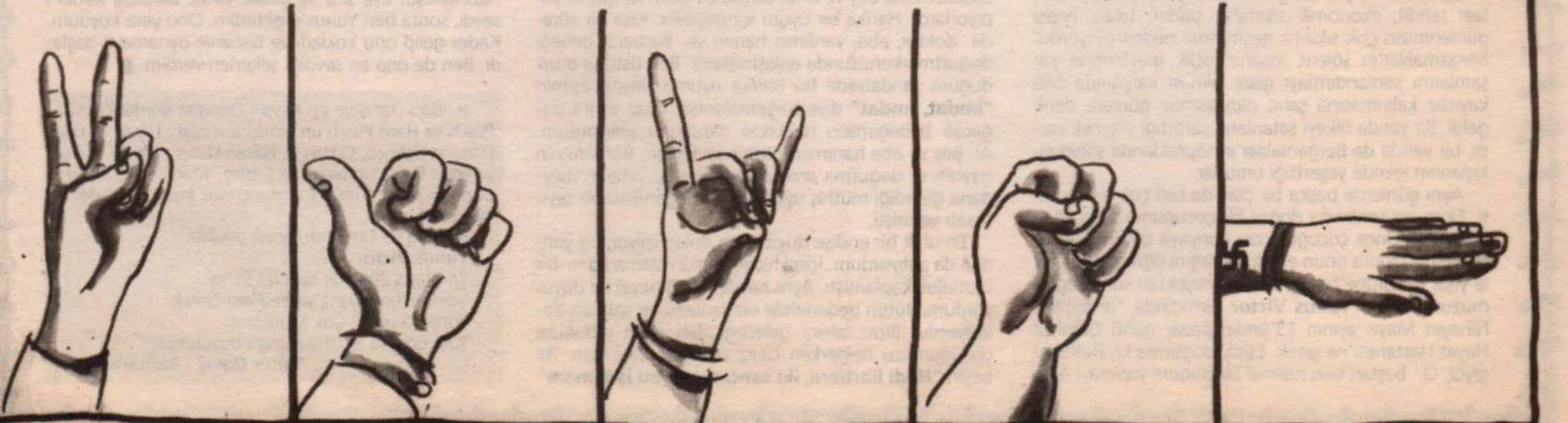
İKİ RESİM ARASINDAKİ FARKA...

SOLCU BELEDİYE BAŞKANI; YOLSUZLUKTAN İÇERDE...

HİÇ Bİ MANTIK DAYANMAZ...

EN İYİSİ... ÖLÇÜLERİMİZ ARTIK, GRAMLA UTREYLE DEĞİL,

BARDAKLA, KAŞIKLA OLMALI.

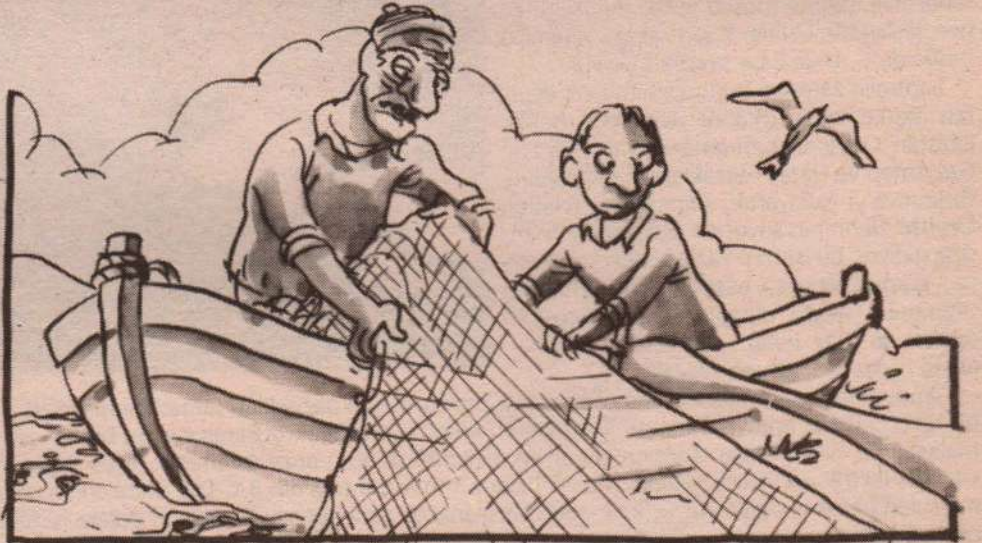
ŞİDDETİN KARI-KOCASI OLMAZ, O KAVGAYI DÜREDURMAZSAN
ÇOCUKLARIN YÜREĞİ YATIŞMAZ...

ERKEKSEN, İLK ÇOCUĞUNUN İNATLA KIZ OLMASINI
İSTEMELİSİN... NEDENİNİ SORMA.

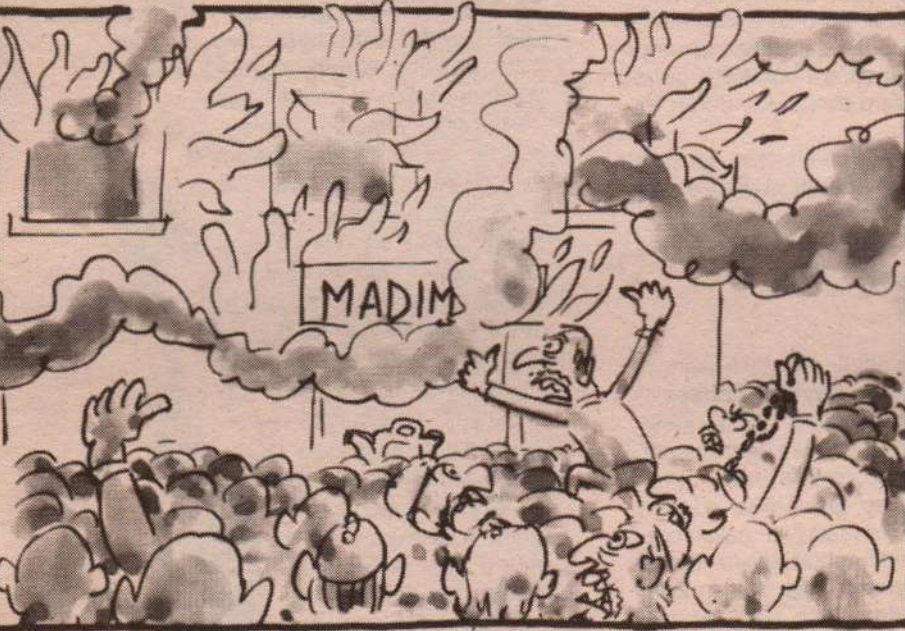

BİR BALIKÇI GÜVENMELİ SANA, BİR İŞÇİ İNANMALI..

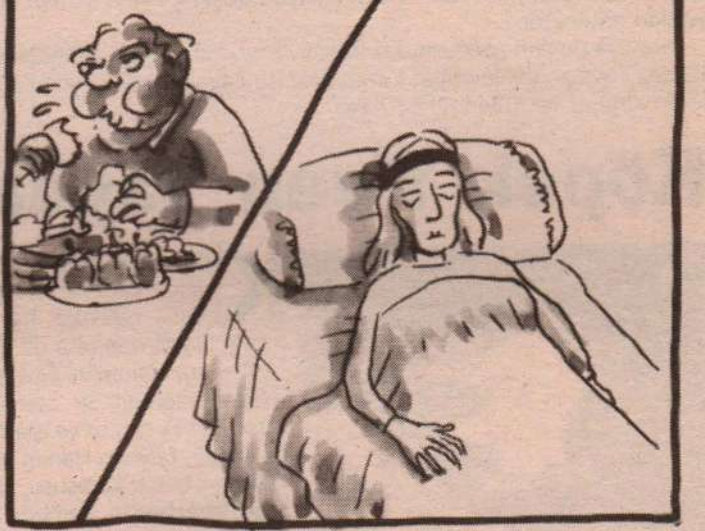

EN ZOR SINA-
VI GEÇMELİ,
LAKET OKU-
DUEUN KATIL-
LERİN BİLE
İDAMINI

İÇİNE
SİNDİRME-
LİSİN...

BUNDAN BÖYLE UTANMADAN
GEGİREMEZSİN...

SONUNDA BİR ÇOCUK SANA TUTUNACAKSA; GÜNEŞİN BATTIĞI YERDEKİ, NESLİ TÜKENMİŞ
ÜLKENİN DİSNEYLAND'DAN FARKINI ANLATIRSN O'NA... İŞİN KOLAYINA
KAÇMADAN AMA....

Panter Emel Köşesi

EMEL YILDIZ

Suyu Çalınan Nehir

Afşin-Elbistan A Termik Santrali, dünyanın terk ettiği en ilkel teknolojiyle kurulmuştu. Doğal olarak bölgede hava kirliliği en yüksek boyuta ulaştı. Zira bu santralin baca gazı desülfürizasyon sistemi yok, kül tutucu bacaları çoğu zaman çalışmıyor. Dünya standartlarına göre 200 mb olması gereken hava kirliliği oranı, bizim insanımızın insan ötesi bir varlık olması nedeniyle Türkiye'de 400 mb kabul edilmiş. Ancak Elbistan ve çevresindekiler 1500 mb kirlilikle yaşıyor. Akciğer, mide, bağırsak kanseri oranları her yıl %100'ün üzerine çıkıyor. Hadi, şaşılmacak bir şey daha söyleyeyim: A santrali, ÇED raporu ve işletme ruhsatı yoksa da 1984'ten beri faaliyette. Üstelik B santralinin yapımına başlandı, C, D ve E ise sırasını bekliyor.

Santralin zararları bununla bitmiyor. Elbistan merkezinden çıkarak şehri ikiye bölen, Elbistan Ovası'nı, Kahramanmaraş Ovası'nı, Gaziantep ve Hatay topraklarının bir kısmını, Çukurova'yı sulayarak Akdeniz'e dökülen Ceyhan Nehri'nin suyunun üçte biri A ünitesine gidiyor, bu durum yazın şehrin kokmasına, çamurlaşmaya, haşerat ve vektörlerin üremesine sebep oluyor. Ayrıca açılacak B ünitesi de üçte birlik suyu çekince Ceyhan Nehri haritadan silinmiş olacak.

Şimdi gelelim asıl meseleye. Bu bölgede yapımı için tüm hazırlıkları tamamlanmış olan ama bir türlü DPT'nin onay vermemesi yüzünden başlanmayan Karakuz Barajı var. Bu barajın yapım maliyeti 72 milyon dolar. Karakuz Barajı'yla 137.000 dönüm arazi sulanacak, yılda 85 milyon kilovat elektrik üretilecek, üstelik Afşin-Elbistan Termik Santrali'nin B-C-D-E ünitelerinin soğutma suları hiçbir enerjiye ihtiyaç kalmadan karşılanacak yani her şey 72 milyon dolara halledilecekken bakın neler oluyor. Ceyhan Nehri'yle santral arasına 35 km boru döşeme maliyeti: 33 milyon dolar. Yıllık depoya basım maliyeti: 2 milyon dolar (30 yıl santral ömrü süresince altmış milyon dolar) Bir santralin soğutma suyu maliyeti 93 milyon dolar, B-C-D-E santralleri için toplam 372 milyon dolar harcamak istiyorlar. Yani ülke, 300 milyon dolar zarara uğratılma pahasına su ısrarla Ceyhan Nehri'nden alınıyor. Döşenmeye başlanan borulara elini dokunduran trilonları götürüyor.

Konuya duyarlı herkesin, bu trajediyle savaşılan İnşaat Mühendisleri Odası Elbistan Temsilcisi Poyraz Poyrazoğlu ile irtibat kurması ve işbirliği yaparak Ceyhan'ın kurtulmasını sağlamasını dilerim. (İrtibat Tel: 0344 413 52 68)

Köpek Yiyen 'Jaguar'

Jaguarların öldürdüğü köpeklerden biri.

Kuşadası Davutlar Köyü'ndeki müstakil bahçeli evinde köpekleriyle yaşayan **Beyhan Çelikez**'in başına gelenler, hayvanseverlerin sıklıkla karşılaştığı olaylardan olsa da içinde farklı unsurlar taşıyor.

Beyhan Hanım'ın bitişindeki parselde, rızası olmasına rağmen bir otel (**Seray Otel**) inşa ediliyor. Bugüne dek ruhsat ve işletme müsaadesi almayan otelin sahibi, Beyhan Hanım'ı sürekli tehdit ediyor. **Tansu Çiller**'in çiftlik komşusu, 'Jaguarci' diye bilinen **Zeki Küçükberber**'in damadı **Sedat Yasa** olan bu zat, Beyhan Hanım'ın bahçesinde, tel örgülerin ardındaki köpeklere taş, saksı, şezlong vs. atarak hayvanları taciz ediyor. Bu kadarla kalsa iyi, Çevre Müdürlüğü'ne, Belediye'ye köpekleri şikayet ediyor. Bunun üzerine hepsi aşı, veteriner kontrollü köpekleri öldürebileceklerini söyleyen resmi kişiler, ruhsatsız otele ses çıkarmıyorlar. Zira otelin belediyeye yüklü bağışlar yaptığı söyleniyor. Sonunda bir gece Beyhan Çelikez'in bahçesine atılan zehirli etlerle köpekleri öldürülüyor.

Beyhan Çelikez sıradan bir vatandaş, Çiller'in komşusu değil, 'Jaguarci' değil, bir yerlere yüklü bağışlar yapan biri hiç değil. Kuşadası Cumhuriyet Başsavcılığına, İçişleri Bakanı Sadettin Tantan'a, Çevre Bakanı Fevzi Aytekin'e Aydın Valiliği'ne dilekçelerle başvurmuş. Bakalım neler olacak.

Temiz İş

Geçenlerde Fatih Belediyesi Başkan Yardımcısı Nurettin Ertemel aradı ve Yedikule'de oluşturdukları hayvan barınağı ile ilgili bilgi vermek istedi. Bitmek üzere olan barınakta zaten uzun süredir yüzlerce sokak hayvanı bakılıyordu. Bu barınağın oluşturulmasında işlerlik kazanmasında gayret gösteren Meral ve Meltem Hanımlar başta olmak üzere, yerel yönetimlerde hiç alışık olmadığımız bir bakışla, yani öldürmek, hayvan mafyasında ihale açmak gibi yollara hiç yüz vermeden gönüllülere ve personeline bu işi bırakan Fatih Belediyesi'ne gönülden teşekkürler.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

"Biz hayat kadınları yıllarca bulaşık yıkamadık, telefonlara bakmadık, sıcacık bürolarda çalışmadık. Etimizi sattık, duydunuz mu, etimizi sattık! 'Satmasaydınız' yok, anladınız mı, yok! Bu yüzden tıpkı bir maden işçisi gibi 'ağır işçi' konumundan emekli olmalıyız.

Duyarsız Genelev Kadınları

MEHTAP KANDEMİR

Genelevde otuz yıldır çalışıyorum. Bu dergide beş yıldır yazılarım çıkıyor. Bunca zamandır genelevdeki arkadaşlarım hakkında hiç yazmadım. Bunu şunu için yapmadım. Onlarla pek konuşmam. Onlara uzaktan bakarım. Çünkü başka başka hayatlar yaşıyor onlarla. Çoğu, akşamları durmadan içerler. Yaşadıkları hayat onlara yeter. Fazlasını istemezler. İşte tam bu noktada birbirimizle çok ayrılıyoruz. Yani ben, beni tanıyorsunuz zaten, ben haklarımın peşine düşen, ölümden bile korkmayan bir hayat kadınıyım. Ama artık bir noktaya geldim. Bu nokta yorgunluk noktası, bu nokta tek başıma kalma noktası. Şunları da biliyorsunuz zaten. 1995'te emeklilik hakkı için dava açan ilk hayat kadınıyım, ölüm tehditleri gırla gitsin o zamanlar ama kazandım, tek başıma, ve bütün genelev kadınları bu haktan şimdi bal gibi faydalanıyorlar. Halen otuz kadın emekli oldu bile. Ben inatçı ve yılmaz bir kadındım, hala da öyleyim. Kazandığım, kazandırdığım bu sosyal haktan sonra, son 3 yıldır da dergimle beraber yeni bir hakkın peşine düştük. Dedik ki; **"biz hayat kadınları yıllarca bulaşık yıkamadık, telefonlara bakmadık, sıcacık bürolarda çalışmadık. Etimizi sattık, duydunuz mu, etimizi sattık! 'Satmasaydınız' yok, anladınız mı, yok! Bu yüzden tıpkı bir maden işçisi gibi 'ağır işçi' konumundan emekli olmalıyız.** Ben 3 yıldır bunu yazdım, dergim yayınladı. Ben yazdım, onlar yayınladı, ben yazdım, onlar yayınladı. Onlar, Karaköy'de gece gündüz bakımsız evlerde çalışan kadınlardan daha çok sahip çıktılar davamıza. Karaköy'de çalışan arkadaşlarıma anlatmadım mı, anlattım, defalarca izah ettim. Maalesef bir destek görmedim. Bırakın desteği aylarca konuşmadılar benimle. Niye mi? Onların da faydalanacağı bir hakkın peşine düştüm de ondan. Çünkü çoğu patronların yanında, onlarla 'mecburen' işbirliği içindeler. Ben bu oyuna gelmedim, bu yüzden hep tek kaldım.

Onlara; **"Haydi, hayat kadınları için birlikte mücadele edelim"** dedim. Benim de hep burun kıvrıldılar, "Adam sen de" dediler! "Sen de bir şey yapamazsın" dediler, "Okuman, yazman yok" dediler. Bunu söyleyenler, lise mezunu, okumuş kadınlar. Benim okumam yok ama, bugüne kadar ne yaptıysa mantığımla yaptım.

Nasıl oluyor da üç-beş genelev kadını bir araya gelip haklarını isteyemiyor, aklım almıyor. Bu sadece benim problemim değil ki, onlar da hor görülüyor, onların da hayatları zor, onlar da insan yerine konmuyor. Akşamları barlarda içtiklerinden acılarını unutuyorlar demek ki.

Fakat bilmiyorlar mı ki orada yaşadığımız acıları hiçbir alkol unutturamaz! Bunu gerçekten bilmiyorlar galiba. İnşallah bir gün uyanırlar, ama bence geç kalmış olacaklar...

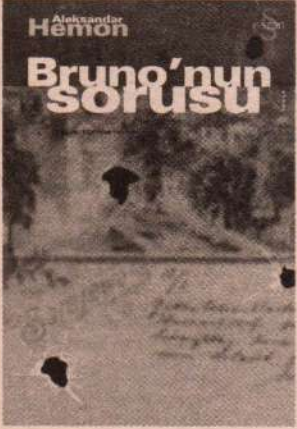
son haftaların
en gözde romanı

2. Baskı

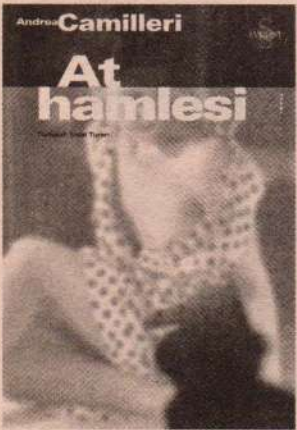
Zadie Smith
İnci Gibi Dişler

Milenyumun ilk
edebiyat yıldızından,
çokrenkliliğin,
çokkültürlülüğün
müthiş romanı...

Aleksandar Hemon
Bruno'nun Sorusu

Yeni bir Nabokov
ve yeni bir Kundera
olarak karşılanan
Hemon'dan sıkı bir kara
edebiyat örneği...

Andrea Camilleri
At Hamlesi

Sicilya, tabii ki
yolsuzluklar, tabii ki
cinayetler, tabii ki
aldatmalar ve bir gerilim
ustası olarak Camilleri...

Burada gece yarısı,
orada tam 5 haberleri.
Saat farkı vız gelir
yahu! Bizde bir coşku,
bir coşku! Bu arada,
farkında olmadan
mahalleyi inletmişiz!
O da vız gelir valla!

Anormal Güzel

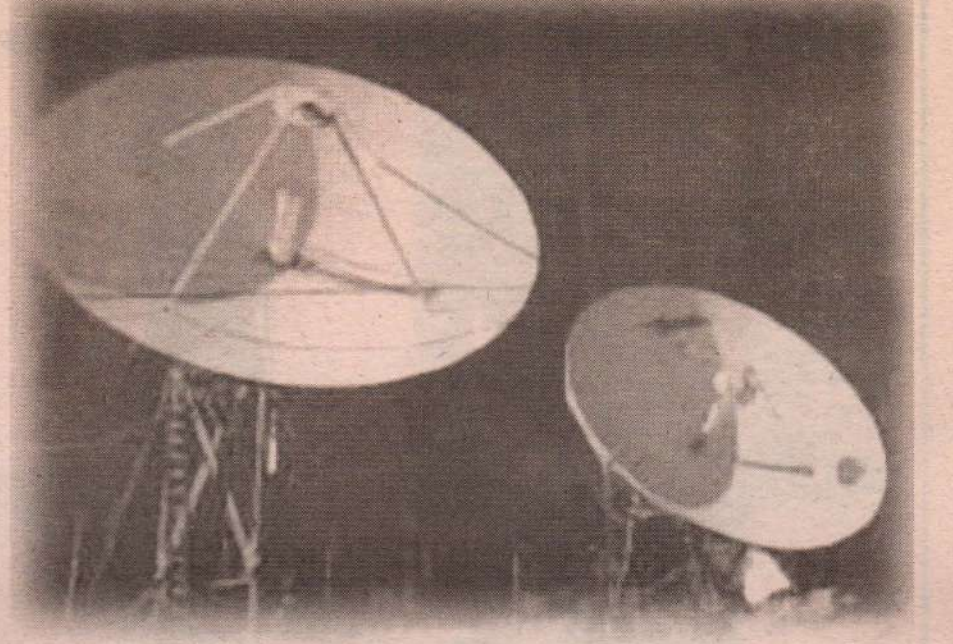
NIHAT ZİYALAN

Damımıza çanak koydurduk. Böylece uydu sistemiyle de yurdumuza bağlanmış olduk. Teknisyen, evin önündeki çamın sinyalleri kestiğini söyleyerek damın arka tarafını seçti. Sokaktan geçenler göremediği için, ne yazık ki çanağımızla fiyaka yapamıyoruz! Neyse ki daha ilk gün, televizyonunuzu çok açıyorsunuz diyerek komşularımız şikayet edince yüreğimize su serpildi! Çanağımız fark edildi diye sevindik!

O ilk günü, daha doğrusu gece, ha bağlandık ha bağlanacağız heyecanını unutmam mümkün değil. Avustralya'lı teknisyen, fişi takma işini bitirmek için gece yarısına dek uğraştı. Bu arada boyuna konuştu. Belki de yemek, kahve ikram ettiğimden ötürü Türkleri öve öve bitiremedi. Anasının gözü, işlerini biliyorlar, çok açıkgoz gibi sözlerini karımla birlikte, koltuklarımız kabarak dinledik. Ama işin aslı başkaymış. Çalıştığı uydu sistemini pazarlayan firmasına Türklerin nasıl sızdığını gören adam, hayran olmuş. Üç akıllı kişinin, ticari kurnazlığı! Anlattıklarının tamamını yazmaya sayfalar yetmez. Yapılan işte bir kanunsuzluk yok. Kitabına uydurma! Kayserili kurnazlığı! Türkçe televizyon kanallarını devletimiz bize ulaştırıyor, bu yüzden ülkemize para gidecek diye sevinerek bakıyorduk bu olaya. Meğer birkaç kişi küpünü dolduracakmış! Avustralya'da (Yüzyirmibin değil sayın bakanım) ellibin Türk yaşıyor. Uyduya bağlanmanın aylık ceremesi altmışbeş dolar. Varın hesabını siz yapın!

Yıllardır İngilizce yayınlarını izlediğimiz televizyonumuz ayarlanıp uydu sistemine geçince, zaten Türkiye'deymiş gibi yaşadığımız evimizde, Türkçemiz de yankılanmaya başladı. Şimdiye dek alımdan yaşadığımız saat farkı, birdenbire sırttı. Burada gece yarısı, orada tam 5 haberleri. Saat farkı vız gelir yahu! Bizde bir coşku, bir coşku! Bu arada, farkında olmadan mahalleyi inletmişiz! O da vız gelir valla!

Sevincim kursağımda kaldı. Anadilimi anlamakta zorlanıyorum. Spikerler değişik konuşacağım derken, Türkçe'nin canına okuyor. Haberlerin, olayların verilme tarzı

da değişik. Biz burada ABC, SBS Televizyonlarını seyrede seyrede, mantığımızı ve eleştirel bakışımızı kullanmayı öğrenmişiz. Bir haberi dinletirken, bir olayı gösterirken, içimizden konuşarak da olsa, fikir yürüttürmüşler bize. Türk kanallarında haberleri, olayları, seyirciye hükmederek veriyorlar. Seyreden düşünürme diye bir şey yok. Haberlerde söylenenin satır aralarını duymak, gösterilen filmin gerisinde yatanları görmek yöntemiyle, bu konudaki rahatsızlığımızı da birkaç saat içinde çözdüm.

Peki İkinci Lig yükselme maçını anlatan spikerin şu sözlerini duymuş olmamak için ne yapmalıyım? **Bugün havada esen bir rüzgar var! Top her zamanki gibi yuvarlak! Şutunu çekti, ama top köşeye sığmadı!** Sunucu kız da, bir **Anormal Güzel** lafı tutturdu gitti. Bakışına Yanmışım adlı bir klibi de şu sözlerle övdü: İkili ilişkilerde bakış önemlidir.

Seyrettiklerim içimi ürpertiyor. Halkın perişanlığını, daha önce perişan değilmiş gibi, son ekonomik krize bağlıyorlar. Bir ülkede muhafazakar kesimi temsil eden esnaf sokağa dökülürse, halkın kitap okumasını nasıl isteyebiliriz? Aç insanın karnını şiir okuyarak doyurabilir miyim? Zihnini geliştirmek istediğim insanın sarf edecek enerjisi olmazsa elden ne gelir?

F Tipi Cezaevi'ne karşı ölüm orucuna yatanlardan, iki can daha gitmiş. Bunun haberi görüntüsüz olarak verildi. Artık günlerim televizyonun karşısında geçiyor.

Hemen her haber bülteninde yolsuzluğa karışan siyasiler var. İstanbul'daki Teşvikiye Caminin külliyesi ünlü bir dondurmacıya, belki de bir günlük kazancı karşılığı kiraya verilmiş. Bunun yapanlar, Kültür Bakanlığı, DSP'li bilmem hangi milletvekili. Çocuklarına gelecek hazırlamışlar! Silivri'ye bir kültür sitesi değil de, hapishane yapmak için tezgahlanan arazi, altı değişikinde, iki misline devlete kakalanan arazinin siyasilere ait olduğu ortaya çıkmış. Valla aşk olsun! Ham edecek şey bitti, tükendi diye bakıyosun, gene de bir şeyler buluyorlar. Halk da seyreliyor bu televizyonları. Futbol maçlarıyla uyutulan, benim güzelim halkım. TRT INT'i diğer kanallardan

biraz biraz ayırmak gerek. Dilleri daha arı, seçtikleri konularda daha az yalakalık var. Yalnız, dinleyicilerin duygularını mıcıklayan şairler, onlarda da var. Nane Limon Kabuğu programında okunan şiirler TRT INT'e hiç yakışmıyor. Bu yüzden, Anneler Günü'nde **Kemal Özer**'in şiirini okuyan **Savaş Ay**'ı kutlamak gerek.

Komünizmle Mücadele Derneği'nin kurucusu baba Süleyman Demirel'in, bilmem ne toplantısından yurda dönüşü. Demek ki yaşanan bir ben değilmişim. Zorlukla konuşuyor, ama konuşuyor. **Seks işçisi Mehmet Kandemir, en üst baremden emekli olabilmek için yıllarca savaş vere dursun, milyarlarca dolarlık karanlık işlere karışan Cavit Çağlar için, ayağının tozuyla, babafingo sözler ediyor.**

Şair başbakanımın zihnen, bedenlen koltuklanmasını görünce içim burkuldu. **Rahşan Hanım** da yaşanmaktan nasibini almış. Ama kocasının kolunu dürtecek, kulağına eğilip onu uyuracak kadar hırslı var. Genel Başkanlık seçiminde DSP'nin ne kadar demokratik olduğu ortaya çıktı. Başkanlığa adaylığını koyan **Pişkinsüt'e** konuşma hakkı verilmezken, oğlunun tartaklandığını gördüm. Kameranın göstermediği tarafı da görmeye çalıştım. İktidar hırslı, insanları bir tuhaf ediyor. Meclisin geleneksel yemeğinde şair başbakanımın, MHP genel sekterinin hanımına söylediği sözleri gözlerim yaşarak izledim: Gönderdiğiniz kır çiçekleri çok güzeldi efendim!

Hemen hangi kanalı çevirsem, **Kemal Derviş** çıkıyor karşıma. Amerika yollamış! Hayır şair başbakanım çağırılmış! Solcuymuş, DSP'ye yakın görüyormuş kendini. Halkın arasında dolaşmayı, mikrofonu görünce konuşmayı seviyor, ikna edici bir ses tonu var. Halk onu gördüğünde, kurtar bizi baba diye bağırıyor. Milyarlar yolda diye yanıtıyor o da. Ama çıkarmamız gereken yasalar var. Örneğin: Telekomun satılması! (Satın alacak şirket şimdiden biliniyor gibi). Çiftçiye para yok! İşçiye zam yok! Dişimizi sıkma zamanı. Kimse sormuyor, bu paralar bayram harçlığı olarak mı veriliyor? Geri ödemeyecek miyiz? Ama bu sorunun yanıtı söylenenlerin satır aralarında, görüntülerin arkasında var. Tennis oynayan, şort giyip koşan siyasetçiyi sevmemim nedense. Böyle kişilerin bizim halka yakışır bir halleri yok. Telekom satılacakmış, şuymuş, buymuş, Hepsi fasarıya! **Amerika istesin, Kanguru Nihat'ın donunu bile satarlar!**

Sivas yangınına makamından seyrederek üzülen, eski başbakan yardımcılarının **Erdal İnönü**, solu birleştirmeye soyunamaz. Herkesin seyrettiği gibi, o da Kemal Derviş olayını görüyordur televizyonlardan. Yeni bir parti, solu birleştirmek için, onun hazırlanıp yollandığını çakabilecek kapasitededir. Ama siyasette, Amerika'nın çıkarı için, her gün değil, her dakikada her şey değişebilir. Gene görüntüsüz verilen haber: Ölüm orucuna yatanlardan bir can daha gitmiş.

F Tipi Cezaevi

*kuş uçurmayan bir yağmur
dinleyişimi altına aldı
döve döve pencereimin camını
ceplerimdeki kuruluşu bile ıslattı*

*uydu aracılığıyla televizyonda
gördüklerim
çıkıyor aklımdan
dağıtmıyor yağmurun tıptırtısı
işe yaramıyor
pazar gününün getirdikleri*

*sanki polis bayramı 1 Mayıs
nasıl halay çekti işçiler
yarından umutlu konuştular*

*F Tipi Cezaevine karşı
ölüm orucuna yatanlar
önlerinde hayat gencecik
görünüşleri masum*

*şiddetini artırdı yağmur
gittikçe büyüyor
camın ardındaki utancım
yüzümün kızarması*

Şiir Yazarı Şair

CENGİZ UĞUR

Eskiden İstanbul'da çantasında "ŞİİR YAZARI ŞAIR" yazan sessiz bir amca dolaşırdı. Hakkında hiç kimse bir şey bilmezdi. İsmi dahil. İspirto kokulu teksir kağıdına yazdığı tek bir aşk şiirini kim bilir kaç kere çoğaltıp çoğaltıp kaç aşığa ve kaç şiirsevere sattı? Görüldüğü yerler, daha çok Köprüaltı, Çınaraltı, Ortaköy ve şehiriçi hatları vapurlarıydı... Bu tuhaf amca uzun zamandır görünmez oldu caddelerde. Köprüaltı'nda, Çınaraltı'nda ve vapurlarda... Rivayet muhtelif... En son Adana'da görüldüğü söyleniyor.

Sonbaharın Sarısı

Bütün bu acılar bu gözyaşları
Bu tükenmişlik kimeydi babam
Kim için çektik bu sevdaları
En soğuk havalarda en uzun yollara düştük
Sakalımız bıyığımız buz tuttu
Sevdiklerimizin elleri dondu ellerimizde
Yüreğimize bu kızgın mili
Yaldızlı yaldızlı kim çekti babam
Sayfa sayfa yakmadık mı
Kitap dolu umutlarımızı
Dolanmadı mı
Anamın saçlarına engerek yılanı gibi açlık
Sonbaharın sarısını vurdular gece yarısı
Kar kapladı bahçelerin üstünü
Sonbaharın mezarını gördün mü babam.

Menderes Samancılar

Parça Tesirli Şiirler

38. Malen ve manen
dolar dolar boşalır olduk
içli ve hiçli
benim kadersiz korsan ülkem.
seni sevmemek elimden gelmiyor
ve gitmiyor da.
39. Sıhhatin zulmü
zulmün sıhhati içindir
deniliyor artık.
Devlet hastanesi
neşter müşterisi
40. Noktasına es
virgülüne ses vermeden hayatın
neyi neyle sorgulayacaksın?
Anti parantezi ve
kontr gerillası vardır hayatın
ayrıca mızikanın

Mevlüt Gülveren

Siyah Kara'lamalar

- ✓ Yaşamak, zaman içinde dik durmaktır.
- ✓ Hiçbir matematik kuralı kaç "bazı"nın ne kadar "hepsi" yapacağını hesaplayamaz.
- ✓ Bizler dünyaya tanrının insanlarla ilgili belgesel çekimi için mi geldik!
- ✓ Uyurken ölmek düş kazasıdır.
- ✓ Memleket dünya haritasındaki yolsuzluk yaması gibi duruyor.
- ✓ Ekonomik kriz: Nakitsiz vakittir.

Aziz Gültekin

Roma sokaklarında bir turist gibi gezdirilen Türkan Şoray için, yazık ki kaçırılmış bir fırsat bu. İtalyan sinemasının hanım yönetmeni Baglivo, yeteriyle bildiği ve yakından tanıdığı ünlülerin belgesel çalışmalarında çok daha başarılıydı kuşkusuz... Onlarda bol belge ve bilgi vardı. Bizde ise, tersine hiçbir şey...

Donatella'nın Türkan Şoray Belgeseli...

AGÂH ÖZGÜÇ

Donatella Baglivo, Cumhuriyet sinema yazarı **Cumhur Camba-zoğlu**'na şöyle diyor:

"Roma Film Festivali'nde karşılaştık. Kalabalıkta gördüm ve kim olduğunu bilmiyordum. Bir çift iri gözdü beni etkileyen. Yüzü de çok farklıydı, dikkatimi çekti. Her şey onun anlamlı yüzüyle başladı. Çekingen ve kırılıyordu. Alistığım yıldızlara hiç benzemiyordu. Sordum, Türk starı Türkan Şoray dediler..." Türk sinemasının "diva"sı Türkan Şoray'la ilk karşı karşıya gelmesini bu sözlerle dile getiren Donatella Baglivo, İtalyan sinemasının hanım yönetmenlerinden biriydi. Ülkesinde **Bertolucci, Marilyn Monroe, Marlon Brando, Angelopoulos, Tarkovski** gibi uluslararası özellik taşıyan devlerin belgesellerini yaparak ünlenmişti. Sıra, **"bir Türk divası"** olan Türkan Şoray'a mı gelmişti? Elbette yakıştırdı...

Ankara'da "4. Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali"nin açılış gecesinde Fatma Girik, Filiz Akin ve Hülya Koçyiğit'le sahneye çıkan Şoray'ı, televizyon ekranlarından değil de, orada olup yakından izlemeliydiniz. Gerçekten tarihi bir geceydi. Bugüne dek bu **"büyük dörtlülük"**, Türk sinemasının bu **"dört ikon"**u ilk kez bir araya gelmişti. İzleyiciler arasında eski günleri anımsayıp ağlayanlar, ağlamamak için direnenler. Görmeliydiniz...

Aynı gece, İtalyan Kültür Merkezi'nde Donatella Baglivo'nun **"Türkan Şoray Belgeseli"** gösterildi. Biz, daha önce İstanbul Film Festivali programı içinde izlemiştik Şoray belgeselini... Kuşkusuz, Türkiye'yi tanıtmaya amacıyla da bir önemli girişimdi bu. Ne var ki, Türkan Şoray adına yapılmış başarılı bir bel-

gesel değildi. Belgeler ve bilgiler eksikti. Hele, Türkan Şoray'ın halkla diyalog kurmasının, sevilmesinin ve halkın gözünde bir **"efsane"** boyutlarına ulaşmasının ipuçları hiç ortaya çıkmıyordu.

Belgeselin anlatıcıları arasında neden bir toplumbilimci yoktu? Türkan Şoray'ın Türk seyircisiyle, halkıyla özdeşleşmesinin nedenlerini anlatacak... Oysa, **Yılmaz Güney gibi Türkan Şoray da** Türk sinema tarihinde toplumsal bir olguydu. Bazı bilgiler de abartılıydı. Örneğin Şoray'ın iki yüzün üzerinde filmde oynadığı söyleniyordu. Sayılarla da işin kolayına kaçılmıştı. Yalnızca Şoray'la ilgili değil, bu tür çalışmalarda hep **"ezbercilik"** ön plana çıkıyordu.

Bu bilgileri ve belgeleri kim toplamıştı? Filmin jeneriğinde **Osman Çetintaş** adı geçiyordu.

Çetintaş, Roma Türk elçiliğinde görevliydi.

Elbette bilgi toplamaktaki amacı, yönetmen Donatella Baglivo'ya elinden geldiince yardımcı olmaktı. İyi niyetliydi, ama yetersizdi.

Roma sokaklarında bir turist gibi gezdirilen Türkan Şoray için, yazık ki kaçırılmış bir fırsattı bu. İtalyan sinemasının hanım yönetmeni Baglivo, yeteriyle bildiği ve yakından tanıdığı ünlülerin belgesel çalışmalarında çok daha başarılıydı kuşkusuz... Onlarda bol belge ve bilgi vardı.

Bizde ise, tersine hiçbir şey... Ve **Lütfi Ö. Akad**'ın dediği gibi: "Türkiye'de herkes kendi işini bilir, bir de sinemayı..."

"Kamera Benim Aşkım" (La Cinpresa E Il Mio Amore) adını taşıyan Türkan Şoray belgeseli, ne kadar eksiklikler içerse de Donatella Baglivo'yu bu sözlerin dışında tutuyoruz. Alınmasın...

Basit bir konuyu ince bir duyarlılıkla, yalın bir anlatımla beyaz perdeye aktarmış Kaplanoğlu. Şiirsel bir tadı vardı filmin. İstanbul Festivali'nde "En azından bir özel ödülle değerlendirilmelidir" diyordum içimden. Tahminimde yanılmadım ve "Herkes Kendi Evinde" hakkıyla ödülünü aldı da.

Semih Kaplanoğlu ve "Herkes Kendi Evinde" Derken...

Semih Kaplanoğlu, yeni bir yönetmen... "Yeni" derken, elbette bu konuda bir geçmişi var. Yani, arada bir rastladığımız o **"gökten zenbille inmiş yönetmen takımı"**ndan değil.

Daha önce, **"Şehnaz Tango"** adlı 52 bölümlük TV dizisini çekmiş, çalıştığı reklam sektöründen **"kristal elma"** ödülleri almış...

Ama, **"Herkes Kendi Evinde"** ilk uzun metrajlı sinema filmi.

Türk sinemasında "yeni" bir yönetmen oluşu buradan geliyor. Ticari sinema salonlarında seyirci karşısına çıkarak.

Kaplanoğlu ile herhangi bir yerde tanışmış mıydık, hatırlayamıyorum. Ancak, **Radikal**'deki köşesinde yazdığı bir yazı bana ters gelmişti. Kaplanoğlu, hem Yönetmenler Derneği Üyesi'ydi, hem de üyesi olduğu bu kurumun TRT'ye yapacağı edebiyat uyarlamaları konusunda zamansız bir eleştiri getirip ahkam kesiyordu.

Film Yönetmenleri Derneği'nin daha önce çekilmiş Türk romanlarını yeniden ele alışı ve de bunları yeniden TV'ye uyarlayacak yönetmenlerin seçiminde kuşkuları olabilir. Ama ortaya çıkmayan, yalnızca proje aşamasında olup **"henüz doğmamış bir çocuk"** konusunda nasıl fikir yürütebilirdi ki? Kaplanoğlu'nun acelesi neydi?

Bir kurum ya da bir yönetmenin "öyle veya böyle", bu bir tercih hakkıdır. Ama asıl önemli olan sonuçtur.

Sonuç beklenmeden bu zamansız eleştiriye karşılık, Film Yönetmenleri Derneği'nden bir vatandaş kalkıp da, üyesi Kaplanoğlu'na **"Biraz ağır ol bakalım kardeş?"** diyememişti nedense.

Yanlış anlaşılmasın, ben adı geçen kurumun avukatlığına soyunmuş değilim. Kaplanoğlu ismi, önce bu geçmişteki yazısını hatırlatıyor da... Demek ki etkilenmek de bir başka sonuç.

Biz şimdi asıl sonuca gelelim.

Kaplanoğlu'nun **"Herkes Kendi Evinde"** sine.

Filmi izledikten sonra, hemen yapımcısı **Leyla Özalp**'ı, sinemanın bir köşesinde bulup tebrik etmiştim. Basit bir konuyu ince bir duyarlılıkla, yalın bir anlatımla beyaz perdeye aktarmıştı Kaplanoğlu. Şiirsel bir tadı vardı filmin. Ve oyuncular da başarılıydı. Bir ilk film çalışması olarak ilgimi çeken yapımın, İstanbul Festivali'nde "En azından bir özel ödülle değerlendirilmelidir" diyordum içimden. Tahminimde yanılmadım ve **"Herkes Kendi Evinde"** hakkıyla ödülünü aldı da.

İlk gösterimi yapılan Beyoğlu Sineması'nda alkışlarla sahneye çıkarıldığında Semih Kaplanoğlu, ilk filmini çeken bazı yönetmenler gi-

bi **"Bu filme şu kadar para harcadım, gelecek yıl muhakkak Oscar alacaktır"** demedi çok şükür. Ve gecenin sunuculuğunu yapan **Engin Ayça**'nın da tuzağına düşmeden...

Ben, "dereyi görmeden paçaları sıvayanlar"ın bu tür konuşmalarına, kim olursa olsun hep kızmışım. Karşı tepki gösterdiğimizde bize de kızıyorlar ya!...

Yeri gelmişken, **Artun Yeres** dostumuzdan aldığımız bir bilgiyi aktaralım: Film Yönetmenleri Derneği'nde **Yılmaz Erdoğan**'ın gişe rekortmeni **"Vizontele"** filminin analizi yapılıyor. O gün katılımcılar arasında bulunan Artun Yeres, Yılmaz Erdoğan'a, Emre Kongar'ın filmiyle ilgili yazdığı yazıyı hatırlatarak soruyor:

"Kongar'a göre "Vizontele", bugüne dek çekilmiş en iyi Türk filmi. Peki siz buna inanıyor musunuz?..." Sayın Yılmaz Erdoğan ne diyor? **"Bu değerlendirme benim işime geliyor. Ben inanmazsam aptalım..."**

Bu kez bunda kızılacak bir şey yok. Herkesin filmi kendine. Neyse biz, "kızmayı" ve "kızdırmayı" bir yana bırakıp, Kaplanoğlu'nun filmiyle son sözümüzü bağlayalım.

"Herkes Kendi Evinde" taviz vermeyen düzeyli bir çalışma olmasına karşılık, yazık ki ticari açıdan bir **"kitle filmi"** özelliği taşıyor. Kaldı ki bir film, gösterime girişinin ilk-on günü 8 bin seyirciye ulaşabiliyorsa, başarı hangi düzeyde olursa olsun ortada ciddi bir sorun var demektir. Biz ne kadar beğenmiş olsak da... ❧

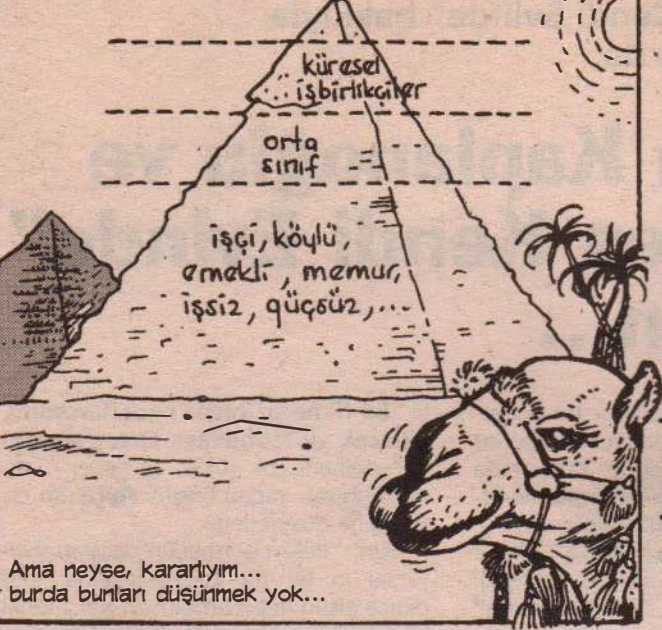
Bana Mısır Desene

MERAL ONAT

Tuna ve Dearmid'e

Aman Allahım!... Piramitler gerçekten ne kadar da hiyerarşikmiş!.. Geniş tabana yayılan işçi, köylü, memur, emekli, işsiz... En tepedeyse küresel işbirlikçiler...

Ama neyse, kararlıyım... burda bunları düşünmek yok...

Sfenks'i de gözüm sanki bi yerden ısınyo... Ama bumunu kırmamışlar mıydı bunun, hani bir otelde yumrukla... pardon Osmanlı ve Fransız askerleri üzerinde atış talimi yaparak?!..

Tanrım!! Öyle mutluyum; öyle mutluyum ki!!

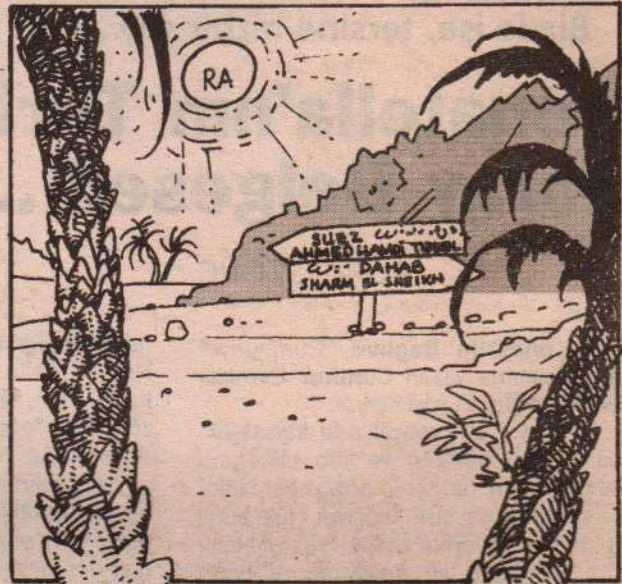

Buraya geldiğimden beri daha bir kere olsun "Avrupa Birliği" lafını duymadım!!!

..ama kararlıyım... Telefonda falan kimseye şu anda doların kaç lira olduğunu sormayacağım... Meraktan patlasam da sormayacağım...

Günlük: "Ben daha ne isterim ki!... Eğer ilerlerde ille de ulaşman gereken vaat edilmiş toprakların yoksa, bu din yeşili suskun dağlarda, altın tozlu Sina Çölü'nde kesinlikle uzanıp kalabilir insan... Çölde çay bile var..."

"Musa Peygamber, Yuşa, Harun ne zahmetler çekmişler yaya olarak... Halbuki kutsal topraklar, otobüsle en fazla 6-7 saat.. Otobüste cesur bir şarkı, hani derler ya Mısır'ın İbrahim Tatlıses'i, Şaban Abd El Rehem söylüyor.. İsrail'den nefret ediyorum diye bağınyormuş şarkısında.. Otobüs taşların kayaların üzerinde hoplayıp zıplarken herkes belly dans hatta bel fitiği dansı halinde.. Evet Mısır mutlu bir coğrafya, İsrail'i gülerik ve göbek atarak kınıyorlar... Benim kabileye ne çok benziyorlar, belki de kökenimiz oradan.."

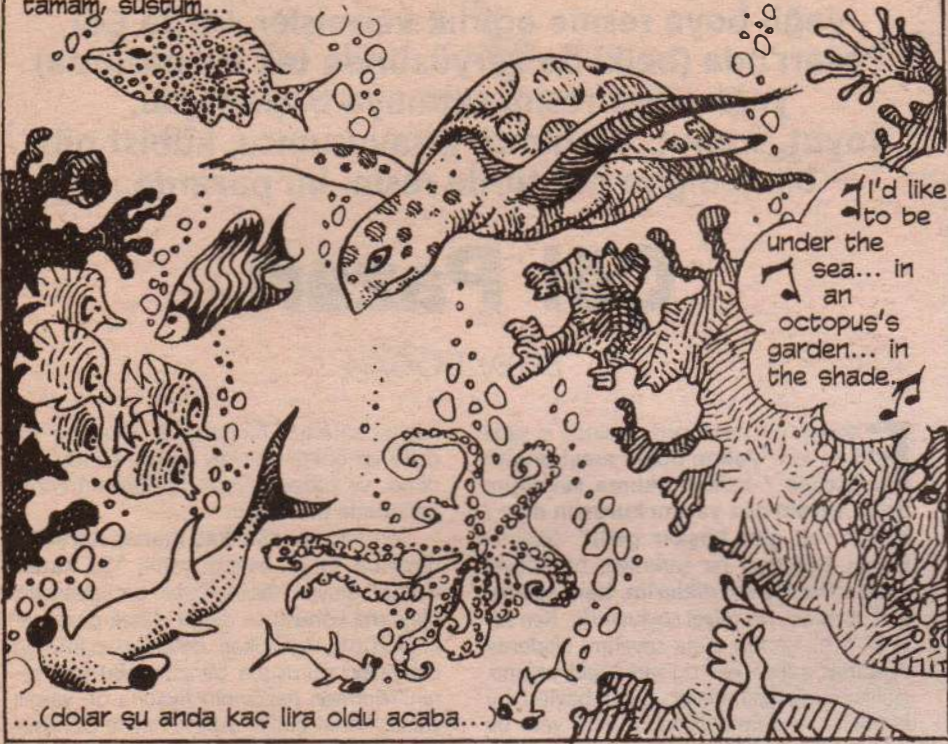
Sina Dağı!.. Sina Dağı!.. Ne olur böyle çağırma insanı! Efendim!.. Bu dağda Musa'ya aslında 10 değil, 12 emir mi inmişti?!.. Evet, duymuştum... Voltaire Felsefe Sözlüğü'nde bundan bahsediyordu.. (1967 baskısı, MEB yayınları, 1.cilt-MOİSE bölümü) Ne yani yukarda şu anda iki tablet daha mı var!.. Bak ayartma insanı şimdi.. Bak şimdi..

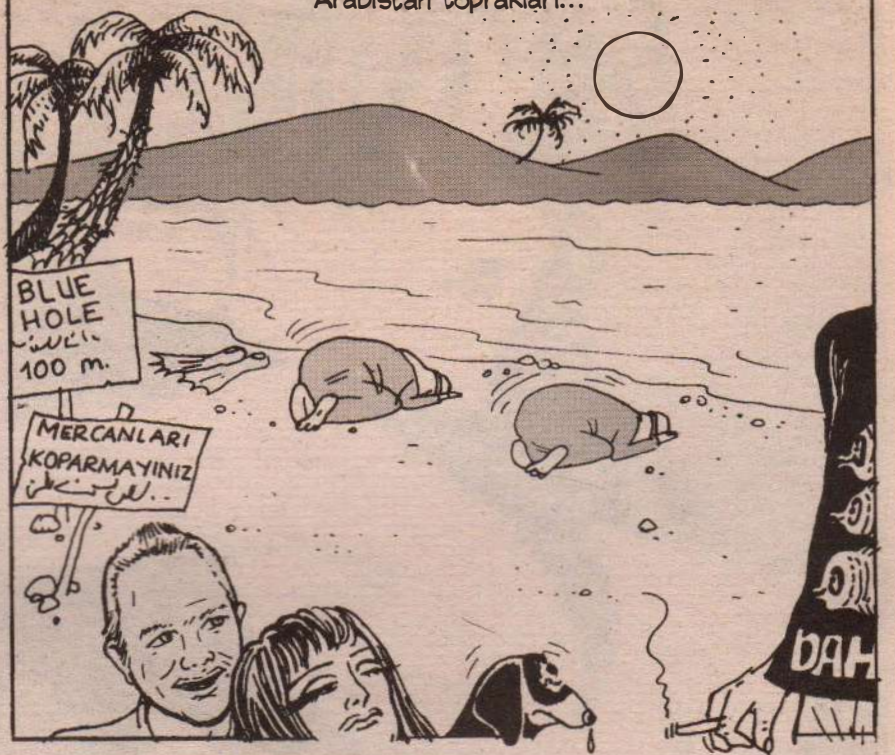
...bir Osmanlı ile Mısırlı'nın karşılaşması aynı boşanmış çiftlerin yıllar sonra karşılaşip tokalaşması gibi... Arada bir sürü anı, belki ortak çocuklar, kötü günlerin yarısı unutulmuş ama yine de kuyruk acısı.. hafif isterik, hem çok tanıdık, hem de çok yabancı...

Zaten, Sina'da, Kızıldeniz'de, Dahab'da; İngiliz Osmanlı'yı esir almadı mı... Halbuki bir zamanlar İttihat ve Terakki zamanında harbi umumiye... tamam tamam, sustum...

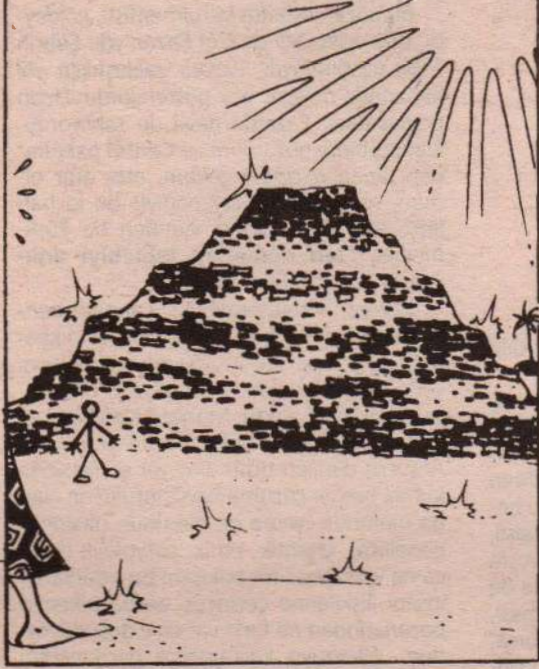
... önce anlayamadım... onları da benim gibi denize tapan insanlar sandım.. Meğerse namaz kıyırlarmış... Çünkü karşı kıyılar Arabistan toprakları...

Bugün Sina'nın düşmandan geri alınışının yıldönümü... Sferks ve Giza pramitlerinin dibinde Sting ve Cezayir'li Cheb'in konseri... Tam da yerine gelmişler ve "Desert Rose"u söylüyorlar... Demek ki insan bir konser sırasında böyle çıldırır, böyle kendini kaybedip, böyle saçını başını yolarmış...

Dünyanın en eski büyük yapısı, yaklaşık 5000 yıllık, Zoser'in basamaklı SAKKARA piramidi.. Bu ne ihtişam Tanrım!.. Altın tozuna bata çıka yürüyorum!..

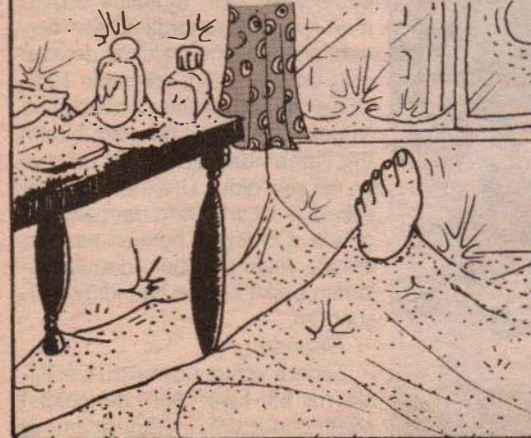
Bunun adı da SAKKARA.. Alkol %4, tam 500 ml... bu da muhteşem... Neden bütün biralara tarihi yer ismi koyuyorlar.. Efes, Troy, Sakkara...

Her iki Sakkara'dan sonra insan bir daha iflah olmaz... Hadi dark beer, dark deer...

..Ve nihayet Kahire'deki o en şanslı gecemde Çöl tutup taa ayağıma kadar gelmesin mi?... Gecenin bir uykusunda burnumda gecenin bütün tütsü, sigara, sakkara ve lotus kokularını bastıran, evin hücrelerinden içeri sızıveren likit bir koku.. Ansızın kimdir bu koku... Uyumakla hatırlamak arasında bütün kokular film şeridi gibi.. O kadar ısrarcı, o kadar erkeksi, kendini ciğerlerime kadar sunan... Dur.. sanki çocukluk plajlarında mı tanışmıştık, evet tamam buldum, gecenin bütün lisanlarını yırtıp ağızmdan çıkıveren Türkçe bir kelime KUM... Bumuma dolan bu şey KUM KOKUSU... Dışarıda, Kahire'de fırtınaların en hakikisi var.. Çöl fırtınası... Camlara vuran tıpr tıpr, yağmur değil, kum sesleri... Dişlerimin arasında çıkır çıkır, çiğnediğim, Afrika'daki ürkek bir zebra yavrusunun ayak izleri...

Necib Mahfuz'un "Midak Sokağı"na; Ara Sokaklara; El Mergani'ye doğru kum denizi gece boyunca minicik kuş sürüleri gibi neşeyle akıyor, sonra bir anda havalanıp senin ne kadar derdin, ne kadar eskilerin varsa bilinmeyen bir çöl gezegenine bırakıp geri geliyor.. Belki Sudan'a, belki Senegal'e.. Sabah yorgun sevgili vadiyasını tamamlayıp çekildiğinde buyrun işte, gecenin ispatı... Kuş gibi hafifim.. İşte her şeyin üzerini örten 24 ayar som kum... Kahire bu sabah 24 ayar altın kaplı... Kahire'de toz almaya kıyamazsın... Demek bu yüzden herkes pasaklı... Esmer ülkenin sarışın çölü... Bu fırtınayla, sonradan duydum ki, kumlar o sırada Diyarbakır'a kadar gelmiş...

Her ne kadar Mısır'ı eski Mısır gibi görmeye çalışsam da, bazen araya parça girmiyor değildi... Ne yazık ki gerçekten aç bir ülke... Ama dini imkansızlıklar nedeniyle Temel İlgüdü sıralamasında aynı Basic Instinct filminde olduğu gibi önce peynir, ekmek, döner, değil, cinsel İlgüdü geliyor...

O kadar müze, piramit, mumya, kral mezar görünce her şey şöyle görünüyor şimdi...

Divan Şiiri ve Bilgisayardaki Kadın Fotoğrafları

REŞAT ÇALIŞLAR

Bir divan şiiri okumak, bilgisayarda boylamasına uzayan bir fotoğrafta gördüğünüz kadına, yukarıdan aşağıya doğru bakmaya benzer.

Bilgisayarda bir kadına bakarken, fotoğrafın bilgisayar ekranına ya da içinde bulunduğu pencereye sığmayacak uzunlukta olduğunu görürsünüz bazen. O zaman, pencerenin köşelerindeki oklara tıklayıp fotoğrafı aşağı yukarı hareket ettirerek, kadının istediğiniz kesitini pencere içine alırsınız. Onu hiçbir zaman bir toplam olarak ekranda göremediğinizden, tam olarak algılayamazsınız, fotoğrafın örneğin önce üst kısmına sonra alt kısmına sonra orta kısmına bakarak kafanızda görüntüsünü bir araya getirmeye çalışırsınız. Divan şiiri (özellikle de gazel türü), beyitlerin kendilerini homojen bir (estetik) bütünün parçaları olarak algılatmaya eğilimli olmayışları açısından bunu andırır. Her beyit kendi içinde güzeldir (ya da güzellikten yoksundur), beyitlerin güzelliklerinin bir bütün olarak yorumlanması olanaksız değildir ama çoğu zaman gerekli değildir; şiirin beyitlerin bir kolyedeki taşlar gibi sıralanmasına benzeyen bir şekilde oluştuğu söylenir.

Gazel de, bilgisayardaki kadın fotoğrafı da estetik beğeniye "ışık saçma" yoluyla hitap eder, ikisinde de (özellikle fotoğraf erotikse) bir göz kamaştırma arayışı görülür.

Divan şiiri ile bir kadın fotoğrafı ya da genel olarak "boy fotoğrafı" arasındaki ortak noktalardan bir diğeri, dikdörtgen bir biçime sahip oluşları ve gazelin sayfada oluşturduğu dikdörtgenin boyu ile eni arasındaki oranın, insan fotoğrafının boyu ile eni arasındaki orana yakın bir değere sahip oluşudur. Bir boy fotoğrafının farklı kesitlerini bilgisayar penceresi içine almak, bir gazeli beyitlere ayırmak ile şöyle bir geometrik benzerlik de gösterir: Kesme çizgileri, enlemesinedir ve her kesme işleminin sonucunda, uzun kenarı büyük dikdörtgenin eni, kısa kenarı büyük dikdört-

genin boyundan alınan kesit olan bir dikdörtgen oluşur.

Nasıl bazen, bir kadının güzel olması için örneğin yalnızca gözlerinin güzel olması ya da yalnızca bacaklarının ve dudaklarının güzel olması yetebiliyorsa, bir divan şiirinin güzel olması için de bir ya da iki beyitin güzel olması yetebilmektedir. Nasıl, bir ya da iki yeri güzel olan bir kadının diğer yerlerinin sıradan yani ne çirkin ne de güzel denebilecek bir görünümde olması, onu güzel olmaktan alıkoymayabiliyorsa, bir divan şiirinin de bir-iki olağanüstü güzel beyit dışındaki beyitlerinin basmakalıp olması o şiiri güzel olmaktan alıkoymayabilir. Tabii, bir kadının gözleri çok güzel iken göğüslerinin ve ağzının olağanüstü çirkin oluşunun kadında algıladığınız güzelliği azaltabilmesi gibi, bir divan şiirinin ilk beyiti çok güzel iken üçüncü ve dördüncü beyitlerinin olağanüstü çirkin oluşu da şiirde daha az bir güzellik algılamaya yol açabilir. Ama yol açmak zorunda değildir: Siz, dikkatinizi, kendinizi daha az güzellik algılamaktan kurtaracak şekilde yerleştirebilirsiniz. Yani: Nasıl bir kadına bakınca o kadının yalnızca güzel kısımlarını algılamak ve diğer kısımlarını görmezden gelmek mümkünse, (bunu gerçek bir kadına yapmak biraz zor olsa bile, -ki aslında gerçek kadınlara da çok da nadir olmayarak yapılan bir şeydir- bilgisayardaki fotoğrafta gördüğünüz bir kadına çirkin kısımlarını ekrandaki pencereyi küçültme yoluyla kapatarak bakmak son derece kolaydır) divan şiirinde de sadece bir güzel beyit üzerinde konsantre olup onun güzelliğini tatmak ve bazı çok bayağı beyitleri farketmezden gelmek mümkündür.

Gazel de bilgisayardaki pencerenin içerisinde aşağı-yukarı hareket ettirilebilen kadın fotoğrafı da son derece muntazam ve çizgileri belirgin sistemlerdir. İkisinde de üst düzeyde gözlenen "parçalanabilirlik", kaotik olmaktan uzak bir karakter taşır. ☺

Türkmen kardeşlerim edebiyatı boşlamış ve yağlı boya resme ağırlık vermişler. Hatta Çöl Pazarı'nda (belki de yeryüzünde tek bu pazarda) yağlı boya resim satmaya başlamışlar. Soyut, somut, izlenimci, dışavurumcu, kübist gibi bilmediğim her türde resmi bu pazarda...

Çöl Pazarı

ERDAL DOĞAN

Eskiden bir şarkı vardı, aslında o şarkı hep var; "yolum düşer meyhaneler üstüne / içtikçe aklıma sevdiğim gelir/ silsem göz yaşımı kurusun diye / bahar seli gibi boşalır gelir". Sanırım Hakkı Bulut'un bir şarkısıydı bu. Devamında "Nerde sevdiklerim, hani sevenler" diyordu. Ne güzel söylüyordu. Ben se-verdim bu şarkıyı, hala severim. Nedense Aşkabat'a giderken bu şarkı geldi aklıma. Gelirken de dilimdeydi. Oysa böylesi bir hatırlamaya gerek yoktu. Çünkü yeni bir şehir yeni sevdiklerinin olması demekti. Sevebilirdim. Öyleyse sevmek için pazarlara gitmek en doğrusuydu, ben sevgi adamıydım, dost canlısıydım, meraklıydım, şiir yazar, kitap okurdum, bazen yalnızca okurdum. Ama hiçbir pazara kitapla girmedim. Aşkabat'ta Çöl Pazarı'na da. Orası zaten kitap gibiydi.

Bu pazar, asfaltta kurulmamıştı, çöldeydi. O yüzden adı da Çöl Pazarı'ydı. Şehrin hayli uzağındaydı. Pazara yaklaştıkça yol kenarında develer boy gösteriyordu. Uzun boyluydular. Pazarda deve de satılıyordu. Elimi cebime götürdüm ve Camel paketinden bir tane cigara çektim, ateş arar oldum, şoför hemen çakmağıyla bu işi halletti, sağ olsun. Sonra içimden bu Türkmenler, "leb demeden leblebiyi anlıyorlar"ı sayıkladım. Neyse.

Pazara, enteresandır, sur kapısına benzeyen büyük bir kapıdan girdim. Ve dikkatimi çeken ilk şey insanların tezgahlarını yerlere kurduğunu. Yani bizdeki gibi ahşap tezgahları yoktu. Muhtemelen ağaç sıkıntısından kaynaklanan bir durumdu bu. Alışveriş denilen ticari olay yer seviyesinde kumla karışık çözüme kavuşturuluyor, alan da memnun, veren de memnun oluyordu genellikle. Otantik, etnik, sosyolojik (kısaca ne varsa) her tür bakışımı bu insanların, insani ilişkilerine çeviriyor, acaba ülkemizin pazarlarından ne farkı var diye düşünüyordum. Mevzuyu kavramakta gecikmedim tabii. Öncelikle pazarcıların hemen hepsinin kadın oluşu nedeniyle kimse kimseye "abla" demiyordu. Doğrusu ben de bir pazarda ilk kez abla olmamıştım. Bir pazarda erkek olmanın verdiği o tarifsiz gururla geziniyordum. Ama herkes benim tu-

rist olduğumun farkındaydı. Ulan bu turistlik de baktan bir şey dedim, kendi kendime. Ve pazarda yerel fiyatları öğrenme gafletinde bulundum.

Sen kadına; "Şu kaç manat kardeş," diyorsun. Onun verdiği yanıt; "Şu kadar dolar," oluyor. Yani kafadan bir yabancılık olayı söz konusu ve doğal olarak pazardaki duruşun Amerikan dolarının pantolon cebindeki duruşuna benziyor. Bu hal, senin Türkmen halılarının fiyatına ön yargılı yaklaşmanın biricik sebebi haline dönüşüyor. Fevkalade postmodern bir tablo. Üstelik yağlı boya.

Neden yağlı boya? Çünkü Türkmen kardeşlerim edebiyatı boşlamış ve yağlı boya resme ağırlık vermişler. Hatta Çöl Pazarı'nda (belki de yeryüzünde tek bu pazarda) yağlı boya resim satmaya başlamışlar. Soyut, somut, izlenimci, dışavurumcu, kübist gibi adını bilmediğim her türde resmi bu pazarda "ucuz fiyata kapatıp, memleketimde iyi paralarla satmak" mümkün. Ben bu anlayışta değilim. Maya meselesi. Yapmam. Yapmam. Bilmiyorum. Belki. Olabilir. Ticaret. (Oradan tek resim alıy-sam namerdim. Ben merdim)

Çöl Pazarı'nda, bizim pazarlarda olan birtakım şeyler de var. Zaten büyük bir Pazar. Mesela tekstil ürünleri; tişört, pantolon, etek gibi. Bu ürünlerin olduğu koridor, acayip güzel. Buraya koridor diyorum, çünkü öyle yapmışlar. Genellikle Türkmen kızlarının gezindiği bu koridorda birkaç kez dolaşıp durdum. Ve anladım ki, bu koridoru güzel yapan Türkmen kızlarından başkası değildi. Bunu anlamak gerekiyordu. Ben anladım.

Elbise koridorundan çıkıp da karşıma baktığımda, adeta doğanın yapısına aykırı durur gibi karşımda coca cola panosunu gördüm. Altındaysa karni acıkanlara yöresel börekler yapan bir börekçi vardı. Uluslararası markaların böylesi bir pazarda işi olmamalıydı bence. Yoksa ben de cola içerim. Ama yine de o levhanın bu pazarda sırtıttığını düşündüm bir an ve "hay Allah" dedim, Türkmenler de mi bozuluyor acaba, gibi bir de soru sordum kendime. Sonra dayanamadım ve börekçiye gidip, börek tamam, bu levha ne iş dedim. Türkmence ne olsun abi dedi. Üstelemedim. Ortada emperyalizm gibi fevkalade siyasi bir durum vardı. Siyaset pazara da girmişti, o nedenle Sovyetlerden kalma eski armalar, fotoğraflar, madalyalar ucuza gidiyordu. Alan alıyordu, ben almadım.

Ben ne aldım peki? Siyasi nedenlerle bozulan moralimi düzeltmek için yine pazarda satılan dermanlardan aldım. Dardime derman olan bu şeyin, yani dermanın Türkçe manası ottu. Türlü rahatsızlıklara iyi gelen bir tutam derman, benim Çöl Pazarı'ndan aldığım en ucuz ve en iyi şey oldu. Üzerinde titizlikle çalışıp ve hazırladığım dermanı içtiğimde, Çöl Pazarı denilen pazarın, aslında yalan dünyanın doğulu halinden başka bir şeyi olmadığını düşündüm.

Olsundu.

Sadece yolum düşmüştü Çöl Pazarı'na bir kere. Ben de çölden adam olmuştum, anasını satıım. ☺

BOYNUZU TERLEYENLER

1970 Niğde doğumluyum. Dünyayla aramdaki tüm ipleri kopardım. Gemilerimi ve gölgeyi her gün, yeniden, yeniden yaktım. Küllerini engin bir denize savurdum. Şiir ve öyküler dünyayla aramdaki tek bağ.

Ayşe Altan / Bursa

Kurşun Asker

Gölge
Gövdemden ağır
Düşlerimden bulanık
Sevdam
Her şeye sağır
Haraç-mezat satılık

Hükmeden Geceye

I
Sürünge zamanlara
yürek tutar ışığın
Bu geçen
Son tren
Aşkımızın

II
Gözlerin hangi
denize dökülür
Soluğun hangi
dağın kekiği
Meltemler getirmiş
sabahları beklerim
Ağaçlar mı uzadı
amansız
Gökyüzü mü eğildi
yerlere
bilmem
Sürünürken dalgasında
acı çiğdemlerin
Ekmeğim
Toprağım
Hasadım
Sevincim
İçime çekerim güneşleri
Yanarım yine çekerim
Çıldırın bırak
tüm saatleri evlerin
Yağmurlar
yüzleşmiyor artık
Hüzünleri eskittim
Rüzgarlar uçuramaz
Kağıttan çadırları
Ellerimle devirdim
Ördüm mavi saçlarını
denizin
Yeşil dudağını öptüm
Tanımaz kimse beni
Islak taşlarda öldüm.

1979 Antalya doğumluyum. SDÜ Mak. Müh. Bölümü 3. sınıftayım. Ortaokuldayken şiir istedi öğretmen herkesten, panoya asmak için. Nazım'dan yazdım bir dördlük. Herkesin ki asıldı, benimki asılmadı. O gün bu gün yasaklara meraklıyım.

Umut Torbalı / Antalya

Son

Hep bir son aradım
kendime,
Nasıl olur diye
düşündüm.
Siyah buluttan aşağı,
İki bıçağın arasına
düştüm,
Merdivenden
yuvarlandım,
Arabanın altında
kaldım,
Hep bir son aradım
kendime
Nasıl olur diye
düşündüm,
Böyle olacağını
bilemedim,
Ölmedim.

Şeker

Tek tek ver!
dedi,
Şekerleri
babam
Torbayla verince
Avuçlar götürürmüş
çocuklar.
Avuçlarına
kaç şeker sığar ki?
O yıldan sonra
kimse çalmadı
kapıyı
Ben de küstüm
babama.

Tan

Sabah erken,
Gün doğmadan
Faytonlar yürüyor
Belki de tek ses
bu olmalıydı,
Ha!
Bir de
Kulakları tırmalayan
Kırbaç sesi
Yollarda
Sanki diyor ki
Haydi kalkın!
Günaydın

1980 Çanakkale doğumluyum. Çanakkale'de yaşıyorum. Yüksekokul mezunu bir işsizim. "Yazabilmek" düşüyle yazıyor ve de yaşıyorum. Burcu ben...

Burcu Gündoğan / Çanakkale

Soğuk Mevsim Serüvenleri (SMS)

Kısa metrajlı
Menapozlar yaşıyoruz.

Ter basıyor yaşıımızı.
ARABESK...

Boşluğun
Tasvirsizliğinde yüreğim.
Bulut hızıyla uçuşan saçlarım,
İssiz odaların kıyılarına vuruyor.
Manastırların
Nem kokan duvarlarına
Kazınıyor gözüyaşlı
Tüm duygularım...

Bol yıldızlı gecelerin
Son deminde,
Tütün sarıyor
Gözlerim sana.
Dumanı
Ciğerlerimi okşuyor.
Gözlerimin
Tütünlü karanlığında
Ellerini hissediyorum.
Dilim kançanağı!..

Sahip olduğun
İyelik eklerinin
Çıkarımıdır
HAYAT...

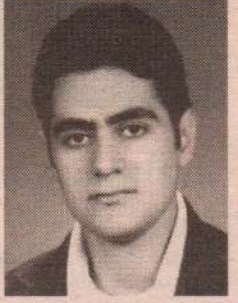
Günlerdir egolarımı da
Alıp yanıma
Öyle çıkıyorum
Dışarıya.

Ve yine, egolarım
Yalnızlığım ile sevişiyor...

Zamanın ötesindeki
Sevişmelerin
Tuz kokan yalnızlıkları...

Biraz ayak sesi,
Biraz nefes sesi
Koyarak geceye,
Sahile iniyorum.
Nü yalanlar yakıyorum denize...
Pa'sal etik...

1982 Bergama doğumluyum. ÖSS'ye hazırlanıyorum. (Mevcut sistemle) sistemlerimiz tutmuyor. Türkçe öğretmeni olmaya çalışıyorum. Üstelik memurların da ne durumda olduğunu göre göre bunu istiyorum.

D. Egemen Doğan / Malatya

Kıt Hücre

Ütüsüz yürekler taşırız
Umulmaz anlarda
tüm belirginlikleri
Sığmaz koyu
hüzünlerimize..
Ağlamaklı bulutların
kaçamak söküğüne
Uzatılan işaret parmağının
bir iması yoktur,
Tırnak makasından mahrum.
Üstüne şaşkın
Düşen yarınlı
uğurböceğine bile
ilham kaynağı
Aşınılamaz.
En çok buna tutuşurum...

Yastık

Emanet başımın
psikolojik halleri hırpaladı
Bunu böyle, kabusun
her hamlesinde
Kaynar terimi yutan
bir oydu.
Horultumu
hor görmeyen (Dostum)
Günaydın.

Memleket

Çekingeng kısık yolları hâlâ.
Selam kokuyor,
Onca haksızlıklara karşı.
Gelincikler eteğini uçuran
rüzgara kinli değiller,
Boylu boyunca
uzanmış olsalar da...
Gecenin sarkık sessizliği,
her taşında.
Üstünü tamamlar.
Sadık bir köpek,
Düşündeki umudu
askıya çatallayarak...
Ağlamalı mimikleri
yüz ifadesini
sabit kılmış da olsa
Dedem,
Tütün rengi düşmüş bıyıklarına
Güneşi hırmanlamayı
ertelemes.

BUZAĞI

İstiklal Caddesi İmam Adnan Sokak No: 20 80800 Beyoğlu / İstanbul

Salgın

Hassas ama gerçek olan,
Yaşamı acı kılandır.
Yaşamı sona eren,
Gerçek hassasiyeti bulandır

**Sinan Çelik / Diyarbakır -
mksoloist@hotmail.com**

Karina Mektup

Bugün yine çok yorulmuş olarak dönek sana öyle değil mi? Kapıyı anahtarıyla açacaktır büyük olasılıkla; malum bebek uyuyor olacak. Sen anahtarın kapıya çarpınca çıkardığı sestten irkileceksin, ilerleyeceksin. İçeri girince yüzündeki o çok masum, o dokunsalar gülecek gibi duran yüzündeki yorgunluğu göreceksin.

O'na çok görmeyeceksin bir bardak çayı ısıtmayı ya da öğlene kadar uyumasını izinli günlerinde. Hem kim bilir Pelin'inini de görmüyordur kaç gündür. Sana benzemiyor diye niye kızılıyorsun. Bütün kız çocukları babalarına benzerler bilirsin. Büyüdüklerindeyse babalarına benzeyen biriyle evlenirler. Söylesene senin babanın da öyle güzel yüzü var mıydı? Yoksa tamamen tesadüf müydü ona rastlaman? Gerçekten sevmiş, sevilmiş miydin, hak etmiş miydin

onu? Yollarınızı birleştiren neydi? Ya benimle yollarınızı birleştiren neydi? Yok canım ben oraya gider gitmez onu fark etmedim ki! Çok sonra oldu onu fark etmem. Peki neydi beni ona çeken. Yok canım, korkma, alacak değilim onu elinden.

Hem ne derler "yuva yıkanın yuvası olmazmış." Peki o "yuva" çok önceden yıkılmışsa, peki o "yuva yıkan" yuvasız bir kuşa ya da "yuva" yazmışsa kalbine "yuvasız". Durum bu kadar vahim mi yani. Dedim ya korkma, benim ne haddime onu senden almak. Sen ki ona evlilik gibi bir heyecanı yaşatmışsın, bir bebek vermişsin, akşamları evinde beklemişsin, evinde görmüşsün onun güzel yüzünü, benim gibi orda değil. Hem ben dikkat ettim hiç ütü-süz de göndermiyorsun onu. Ara sıra kafasını da ütüleyorsundur herhalde bir eş olarak. Bu arada benim yaptığım resimlerin de tozunu alırken alnın kaşınıyordur herhalde. Neyse üstünde durma onlar boynuz değil resimlerden fıskıran kahrırlardır. Yanlış anlama kahrım sana değil, ona hiç değil. Benim kahrım kendime. Nasıl isabet ediyorum imkansız aşklara ona şaşıyorum.

Şimdi saat on ikiye on var. Birazdan çıkar oradan. Çeyrek geçe otobüsü varmış

sizin oranın. Hesap et işte gelişini, bekle onu. Uykuna yenik düşme. Bu gece ona kapıyı sen aç. Anahtarın sesini duymadan. Hisset gelişini ya da pencereden bak ama mutlaka sen aç kapıyı. Ben şimdi uyuyacağım, daha doğrusu uyumaya çalışacağım. Yalnız başıma dönüp duracağım yatağımda. Sense ona sarılmayı unutmaya yatınca. Hemen uyuma. Sıkıca sarıl, önce kendin sonra benim için. Sonra uyu. Ama sakın rüyanda görme. Bırak onu da ben göreyim.

Özlem / Ankara

Tetanos

Aylardır her gece;
Elimde bir çivi
Yumruğumla çaktım
Belleğimdeki hayalini
Artıkça arttı duvarlarda çiviler
Paslandı da bir kısmı
Ve bellediğimdeki gülüşün
Tetanos oldu şimdi...

Erol Çelik / Trabzon

Bizim Hikayemiz

Aynı yerlerde başladı hikayelerimiz. İç içe girmiş. İnce duvarlı evlerin nem kokusuyla büyüdük. En güzel şekli biz verdik tavandaki yağmur izlerine. Yağmur sevmeyişimiz onandırı belki de. Her sabah otobüs otobüs indik şehre. Komilerdik, garsonlar, bulaşıkçılar, overlokçulardık. Hasköy'den, Mamak'tan, Altındağ'dan kimizde uzak bir kasabadan bir gece vakti bindik trene. Ne çabuk da benzedik babalarımıza. Öksürükten derinden ciğerden erken ölen babalarımıza. Bir tek annemiz ağladı arkamızdan o sonunu bildiği filmi izler gibi. Önce babalarımız geçti sahneden sonra oğulları takip ederekten. Bir tek ağlamak kaldı annemize, ağladıkça düştü secdeye, ağladıkça sardı tesbihe. Kimimiz de hiç geçmedi köprüden bu tarafa. Atıf Bey'in tepesinden seyre daldılar her gece. Biz de bilemeden haddimizi girdik bizden olmayanların içine. Onlar anlattı biz gördük. Biraz da Fransızlığımızı anlamasınlar diye. Her pazartesi yeni bir başlangıçtı her pazartesi yeni bir umut ve her salı zor attık kendimizi kolej parkına. Meclis parkında uyanık. Tepemizde yapraklarla. Kırbaca kestik şehrin ortasında da bir yudum su verecek Esmeralda'yı bulamadık. İhanet ettik bir avuç kuru üzüme, kırık leblebiye, keçi boynuzuna yüklüğün altında duran bir sandık lokuma.

Şimdilerde doluştuk Cebeci'nin kurtuluşun bodrum katlarına, kapıcı dairelerine BİZ HAYATIN İLK YARISINI KAYBEDENLERDİK.

Bedri Şahin / Ankara

Süt-gen

Seksen beş numara
Süt-gen giymeye başlayınca
Beni terk etti
Tanıştığımızda
Yetmiş beş beden
Süt-gen giyiyordu,

Metin Fırat / İzmir

Düşler

Duvara döndüğümü hatırlıyorum yüzümü. Duvarda film afişleri. Terlemiş miyim? Biri holü geçiyor yağmur patladı diyerek. Yatağımdan kalkıp perdeyi açıyorum. Camı koşuyor yağmur çarpıp çarpıp ölüyor. Bodrum katına iniyorum. Zile basıyor birisi. İçimden Maria mı diyorum? Kapıları hep

içimden açıyorum. Biri Maria geldi diyor. Merdivenleri çıkıyorum. Apartmanın buzlu camında arkası dönük. Kısa boylu, o olmalı kapıyı açmamı bekliyor. Açınca sarılıp dudaklarından öpüyor. Koluma giriyor mahalleden aşağı. Ne annem ne mahalle umrunda. Öyle de olmalı diyorum. Kolumdan akıyor. Bana annesinin ve yaşlı teyzesinin, ömrünün kısa olacağını, gördüklerini söylüyor. Hüznü yüzünün kemiklerini ortaya çıkarmaya çalışmış gibi. Gülüyor oysa. Dönüyor. Dans mı ediyor. Koluma giriyor yine. Saçları bu kadar parlak bu kadar kızıl. Gel diyor. Yeniköy çarşısı yıkılmamış. Gel diyor kalabalığa karışacağız. Arkadan, yürüdüğümüzü görüyorum el ele. Gökyüzü; Tanrı'nın ellerini görüyorum; ajur kağıtları mavi beyaz pırıl pırıl...

Kasıklarında bir ağrı. Uyanıyorum. Tuvalet kaldırıp götürse biri beni. Ömrü uzayacak diyorum herhalde.

Adem Şener / İstanbul

Aforizmalar

● Bazı çocuklar kucaklarında ekmekle uyurlarmış ertesi gün aç kalmamak için, oysa açlık ekmeğin olmayışı değil ekmeğin, kendilerinden çalınmasıdır.

● Seni bayramda kendilerine bir şey alınamayan çocukların hüznü kadar seviyor um.

● Tarih hep zamandan mı oluşur?

İlhan Küçükyıldız / Konya

Parantez Arası Hayaller

(Ben Senem. Kızıltepe Anadolu Lisesi'ne giden lise iki öğrencisiyim. Önce çıkardığınız bu Öküz dergisi için - başarılarınızın devamını dilerim. Çok beğendiğim bir dergi bu. Bunun için bir yazı yolluyorum. Eğer derginize alırsanız mutlu olurum. Almazsanız da canınız sağ olsun.)

Sadece Kendime...

Eğer az sonra karşıdaki dağlardan savrulup gelse rüzgar, beraberliğinde dökülmüş yapraklarla / -yapraklarda konaklayan pempemsi hayaller dolarsa ruhuna / Rüzgarın eline özgürce bıraktığın saçların hasret kokarsa; aldanma sakın. Bu sarhoşluğun diğer yüzüdür. Başka bir adı yalan... Karanlıklara dalarsın bir gece vakti, ellerin ceplerinde en sersem halinle... Su birikintileri olan kaldırımların üstünde yürürsün özellikle. Bir bir saymak istersen, saymadığın sokaklardaki ayak izlerini. Bir türkü tutturursun nakaratı haricinde bilmediğin bir tarafı ağıdımsı bir tarafı sigaramsı kokar. Başını gökyüzüne kaldırırsın yağmur mu yağıyor diye düşünürsün. Sonra kendi kendine gülersin (niçin güldüğünü bil-meksizin).

- Ve hep dört buçuktan uzak gidemezsin. Seni barındırmaz artık bu toprak, bu gece de ve bu karanlıkta da. Yıldızlara bası bası gökyüzüne çıkmayı hayal edersin bi an. Yani bedenini seni tutmaz. Gölgeni arayacaksin ruhunu kaybederken. Akılla cinnetin dost olduğunu yeni fark edersin! Olduğun gibi sen "BEN BİR DELİYİM" dersin- isyana ayarlanmış sesinle haykırırsın... Şavkındır yıldızlara vuran ışığın mührü / Aykırı bile olsa düzeni bozarsın yıldızları koparıp atarken gökyüzünden ve asıl yapmak istediklerine sıra gelmez bir türlü.

- Kelepeci kuşlar yuva yapar dudaklarına... Susarsın... Söylemek isteyiş de söylemediklerin yüzünden susup kalırsın...

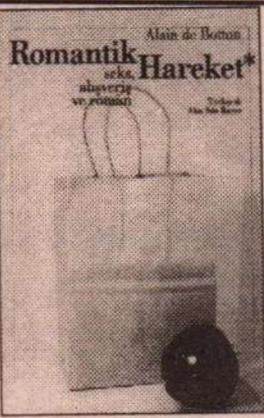
Kaçarsın, ay, doğmamış sabaha yakın gecelere alıp götürür seni suskunluk burarlardan... Bir tutamlık parantez arası hayallerinle sonra aynı alışkanlıklar...

İşte bu yüzden vazgeçemediğin huylardan vazgeçerim.

Senem Kılınç / Mardin

Sen

Kara göründü olursan yine
Haber ver ahalیه
Masaya çıkarıp oynatacak
umutlar sun.
Salt uyurken sevilen
çocuklar gibi sevinçleri

SEL'DEN* YENİLER.

ROMANTİK HAREKET

Seks, Alışveriş ve Roman

ALAIN DE BOTTON

Türkçesi: Ahu Sıla Bayer, ROMAN

Romantik Hareket, bir aşk ilişkisinin başlangıcından bitişine kadarki gelişimini keşfediyor, ilişkiye aşama aşama tanıklık ediyoruz, tanıklığımıza şemalar, resimler ve Descartes'tan Platon'a, Aretha Franklin'den Flaubert'e kadar birçok isim eşlik ediyor. Hiç de ayrıksı olmayan bir aşkın sıradan ve alelade rutinlerini alıp latifeye yoğurmak ve okurun karşısına

gerçek yaşamdakinden farksız bir aşk incelemesi çıkarmak her romancının harcı değil. Zekayla ve nükteyle yazılmış bir roman. Modern aşkın yalanlarına, doğrularına ve zaaf-larına, ilişkilerin doğasına ışık tutuyor.

Yazar, romanla felsefi denemeyi aynı potada eritiyor. Günümüzde edebiyatta böylesi oyunbaz bir ışıqla karşılaşmak insanın içini aydınlatıyor. Bütün aşıklar, okurlar ve aşık okurlar için. Bütün iyi yapıtlar gibi çok komik ve çok hüznü.

YAZBOZ

ENİS BATUR, DENEME

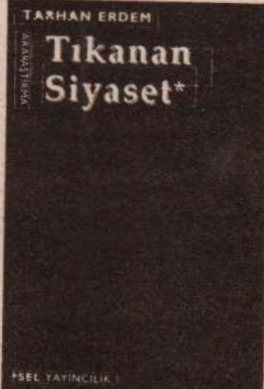
Enis Batur, belki de son perdesinde rol aldığımız bir oyunun, adına "Yazı Uygurlığı" dediğimiz bir tarihsel kesitin labirenti içinde, ayrıntılara büyütle bakıyor. "Özel Ansiklopedisi"nin onbeş yılda tamamladığı yeni cildiyle okura bir düş evreninin kapısını aralıyor.

TIKANAN SİYASET

TARHAN ERDEM, ARAŞTIRMA

Ortanın Solu'nun içi doldurulamadı. İktidar yıllarında söylenecek söz yoktu. Ecevit'in o dönemdeki parlak konuşmaları, klasik bürokratların beceriksizliğine dönüştü. Karaoğlan döneminin duygu ve alışıla beslenen heyecanı iktidar yıllarının içi-boşluğunda yitti. 1946-2000 yılları arasında seçimlerde alınan oylarla işte CHP gerçeği.

*SEL YAYINCILIK Tel /Faks: 0212-5111005 http://www.selyayincilik.com E-mail: posta@selyayincilik.com

Ve gecelerde kurtarılabilecek bir küreleri
olsun.
Artık zaman;
Kuşları dönmeyen şehirlerdeki
düşmek meylî
Keşke adı verilen cesetlerimizin
olmayacağını
Biri çıkıp bağırırsın
Bağırsın gül gibi geçinip giden
dikenlerin hikayesini
O yalancı!

Aytan Kaya / Kocaeli

Yeter Artık

Bazen beklemekten bıkar ve çıkıp seni
ararım... Sokaklarda, caddelerde, durak-
larda, sinema ve tiyatro salonlarında, ki-
tapçı dükkanlarında, kafelerde, parklarda,
bankalarda... Dolaşır dururum ortalıkta, ka-
labalıkların, koşuşturanların, boş boş gezi-
nenlerin arasında... Ve sonra birdenbire
utanırım kendimden, ellerimden, göz-
lerimden, bakışlarımdan, üstümden, ba-
şımdan, çıplak yalnızlığımdan, sensiz
yanımdan, eksikliğimden, fazlalığımdan...

Ama yine de vazgeçmem, vazgeçmem
aramaktan... Sanki artık bir şeyler dürtüp
iteler beni oradan oraya... Karanlık iyice
yükselinceye kadar aşağıdan yukarıya...
Sonra yığılıp kalırım boş bir çuval gibi bir
köşeye, bir köşede.... Sonra bir sigara çıkıp
yakarım, yorgun ve tükenmiş bir hal-
de... Sonra bir tane daha...

Bazen de bakarsın hırsmıdan çatlamışlı-
ğım, unutulmuşluğum ve umutsuzluğum-
la söylenip dururum kendi kendime: 'Ne-
dir duyduğum bu dayanılmaz yalnızlık, bu
eksiklik, bunca kalabalığın ve fazlalığın
arasında?' diye. Ve, 'Yeter artık çekeceğim
kadar çektim sensizlikten... Bok, çıkacak-
sın çık, ya da olacaksın ol artık!.. Yeter
be!.. Daha ne kadar sürüp gidecek bu
böyle!?!.. Tamam, biraz sabır, ama nereye
kadar?!..

Bak, gün gelir bakarsın sabrım tama-
men tükenir, bıkar usanırım kendimden,
senden, sensizliğimden, beklemekten,
aramaktan, bulamamaktan, bir umutlanıp
bir umutsuzlanmaktan, insan olmaktan,
(ya da olamamaktan), böyle yaşamaktan...

İşte o zaman, öyle bir yaşam düşlerim ki
kendime - içinde sen olmayan; iyyinin ve
kötünün, sevginin ve nefretin, beklemenin
ve aramanın, tekliğin ve çokluğun, varlığın
ve yokluğun, hiçbir şey yapamamanın dı-
şında, ötesinde bir yaşam...

Mümkün olsa da, olmasa da bu, sensiz-
likten, seni beklemekten geberip gitmek-
tense, buna inanır, bunu düşler, bunu iste-
rim. Bak, şimdi değil de, o zaman çıkıp ge-
lirsen eğer, sana derim ki: Artık çok geç...

Ama her şeye rağmen, ama şimdilik se-
ni düşlemek güzel şey bazen...

Yok Artık

Bir fabrika kızına vermek isterdim gölü-
mü. Hani tıpkı o şarkıdaki gibi bir işçi kı-
za... Her sabah erkenden uyanıp başı ön-
de yorgunca işe giden, çalışırken hayal ku-
ran, hayattan çok şey istemeyen, gözü
yükseklerde olmayan, küçük şeylerle mut-
lu olabilen, yağmur yağarken hüzünlenip
ağlayan... Belki yüzü çirkin, elleri kaba,
ama güzel yürekli, ince ruhlu, yoksul ama
onurlu, vefalı, kendini bilen biriyle paylaş-
mak hayatı...

Ama yok artık, kalmadı bu zamanda
böyle biri. / Hayalleri büyüyüp istekleri ar-
tıkça, mutlulukları azalıp yürekleri çirkinle-
şiyor insanların.

Yılmaz / Diyarbakir Cezaevi

Sevinç

dün güneşe dokundum
öyle üşüdüm ki...
neyse boşver bunu
zaten yalan söylüyorum
maksat muhabbet olsun

sen neler yapıyorsun
bayağı gelişmiş vücudun... / dur anlatma
anlıyorum...
evet evet anlıyorum

Mehmet Fatih Çelikkaya /
Erzurum

Selam,

Ben Nilay Uzuner, Karadeniz Teknik
Üniversitesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı, 1. sınıf
öğrencisiyim. Derginizi zevkle okuyor, eğ-
leniyor, gülüyor ve düşünüyorum. Uzun bir
süredir size yazmakla yazmamak arasın-
daydım, fakat daha sonra bunun küçük
endişelerden ibaret olduğunu sezdim ve
şimdi yazıyorum. İnanın şiirimin "Öküz" de
yayınlanmasından çok, sizler tarafından
okunmasını istemekteyim. Her neyse,
amaç zaten monotonlaşmış hayata renkli
bir şeyler katmak değil miydi? İnanın kü-
çük bir çocuğun elinden oyuncacığını almak
kadar kolay bir şey, lakin o kolaylığı küçük
bir tebessüm, sıcak bir içtenlikle sonu-
landırmaktır önem teşkil eden benim için.
Yoksa herkes kumları rengarenk yapardı,
her saniye renkli düşün diye, her saniye...
kum saatlerindeki her küçük kum tanesi...
değil mi ya?

Benim hayatta en çok zevk aldığım şey-
lerden bir tanesi arkadaşlara "edebiyat
parçalama" diye adlandırılan eylemi ger-
çekleştirmek: buğulu bir camdan bakıp
renkleri net görebilmek: ya da boş bir ka-
ğıttaki karalamaları seçebilmek; ya da ses-
sizlikteki çıgıllıkları duyabilmek... yazmak,
her boş bulduğumda zamanı, şiir yazmak,
doyasıya düşünmek ve harflerle adlandırmak
her küçük düşüncemi, korkusuzca.
Evet ben bunları çok seviyor, derslerden
fırsat buldukça düşünüyorum, kendim
için... Size de bir şiirimi gönderiyorum,
umarım beğenirsiniz:

Uzaklardasın

Keşke şu anda beni düşünüyor olsan,
Sen bende ölümsüzsün,
Ama hep sen varsın, hep de sen olacaksın!
Uzaksın, çok uzaksın ama yakınsın,
içimdesin...

Nilay Uzuner / Trabzon

Gülü Solduran Ölüm

Korkan mı ölüm
Yoksa korkutan mı
Benden seni,
yüreğimi bedenimden
alıp götüren ölüm.
Karnımdaki sancıyı
gözlerime, dudaklarıma
ordan
ellerime, parmak uçlarıma,
şehirler arası yolcu taşıyan
otobüs gibi,
sancıyı
bedenimde ordan oraya
taşıyan ÖLÜM.

Bir çocuğu babasız,
bir anayı oğulsuz,
bir güzeli yığıtsız
bırakan ÖLÜM.

Açılmaya yüz tutmuş
Bir gülün bedenine girip
Gülüp solduran ÖLÜM.

BÜNÜL Hasan / Işvıçre

Bilinmez

Henüz sönmüş ateşin küllerinden yükselip
evrilip çevrilerek özgürce esen yelin
gittiği yere giden çelimsiz duman gibi
ansız ve zamansız yön değiştirmelerle
ve belirsizlerle gidiyorum sonunda
bu kentten aynı bilinmeze...

(Devrim Candan; üniversite öğrencisi, proleter
evladı, kolektivist. Öküz okuru, yaşamda "ama-
tör" ama "beceriksiz" değil... Denenmeli)

Devrim Candan / İstanbul

Hatırlar mısın Be Sevgili

Biz o zamanlar daha küçüktük. Hor-
mon sıklılamıştı vücudumuza, beynimize
ve duygularımıza. İki liseliydik, birdik. Şim-
di iki ayrı üniversiteli olduk.

Evimiz vardı iki odalı, bir de küçük bah-
çesi, bir de meraklı komşularımız. Dersten
çıktığımızda doğru evimize giderdik öğle
aralarında. Yemek yemezdik. Sevişmekten
bir türlü fırsat bulamazdık ki... Sevişme
sonralarında hep saçını koklar yüzünü iz-
lerdim, ağlardık. Ve nihayet gelip çatardı
ders zamanı ve biz her zaman olduğu gibi
karnımız aç, zaten yorgun olan dizlerimize
yüklenip, can havliyle koşardık derse yetiş-
mek için, ne kadar koşakta yine de geç
kalırdık. Sınıfın kapısına geldiğimizde sen
çal, ben çalayım kavgasını yaşırdık. Kafamızı
bir tek sınıfa girerken eğerdik ve bir
sıra bulup hemen çökerdik.

İlk teneffüse yine bir koşuşturmaca,
kantine ve başlardık kantinci amcaya yal-
varmaya - ne olur yarın vereceğiz diye- Sen
hep bolca ketçap, mayonez olsun derdin.
İlk ısırtıkta cipsinden yanağına mayonezler
fıskırdı. Nasıl mutlu olurdun böyle za-
manlarda.

Elimizde yüzümüzde ketçap, mayonez
lekeleriyle yine koşardık derse, yine geç
kalırdık. Bir türlü tutturamazdık hocadan
önce sınıfa girmeyi. Kimseye tuhaf gel-
miyordu artık durumumuz. Herkes alış-
mıştı. Aynı sırada otururduk. Öğretmeni-
miz tahtaya dönüp ders anlatırken kaç-
maklarla ve her an yakalanma korkusuyla
elini tutardım sınıfa. Böyle zamanlar-
da çok korkardın, hatta kıpkırmızı kesilir-
di yüzün.

Akşam üzerlerini hiç sevmezdim. Evini-
zin bulunduğu sokağın başında bırakırdım
seni. Üç adımda bir arkana bakarak süzü-
lüp giderdin evinize. Akşamları kokunun

olduğu yatağa tek başıma girmek çıldır-
dı beni. Sabah olmazdı bir türlü... Uza-
dıkça uzardı gece. Sonunda sabah olur ve
ben koşarak seni bıraktığım yere gelirdim.
Ellerin nasıldır üşürdü o soğuk sabahlarda.
Hemen تنها bir yere çekilip ellerini karnı-
ma sokardın. Sıcak olurdu sonra bi de
ben onları avucumun içinde kavradım mı
hiç üşümezlerdi bi daha.

Ah sevgilim seni nasıl özleyorum bir bil-
sen. Hani hatırlar mısın geçen yılki Mayıs
ayının Öküz'ünü. Beraber almıştık, okulun
karşısındaki bayiden. Sen illa da ben götü-
receğim bu akşam diye tutturmuştu, ve
Nalan Türkali'nin yazısının üstüne ikimizin
ismini yazmıştın. Baban dergiye göz atar-
ken bunu görmüş ve sana - Biz gençliği-
mizde sevdiğimiz ismini ağaç kabukları-
na yazardık, şimdilerde devir değişmiş der-
gilere yazılır olmuş- dediğinde nasıl kızır-
ıp afallamıştın ama.

Günleri böyle canını acıttıcasına geçir-
dik. Tabii yaz tatili kendini gösterip bizi ayı-
rıcaya kadar. Ayrıldık ama tekrar birleşme
umudumuz vardı. Ve ÖSYM bize bu umu-
du çok gördü. Seni ayrı beni ayrı bir çoğ-
rafyaya savurup attı.

Otogarda ilk ayrılışımızı hatırlıyor mu-
sun sevgilim paramparça olmuştuk param-
parça... Sevgili Öküz okur, yazar ve çizerle-
ri sizlerden çok özür diliyorum. Çünkü bu
yazının sonunu getiremeyeceğim. Ama
sonunun çok büyük hüsranslarla bittiğini
bilin yeter. Şimdi sesini bile duyamıyorum
onun, çok yazık...

Sasasaffer@mynet.com

Küçükük Ördeğim / Adıyaman

eşik hikayesi

bir rüyaya dönmek isteyecek kadar mut-
suz olmak (istemiyorum).

Gürdal Erdost / Ankara

FİLLER
ÇAPRAZ GİDERGÜNGÖR TEKCE
Seğiren

ah hera

Dördü de Öküz Yazarı... Dördünün de Kitabı Çıktı

Sayı: 85 / Haziran 2001 • Ayda Bir Yayınlanır • İmtiyaz Sahibi: Mehmet ÇAĞÇAĞ • Yayıncı: LM Basın Yayın Ltd. Şti • Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Metin ÜSTÜNDAĞ
• Yayın Koordinatörü: Hatice MERYEM • Haber Merkezi: Oylum GÖLBAŞI • Grafik Uygulama: CEBO • Dizgi: Zuhar • Haberleşme: Ali Ekber Uslu • Satış: Cüneyt AYDIN
• İşletme: Orhan AÇAR • Müessese: Ali YAVUZ • Bina Görevlisi: Tamer KAAAN • Halkla İlişkiler: Suzan ERBAŞ • Tel: 292 95 65 (4 HAT) Dahili: 117 / 118 Fax: 251 57 54
• Adres: İstiklal Cad. İmam Adnan Sok. No:20 80800 Beyoğlu - İst. • Baskı: İlicak Matbaası • Dağıtım: Bir-Yay • Reklam Rezervasyonu: Dilek Güneşer - 292 44 90 (3 Hat)
Abonelik için Tel: 0(212) 292 95 65'den 111 ya da www.leman.com.tr adresinden her türlü bilgiyi edinebilirsiniz. İsteklerinizi 0(212) 245 38 06 no'lu faksa iletebilirsiniz.

Biraz uçuk, biraz kaçık, biraz orada biraz yanımızda, o tam değil biraz...

Varlığı bir kelebek, biraz uçar biraz zıplar, bazen onu oynarken, biraz düşünürken, aslında gülerken, biraz biraz ağlarken...

Şanssızlığı...

o hep
yanımızdayken,
Göremediğimiz
karamsarlığı,
Biraz
içine kapanıklığı,

Belki de sonunda
Ateşi sönmüş bir demir.

Bazen aradık onu.
Bazen ağladık onun için.

Bazen
sık hatırlamaz olduk.

O artık çok uzaklarda...

